

ચતુર સુંદર

સ્ત્રી વિલાસ.

મોટી ગરબાવળી.

એકથી ત્રીસ ભાગ.

સુધારા વધારા સાથે

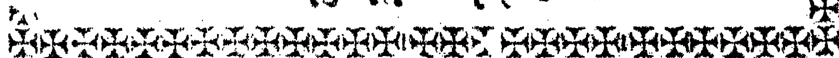
છપાવી પ્રસિદ્ધ કરનાર.

બુકસેલર મંગળદાસ જોઈતારામ

રીચીરોડ—અમદાવાદ.

આવૃત્તિ ૯ મી.	પ્રસિદ્ધ કર્તાએ સર્વ હક	સંવત ૧૯૮૭
પ્રત ૪૦૦૦	સ્વાધીન રાખ્યા છે.	સને ૧૯૩૦

કિંમત ૦-૧૨-૦

શ્રી,

ચતુર સુંદર

વિલાસ મોટી ગપ્પાવળી

૩૦ ભાગ.

સુધારા વધારા સાથે

છપાવી પ્રસિદ્ધ કરનાર.

બુકસેલર મંગળદાસ જોઈતારામ
રીચીરોડ—અમદાવાદ.

આવૃત્તિ ૯ મી.
પ્રત ૪૦૦૦

સંવત ૧૯૮૭
સને ૧૯૩૦

"વાસુદેવ" પ્રીન્ટીંગ પ્રેસમાં ઇશ્વરલાલ મોતીલાલે.
છાપી, પાનકોરના નાકે—અમદાવાદ.

કિંમત ૦-૧૨-૦

અનુક્રમણિકા.

—(*)—

૧૫૭૫૩

ચતુર સુંદર સ્ત્રી વિલાસ.

મોટી ગરબાવલી.

ભાગ પહેલો.

શ્રી ગણેશાય નમઃ શ્રી શારદાએ નમઃ શ્રી ગુરૂભ્યો નમઃ
શ્રી નાથજી સત્ય છે.

(૧) શ્રી નાથજીના મહીના

કારતક માસે કહાનજી, મુકી ચાલ્યા પરદેશ
હું છું નારીને નાનકડી જોબન બાળરે વેશ.
ગોકુળ આવો શ્રી નાથજી. ગો૦ ૧
માગસર માસેરે માવજી, સામીરે તેડ;
પીંજર લાગ્યા ઝુરવા આંખે આંસુડાની રેલ. ગો૦ ૨
પોષ માસેરે દેહડી, તોય સ્નેહ ના વિસરાયઃ
આડો હીમાળો ઉલટયો, તેથી કંપેરે કાય. ગો૦ ૩
મહા માસેરે સેજડી, બીજી વેરણ રાત;
પીઉજી મારેરે ઘેર નહી, કેમ જાય દીવસ મહારાજ. ગો૦ ૪
ફાગણે ફુલ્યા ફુલડે, ફુલ્યા કેસર કેરાં ઝાડ;
તેનાં છંટાવું છાંટણાં, ઉડે અબીલ ગુલાલ. ગો૦ ૫

ચઉતર ચપો મોરીઓ, મોરી અરાડે ભાર;
માલણ લાવેરે મોગરા કાચી કળીયોનો હાર. ગો૦ ૬
વઇશાખેરે વન વેડીયાં, વેઠી આંબલીયાની સાંખ;
રસ ઘોળાવું રે વાટકી, જમીએ કોના સંગાથ. ગો૦ ૭
જેઠ જાણ્યું રે આવશે, ન આવ્યા શામ શરીર;
બપઈયારે પીયુ પીયુ કરે, મારે હઈરે નવ રહે ધીર. ગો૦ ૮
અષાડેરે ઘન ઊલટયો, માથે ચડયોરે ઘનઘોર.
વીજલડીરે ચમકા કરે; બોલે મધુરા શા મોર. ગો૦ ૯
શ્રાવણ વરસ્યો સરવડે, નદીએ નીર અપાર.
કોયલડી ટહુકા કરે, બેસી આંબલીયાની ડાળ. ગો૦ ૧૦
ભાદરવો ભલે ગાજીયો. વરસે મુશળધાર;
પીયુજી મારા મધુપુરમાં સાલે સોકલડી અપાર. ગો૦ ૧૧
આસો માસ દીવાલડી. આવ્યા શામ શરીર,
થાળ ભરૂરે સબ મોતીડે. વધાવું શુભદ્રાના વીર. ગો૦ ૧૨
બારે માસ પુરા થયા. કહે છે કવીરે કરજોડ;
ગાય તેનારે પુરજો કોડ શ્રી રણછોડ. ગો૦ ૧૩

જીવણ પ્રાણના મહીના.

રથ આવ્યા અકરૂરના, નંદ દરબાર;
શબ્દ ભરે છે સુંદરી, વળી જુએ છે વાટ.
રથ જોડીને રાઘવ ચાલ્યારે મથુરાને તે મારગ ઝાલ્યારે,
વ્હાલો ડોકવાળી જુએરે નેણ ભરીને રાધીકા રૂવેરે;
મારા બાળા તે પણના બેલીરે; શું જુઓ છો માથા મેલીરે;
જીવનપ્રાણ છો આત્મારામ છો ૧

કારતક મહીને કંથ સીધાવ્યા, રહી ન શકે નારી;
અંતરજામી નથી અજાણ્યા, હંસ ઉડયા રહી હારી;
મેં તો શંભુજીની સેવા ન કીધીરે, મેલી થાપણ ઓળવી લીધીરે
જીવનપ્રાણ છો આત્મારામ છો
માગશર મહીને મેલી ગયા, જઇ બેઠા જગદીશ,
કોઈ સંદેશો લાવો શ્યામનો, તેને ચરણે નમાવું શીશ.
હું બનાવું રસોઇ બત્રીશરે, જીવણપ્રાણ છો આત્મારામ છો. ૨
પોષ મહીનાની પ્રીતડી, જોબનની જંજાળ;
જમણ હતાં તે જમી ગયા, ઠાલા મેલ્યા થાળ,
હરીરે ઠાલા મેલ્યા થાળરે, એવી જોબન તણી જંજાળરે;
બઇઓ, સુખે ભજો શ્રીગોપાળરે,જીવનપ્રાણ છો આત્મારામ છો. ૩
મહા મહીનાની ટાઢલી અતિ રાતે અંધકાર;
કાચન લોચન વહી ગયા, હરીને માથે બંધાવું પાઘ.
મહા વીરહની તે વેદના થાય ને, હુંથી એકલડી ન રહેવાયરે;
મારી થરથર કંપે કાયરે, જીવનપ્રાણ છો, આત્મારામ છો. ૪
ફાગણ ફુલ્યો ફુલડે રમતા માધવરાય;
આ શું ભુલી સુંદરી, હરી તજી ગયા જમની બાંણરે;
વાલે સોળસે ગોપીયો માંયરે કાનુડાને કંઇ ના કહેવાયરે;
વહાલો મુકી ગયા વનમાંયરે, જીવનપ્રાણ છો આત્મારામ છો. ૫
ચઇતર ચંપો મોરીયો પીપળ આવ્યા પાન;
નાવ્યો નાગર નાવલો, મને તેનું લાગ્યું છે તાનરે,
મને તેનું લાગ્યું તાનરે, મને હરી ભજ્યાની હામરે;
કોઇ દેખાડો શ્રી રામરે, જીવનપ્રાણ છો આત્મારામ છો. ૬

વઇશાખે વાયા વાવલા, મુખથી ઉડયું નુર;
તાપ તપે તનડું તપે અને હરી મેલી ગયા છે દુરરે,
એવો આવ્યો છે માથે ઉનાળોરે, એવો કપટી કાનુડો કાળોરે;
મને મુકી ગયો મોરલીવાળોરે, જીવનપ્રાણ છો, આત્મારામ છો. ૭
જેઠે જાણ્યું આવશે વેગે વીઠલ રામ;
ચંદન ઢોળું વાડકે, વીજણે ઢોળું વાય.
હરીને વીજણે ઢોળું વાયરે, મારી ઘડી પલક જુગ જાય રે;
મારા કાળજામાં કંઇ કંઈ થાયરે, જીવનપ્રાણ છો, આત્મારામ છો. ૮
અષાઢ ચમકે વીજળી ઘન ઘરજે ઘનઘોર;
આંસુડે ભીંજાય ચુંદડી, મીઠડા બોલે મોર;
એમ મીઠડા બોલે મોરરે, કરે બપઇયા કલોલરે;
મારું જાગે જોબનનું જોરરે, જીવનપ્રાણ છો, આત્મારામ છો. ૯
શ્રાવણ વરસે સરવડે નહાવું નીરમલ નીર,
પહેર્યાં પીતાંબર પોતીયાં ઓઢણ આછા ચીર,
હરી ઓઢણ આછાં ચીરરે, આપણ નહાતા જમના તીરરે,
એવી રીતે ઢળ્યા શરીરરે, જીવણપ્રાણ છો, આત્મરામ છો. ૧૦
ભાદરવે ભલે ગાજીઓ, પણ ના આવ્યા બળવીર,
ચાર હતાં તે હરી ગયા, મારૂં શાને ઢાંકું શરીરરે;
મારી પહોંચે નજર ન નાંખીરે, વહાલે ભરવાડની ગત રાખીરે;
શામળીએ ન જોયું ઝાંખીરે જીવનપ્રાણ છો, આત્મારામ છો. ૧૧
આસો માસો ભલે આવીયો, સૌને પુરી આશ;
તોરણ બાંધ્યાં ટોડલે, એમ ગાય હરી જન દાસરે,
ઘેર ઘેર મંગળ ગાયરે, ત્યાં એઇ એઇકાર થાય રે,
આના વકતાના સંકટ જાયરે, જીવનપ્રાણ છો, આત્મારામ છો. ૧૨

રસીયાજીના મહીના.
ગરબી.

શ્રી ગુરૂદેવ વલભને ચરણે લાગુરે રસીયાજી,
તેર માસ ફરી ગુણ ગાવા મન લાગુ હો રંગ રસીયાજી. ૧
કારતક માસે કેમ ગયા છો મુકીરે રસીયાજી,
પ્રાણજીવન પ્રભુ શી વાતો હું ચુકી હો રંગ રસીયાજી. ૨
ચુકી તો પણ દાસી દોષ સમાવોરે રસીયાજી,
સારા સમજો મનમાં કાંઇ લાવો હો રંગ રસીયાજી. ૩
અબળા જન અમો અવગુણ કેરી ખાણરે રસીયાજી,
તો પણ નાથ નિભાવો ઝાલો પ્રાણ હો રંગ રસીયાજી. ૪
જેવી તેવી કીંકરી કહાવું તમારીરે રસીયાજી,
દાસ દયાના પ્રીતમ લ્યો શુધ મારી હો રંગ રસીયાજી. ૫
માગશર માસે મળવા મન અકળાયરે રસીયાજી,
પ્રીત તણી પીડા કંઇએ ન કહેવાય હો રંગ રસીયાજી. ૬
બીડયું સીડયું પણ અંતર ભડકે લાગેરે રસીયાજી.
કાળજું છેદી કંદ્રપના શર વાગે હો રંગ રસીયાજી. ૭
વીરહ વીકળ થઇ કળ ન પડે નીશદીનરે રસીયાજી,
તાલાવેલી લાગી માહરે તન હો રંગ રસીયાજી. ૮
દુઃખ દાવાનળ પ્રગટયો કેમ સહેવાયરે રસીયાજી,
ધીરજ રાખુ પણ કયાં લગી રહેવાય હો રંગ રસીયાજી. ૯
નીશ્ચે પ્રાણ જશે તલપી હવે મારોરે રસીયાજી,
દાસ દયાના પ્રીતમ પ્રાણ બચાવો હો રંગ રસીયાજી. ૧૦
પોષ માસે રોષ રૂદેથી મુકાયરે રસીયાજી,
અબળાનાં આધાર અવસર ચુકયા હો રંગ રસીયાજી. ૧૧

ઘણું શું કહીએ સમર લેજોરે રસીયાજી,
વીજોગ પાખે અવર દંડ કાંઇ દેજો હો રંગ રસીયાજી. ૧૨
સ્ત્રી દુઃખ નહી પતિ જો શકે મારોરે રસીયાજી,
તેથી કષ્ટ ઘણું તે મન ઉતારે હો રંગ રસીયાજી. ૧૩
એક અદકું હવે તે શું કહીએરે રસીયાજી,
ચતુર શીરોમણ ચતુરાનુ દુખ લઇએ હો રંગ રસીયાજી. ૧૪
આ જોબનમાં આપી સુખને માણોરે રસીયાજી,
દાસ દયાના પ્રીતમજી તક જાણો હો રંગ રસીયાજી. ૧૫
માહા માસે તો મારા સમ ઘેર આવોરો રસીયાજી,
આ રસ્તામાં દંપતી લે સુખ લ્હાવો હો રંગ રસીયાજી. ૧૬
પ્રથમ અમો એમાં કાંઇએ નવ લહેતાંરે રસીયાજી,
શીખવી સમજાવી શું મેલ્યાં વહેતાં હો રંગ રસીયાજી. ૧૭
વ્હાલા થઇને વેર શું વાળ્યું આવુંરે રસીયાજી,
આવડું શીદ કરયું જ્યારે નોતું જાવું હો રંગ રસીયાજી. ૧૮
વીરહ વહનીમાં ધીકું છું નીશ દહાડોરે રસીયાજી,
દાસ દયાના પ્રીતમજી મને કહાડો હો રંગ રસીયાજી. ૧૯
પ્રેમ પંથમાં કાપો કપટી ન સારોરે રસીયાજી,
આવડું શીદ કરયું જ્યારે નોતું જાવું હો રંગ રસીયાજી. ૨૦
ફાગણ કેસુ ફુલ્યા હું કરમાણીરે રસીયાજી,
આ વનમાથી પીયુ સીચ્યું ન પુરૂં પાણી હો રંગ રસીયાજી. ૨૧
વસંત રૂતુ તો સહુને વાહલી લાગોરે રસીયાજી,
તમ પાખે મને બાણ રૂદેમાં વાગે હો રંગ રસીયાજી. ૨૨
અબીલ ગુલાલને કેસરનાં રંગ ઘોળીરે રસીયાજી,
વીલાસ સુખ નવ લીધું મુંજ ઉર હોથી હો રંગ રસીયાજી. ૨૩

સુખની રૂતુ શોકયની સંગે સોહીએરે રસીયાજી,
ધુસકડે રોવું તો હમારે જોઇએ હો રંગ રસીયાજી. ૨૪
પ્રથમ થકી પ્રભુએ નવ નાખ્યાં મારીરે રસીયાજી,
દાસ દયાના પ્રીતમ આ ગતી ધારી હો રંગ રસીયાજી. ૨૫
ચઇતર ચંદ્ર કીરણ સહુને સુખકારીરે રસીયાજી,
એકલડીને લાગે નેહ કટારી હો રંગ રસીયાજી. ૨૬
સુખકારી હતા તે સહુ દુખ દેછેરે રસીયાજી,
જોઇ જોઇ સંભારી સુખ આંસુ વહે છે હો રંગ રસીયાજી. ૨૭
કહે કોઇ શું કરમ તણો એ દોષરે રસીયાજી,
સો દરપણ પણ ન આણો રોષ હોય હો રંગ રસીયાજી. ૨૮
આ દહાડા ક્યાં મુકયા હતા સંતાડીરે રસીયાજી,
જોબન અવસર આવો આપ્યો કહાડી હો રંગ રસીયાજી. ૨૯
તમે કહેતા તે અમો માન..ા સાચુંરે રસીયાજી,
દાસ દયાના પ્રીતમ કીધું કાચું હો રંગ રસીયાજી. ૩૦
વઇશાખ વ્રજ સુનું સઘળું દીસેરે રસીયાજી,
જન ઝાઝા પણ કોને મન જઇ રીઝે હો રંગ રસીયાજી. ૩૧
સરવે સરોવર સુકા ચાતક લેખેરે રસીયાજી,
ચંદ્ર વીના જેમ ચકોર ઉજડ દેખે હો રંગ રસીયાજી. ૩૨
વીત્યુ હોય તે એ સાચું પરમાણેરે રસીયાજી,
પીડ પ્રસુતાની શું વંઝા જાણે હો રંગ રસીયાજી. ૩૩
વીરહ વેદના ઘણી કઠણ બહુ દુખથીરે રસીયાજી,
વેઠે તે જાણે ન કહેવાય મુખથી હો રંગ રસીયાજી. ૩૪
સ્નેહ તણો ઘા મલમ થકી ન રૂઝાયરે રસીયાજી,
દાસ દયાના પ્રીતમથી સુખ થાય હો રંગ રસીયાજી. ૩૫

જેઠ માસે તો સહુ સરોવર સુકા રહેછેરે રસીયાજી,
મુજ લોચન ધારા નવ સુકી વહે છે હો રંગ રસીયાજી. ૩૬
ગ્રીસમરૂતુને તાપે તન અકળાયરે રસીયાજી,
પવન ફુવારાથી તે સદ્ય સમાય હો રંગ રસીયાજી. ૩૭
ગ્રીસમતાને દીપ વાયુથી વામેરે રંગ રસીયાજી,
વીરહ વન્હી આ પર્વને વૃદ્ધિ પામે હો રંગ રસીયાજી. ૩૮
પય ઉભરાયું તે છાંટે નીર સમાયરે રસીયાજી,
તાતુ તેલ મળે જળ ભડકા થાય હોય રસીયાજી. ૩૯
પ્રેમ પાવકની પીડ સહુ દુખતી અળગીરે રસીયાજી,
દાશ દયાના પ્રીતમ તમથી વળગી હો રંગ રસીયાજી. ૪૦
અશાડ માસે અતી ઉંડું દુખ સાલેરે રસીયાજી,
પંખાડા પણ મળીને માળો ઘાલે હો રંગ રસીયાજી. ૪૧
કોને કહીએ ને કહે અદેખા થઇએરે રસીયાજી,
અંતર આગે દાંકથી ધીકી મરીએ હો રંગ રસીયાજી. ૪૨
કીડા કાષ્ટ જેમ ખોખું કરે ખાઇ બધુંરે રસીયાજી,
તેમ વીરહ કીડો કાળજુ કરડી ખાધું હો રંગ રસીયાજી. ૪૩
ઉપરથી તન સારૂં સઉ કોઇ દેખેરે રસીયાજી,
ભીતર ભડકો પ્રાણ પોતાનો પેખે હો રંગ રસીયાજી. ૪૪
જે જાણે તે મુરખ કહે એ વાતેરે રસીયાજી,
દાસ દયાના પ્રીતમ દુખ બહુ ભાન હો રંગ રસીયાજી. ૪૫
શ્રાવણ માસ સરવડે વરસ્યો મંદીર રસીયાજી,
પાવસરૂતુ શોભા થઇ વૃંદાવન હો રંગ રસીયાજી. ૪૬
વૃક્ષે વળગી વેલડીયું નવ છોડીરે રંગ રસીયાજી,
હવે મારી બેલ તો નાંખી તોડીરે હો રંગ રસીયાજી. ૪૭

એક દીવસ આપણા ત્યાં વાતે વળગ્યાંરે રંગ રસીયાજી.
ઘન વરસ્યો ભીન્યાં પણ ન થયાં આળગાં હો રંગ રસીયાજી. ૪૮
મેં પણ સાત સહેવાઇ નહી ઘણુ કંપીરે રસીયાજી,
ત્યારે તમે મુજને લઇ હ્રદીયાશું ચાંપી હો રંગ રસીયાજી. ૪૯
સંભારી તે સુખે કાળજડું ફાટેરે રસીયાજી,
દાસ દયાના પ્રીતમ વિસારી શા માટે હો રંગ રસીયાજી. ૫૦
પુરૂષોતમ માસે આશા તમારી રસીયાજી.
પુરવ પુન્ય થશે જુઓ મન વીચારી હો રંગ રસીયાજી. ૫૧
આતુર જન સંતોષો કરી સન્માનરે રસીયાજી.
અધરામૃત પાઈ આપો જીવતદાન હો રંગ રસીયાજી. ૫૨
આ એક માસ તો પુન્યદાનનો દહાડોરે રસીયાજી,
પ્રભુ પધારતાં સેવા કરૂં કર ટાહાડો હો રંગ રસીયાજી. ૫૩
અવર દેશ શેવ્યાની શ્રદ્ધા છે નહીરે રસીયાજી,
પુરૂષોતમ પરણીને અવર ઘટે નહી હો રંગ રસીયાજી. ૫૪
પ્રાંણ જશે તોયે તમ વીના રહી ભજીયેરે રસીયાજી.
દાસ દયાના સ્વામી એમ સમજીએ હો રંગ રસીયાજી. ૫૫
ભાદરવે ભડ વરસે ચપળા ચમકેરે રંગ રસીયાજી,
એ સમે હું આવી પાલવ ઝમકે હો રંગ રસીયાજી. ૫૬
હું ભીની સુધી ઘન વરસ્યો આકાશેરે રસીયાજી,
પીતાંબર હેરાઠી લીધી પાસે હો રંગ રસીયાજી. ૫૭
સઘળું સુખ કાંઇ પ્રકટ નથી કહેવાતુંરે રસીયાજી,
વીઠલ પણ કાંઈ કહું છું નથી રહેવાતું હો રંગ રસીયાજી. ૫૮
પાલવ પાથરી કાલાવાલા કરીનેરે રસીયાજી,
પગે લાગી કહું છું ફરી ફરીને હો રંગ રસીયાજી, ૫૯

વીરહ દુઃખ નથી સહેવાતું હવે આવોરે રસીયાજી.
દાસ દયાના પ્રીતમ શું તલસાવો હો રંગ રસીયાજી. ૬૦
આશ્વીન આવ્યો સદા મહાસુખકારીરે રસીયજી.
વામ આંખલડી ફરકે છે કાંઇ મારી હો રંગ રસીયાજી. ૬૧
રાસ રમણની રૂતુ આવી તમે જાણોરે રસીયાજી,
બીહારી લીલાના સુખ જાણો હો રંગરસીયાજી. ૬૨
શરદ પુનમની નીશે પુરણ શશી પ્રગટીયોરે રસીયાજી,
તમથી રમતાં સુખ દુઃખ માહારા મટશે હો રંગ રસીયાજી. ૬૩
કરૂણાનીધી છો માટે કરૂણા કરશોરે રસીયાજી,
વહાલાંની વીનતી રૂદેમાં ધરશો હો રંગ રસીયાજી. ૬૪
આનંદ ઉપજ્યો ઉરમાં વાલમ રસિયાજી,
દાસ દયાના પ્રીતમજી મને મળીયા હો રંગ રસીયાજી. ૬૫

ભાગ બીજો.

ગોપીઓની સ્તુતીના મહીના.

(કારતકે કાજલ તજ્યું. એ રાગ.)

કારતકે કોટી કલપના કરીએ, ગોકુળીયામાં ઘેલાં થઇ ફરીએ;
સુખ દુખ સરવે સહીએ. ઓધવ મારી સ્તુતી કહેજો.
દુઃખરે મારૂં દીલ મધે લેજો. ઓધવ૦ ૧
માગશરે મેણાં લીધાં માથે, જીવણજીએ વચન આપ્યાં હાથે;
કે રજની રમીશું તમારી સાથે. ઓધવ૦ ૨
પોસે તો ધીરજ કેમ ધરીએ, કહો તો વહાલાં વીખડા પી મરીયે;
જીવણ વીના જીવીને શું કરીએ. ઓધવ૦ ૩
માહે તો મીત્રી તોડી મારી, વાલે મારે કુબજા કરી નારી;
આ શું કીધું મોહન મોરારી. ઓધવ૦ ૪

ફાગણ ફીકર કરૂં મનમાં દિવસ રાત ચીંતા મનમાં;
વીખુટી જેમ હરણી ફરે વનમાં. ઓધવ૦ ૫

ચઈતરે કરે ચીત ચાળા, મુકી ચાલ્યા મોરલીવાળા;
દરશન તમે દોને નંદલાલા. ઓધવ. ૬

વઇશાખે વનમાં કોયલ બોલે, તેથી મારાં ત્રણ ભોવન ડોલે;
જોબન મારૂ જાય છે જકજાલે. ઓધવ૦ ૭

જેઠે તો જળ ભરીઆં નેણે, બંધન મારા હરિવરને કહેણે;
ખટકે વાલા નાથ તણે મેણે. ઓધવ૦ ૮

આસાઢે તો ઇંદ્રધરા વરસે, પીઉ વિના મન મારૂ તલસે;
મોહનવર મેહેર હવે કરશે. ઓધવ૦ ૯

શ્રાવણ સાંભળ સાહેલી, નમેરા તો નાથ ગયા મેલી;
ગોકુળીયામાં થઇને ફરૂં ઘેલી. ઓધવ૦ ૧૦

ભાદરવે ભુદર ભેટો અમને, ઝાઝું હવે શું કહીએ તમને
વાયદો કરી વાલા અમને. ઓધવ૦ ૧૧

આસો માસે આવી દીવાળી, ઘેરરે આવ્યા મોહન મોરારી;
હળી મળી સઉ સખી લ્યો તાળી. ઓધવ૦ ૧૨

બારેરે માસે રાગે તો કરીયા, દાસ રણછોડના સ્વામી મળીયા;
તેથી મારા જન્મ મરણ ટળીયા. ઓધવ૦ ૧૩

૫. પતીને પરદેશ ન જવા દેવાના મહીના.

(ઓધવજી સંદેશો કહેજો શામને એ રાગ.)

કારતક મહીને અબળા કહે છે કંથને,
હવે શીયાળો આવ્યો સ્વામીનાથજો;
હીમાળુ વા વાયોરે હલકી ટાઢમાં.

શું શોધો પરદેશ જવાનો સાથજો,
એ મહીને નવ જઇએ પીઉ પરદેશમાં. ૧
માગશર મહીને હોંશ ઘણી મન માંહરે;
રસીયા રંગ રમ્યાની માજમ રાતજો,
ઘુંઘટડો કાઢીને ઘર આગળ ફરૂં;
પીયુ મેલો પરદેશ જવાની વાતજો,
એ મહીને નવ જઇએ પીઉ પરદેશમાં. ૨
પોતે જે અબળાને પીઉડે પરહ...,
તે નારીનાં પુરણ મળીઆં પાપજો;
સાસરીએ રહીને તે શા સુખ ભોગવે,
મઇયરમાં નવ ગાંઠે માને બાપજો.
મહા મહીને નવ કરીએ નાથ મુસાફરી. ૩
ઘઉં સાટે જઇ લાવો ખોરી જાર જો
વહેંચાને જમશુંરે મારા વાલમા,
જરૂર નહી જાવા દઉં ઘરની બહાર જો;
એ મહીને નવ જઇએ પીઉ પરદેશમાં. ૪
ફાગ દમે ફાગણુમાં નરને નારીયો,
ઘેર ઘેર નૌતમ કૌતક નવલા થાય જો.
જે નારીનો નાવલીયો નાશી ગયો,
કહે તેણે કેમ નજરે જોયું જાય જો;
એ મહીને નવ જઇએ પીઉ પરદેશમાં ૫
ચઇતરમાં ચતુરને પંથ ન ચાલવું,
જે ઘેર નારી સારી ચતુર સુજાણજો,
વહાલ પણે વચને પીઉને વશ કરે,

નીરધાર્યું તે પડયું રહે પરીઆણુ જો;
એ મહીને નવ જઇએ પીઉ પરદેશમાં. ૬
વાવલીયા વાયા તે પીયુ વઇશાખનાં
રજ ઉડીને મારૂં માણેક મેલું થાય જો;
નથનીનું મોતીરે હીરો હારનો.
કહો પરહાથે તે કયમ ધીર્યાં જાય જો,
એ મહીને નવ જઇએ પીયુ પરદેશમાં. ૭
જેઠે તો પરદેશ જાવું દોહલું,
ધુમ ધીખે ને લાય જેવી લુ વાય જો,
કોમળ છે કાયા રે મારા કંથજી,
વણ સીચ્યા જેમ ફુલડોયાં કરમાય જો,
એ મહીને નવ જઇએ પીઉ પરદેશમાં. ૮
અંબર ઘન છાયોરે માસ અસાઢમાં,
મોર બોલે ને મેહ વરસે મુશળધારજો,
કચરો ને કાદવરે મચ્યા છે મદની,
પંખી માળા ઘાલે ડારો ડાર જો,
એ મહીને નવ જઇએ પીઉ પરદેશમાં. ૯
શ્રાવણમાં શીવ પુજીને મુખથી માગીયે,
વા'લાનો નવ થજો કદી વિજોગ જો,
ઉમીઆના સ્વામીજી આપે એટલું,
સાસુના જાયાનો નિત્ય સંજોગજો,
એ મહીને નવ જઇએ પીઉ પરદેશમાં. ૧૦
ભાદરવો ભરજોબનનો ફરી નહી મળે,
વહી જાશે જેમ નદીઓ કેરાં નીર જો,
એવારે દીવસ એળે નવ કહાડીએ,

વાત વિચારી જુઓ નણંદના વીર જો,
એ મહીને નવ જઇએ પીઉ પરદેશમાં. ૧૧
આસોનાં દિવસ તો અતિ રળીઆમણા,
ખાવું પીવું કરવા નવલા ખેલ જો,
ભેગાં બેસી જમીએ રમીએ સોગટે,
છાતીમાં ભીડીને રાખું છેલ જો,
એ મહીને નવ જઇએ પીઉ પરદેશમાં. ૧૨
માસ અધીકમાં અધીકપણે શું કીજીએ,
રહો જોડીને નેણ સંગાથે નેણ જો.
જેમ ન આખો થયો કાચ બીલોરનો,
એ મહીને નવ જઇએ પીઉ પરદેશમાં. ૧૩

ભરથરીજીના મહિના ચાલ લાવણી ૬

ચઇતર પીછલે પોર રામનોમિકો જન્મ લીયા.
અવધવેરી સુખધામ સખી મિલ મંગળ ચાર કીયા;
ખબર જબ દશરથ પાઇરે.
દેતદાન ગજરાજ ગેદીન ટેકી બીઆઈ
સભા સબ કુલનસે છાઇ.
કરમ લેખ ના મીટે કરો કોઇ લાખન ચતુરાઇ;
રામ ચલે બનબાસ રોવત કઉશલ્યા માઈ ટેક માસ ૧
લગહીત વઇશાખ કે કઇ બાવર કરદારી,
ધીક જીવણ ધિક્કાર ભયા જઇ તુમમસ મા તારી,
ખ તુમ નાગરિકો દીતોરે,
તીન લોકકે નાથ રામ તીને બનબાસી કીને

કુમત કુમત એસી બન આઇ કરમ રામ. માસ ૨
જેઠ પાંચ મિલ કહે ભરથકુ ગાદી બેઠ રહો.
ભરત ધરત કાનપર હાથ પંચ મેદી ગરદન મત મારો,
સરે નહી એ બાતન કાજે,
હમ તો હરિકે દાસ રામ અજોધ્યાકે રાજા
બાત એ સબકે મન ભાઇ કરમ રામ, માસ, ૩
અસાડ આસારામ મિલનકી મનમે લાગ રહી,
કોઇ રામ બન યાહી બતાવો કહી.
નગરકે નર ઓર સબ નારી.
રથ ડોલે ગજરાજ રાજે સબ ભરથ સંગ તઇયારી;
નદી મુનિ સાગરકું ધાઇ, કરમ રામ. માસ. ૪
શ્રાવણુ સીગંબેર પુર પહોંચે ભીડ ભઇ આઇ.
મીલન જાંર કટક દળ સોજો લડનેકી તઇયારી,
ભરથરી પુછ કરાર કરો.
રામ શીયા કે કાજ નિકટ તુંજ ગંગા તીર મરો
ખબર જબ ભરથને પાઇ કરમ રામ. માસ. ૫
ભાદો ભીલ ભરતસે ભેટ કરેં બનમેં.
કંદમુળ ફલફુલ ભરતસે ભેટ કરે બનમેં.
ભરથને આગે કર લીને,
ભરથ રાજમુનિ બસ પ્રાગમેં, જાય દરસ દીને;
પ્રોગકી દુનીયા ઉઠ ગઇ કરમ રામ, માસ. ૬
કુંવારકીએ બીજ માહરા મુનિ કુસલાયે,
દો કરજોડ પ્રકમા કરે કૌશલ્યા માતાએ,
હમારો જીવન સફળ ભવન સફળ ભયા.
ઇતની બાત સુન મુનિ સબ, આશીર્વાદ દીઓ,

ભરતકું માતા સમજાઇ. કરમ રામ. માસ. ૭
કારતીક કુચ પ્રાગસે કીયો, ચીત્રકોટ કરાયે,
અંગ ભાબુત માથે પર જટા રામ લક્ષમણને પાયે,
ભરથ શીર ચરણોપે લાયે;
ચરણ ઉઠાય હીરદેસે નેનન નીર બહાયે. ૨
સિંધાસન બેઠે રઘુરાઇ, કરમ રામ. માસ. ૮
અંગહને વારમવાર ભરથકું રઘુબર સમજાવે;
જાવ અજોધ્યા રાજ કરો મુનિ સબ સુખ પાવે,
ભરથ તુમ લોટ જાવ ભાઈ, બારા બરસે બીત જાયગે તે પીછે.
હમ આઇં. ભરતસે એ સમજાઇ કરમ રામ માસ. ૯
પોશે આશ રામ મીલનકું, જુદ ગઇ બીર ધની,
ગુરૂ વશીષ્ઠ મુનિ સમજાવે કહે અપની;
બાનતી બહોત બાત કીની.
રામ કૃપાપતી ચરણ ખવરાવું ભરથકુ દીની
ભરત તુમ લોટ જાવ ભાઇ કરમ રામ. મા. ૧૦
મહા મનાયે સાન ગયે હે; લગે એ રામ,
જનકપુરકું લનખ પહોંચે ભરમ અજોધ્યા ગામ. ૨
ખવરાવું ગાદી ધરદીની.
રામચંદ્રસે અધિક તપસ્યા ભરથને કીની;
બડાઇ ચેહીસે પાઇ કરમ રામ. માસ. ૧૧
લંકા મારા ગરદ કર ડારી રાજ વીભીશણકું દીનો;
લોટકે અજોધ્યા આયે;
શીવ સનકાદીક વાદ મુનિ સબ દરશનકું ધાયો;
ગાદી બેઠે રઘુરાઇ કરમ રામ. માસ. ૧૨

નમે શાલ અધીક મહીના અંગ હતુ ગહન પંડે.
લાલનદાસ બાસ બરોલીરામ રામ ઉચ્ચરે,
ભરતકી એહી બારા માસી.
સવઇયા સુનવઇ તરે કટે જમકી ફાંસી.
બદલે એસી લખ આઇ કરમ લેખ રામ ચલો. માસ ૧૩

નંદલાલના મહીના. (૭)

આવોને નંદલાલ રમવા આવોનેરે.
નિરમે થયા છો નાથ, રમવા આવોનેરે ૧
કારતક તો તે કષ્ટે કહાડયો ભરદરીએ જેમ જહાજ
માગશર મહીને મારગડે મેલી હવે અમારૂં કોણ છે બેલી,
ગીરધર વીના થઇ ઘેલી, રમવા આવોનેરે ૨
પોષમાસે જીવન પ્રાણુ તજું છું. લોકડીઆની લાજ લોપું છું
સંસાર તાજ કરૂં છું રમવા આવોનેરે. ૩
મહા મહીને મન્દીરીયારે સુના હરીવીના આસનીયા સુના.
વહાલા વિના જાય છે જોબનીયાં, રમવા આવોનેરે, ૪
ફાગણ ફગફગતીરે હોળી. અબીલ ગુલાલે ભરાવુંરે ઝોળી.
વહાલા વિના ખેલે કોણ હોળી રમવા આવોનેરે, ૫
ચઇતરે મને ચાંતારે લાગી સુની સેજલડીમાં ઝબકીને જાગી.
વહાલીની લેહે મને લાગી. રમવા આવોનેરે. ૬
વઇશાખે વાવલીયારે વાયા આંખ ઉઘાડી ચોદશ જોયા,
આંસુડાં પાલવડે લોહ્યાં, રમવા આવોનેરે. ૭
જેઠ માસે જગજીવન આવે, વષ્ણુવ સરવે વધામણી લાવે,
વહાલો મારો કાંઇ ન કહાવે, રમવા આવોનેરે, ૮

અષાડે હું અબળાને નારી, જોબન હરીઓ પુર છે ભારી
પીયુના વચનને વિચારી, રમવા આવોનેરે. ૯
શ્રાવણ તો સરવડીએ વરશે, નદીએ નીર ઘણેરારે ભરશે
વહાલો મારો શી રીતે ઉતરશે રમવા આવોનેરે. ૧૦
ભાદરવો ભર હરીએરે ગાજે, લીલાં વનપલ્લવ છાજે
વહાલો મારો કાંઈ ન લાજે. રમવા આવોનેરે. ૧૧
આસો માસે દેવદીવાળી લોક વણે વહુ સેવ સુંવાળી.
વહાલા વિના તે જમે. કોણ વાળી રમવા આવોનેરે. ૧૨

કૃષ્ણના મહીના ૮.

કારતક કૃષ્ણ ગયા મેલી. મારા ઘેર આવો વનમાળી.
કુબજા કેમેરે ગમે કાળી. આવો હરી રાસ રમવા વહાલા
માગશર મારગડે રમતાં; ભેળાં બેસી ભોજનીયાં જમતાં.
હવે હરી કેમ નથી ગમતાં આવો હરી. ૨
પોષે તો શોસ પડયા અમને, ત્રીકમજી શું કહીએ તમને
દીલાસા શારે દીધા અમને. આવો હરી. ૩
માથે મહા અંધારી રાત્યો, ફુલડાંએ બીછાવી ખાટયો,
વહાલે લોધી મધુરાં વાટયો. આવો હરી. ૪
ફાગણે પેર ફરે હોરા, પહેરણ ચરણાને ચોળી,
ચુંદડી મારી કેસરમાં રોળી. આવો હરી. ૫
ચઇતરે ચીત કરે ચાળા, મધુવન મોરલીઓ વાળા,
દરસન દો ડાકોર તીરથવાળા. આવો હરી ૬
વઇસાખે વાટલડી જોતી ઉભી રહી ધુસકડે રોતી,
પાલવડે આંસુડાં લોતી, આવો હરી. ૭

જેઠે જગજીવન આવે વધામણી સહુ લોકો લાવે,
વહાલો મારો કશુંએ નવ કહાવે, આવો હરી. ૮
અષાઢે અબળા રહી ઝાંખી વહાલે મારે ભરજોબન રાખી,
વિચારો તે વાત થશે વાંકી આવો હરી. ૯
શ્રાવણ તો સરવડીએ વરસે નદીએ નીર ઘણાં હળશે,
વહાલો મહારો શી રીતે ઉતરશે. આવો હરી. ૧૦
ભાદરવો ભલીતરે ગાજે વહાલા થઇ વિહવળ તપ કાજે,
વહાલો મારો જરીએ ના લાજે. આવો હરી. ૧૧
આસો માસો આવી દીવાળી, સેવો વણુ કે સુવાળી,
વહાલા વિના આ શી દીવાળી. આવો હરી. ૧૨

રાધીકાના મહીના ૯

કહોને સખી કારતક કેમ જાશે, કે વનમાં મોરલી કોણ વાશે;
કે મહીનો દાણુ થાશે, જુમના દો પાણી. ૧
કે માગશરે મન મારૂં મળીયું, કે વિષયા ભાવ થકી ટળીયું,
કે જેમ લુણુ પાણીમાં ભળીયું, કે જુમના. (ટેક) ૨
કે પોષે સોસ પડયા અમને, વહાલા મારા શું નમીએ તમને,
કે દીલાસા દીધા છે અમને, કે જુમના. ૩
કે માઘ મકર તણે માતે, કે ફુલડીયાં વેરતી ખાતે,
કે વાલાજી મારાં મથુરાંની વાટે, કે જુમના. ૪
કે ફાગણે ફર ફરે હોળી, કે આછા ચરણાને ચોળી,
કે ચુંદડી કેશરમાં રોળી કે જુમના. ૫
કે ચઇતરે ચતુરા ચીત ધરતી, વહાલાજીના ગુણુ ગાતી ફરતી,
કે તોયે મારે વહાલે કીધી નરતી. કે જુમના. ૬

કે વઈશાખ વાયા વાયા વાવલીઆ કે ઘેર પધારો નાવલીઆ.
કે દુધડે ધોઉં તારા પાવલીઆ, કે જુમના. ૭
જેઠે જગજીવન આવ્યા, કે સઉ લોક વધામણી લાવ્યા
વહાલાજી મારા કશુએ ના લાવ્યા, કે જુમના. ૮
અષાઢે અબળા થઇ ઝાંખી, વહાલે મારે ભર જોબનમાં રાખી,
વિચારો હવે વાત થશે વાંકી, કે જુમના ૯
શ્રાવણ સરવડીએ વરસે. કે નીર નદીએ ઘણાં ઢળશે,
કે કોયલડી ટહુકલી કરશે, કે જુમના. ૧૦
ભાદરવો ભલી પેરે ગાજે, સર્ઇયર ઘેર પશોણું વાજે.
તે તો મારા રૂદીયામાં દાજે, જુમના. ૧૧
આસોની રજની અજવાળી કે શેવ વણું કે સુંવાળી,
કે વહાલા વિના આ શી દીવાળી કે જુમના. ૧૨
કે રાધાના હાથે સોનાની ચુડી, રમતાં દીશે છે રૂડી,
દુઃખરે સરવે ગયાં છે ઉડી કે જુમના. ૧૩

બહુચરાજીના મહીના ૧૦

ચહતરે ચીત ઘણું બાધું, નમી નમી બહુચર આરાધું,
મન મારૂં ગોખે જઇ લાગ્યું, સેવોને તમે શંખલપુર રાણી;
વઇશાખે વાવલીયા વાયા, માજીનાં ઘટે તળે આવ્યા.
અંબાજીની મોટી છે માયા, સેવોને ૨
જેઠે તો જુગતી છે. સારી હરિહર બ્રહ્મ થકી વારી.
ગોખ ઉપર જાઉ બલીહારી. સેવોને. ૩
અષાડે મેઘ ઘણાં ગાજે, છત્ર શીર બહુચરને છાજે.
ચોઘડીયા તો અદભુત વાજે. સેવોને. ૪

શ્રાવણ સરવડીએ વરસ્યો માજીને ભજશો તો તરશો;
નીકર તમે અથડાતાં મરશો. શેવોને ૫
ભાદરવો ભલીપેરે ગાજ્યો સેવકને સનમુખ તો થાજ્યો;
ઝુડતા બાવલડી સાહાજ્યો. શેવોને ૬
આસોમાં આવી દીવાળી આવ્યા છે અંબાને કાળી:
ગરબે રમે મોટાં મહાકાળી. શેવોને ૭
કારતકે કોયલડી બોલે ના આવે માજીને તોલે;
તે જોતાં ત્રીભોવન ડોલે. શેવોને ૮
માગશર માનસરોવર નાહે ચાચર આવી ગરબા તો ગાએ;
સેવકની મા કરજો સાહે. શેવોને ૯
પોષે પ્રીત ઘણી ધારી પાંડવ લીધા ઉગારી;
કૌરવ સરવે ગયા હારી. શેવોને ૧૦
માહે તો મને નથી ગમતું મન મારૂં રહે છે ભમતું;
મન મારૂં માજીમાં રમતું. શેવોને ૧૧
ફાગણે ફર ફરતી હોળી પહેર્યાં માએ ચરણાને ચોળી;
કેસર બહુ છાંટયાં છે ઘોળી. શેવોને ૧૨
બારે માસ પુરણ કીધા દઈતને દંડ ભલા દીધા;
દેવતા સહુ ઉગારી લીધા. શેવોને ૧૩
આસો સુદ બીજને બુધવારે બારે માસ રહ્યા નીરધારે;
વલ્લભ કરજો મા વાહરે. શેવોને ૧૪

થોભણદાસના મહીના (૧૧)

કારતકે કોડામણીરે, શીળો પુનમ કેરો ચંદ વાલા;
રાધા કરે હરીની વીનતીરે, ચરણે રાખો ગોવિંદ વાલા.
માગસર મલી ગયારે, પીઉ ગયા પરદેશ વાલા,

ભરજોબનમાં ભામનીરે અબળ બાળવેશ વાલા. ૨
પોષ માસે પુછામણીરે, સાંભળ સહચર વાત વાલા;
શ્રીકૃષ્ણ ચાલ્યા દ્વારકારે, સોળસો ગોપીઓનો નાથ વાલા; ૩
મહા મહીને મન માહરે, ચીતડું વ્યાકુલ થાય વાલા,
શમણાં લાગ્યાં શ્રીરામનાંરે, દીઠાં જાદવરાવ વાલા. ૪
ફાગણ માસે ફરકીયાંરે, વાગે છે તાલ મરદંગ વાલા;
મધુરી શી વગાડે વાલો વાંસળીરે હોળી ખેલે ગોવિંદ વાલા ૫
ચઇતર ચિન્તા ઘણીરે, નાવ્યો નાવલહાર વાલા;
કોઇ લાવે પીઉની વધામણીરે, આપું એકાવન હાર વાલા ૬
વઇશાખે વન વેડીયારે વેરી છે દાડમ દ્રાક્ષ વાલા,
કોયલડી ટઉકા કરેરે, સરવે લાગે એનો સાદ વાલા. ૭
જેઠ માહીને રણ તપેરે જેના ઉનાળાના તાપ વાલા,
લંકામાં જવાળા પ્રજળેરે ઉભા રહ્યા રઘુનાથ વાલા. ૮
અષાડ માસ ભલે ઉલટયોને થાય વિજળીઓના વેગ વાલા
ભલીરે ઉલટી ભીની વાદળીરે વરસ્યા ભારે મેઘ વાલા. ૯
શ્રાવણ વરસે સરવરીએરે નદીએ નીરમળ નીર વાલા,
ભીંજે તે રાણી પદમણીરે, ભીંજાય દક્ષણી ચીર વાલા. ૧૦
ભાદરવો ભલે ગાજીઓરે શીતળ થયાં શરીર વાલા,
ગોરાદે ભીંજાયા ઘર આંગણેરે, પીઉડો ભીંજાય પરદેશ વાલા. ૧૧
આસો માસ દીવાલડીરે, સુંદર સજે શણગાર વાલા,
લીલાવટ ટીલડી સોહામણીરે, કંઠે એકાવળ હાર વાલા. ૧૨
બારે માસ પુરાં થયારે, આવેલો અધિક માસ વાલા,
ગાય શીખેરે સાંભળોરે વિનવે થોભણદાસ વાલા. ૧૩

ભાગ ૩ જો.

અંબાજીના મહિના (૧૨)

કારતક માસે કરૂણા કરો મુજ માતરે મા અંબાજી
અલબેલી અંબા સાંભળ મારી વાતરે મા અંબાજી ૧
વાત સાંભળીને સમરૂ શ્રી હરીનાથરે મા અંબાજી
તારા દર્શનની મને મોટી અંબા આશરે મા અંબાજી ૨
માગશર માસે મન મળવા અકળાયેરે મા અંબાજી
તારી ઈચ્છા કરતાં અંબા દીન વહી જાયરે મા અંબાજી ૩
દીન વહી જાયરે આશા મુજને મોટીરે મા અંબાજી
તારા રંગમંડપમાં હું નવ આવી લોટીરે મા અંબાજી ૪
પોષ માસે મુજને મળવા શોશરે મા અંબાજી
મુજ રાંક ઉપર શો ધરાવો રોશરે મા અંબાજી ૫
રોશ ન ધરીએ તમે દેવી છો દયાળરે મા અંબાજી
જેવું નામ ધરાવે સેવક જન પ્રતિપાળરે મા અંબાજી ૬
મહા મહીને કાંઈ વ્રત સાંભળ્યા તમારારે મા અંબાજી
મા શું જુવો છો કુડાં કરમ અમારારે મા અંબાજી ૭
કુડા કરમની કરણી છે મધ્યાનેરે મા અંબાજી
તારા દરશનનું મને મોટું ધ્યાનરે મા અંબાજી ૮
ફાગણ માસે ફરીફરી ઉલટે અંગરે મા અંબાજી
રંગ ભર્યો મનડા નવ કરશો ભંગરે મા અંબાજી ૯
ભંગ ન કરશો તનડું અમારૂં તલપેરે મા અંબાજી
ચીત અમારૂ શરણે આવી અટકેરે મા અંબાજી ૧૦
ચઈતર મહીને ચીંતા મુજને ઝાઝીરે મા અંબાજી
જન્મ ધરી નવ નીરખ્યા અંબા માજીરે મા અંબાજી ૧૧
નવ નીરખ્યાં મેં અંબા અકળ સ્વરૂપરે મા અંબાજી

મા વળતી ક્યાંથી દેખીશ માતા રૂપરે — મા અંબાજી ૧૨
વઇશાખ મહીને વરસ જાય દેહ નાડીરે — મા અંબાજી
મા લવે વળતી વેળા રહી છે માડીરે — મા અંબાજી ૧૩
વેળા માડી મોટું દુખરે — મા અંબાજી
વળતી ક્યાંથી દેખીશ માના મુખરે — મા અંબાજી ૧૪
જેઠ માસે મુજને તેડો દેહરે — મા અંબાજી
નહીં તેડો તો જીવણ જાશે વેહરે — મા અંબાજી ૧૫
જેઠ માસે તે મીથ્યા થાશે જન્મરે — મા અંબાજી
ભાગ્ય નથી પણ ઓછાં મારાં કરમરે — મા અંબાજી ૧૬
અષાડ માસે અટક ન ધરીએ માતરે — મા અંબાજી
તારા દરશન માટે તલસે મારૂં તનરે — મા અંબાજી ૧૭
તન તલગે ને દયા ન આવે માહારીરે — મા અંબાજી
મા દયાળુ દીલથી શું મુકો છો કાઢીરે — મા અંબાજી ૧૮
શ્રાવણ માસે સંઘ ભરાય બહુ ભારેરે — મા અંબાજી
મા ઇચ્છા હોય તે આવે તમારે પારેરે — મા અંબાજી ૧૯
મા સંઘ ભરાયને સહુને ઇચ્છા થાયરે — મા અંબાજી
મા પાપી હોય તે નિશ્ચે પાવન થાયરે — મા અંબાજી ૨૦
ભાદરવામાં શીદને મન ભમાવોરે — મા અંબાજી
તારાં દુર્લભ દર્શન આપી તાપ શમાવોરે — મા અંબાજી ૨૧
તાપ શમાવી શીતળ કરજો છાયરે — મા અંબાજી
શીશ નમાવતાં પ્રાયશ્ચિત પ્રલે થાયરે — મા અંબાજી ૨૨
આસો માસે અરજી સાંભળો વહેલીરે — મા અંબાજી
મા આરાસુરમાં કરો આનંદની હેલીરે — મા અંબાજી ૨૩
હેલી કરીને પુરો મનની આશરે — મા અંબાજી

સેવક જનને તેડો તમારી પાસરે મા અંબાજી ૨૪
માસ બારે પુરજી કીધા માનરે મા અંબાજી
મા વીશમપરી વિશ્વાસ ન કરશો ઘાતરે મા અંબાજી ૨૫
તેરમો મહીનો પુરૂષોતમ કહેવાયરે મા અંબાજી
મા હરી પ્રતાપે પુરૂષોતમ સહુ ચહાયરે મા અંબાજી ૨૬
આરાસુરમાં નીત આનંદ થાયરે મા અંબાજી
કરજોડી બાપુ સેવક ગાયરે મા અંબાજી ૨૭

સીતાજીના મહીના ૧૩

સાખીયો

મારા શ્યામ સુંદર શ્રી રામરે કોને આશરે રહીએ,
મારા પલ પલ માની પ્રમાણરે, લાલના સંગ લઇએ,
ઘરબાર અલગ ઘનશ્યામરે. મારા સમ નવ જઇએ ટેક.
કારતકે કેમ કાઢીયે, જુગ જેવી પળ જાય,
તાગ નથી જેમ તોડીયે, પણ મળવાને મન અકળાય મા. ૧
જોબન દરીયા ઘુઘવે, પીયુ દેશાવર દુર
અણજાણ્યા અનુભવી, તે શું નરનું જાણે નુરરે મા. ૨
માગશરે ઘેર વિજોગણી પીયુ પરદેશ પ્રયાણ
ખવાયે અગાગું ખોળીયું, જેના પરવશ પડીયા પ્રાણરે મા. ૩
જળથી જુદી માછલી રાખો કરી વિવેક.
વારૂ મારા વાલમાં એવા પ્રાણ ન રહે પલ એકરે. મા. ૪
પોશે પ્રિતમ પ્રીતડી, વિરહ બાણ વા વહાય,
એ ઘાયલનો અંત નહિ એનું તન તરફડીયા ખાયરે મા. ૫
ખાવું પીવું ખેલવું, ઓઢણ પહેરણ અંગ:
બોલવું ચાલવું, બેસવું અને પોઢવું ન ગમે પલંગરે, મા. ૬

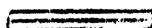
માથે મન તલસે ઘણું, ઝુરે વિજોગણ નાર,
લક્ષ વીંછીની વેદના ઉપજે ચીતમાં અનેક વિચાર મા. ૭
ફાગણ હોળી ફાલતી ફાગણ રમે સઉ કોય
એક હોળી મારે આંગણે બીજી હ્રદયે હોળી હોયરે મા. ૮
ભીતરમાં ભડકા બળે જન દેખે નહી ઝાળ
વરખા મારે વીધવીધે, જેને ડસીઓ વીરહવ્યાધી વ્યાળરે, મા. ૯
ચઈતર ચકોર ચીતની સશી વિદેશી શામ,
ભર જોબનમાં એકલી એતો દાઝયા ઉપર જેમ ડામરે મા. ૧૦
સુભાગીઆ જે સાસરા, સજોડ સ્નેહ સહીત,
કયમ કરી વસીએ એકલાં રાણી જાયો જન્મીએ રીતરે મા. ૧૧
વા વાયા વઇશાખના આંબે આવી સાખ
ભોગી ભમે વિદેશમાં થાય રહદય બળી ખાખરે મા. ૧૨
મુગાને સ્વપ્નુ થયું મનમાં રહી મુંઝાય,
પ્રીતીનું તો પારખું જે ઝુભે કહ્યું નવ જાયરે. મા. ૧૩
જેઠ તણા તડકા પડે લાય જેવી લુ વાય
સુના મંદીર સુના માળીયા સુની સેજલડી ખાવા ધાયરે. મા. ૧૪
જાય ન રજના દીન જાતાં, રાત ગયે દીન ન જાય;
વીરહ દુઃખ સ્વામી તણાં એતે નજરે જોઇ કેમ જાયરે, મા. ૧૫
અષાડ ઝબકે દામની, મન ગરજે માંય;
બપઇયા પીઉ પીઉ કરે, સીણી વિરહણી વ્યાકુળ થાયરે. મા. ૧૬
દેવ દાનવ પશુ પક્ષી, માનવ તો કોણ માત્ર
જીવતાં પ્રેમ વિજોગીયું ગાળે વિરહ વિરહીજન માત્રરે મા. ૧૭
શ્રાવણ વરસે નદીએ આવે નીર,
લીલી ભૂમી ભાસે ભલી, ગાજે તરવર ઘોર ગંભીરરે. મા. ૧૮

ઘોર અંધારી રાતડી ઝરમર વરસે મેહ:
આંખેથી આંસુ ઢળે, જેનો સ્વામી ગયો તજી સ્નેહરે. મા. ૧૯
ભાદરવો ગરજે ભલો, રાજવી સઉ વૈભોગ,
રગમાં રઉ રઉ રોગ એ જેને વાહાલાનો થાય વીજોગરે મા. ૨૦
ચંપા ચંપેલી મોગરા, નવપલ્લવ નવ થાય,
વીરહણી જાત જવાસીઓ, તે તો શોયે સુકાઇ જાવરે, મા. ૨૧
આશો આવ્યા નોરતાં રમેજમે નરનાર;
દીવસ દીવાળી દોહલા, તે તો જાણે કીરતાર મા. ૨૨
દંપતી અંગ ઉમગમાં ગાનતાન ગીત રંગ
અંગરાગ અદભુત થશા, જયજયકાર જણાલે અનંગ મા. ૨૩
મનમોહન અધીક માસથી થાય પ્રભુ પ્રસન્ન;
સંગ સીતા જેમ રાખીયા તેમ ટળે વિરહે વ્યાધી હનરે મા ૨૪

લાલજીના મહીના

લાલજી કારતક મહીને રથ જાદવરાયે નોતર્યા.
ઓ લાલ વહેલા આવજો હો લાલ ૧
લાલજી માગશર મહીને મેલી મથુરા ગયા,
ઓ લાલ વહેલા આવજો હો લાલ ૨
લાલજી પોશ મહીને પોપટ બેઠો પાંજરે,
ઓ લાલ વહેલા આવજો હો લાલ ૩
લાલજી મહા મહીનાની સેજલડી સુની પડી,
ઓ લાલ વહેલા આવજો હો લાલ ૪
લાલજી ફાગણ મહીને ઘેરઇયો
ઓ લાલ વહેલા આંવજો હો લાલ ૫
લાલજી ચૈત્ર મહીને ચતુરભુજ ચાલ્યા ચાકરીરે
ઓ લાલ વહેલા આવજો હો લાલ ૬

લાલજી વૈશાખ મહીને વાયે હીંડોળા ઝુલતાં.
એ લાલ વહેલા આવજો હો લાલ ૭
લાલજી જેઠ મહીને જુગજીવન ઘેર આવીયા,
એ લાલ વહેલા આવજો હો લાલ ૮
લાલજી અષાડ મહીને અબળાને સુખ આપજો.
એ લાલ વહેલા આવજો હો લાલ ૯
લાલજી શ્રાવણ મહીને સરવડેથી વરસીઓ,
એ લાલ વહેલા આવજો હો લાલ ૧૦
લાલજી ભાદરવો ભલી પેરે ગાજીઓ,
એ લાલ વહેલા આવજો હો લાલ ૧૧
લાલજી આસો માસે દીવાળી ભલે આવીયા,
એ લાલ વહેલા આવજો હો લાલ ૧૨
લાલજી ફુલવાડીમાં રંગ્યા લાલમ લાકડા,
એ લાલ વહેલા આવજો હો લાલ ૧૩
લાલજી તેની રે ઘડાવું નવરંગ પાવડીઓ,
એ લાલ વહેલા આવજો હો લાલ ૧૪
લાલજી પાવડીઓ પહેરીને મહારે મોલે આવજો.
એ લાલ વહેલા આવજો હો લાલ ૧૫
લાલજી પાવડીઓથી રડયા તો ભલે પડયા.
એ લાલ વહેલા આવજો હો લાલ ૧૬
લાલજી બળતી ઝળતી બોલું છું પણ ઘણી ખમા,
એ લાલ વહેલા આવજો હો લાલ ૧૭

વેરાગના મહીના

કારતક આવ્યો ઓ સખી સજીઓ સોળ શણગાર;
ઓઢવાના નવરંગ ચુંદડી, કંઠે એકાવળ હાર,
હવે તો ઘરમાં નથી ગોઠતું, જાણે લઉં વઈરાગ ટેક૦
માગશરે મુકી ગયા મનમાં ન આણી મેરે
રીસ કરી મથુરા ગયા, કુબજા શું કીધી લ્હેર, ૧
કહો હરી કેમ રહું એકલી મારો શો અપરાધ;
હવે તો ઘરમાં નથી ગોઠતું જાણે લઇ વઇરાગ. ૨
પોષ મહિનાની પુનમે સમણાં લાગ્યાં સાર;
સોળે શણગાર પ્રભુ મેં ધર્યાં, ના આવ્યા દીનદયાળ, ૩
કહો હરી કેમ રહુ એકલી મારો શો અપરાધ;
હવે તો ઘરમાં નથી ગોઠતું જાણે લઉં વઇરાગ. ૪
મહા મહીનાની સેજમાં આવી વેરણ રાત;
હઇડે મારા વીસરી રમશું કોની સંગાથ, ૫
કહો હરી કેમ રહું એકલી મારો શો અપરાધ;
હવે તો ઘરમાં નથી ગોઠતું જાણે લઉ વઇરાગ, ૬
ફાગણ ફાલ્યો ફુલડે વનમાં કેશર લાલ,
કસ્તુરીના છાટણાં ઉડે છે અબીલ ગુલાલ ૭
કહો હરી કેમ રહું એકલી, મારો શો અપરાધ;
હવે તો ઘરમાં નથી ગોઠતું જાણે લઉ વઇરાગ, ૮
ચઇતર ચંપો મોરીઓ, મોરી છે દાડમ દ્રાક્ષ,
કોયલડી ટહુકા કરે ભમર મરે ગુંજાર, ૯
કહો હરી કેમ રહું એકલી મારો શો અપરાધ;
હવે તો ઘરમાં નથી ગોઠતું જાણે લઉ વઇરાગ, ૧૦

વઇશાખે વાયા વાવલા, તપે રાધાજીનું તન;
રાધા બોલડા લઇ રડયાં નથી બોલ્યાનું મન. ૧૧
કહો હરી કેમ રહું એકલી, મારો શો અપરાધ;
હવે તો ઘરમાં નથી ગોઠતું જાણે લઉં વઇરાગ ૧૨
જેઠ મહીને જદુરાયજી છુટી રાધાજીના વેણ;
રાધા અબોલડા લેઇ રડયાં નથી બોલ્યાનું મન ૧૩
કહો હરી કેમ રહું એકલી મારો શો અપરાધ;
હવે તો ઘરમાં નથી ગોઠતું જાણે લઇ વઇરાગ, ૧૪
અશાડ આવી ઉલટયો મેઉલો માંડયો છે જોસ,
ગોરી ભીંજાય ઘર આંગણે વીયુ ભીંજાય પરદેશ. ૧૫
કહો હરી કેમ રહું એકલી મારો શો અપરાધ;
હવે તો ઘરમાં નથી ગોઠતું જાણે લઉ વઇરાગ ૧૬
શ્રાવણ વરસ્યો સરવડે નદીએ નીર્મળ નીર;
સુપનાંતરમાં દેખીયા હરી હળધરના વીર; ૧૭
કહો હરી કેમ રહું એકલી મારો શો અપરાધ;
હવે તો ઘરમાં નથી ગોઠતું જાણે લઉ વઇરાગ. ૧૮
ભાદરવો ભલો ગાજીઓ ભલે વરસ્યો છે મેઘ;
વીજલડી ચમકા કરે ચોદશ ચાલ્યાં નીર. ૧૯
કહો હરી કેમ રહું એકલી મારો શો અપરાધ;
હવે તો ઘરમાં નથી ગોઠતું જાણે લઉ વઇરાગ. ૨૦
આસો માસે નવરાતડી નવ દહાડા નવ રાત;
સઉ ગોપીઓ ટોળે મળી માંડવલી મંગળ ગાય. ૨૧
કહો હરી કેમ રહું એકલી મારો શો અપરાધ;
હવે તો ઘરમાં નથી ગોઠતું જાણે લઉ વઇરાગ. ૨૨

ભાગ ૪ થો.

નરસીંહ મહારાજનો ગરબો.

ગણુપતિ સરસ્વતીને સમરૂં બેઉ રહું કર જોડરે,
નરસીંહજીનો ગરબો ગાતાં કોઇ મા દેશો ખોડ, નરહરી લટકાળા.
ઘણી મહેર કરો મહારાજ ગુણનીધી છોગાળા; ટેક. ૧
લહેરીપુરે દરવાજે જાતાં, જમણા હાથની ઓળરે;
રાજેશ્વર શીવાજીના સ્વામી, નરસીંહજીની પોળ. નર૦ ૨
શહેર તણી છે શી કહું શોભા વરણ વસે છે અઢારરે;
નરસિંહજીના રાજ્યમાં કોઇને દુઃખ નહીં તલ ભારરે. નર૦ ૩
ડોશીવાણીયા નાણાવટી ને ગાંધી સરયા સારરે,
બેઉ ઓળમાં બહુ છે વસ્તી ચુડગરને કંસાર. નર૦ ૪
પુર્વ દીશાએ અષ્ટ ભુજાને ઉત્તર બહુચર ગાજેરે,
પશ્ચીમમાં તો પીર વસે છે, દક્ષીણ હનુમંત બીરાજે. નર૦ ૫
ચાર દીશાએ જબરી ચોકી બીજા દેવ અપારરે,
શહેર વચ્ચે નરસીંહજી ગાજે સહુ શતરૂને ભાર. નર૦ ૬
સીંહાસન આસન ઉપર અલબેલો બીરાજેરે,
મંદીરની તે શી કહું શોભા નીત્ય ચોઘડીયાં વાગે. નર૦ ૭
પીતાંબર જરકસીના વાઘા પાઘ કલંકી પટકોરે,
મોર મુગટને કાને કુંડળ જોઇ ચીતમાં લાગે ચટકો. નર૦
હીમ હીરાને માણેક મોતી, શોભાનો નહી પારરે,

આભુષણ શોભા દેખી, મન કરે વીચાર. નર૦ ૯
નીત નીત શોભા નઉતમ નયણે, જોતાં પહોંચે આશરે,
જમણે હાથે જોત દીવાની, અખંડ બારે માસ. નર૦ ૧૦
નરસીંહની નીતી કહીએ, ત્રણ લોકથી ઝાઝીરે;
ઘીના ટાંકાં ઘેર ભર્યાં પણ, નરસીંહ લોક પર રાજી. નર૦ ૧૧
સમે આરતી શોભે કેવી, આનંદ સરખું થાય રે;
ઘંટને ઘડીયાળો વાગે, ગાન ગુણીજન ગાય. નર૦ ૧૨
દશરાને દીવસે વ્હાલો, અંબાડીમાં બીરાજેરે.
અઇરાવતની શોભા દેખી કામકોટીક તો લાજે. નર૦ ૧૩
આઠમ ચઉદશ દીવાળીએ આનંદ ઓચ્છવ થાય રે;
શ્રાવણ માસની શી કહું શોભા, એ ન વરણવી જાય. નર૦ ૧૪
શ્રાવણ વદી ત્રીજને દહાડે કાજળનો મહીમાયરે,
પાછલી રાતે હીંડોળાના ઘુઘરા છુટી જાય. નર૦ ૧૫
કારતક માસની શોભા કહીએ, પ્રભુનું લગ્ન થાય રે,
સુદ ચઉદશની દીવીયો જોતાં ગાત્ર નરમ થઇ જાય. નર૦ ૧૬
ચઉદશની તો દીવીયોને પુનમનો વરઘોડોરે,
તુલશી વાડીએ દરશન કરવા સજન સહુકો દોડે. નર૦ ૧૭
ચારે પાસે ચમર ઢળેને, ખહુ બોલે છડીદારરે,
જમા ખમા સહુ મુખથી કહે છે, શોભાનો નહી પાર. નર૦ ૧૮
ઇન્દ્રાદિકને નારદ સર્વે અંતરિક્ષ જોવા આવેરે,
ધન ભાણાભાઇ ભાગ્ય તારૂં, નીત્ય લાડ લડાવે, નર૦ ૧૯
ધન તાત માતા તારી, ધન તારો અવતારરે,
નીત પ્રભુને લાડ લડાવે ભાગ્ય તણો નહિ પાર. નર૦ ૨૦
પરણાવીને પાછા વળ્યારે, આવ્યા રાજ અવાસરે,

તરેહ તરેહ આતશબાજી ઉડે પ્રભુની પાસ. નર૦ ૨૧
ત્યાંથી પ્રભુ આગળ પધાર્યા આવ્યા મંદીર મોઝારરે,
દેવ સર્વ વિમાને બેશી, કરે પુષ્પ વૃષ્ટિ અપાર. નર૦ ૨૨
મંદીર સામી શોભા કેવી દીપમાળ શોભેરે,
પોળ મધે મનમોહનજી, દરશને મન લોભે. નર૦ ૨૩
દયા કરી દરશન દેજો અંગમાં ઉલટ આણીરે,
કષ્ટ મારા સહુ કાપી નાંખો દાસ પોતાનો જાણી. નર૦ ૨૪
રંક ઉપર તો રીસ ન કરવી મહેર કરો મહારાજરે,
ગાંડો ઘેલો દાસ તમારો બાંહ્ય ગ્રહ્યાની લાજ. નર૦ ૨૫
નરસીંહજીનો ગરબો ગાયો સુણજો સહુ નર નારરે,
બેઉ કર જોડી શીવલાલ કહે પ્રભુ ઉતારો ભવ પાર. નર૦ ૨૬

શ્રી કૃષ્ણજીના દશ અવતારનો ગરબો.

મારા કૃષ્ણજીરે લોલ તે કંઠ કેરૂં ઝુમણુંરે લોલ.
હરી હૃદયા કેરો હાર મારા વાલારે કૃષ્ણે વગાડી
રૂડી વાંસળીરે લોલ, ટેક૦
મારા કૃષ્ણજીરે લોલ પહેલે રૂપે કાનજીરે લોલ,
ધર્યો મચ્છતણો અવતાર મારા વાલારે, મચ્છે સમુદ્ર ગોળીયોરે લોલ.
માર્યા સંખા તે સુર મારા વાલારે. કૃષ્ણજી૦ ૧
મારા કૃષ્ણજીરે લોલ બીજે તે રૂપે કાનજીરે લોલ,
ધર્યો કચ્છ તણો અવતાર મારા વાલારે,
કચ્છે સમુદ્ર મથન કર્યોરે લોલ, મેરૂને રવૈયો મારા વાલારે,
સમુદરની ગોળી કરીરે લોલ ઘુમે ગોપીનો નાથ મારા વાલારે.
શેષનાગનાં નેતરાં કર્યાંરે લોલ કાઢયા તે ચઉદ રતન મારા
વાલારે. કૃષ્ણજી૦ ૨

મારા કૃષ્ણજીરે લોલ ત્રીજેને રૂપે કાનજીરે લોલ,
ધર્યો વારાહતણો અવતાર મારા વાલારે,
પૃથ્વી લઇ દાઢ ઉપર ધરીરે લોલ, પેઠો તે પાંચ પાતાળ મારા
વાલારે. કૃષ્ણજી૦ ૩

મારા કૃષ્ણજીરે લોલ ચોથેને રૂપે કાનજીરે લોલ,
ધર્યો નરસીંહ તણો અવતાર મારા વાલારે,
સ્થંભ ફોડીને પ્રગટ થયારે લોલ માર્યો તે હીરણ્યાકંસ,
દઇત મારા વાલારે, ઉગાર્યો પ્રલ્હાદ ભકતનેરે લોલ,
એવા ભકતવત્સલ મારા વાલારે. કૃષ્ણજી૦ ૪

મારા કૃષ્ણજીરે લોલ પાંચમેને રૂપે કાનજીરે લોલ,
ધર્યો વામન તણો અવતાર મારા વાલારે,
ત્રણ ડગલા પ્રથ્વી ભરીરે લોલ, બળી ચાંપ્યો પાતાળ મારા
વાલારે કૃષ્ણજી૦ ૫

મારા કૃષ્ણજીરે લોલ છઠેને રૂપે કાનજીરે લોલ,
ધર્યો ફરસુરામનો અવતાર મારારે, ફરશી તે લીધી હાથમાંરે લોલ,
છેદ્યાં ક્ષત્રીઓના શીશ મારા વાલારે,
પુતનાને હાથે હણીરે લોલ, વાળ્યાં પોતાનાં વેર મારા વાલારે.
કૃષ્ણજી૦ ૬

મારા કૃષ્ણજીરે લોલ સાતમેને રૂપે કાનજીરે લોલ,
ધર્યો રામચંદ્ર અવતાર મારા વાલારે સીતા લઇ વન,
નીસર્યારે લોલ શેતુ બાંધ્યો પાષાણ મારા વાલારે,
રણમાં તે રાવણ રોળીઓરે લોલ, આપ્યા વિભીષણ રાજ મારા
વાલારે કૃષ્ણજી૦ ૭

મારા કૃષ્ણજીરે લોલ આઠમેને રૂપે કહાનજીરે લોલ,

ધર્યો કૃષ્ણ તણો અવતાર મારા વાલારે. મથુરામાં હરી
પ્રગટીયારે લોલ, ગોકુળ કીધો છે વાસ મારા વાલારે.
માર્યો તે મામા કંસનેરે લોલ, ગોપી લડાવ્યાં લાડ મારા વાલારે
માતા પિતા છોડાવીયારે આપ્યા ઉગ્રસેનને રાજ
મારા વાલારે કૃષ્ણજી૦ ૮
મારા કૃષ્ણજીરે લોલ નવમે રૂપે કાનજીરે લોલ ધર્યો બુદ્ધ
તણો અવતાર મારા વાલારે જપમાળા કરમા ધરીરે લોલ.
લીધું છે મુનીવ્રત મારા વાલારે કૃષ્ણજી૦ ૯
મારા કૃષ્ણજીરે લોલ દશમેને રૂપે કાનજીરે લોલ ધર્યો
કલંકી અવતાર મારા વાલારે, ત્રણ પગલે ઘોડો હીંડે લોલરે
પૃથ્વી તો રસાતાળ મારા વાલારે. કૃષ્ણજી૦ ૧૦
મારા કૃષ્ણજીરે લોલ, ગાય શીખેને સાંભળેરે લોલ.
પામે તે વઈકુંઠ વાસ મારા વાલારે મહેતો નરસઇ વીનવેરે લોલ,
રાખો ચરણ કમળ પાસ મારા વાલારે. કૃષ્ણજી૦ ૧૧

સીતાજીની કાંચળીનો ગરબો

[પરમેશ્વરીને પાયે પડી હો બહુચરી કહુ કળજુગનું કર્મ, એ રાગ]
કૈકઇ ક્રોધમાં બોલીયાં હો બહુચરી રામ લક્ષમણ વન જાય, ૧
પહેલું તે વન રામે મેલીયું હો બહુચરી સીતાએ રોપ્યાં છે વૃક્ષ
અમરો ને ડમરો રોપીઓ હો બહુચરી રોપ્યાં છે દાડમ દ્રાક્ષ ૨
રાજા રાવણનો મરગલો હો બહુચરી વનફળ ચરી ચરી જાય,
ચરતાં સીતાએ ભાળીઓ હો બહુચરી કાંચલડી શીવડાય. ૩
સાવ સોનાનો કંચવો હો બહુચરી ચામડામાં શો સાર,

નહી કાકાના કુકુંઅમાં હો બહુચરી નહી મામાને મોસાળ. ૪
નહી મઇયરમાં બાંધવો હો બહુચરી કોને ચડાવું પાડ;
સીતા મહીયરનાં પાતળાં હો બહુચરી કોણ લડાવે લાડ. ૫
સીતાના બોલ સાંભળ્યા હો બહુચરી ધનુષ લીધું હાથ,
પહેલું તે બાણ રામે ફેંકયું હો બહુચરી જઇ પડયું દરીયા સાથ. ૬
બીજે તે બાણ મૃગ મારીઓ હો બહુચરી ધાજો હો લક્ષમણ વીર
સીતા કહે જાઓ દીએર હો બહુચરી હણ્યા તમારા વીર. ૭
ઘેલી સીતા ઘેલું ન બોલીએ હો બહુચરી રામ હણ્યા કેમ જાય.
આણ આવી છે શ્રીરામની હો બહુચરી લક્ષમણ વાશે ધાય. ૮
રાવણ આવ્યો જોગી વેશથી હો બહુચરી, ભીક્ષા દો સીતામાય.
આણો આપી છે શ્રીરામની હો બહુચરી ભીક્ષા આપી નવ જાય. ૯
એક પગ મુકો આણમાં હો બહુચરી બીજે તે આણો બહાર;
ખાંધે મુકીને રાવણ ચાલીઓ હો બહુચરી હરી છે સીતાનાર ૧૦
મરગ મારીને રામ લાવ્યા હો બહુચરી નાંખ્યો મઢીની બહાર;
સુનાં મંદીર દીસે માળીઆં હો બહુચરી કયાં ગઇ સીતાનાર. ૧૧
રામ રૂવે લક્ષમણ રીજવે હો બહુચરી ઘેલા ન રોશો રામ,
સીતા સરખી પરણાવશું હો બહુચરી સીતા ધરાવશું નામ. ૧૨
જળજળ કમળ ન નીપજે હો બહુચરી વનવન અવર ના હોય,
ઘેર ઘેર સીતા ન નીપજે હો બહુચરી બંધવ વિચરી જાય. ૧૩
રામે તે પાનબીડાં ફેરવ્યાં હો બહુચરી કોઇ છે બળીઓ જોધ;
બીડું ઝીલે હનવો જતી હો બહુચરી લાવું સીતાની શોધ. ૧૪
હામ થેકો ઉપડયો હો બહુચરી, ગયો લંકા મોઝાર,
જેયાં ચોરાશી ચૌટાં હો બહુચરી, જોઇ જોઇ તો બાવન બજાર, ૧૫
જેયાં મંદીર જેયાં માળીયાં હો બહુચરી, જેયું રાવણનું રાજ.

કંઇ સીતા દીઠાં નહિ હો બહુચરી ગયો પાણીયારીને ઘાટ. ૧૬
બાઇ પાણીયારી તને વીનવું હો બહુચરી, ક્યાં છે સીતામાય;
અશોક વાડીને ઝાડવે હો બહુચરી, ત્યાં જો તુજથી જવાય. ૧૭
ત્યાં થકી હનુમંત ઠેકીઓ હો બહુચરી, આશોપાલવને ડાળ;
પડતી મહેલી પવીત્રી હો બહુચરી, મહેલી તે સીતા નાર. ૧૮
મુદ્રીકા મારા રામની હો બહુચરી ક્યાંથી લાવ્યો હનુમાન;
કોને તને જોવા મોકલ્યો હો બહુચરી, કોને આલ્યાં એંધાણ. ૧૯
રામે જોવા મોકલ્યો હો બહુચરી, લક્ષમણે આલ્યાં એંધાણ,
ભાળ લેવા હું આવિયો હો બહુચરી, પંચવટીથી પ્રણામ. ૨૦
તરશો તે હઇશ ભાઇ સાવજા હો બહુચરી તલાવડાં તે નીર પી જા,
ભુખ્યો તે હઇશ ભાઇ સાવજા હો બહુચરી પડયાંજ વનફળ ખા. ૨૧
ઝીઝોટેને ઝપાટે હો બહુચરી, ખંખેરોને ખાય.
માળી આવ્યો માથુ કુટતો હો બહુચરી, રાવણ પાસે જાય. ૨૨
રાવણ બળથી બોલીઓ હો બહુચરી, મારો બળીને બાણ,
મારજો લોહને લાકડે હો બહુચરી, મારજો એરણ ઘાણ. ૨૩
કુંભકરણે ભાથા ભીડીયા હો બહુચરી, માર્યું બળીને બાણ,
ઇંદ્રજીતે ભાથા ભીડીયા હો બહુચરી, કે હું વાળું એનો ઘાણ ૨૪
નહી મરૂં લોહને લાકડે હો બહુચરી, શેને તજે તું આણ,
સાચુ બોલ બાઇ સાવજા હો બહુચરી, શેને તજે તું પ્રાણ. ૨૫
બધી લંકાના ગોદડાં હો બહુચરી, શસ્ત્ર ઘાણીનું તેલ,
મારે તે પુછડે બાંધજો હો બહુચરી અગની તેમાં મેલ ૨૬
મોત વાંદરાનું તે થકી હો બહુચરી ચેતજે મનમાં ઝટ,
ત્યા થકી ઉપડયો ઠેકડે હો બહુચરી, જઇ બેઠો લંકાગઢ. ૨૭

બાંધ્યાં ચોરાસી ચઉટા હો બહુચરી, બાંધ્યાં છે બાવન બજાર;
રાખ્યાં વિભિષણ ખોલડાં હો બહુચરી, આશોપાલવને ડાળ. ૨૮
લંકા બળે અતુલની હો બહુચરી હનુમાનને હસવું થાય,
જુના તે ગઢને ગાંદરે હો બહુચરી, નાગર નરસઇયો ગાય. ૨૯

અંબાજીનો ગરબો.

(ગોરમાના ગરબાનો રાગ)

હું તો ગણુપત લાગુ પાય કે ગાઉ ગરબો આરાસુરી તણોરે લોલ;
આરાસુરમાં બેઠી માત કે મહિમા અતિ ઘણોરે લોલ. ૧
માને પારે આવે લોક કે દુર બહુ દેશથીરે લોલ,
આવે બાળ જોબનને વૃદ્ધ કે અતિ ઘણા હેતથીરે લોલ. ૨
મા દીવસમાં ત્રણ રૂપ ધરે અતિ શોભતારે લોલ;
જોબન બાળ અને વળી વૃદ્ધ કે આયુધ ઓપતારે લોલ. ૩
માને છત્ર સોનાનું છાજે કે રત્નની ઝુમ્મ છેરે લોલ,
ફરતી હીરાની છે કોર કે છત્ર અમુલ્ય છેરે લોલ. ૪
કેસરી ઉપર બેઠી માત કે સહુ આયુધ ધરેરે લોલ;
કોટી સુરજ ઝાંખા થાય કે લલાટે આડ કરીરે લોલ. ૫
માને શોભીતા શણગાર કે, શોભા શી કહુંરે લોલ,
માનો શેષ ન પામે પાર કે, હું તે શું લહુંરે લોલ. ૬
માને કંઠે એકાવન હાર કે શોભે અતિ ઘણોરે લોલ;
માને બાંહે બાજુબંધ કે ચુડો સોના તણોરે લોલ. ૭
હીરા રત્નતણી કંગણીઓ કે ચુનીઓ મોહી અતિ ઘણીરે લોલ;
સાચા મોતીનાં ગજુબંધ કે મધ્યે છે મણીરે લોલ. ૮
માને કાને કળાફુલ કે નાકે વાળી શોભતીરે લોલ,
માને સેંથો પુર્યો અનુપ કે દામણી ઓપતીરે લોલ. ૯

માને હશે આંગળીએ વેઢ કે ઝાંઝર ઝમઝમેરે લોલ;
ફલા કાબીને તોડા કે ઝાંઝર ઝમઝમેરે લોલ. ૧૦
માને ચણીઓ ચોળીને ચીર કે ઓઢી ચુંદડીરે લોલ;
માને ચોકા વચ્ચે સહુ નાર કે ફરે ફુદડીરે લોલ. ૧૧
માને બીની બળે છે જોત કે, જોઇ રવી થોભીઓરે લોલ;
માનુ તેજ જોઇ મન મોહે કે હું લોભીઓરે લોલ. ૧૨
માના દરશનથી દુઃખ જાય કે પાપ સહુ બળેરે લોલ;
શું કહું મંડપની શોભાય કે મુખમાં અમી ઝરેરે લોલ. ૧૩
માને માનસરોવર સાર કે માંહી અમૃત ભર્યુંરે લોલ,
તેમાં જે કોઇ જઇને નાહ્ય કે તેહનું કામ સર્યુંરે લોલ. ૧૪
શું કહું સ્થાનકની શોભાય કે કામ મીના તણુંરે લોલ,
માનો પુનમે સંઘ ભરાય કે શું વરણુન કરૂંરે લોલ. ૧૫ ૧૫
ફરતી બંગલાને બેઠકો કે અતિ ઘણી ઓપતીરે લોલ,
માને સનમુખ છે એક વાવ્ય કે સુંદર શોભતીરે લોલ ૧૬
ત્યાંથી ચાલ્યા ઉત્તર માંહ્ય કે સુંદર બાગ છેરે લોલ:
શું કહું આરાસુરની શોભાય કે રચના અથાગ છેરે લોલ, ૧૭
માને સુરીનર મુનીજન શેવે કે બ્રહ્મા ધ્યાન ધરેરે લોલ.
માને નીશદીન સનમુખ કે દેવ સ્તુતી કરેરે લોલ. ૧૮
માનો ગરબો જે કોઇ ગાય કે નીત્ય પાઠ કરેરે લોલ,
કોટીક પાપ પ્રલય થાય કે તે સહેજે તરેરે લોલ. ૧૯
માજી સેવક જાણી તારો કે કરૂણા કીજીએરે લોલ,
માજી દીન સેવક વીનતી કે ઉરમાં લીજીએરે લોલ. ૨૦
માજી ગુણ ગાવા નીશદીન કે બુદ્ધી આપજોરે લોલ;
સુણી રણછોડદાસની વીનતી કે શરણે રાખજોરે લોલ. ૨૧

ભાગ ૫ મો.

કાળીકાનો ગરબો.

જુગદેવીરે ગાઉ છું મહાકાળીરે,
જીવ્યાએ વસજો માત પાવા વાળીરે;
સેવક જાણી તાહરો મા, શીર ઉપર ધરજો હાથ પાવા. ૨
હોંશ હઇડામાં થાય છે મા. ગુણ ગાવાનું છે મન. પાવા. ૩
દયા કરો તમ દાસને મા. તેથી ઉપજે શુદ્ધી પવન. પાવા. ૪
ગુણ ગંભીર છે તાહરા મા, કહેતાં ન આવે પાર. પાવા, ૫
બાળક બુદ્ધી શું મરૂં મા, જો હોય તારો આધાર. પાવા. ૬
નવતેરી નગરી વિષે મા, ચંપાવતી ચતુરસુજાણ. પાવા. ૭
રામ સરખું રાજ છે મા, મહી વસે અઢારે વરણ. પાવા. ૮
ત્યાં ચતુર નારીઓ અતી ઘણી મા, નીરમળ છે તેનું મન, પાવા. ૯
ગરબો ખેલે ચોકમાં મા, નવરાત્રી કેરે દીન. પાવા. ૧૦
શણગાર સરવે શોભતા મા, પહેરી હીરાગળ ચીર. પાવા. ૧૧
ગુણવંતા ગરબે રમે મા, રાખીને મનશું ધીર. પાવા. ૧૨
તાળીની ઝટીઓ પાડે મા, ત્યાં શોભા નોતમ થાય. પાવા. ૧૩
કોકીલ શબ્દ સોહામણા મા નવરંગી નારી ગાય. પાવા, ૧૪
તે પળે માતા આવીયાં મા. વીજળીના સરખું રૂપ. પાવા. ૧૫
સુરજ સરખાં શોભતાં મા. માએ રૂપ ધર્યું અદભુત. પાવા. ૧૬
રાણીઓ સર્વ ઝાંખી પડી મા, તેજ તણો અંબાર. પાવા. ૧૭
રાણીઓ મનમાં એમ ધરે મા, આ કો નવલી નાર. પાવા. ૧૮
રૂપ સરૂપે આંગળા મા, જેની સોના સરખી કાય. પાવા. ૧૯
મધ્ય રાત્રે રાણીઓ પરવરી મા, જઇને વિનવીયોરે રાય, પાવા. ૨૦
રાણીઓ રાય આગળ કહે મા. સાંભળજો પ્રાણઆધાર. પાવા. ૨૧

એક રામા સુંદરી આવી છો મા, જ્યા બાવનમો બજાર પાવા. ૨૨
બત્રીસ લક્ષણુ આગળી મા, તે તો પદમણીનો અવતાર પાવા. ૨૩
તેને જોઇ ત્રિભોવન મોહી રહે મા, તે આગળ નહિ કો નાર પાવા. ૨૪
રાજાને નમી નમી મા, વળી સુરજ થયો પ્રકાશ પાવા. ૨૫
તે દિવસ ગયો અતિ દોહલો મા, મનડામાં મોટી હામ પાવા. ૨૬
વળી રાત પડી દીન આથમ્યો મા, ચોઘડીયાં ઠમકે બહારપાવા. ૨૭
ઘેર ઘેરથી સઉ નીસર્યાં મા, ગરબે ગાવા સઉ નાર પાવા. ૨૮
રંગ મચ્યો સાહેલડી મા, એવામાં આવ્યાં માત; પાવા. ૨૯
ત્યાં રાણીએ દાસી મોકલી મા, રાય આગળ કહે વાત પાવા. ૩૦
ત્યાંથી પતાઇ રાવળ ઉડયો મા, જોવાની નવલી નાર પાવા. ૩૧
આવી નીરખી નયણે ભરી મા, વિષય વહયો અપાર પાવા. ૩૨
નખ શીખ સુધી નીરખ્યાં મા, મુરછાએ પડીયો રાય પાવા. ૩૩
રાજા રૂપે મોહી રહયો મા, નારીશું લાગ્યો નેહ પાવા. ૩૪
રમતાં રજની વહી ગઇ મા, સઉ વળ્યાં પોતાને ઘેર પાવા. ૩૫
ત્યારે માતા ચાલ્યા એકલા મા, પતઇએ જાણી પેર પાવા. ૩૬
પાપી પુઠે પરવર્યો મા, માતાનો જઇ ઝાલ્યો હાથ પાવા. ૩૭
માગ માગ મુખથી કહ્યું મા, એવું મુખથી બોલ્યાં માત પાવા, ૩૮
તારૂં રૂપ ધર્યું હૃદયા વિષે મા, હું રાખીશ મારે ઘેર પાવા. ૩૯
ત્યાં મહેલ ચણાવું માણેકના મા, તેની કોઇ ન જાણે પેર પાવા ૪૦
મારે મહોલે રાણીઓ અતી ઘણીમા, તેમાં પટરાણી આપ પાવા. ૪૧
ખાઓ પીઓ ખુબી કરો મા, રૂડી રાજ્ય સરખી રીત પાવા. ૪૨
ત્યારે કોપ કરીને બોલીયાં મા, તારૂ પ્રગટયું રાજા પાપ પાવા. ૪૩
તારૂં રાજ્ય જશે જડમુળમાંથી મા, આવી મળશે તારો હોમ પાવા. ૪૪
ચેત ચેત તું અભાગિયા મા, ત્યાં રોપ્યો રણસ્થંભ. પાવા. ૪૫

પોટ ચલાવી પાધરી મા, ખુડીયો દરવાજો બંધ પાવા. ૪૬
સુરદાસે રહીને પુછયું મા, શું ભર્યું છે માલ રસાળ પાવા. ૪૭
ત્યારે ખુડી માદી કારમી મા. મોગલાં મહીંથી નીકળ્યાં દહીત પાવા. ૪૮
ત્યારે સળીયે વાટળીયે સત્ય મુકાયું મા, જઇ પતઇને કહીપેર પાવા, ૪૯
જુધ મચ્યું જેમ જોરથી મા, થઈ ત્યાં રહયો ઉતપાત પાવા. ૫૦
તારે એવું દળ સઘળું રહ્યું મા, તે જુધ થયું વરસ બાર પાવા. ૫૧
લેઇ લશ્કર આગળ થયો મા, ભેળવીયો ચંડાળ પાવા. ૫૨
લોહી તણી નદીઓ વહી મા, ત્યાં વરત્યો હાહાકાર પાવા. ૫૩
તારે પતાઈ રાવળનું પત ગયું મા, જાણી જુગમાં વાત પાવા. ૫૪
તારે પતાઇ મનમાં સમજ્યો મા, મુજ ઉપર કોપ્યાં માત પાવા. ૫૫
કરગરતો રાજા ગયો મા, બેઉ કરજોડી હાથ પાવા. ૫૬
મુજ ઉપર માતા મહેર કરો મા, દળ સઘળું પાછું જાય પાવા. ૫૭
મહાકાળી મનમાં એમ ધરે મા, સુખાને આપું સુખ પાવા. ૫૮
મા તું અનામી રાજીઓ મા, પતઇયાનું ટાળ્યું દુખ પાવા, ૫૯
જે ગાયે શીખે સાંભળે મા, તેની માતા પુરે આશ પાવા. ૬૦
મા તું ગુણવંત કારકા મા, ગુણ ગાય એ ગોકળદાસ પાવા. ૬૧

ગોરમાનો ગરબો

ગોરમા ગણપત લાગુ પાય કે વીધાત્રાને વીનવુરે લોલ
ગોરમા ઘરડાને ભરથાર તે, આપો શું મનેરે લોલ,
ગોરમા ધીક ધીક અવતાર કે શું હું કહું તનેરે લોલ,
ગોરમા રણ સંબંધી મુજ તાત કે મા મારી પાપણીરે લોલ,
ગોરમા સંસાર શોધો સરપ કે, સજે થઇ સાપણીરે લોલ,
ગોરમા હું છું નાનું બાળ કે, પાઉં ઉટીયોરે લોલ.

ગોરમા દીઠો પડે છે ફાળ કે, મુરખ છે બુધ્ધિઓરે લોલ,
ગોરમા મારૂ જોબન કે પીઉ ધરડો થયોરે લોલ,
ગોરમા હું કરૂં કોકીલ શબ્દ કે પીયુ કે પીઉતો સુઇ રહેરે લોલ,
ગોરમા મુજને થયાં વરસ સોળ કે પીઉને એંશી થયારે લોલ,
ગોરમા દીઠે જાણું જક્ષ કેબુધ સઘળી ગઇરે લોલ,
ગોરમા શીયાળાની રાત કે, સરદ સોહામણીરે લોલ,
ગોરમા વૃક્ષ પીયુની જાત કે દીસે બીહામણીરે લોલ,
ગોરમા રજની રમવા ઇચ્છું કે આંજુ આંખડીરે લોલ,
ગોરમા ચેન કરતો તો બોલે ગ્રહી લાકડીરે લોલ,
ગોરમા શિયાળાની રાત કે સ્વાદ હોય અતિ ઘણોરે લોલ,
ગોરમા રજની વિતી એક કે આજ મારે આંખડીરે લોલ,
ગોરમા કંટક તમને બડકે, કહો કેમ મરેરે લોલ,
ગોરમા નવરાત્રીના દીન કે સરદ સોહામણીરે લોલ,
ગોરમા દુર્બળ મારા કંથ કે દીન જાય દોહ્યલારે લોલ,
ગોરમા વિજ્યાદશમી દિન કે સહુ શણગાર સજેરે લોલ,
ગોરમા મારે ઘરડો કંથ કે ધાક અવતારનેરે લોલ,
ગોરમા સહુને મન દીવાળી કે મારે મન હુતાસણીરે લોલ,
ગોરમા મારા કરમના ભોગ કે હું નીસાસણીરે લોલ,
ગોરમા રાત ન દેખું કે જાણું દવ બળેરે લોલ,
ગોરમા મુજ સરખો પુરૂષ દેખું કે મન મારૂં બળેરે લોલ,
ગોરમા મારા કાળા કેશ કે એના ધોળા થયારે લોલ,
ગોરમા હું થઇ જોબન વેશ કે તન મારૂં બળેરે લોલ,
ગોરમા મોઢે આવે લાળ કે નેત્ર નિર ઝરેરે લોલ,
ગોરમા હું નવરંગી જેવી કે તન મારૂ બળેરે લોલ.

ગોરમા સેજ બિછાવે પુષ્પ કે તે દેખી ડરેરે લોલ,
ગોરમા સાસ ઉદ્રસને પીડા કે, પીઉ ઉંઘો સુવેરે લોલ,
ગોરમા આભુષણ પહેર અંગ કે વસ્ત્ર બહુ ભાતનારે લોલ,
ગોરમા મીથ્યા થયો અવતાર કે આવી જાતમાંરે લોલ
ગોરમા શું આપ્યો અવતાર નાગરી નાતમાંરે લોલ.
ગોરમા સુખ ન પામી એક કે દુખ બહું ભાતનારે લોલ,
ગોરમા જેને જોબન કંથ કે પુન્ય કીધા હશેરે લોલ,
ગોરમા મેં કીધાં બહું પાપ કે હું વૃદ્ધની વહુરે લોલ,
ગોરમા ઓરીઓન વિત્યો એક કે, અધરણીની રીતનોરે લોલ,
ગોરમા પુરૂષ ન દીઠો એકકે, પુરી પ્રીતનોરે લોલ,
ગોરમા શીવજી પુંજુ સદાય પામું જોબન ધણીરે લોલ,
ગોરમા મન મારૂં બ્યાકુળ કે, એનું કેમ ગળ્યુંરે લોલ.
ગોરમા નહાંની સાસુ નણંદ કે, તો જીવતી રહુંરે લોલ,
ગોરમા પીયુજી આવે ઘેર કે હું ભમતી ફરૂંરે લોલ,
ગોરમા લાવ્યા એકજ વસ્ત્ર કે હું તો શું કરૂંરે લોલ,
ગોરમા દુખતાં ઉગ્યાં ઝાડ કે મુકયાં પારવારે લોલ,
ગોરમા હું સંપુર્ણ કુંભ કે મારી જાળવેરે લોલ,
ગોરમા લોક સાથે કરૂં હોંશ કે મા મારી વારતીરે લોલ,
ગોરમા જણુનાં દેતી ફાંસી કે વીખ દેઇ મારતીરે લોલ,
ગોરમા પીઉજી ગોહોડયા બહાર કે જાણે થઉ સતીરે લોલ
ગોરમા હવે મરૂં સત્ય કે જે કરમની ગતીરે લોલ,
ગોરમા વિનંતી કરૂં છું એક કે કરમ તણી પતીરે લોલ,
ગોરમા કરજોડી લાગુ પાય કે સમર્થ દેજો પતીરે લોલ.

ગોરમાં વિનતી કરૂં છું એક કે આજ મુકી આંબળોરે લોલ.
ગોરમા સઉને દેજો જોડ કે, માતા કરૂણા કરીરે લોલ.
ગોરમા કામી દેજો કંથ કે વલ્લભ કહે કરગરીરે લોલ.

બાળલીલાનો ગરબો.

કુંવરને વારોને વ્રજરાણી ટેક.

સહુ વ્રજનાર મળીને આવી, શ્રી યશોદાજીને ધામેરે,
લાડકવાયો પુત્ર કર્યો કહ્યમ વસીએ ગોકુળ ગામ કુંવર ૧
એક કહે જળ ભરવા જાઉં ત્યારે ઘરમાં પેસે ગીરધારીરે,
માનશો નહિ પણ માંડી કહું તમે. સાંભળોને માત મારી. ૨
સાચ્ચું સંતાડયું હોય જે મારૂં તે ક્ષણ શોધી કહાડેરે
પોહોચે નહિ તો પીઢો માંડીને, તેથી ન પહોંચે તો પાડે. ૩
ત્યારે માતાજી એમ બોલ્યા તમે ચતુર થઇ કાં ચુકોરે,
જ્યાં એની દષ્ટી પડે નહી ત્યાં અંધારે વસ્તુ મુકો ૪
યશોદા શું વિનંતી કહે વાણી મુકી જોયું અંધારા માંહેરે,
એની શી ચિંત થાય અજવાળું જઇ ઉભો રહે જ્યાંય. ૫
કૃષ્ણ માતા એણીપેર બોલ્યાં ઘેલી ગોપી શીદ શોચે.
મહિ માખણ ઉંચું શીકે મુકો, ત્યાં બાળક નહિ પહોંચે. ૬
તવ બોલી એક બાળા આવો, હું શીકાની ગત દેખાડું રે.
શાણા સુતના જુઓ પરાક્રમ, થાય અંતરે ટાઢું રે. ૭
લાકડી લઇ ઉખલપર ચઢીને શીકેથી લઈ સહુ ખાયરે.
સખીને આપે તેથી તે વધે તો, માકલડાં પાય, ૮
માતા કહે એ બળથી ન પહોંચે. એવું ઉંચું તમે બાંધોરે

ણ્હી તણું મુખ વસ્ત્ર બાંધી, સોય દોહડે સાંધો, ૯
હજુ તમે પણ લક્ષણ લાડકવાયાનાં ન જાણો માતરે,
ઘરમાં ગરીબ એ બારણે બીજે, વિતે તે જાણે વાત. ૧૦
એક સખીની ખાધે ચઢીને, અતિ ઉંચુ પણ ચાખેરે,
તેથી ન ફાવે તો દોણી, કરે કાણી, ધાર્યું તજી સુખ રાખે. ૧૧
ત્યાં માતાજી કહે બાળકને, હું કંઇ રીતે ખોળુંરે,
મહી માખણ મુકી મજુસમાં, દોને ત્રિયા તમે તાળું. ૧૨
એક કહે માડી એમ કરે તો થાય છે બમણું જાનરે.
ખાવા ન પામે ત્યારે બીજી દે ગાળો, ભાખે પાત્ર બહુ કાન ૧૩
કંઇ ન ચાલે તો છોડે વાછરડાં, વેળા વિના ધવરાવેરે,
સુતા બાળક તે જઇ જગાડે, ચુંટીઓ દેઇ રડાવે. ૧૪
એવું સુણીને કહે રાણીજી, દઇશ શીખામણ બાન્હરે,
મંદીરમાં પેઠો દેખો તો સાચવજો એને આંહી, ૧૫
અરે માત મેં એક દીવસ તો સંતાઇ આવતો હેર્યોરે.
પેસી સદનમાં ખાવા વળગ્યો એટલે જઇને ઘેર્યો. ૧૬
મેં કહ્યું ચોર આજ આવ્યો દાવે, નહી જાવા દેઉં ગ્રહીશરે, ૧૭
મરડી મુછ એણે કહ્યું મુજને, હું જઇશ તું જોઇ રહીશ,
કરી કાળા એમ નો મહી ભર્યું મુખ એટલે જઇ મેં ઝાલ્યો,
કર્યો કોગળો મારી આંખમાં, હું ચોળવા રહી એ ચાલ્યો. ૧૮
એમ કહે મેં ઝાલ્યો તો આજ, નો પણ એ નવ ગાંઠયોરે,
તોડી મુજ મુક્તાફળ માળા હું વીણવા રહી વહાલો નાઠો. ૧૯
એટલામાં એક અબળા આવી, કહ્યું જુઓ લાવી ઝાલીરે.
છેડો ઉઘાડે તો પુત્ર પોતાનો લજવાણી પડી દાલી. ૨૦
એવે યશોદાજી બોલ્યા. દાવાં સાચા સહુ હોશોરે.

મારોં વાલો મારા ઘરમાં પોઢયો આવશે જાગીને. ૨૧
એવું કહેતાં પ્રભુ આંગણે આવ્યા નીદ્રામાંથી ઉઠીરે;
યશોમતિ કહે જુઓ આ મારો બાળક યુવતિ તમે સર્વે જુઠી. ૨૨
એમ કટાક્ષ કરી સહુ કામની, સામું શ્રીકૃષ્ણને જોયુંરે,
લોટ પોટ થઇ ગઇ સહુ લલના, પ્રીતમ મન પરોવ્યું. ૨૩
સામા સામી લોચન મળતાં, કરી સમસ્યા છાનીરે,
સર્વે કહ્યું આવજો મારે મંદીર, મોહને લીધું માની. ૨૪
ગોપી ગોવીંદની ગત ન્યારી, શું જાણે સંસારરે,
હૈયે હેતને વડે વદનની કોણ લહે તેનો પાર. ૨૫
શીખે સાંભળે ગાયે ગરબો, શ્રીકૃષ્ણ બાળ ચરિત્રરે,
દોલત પ્રભુ પ્રસન્ન થાયને પાવન થાય પવિત્ર. ૨૬

મુંબઈ સુરતનો ગરબો.

સારૂં સારૂંરે સુરત શહેર મુંબઈ અલબેલી
માંહી માલાજીની મેહેરે, મુંબઇ અલબેલી. ટેક.
સાત માળાની મેડી ચણાવી, માંહી બેઠાં શેઠાણીરે,
ચાકર મહેતા મજલે ચાલે, વાણીયાની બઇયર રાણી. મું. ૧
મુંબઈ રાણી સહુ ઠકરાણી, ભારે બેડે ન પાણીરે,
કાવડીયાતો પાણી આણે, પીયે પાણી શેઠાણી. મું. ૨
મુંબઇમાં કલ્લાં સાંકળાં કંઠલીનો નહી પારરે,
મુંબઇ શહેરનાં શાહુકારોને દેવાળાની શી વાર. મું. ૩
સુરતની તો સાડીઓને ઉપર કસબી કોરરે,
મુંબઇ શહેરમાં કાપડીયાને કોઇ માં દેશો ખોડ. મું. ૪

મુંબઇ શહેરમાં ઘણી ગાડીઓ, બગીઓનો નહિ પારરે,
સાંજ ફજર સૌ ફરવા નીકળે વાડી લાડી લઇ બહાર. મું. ૫
મુંબઇતો મારકીટમાં સુખડીઓ વેચાયરે,
તેથી માહીમનો હલવો સારો સૌ લેવા મન ચહાય. મું. ૬
મુંબઇમાં તો સરવે સુખ પણ ત્રણ પાંતીનું દુઃખરે,
ભાડું મોઘું બળતણ મોંઘું બંદર જાવું મુખ્ય. મું. ૭
મુંબઇના તો પાન બીડામાં સોપારીનો કટકોરે,
સાઠ વરસની ઘરડી ગાડર તોય ન મુકે લટકો. મું. ૮
અમદાવાદી હરામજાદી ખંભાતી ગોજારીરે,
વડોદરાની વાંકી નારી સુરતની બલિહારી. મું. ૯

વડોદરાનો ગરબો,

ધન ધન વડોદરૂં શહેર રૂપે રંગીન
રૂપે રંગે છેલ છબીલું અલબેલું અપારરે,
વડોદરાનું વર્ણન કરતાં સુણજો નર ને નાર રૂપે૦ ૧
બહાર પરાની વસતી ભરી શોભાનો નહી પારરે,
વાનવતાંમા વર્ષજ વીતે પરાં બાર બજાર, રૂપે૦ ૨
આકુતપરૂ અડાણિયું, ને કામુપુરમાં ગોખાનુંરે,
ફોગટીયા સઉ ફતેપરામાં દેવાળીયાનું ઠેકાણું. રૂપે૦ ૩
સરશીઆની પાળજ ઉપર, જેઠીનો અખાડોરે,
અષ્ટ ભૂજા અલબેલી ઉભાં, પાછળ ગોસાઇ વાડો. રૂપે૦ ૪
સરસ નાથ છે સામી હોળે, વયડા વાદી ત્યાંયરે,
અજબ તળાવની પાળે થઇને ચાલ્યા અધડમાં જાય. રૂપે૦ ૫
લાલ દરવાજે બંબાખાનું. વાંદરીયો બુરજરે,

મીયાં મહમદની વાડી જાણે ઝળકી રહયો સુરજ. રૂપે૦ ૬
હાથીયાં ખાણુને દરવાજે કાંઈ હઠીલો હનુમાનરે;
રામતળાવની પાળ ઉપર રામેશ્વર ભગવાન. રૂપે૦ ૭
ઘોઇયા દરવાજે થઇને સીધ વાયે જવાયરે;
અજારામના દરવાજા સામી ચોખંડી કહેવાય. રૂપે૦ ૮
મરદાબારીએ થઇને ચાલ્યાં કરવા રૂડું કાજરે,
લકડધીકું મદનઝાપો ગોસાઇજી મહારાજ. રૂપે૦ ૯
સીધનાથનાં દર્શન કીધાં આવી ઉંચી પોળરે
ચોરને બેઠા ગરદન મારે બેસાણા ભાગોળ રૂપે૦ ૧૦
બહું પરૂં છે બાલાજીનું ડાંડીયું બજારરે
સકર કુઇને ઝાંપે રૂઢો માલ નામ સરદાર રૂપે૦ ૧૧
આનંદપરામાં આવીયાને રાવપુરાને ઝાંપેરે
દાન દક્ષણા રૂડી થ.એ ગણુપતરાવ ત્યાં આપે રૂપે૦ ૧૨
ઉભી બજારની શોભા સારી આવી ખારી વાવરે
સન્યારૂપ છે રંગે રૂડું સુરસાગર તળાવ રૂપે૦ ૧૩
વડી વાડી ઘીના કાંટે નાગરવાંડો વિખ્યાતરે
આદીતવારે દરશન કીજે બેઠી બહુચર માત રૂપે૦ ૧૪
ઉભે ચોકે લીમડી બજારે રૂડી શોભા થાયરે
મૃદંગ વાગે નારી નાચે ઝીણી કંઠે ગાય રૂપે૦ ૧૫
નીજાંમપરૂ ભુતડીને ઝાંપે રોકડીઆ હનુમાન
સુરસાગર ગૌપાટ દરવાજે ત્રણુજ ને કમાન રૂપે૦ ૧૬
શહેરની સર્વે રચના દીઠી શોભાનો નહી પારરે
હાથી ઘોડા પાલખીઓ ને વાંકડીઆ સવાર રૂપે૦ ૧૭
ચારે દીશામાં ચારે ચૌટા વચ્ચે માંડવી ચોકરે

ઉંચા મહેલ મેડીને અટારીને છજાં ઝરૂખાંને ગોખ રૂપે૦ ૧૮
માંડવીને કમાન ચોપાશે ચતુર કરે વેપારરે
કાછીઆ દુકાનો માંડે ઉભી હાથી લાર રૂપે૦ ૧૯
ચોપાટ જેવા ચારે રસ્તા સરખા સરખી ઓળરે
પાણીને દરવાજે બેઠાં વાઘ કરે કલોલ. રૂપે૦ ૨૦
રાજે તળાવની સુંદર શોભા જોતામાં મન મોહેરે,
નારી સઉ જળ ભરવા જાએ નૌતમ રચના હોય. રૂપે૦ ૨૧
રામપરે દરવાજો કહીએ દેરૂં છે સનમુખરે.
પરમેશ્વરનાં દર્શન કરતાં જાય જનમના દુઃખ. રૂપે૦ ૨૨
લહેરીપુરાની લહેર સૌથી શોભા છે ભરપુરરે,
સુરસાગર રત્નાગર જેવું લાગે બહુ રણતુર. રૂપે૦ ૨૩
ચોથો દરવાજો ચાંપાનેરી શરશીઆની વાટરે,
વિસ્તારીને વર્ણન કીધું ચોથ પોળને હાટ. રૂપે૦ ૨૪
નગર નિરખ્યું મન હરખ્યું પ્રભુ થાય પ્રસન્નરે
નરસીંહજીની પોળમા નરહરીના દર્શન રૂપે૦ ૨૫
રાજરાજે રણછોડજીને મહાલક્ષ્મી મુજ માનરે
ગોરધનનાથ બળદેવજી ચાલો પુંડરીનાથ રૂપે૦ ૨૬
બક્ષખાનાનું જનાનખાનું દીવાનખાનું પાસરે
ધરમ-તણી તો ધ્વજા ફરે છે ઉંચા મહેલ અવાસ. રૂપે૦ ૨૭
ઘણી કારીગરી કચેરીમાં જાતજાતનાં રંગરે
નૌત્તમ નારી નાચ કરે છે કોમળ તેના અંગ. રૂપે૦ ૨૮
તરેહવારનું ટકોરખાનું ગોવીંદરાવનો મહેલરે
ગાયકવાડના મહાલ આગળ શોભા સઘળી સહેલ રૂપે૦ ૨૯
દાદા સાહેબ ને નાના બાવા સાહેબ મહારાજરે.

ગણપતરાવ ઘણું જીવજોને, અખંડ રહો આ રાજ રૂપે૦ ૩૦
લાડ થોડા શીગોડ નાગર, દશા વીશા વણીકરે;
સોની સાળવી સુતાર છીપા, દરજી ઠીકા ઠીક, રૂપે૦ ૩૧
પુના સતારા મુંબઇ જોયું, પુર્વ પશ્ચિમ દેશરે;
ઉતરતાં ઉદેપુર જોયું, પૃથ્વીના નરેશ. રૂપે૦ ૩૨
બુંદીકોટા દીઠું દીલ્હી ને દીઠો ગઢ ગીરનારરે;
સુરતને અમદાવાદ જોયું કઠણ કિલ્લો ધાર. રૂપે૦ ૩૩
બલીહારી હું વડોદરાને, ધન ધન નરને નારરે;
વીર ક્ષેત્ર જેને જોયું નહી, તેનો એળે ગયો અવતાર. રૂપે૦ ૩૪
વાંકી નારી વડોદરાની મહારાજાને રંકરે;
મૃગનેણીને વરણાગીથી, વળીઓ આડો આંક, રૂપે૦ ૩૫
શાહુકારોની દુકાનો ભારે ધરમ તણો અવતારરે;
ખુશાલચંદને શામળ બહેચર, લલુભાઇ શાહુકાર. રૂપે૦ ૩૬
રતનજી કાનદાસ કહીએ, બાંધી પુનની પાળરે,
હરિભક્તિનો મહિમા મોટો, બીજા ભાવ મોરાલ. રૂપે૦ ૩૭
રંગીલા જે ગરબો ગાશે રંગીલા નર નારરે,
રંગીલી તો લલાણીઓ લાવે રંગભેર શોભા થાય. રૂપે૦ ૩૮
સંવત ઓગણીસ પાંચમાં ને સતરસે સીતેરરે,
નવરાત્રીમાં વરણુ કીધું, વડોદરૂં જે શહેર. રૂપે૦ ૩૯
સહુ કોઇને કરૂં વિનંતી, કોઇમાં દેશો ખોડરે,
વડોદરાની રક્ષા કરજો રેવા ને રણછોડ. રૂપે૦ ૪૦
ભગવત વાણી સાચી જાણી, મનમાં આણી ભાવરે,
વડોદરાનો ગરબો ગાતો, સહુ જન સુખીયાં થાય. રૂપે૦ ૪૧
મીરાયજ બાની મનગમતી કરે, ઘણા શોખી જનરે,
મસ્તુબાગનો બંગલો જાણે ઇંદ્રાસન. રૂપે૦ ૪૨

ભાગ ૬ ઠો.

મહાકાળીનો ગરબો.

મા તુ પાવાની પટરાણી કે કાળી કાળકારે લોલ
મા તારે ડુંગરે ચઢવું તે અતિ ઘણું દોહલુંરે લોલ
મા તારી પ્રદક્ષણા કરવી કે વરણુન શું કરૂરે લોલ
વિશ્વાસે તપ કરવા બેઠા કે કેવળ મુની થયારે લોલ
આવું રૂડું ચઉડું ચાંપાનેર કે, ચઉદ મળ્યારે લોલ
ત્યાં કાઇ ગાતાતા ગરબા કે માજી આવીયાંરે લોલ
રાયે છેડલો સાહ્યો હાથ કે માજી પ્રસન્ન થયારે લોલ
માગ્ય માગ્ય ઘોડાની ઘોડાર કે હાથી ઝુલતારે લોલ
માગ્ય માગ્ય કુશળ ક્ષેમ કે જંજાળ અતી ઘણીરે લોલ
માગ માગ ગુજરાત સરખી ગાંદીકે ભદર બેસણુંરે લોલ
માગ માગ નવેખંડના રાજ્ય કે ચાંદો સુર્ય તપેરે લોલ
રાજાજીએ ખોદાવ્યું તળાવ કે પાણી નવ નિસર્યુ રે લોલ
મુગલે ખોદાવ્યું તળાવ કે જલી દુધ ભર્યુ રે લોલ
માજીનો આવો છે મહિમાય કે કહિ નવ કહી શકેરે લોલ
માગ માગ એટલું વરદાન કે મારે મોહોલ પધારીએરે લોલ
ફટ ફટ પાવાના રાજન કે, એ શુ માગીયુરે લોલ,
આજથી છઠેને છ માસે કે મુળ તારૂં જશેરે લોલ,
એમ કહી માતા થયાં અલોપ કે પાવે હાથ ધરી રહ્યા લોલરે
મુગલે ચઢાવી છે ફોજ કે પાવાગઢ ઘેરીયોરે લોલ
દરવાજે ઉભા દરવાન કે કાઇને પુછયુંરે લોલ

બહુચરાજીનો ગરબો

બળહારી બહુચર માત જોવાને જઇએ,
જોવા જઇએ સુખીઆ થઇએ, આરાસુરમાં રહીએ

આપ આપણા મનની વિનતી જઇ બહુચરને કહીએ જોવા. ૧
આરાસુરમાં અંબા બીરાજે, પાવાગઢ મહાકાળીરે
દક્ષિણમાં તુળજા ભવાની, ચુંવાળમાં બહુચર બાળી જોવા. ૨
માને પાળે હવન થાય ને ચીર ચુંદડી હોમાયરે
બ્રાહ્મણ બેઠા વેદ ભણે છે, માતુની મંગળ ગાય. જોવા. ૩
માને પારે જે કોઈ આવે તેની પુરે આશરે
કરજોડી જન વલ્લભ કહે મા હું તારો દાસ. જોવા. ૪

રેલવે ગાડીનો ગરબો.

ગાડી આવી ગુજરાત અગન કેરી ગાડી આવી.
ગાડી આવી હિંદુસ્તાન અગન કેરી ગાડીરે આવી,
પાણી છાંટે ઠામોઠામ, છાંટતાં તો ચાળા કરે છે;
દીવા બળે સારી રાત સીપાઇઓ તો ચોકી કરે છે.
સાખી—સરસ્વતી સ્વામીને વીનવું ગણપત લાગુ પાય;
ટોપીવાળા તારા રાજમાં, તારૂં કાંકરીચું ફરી બંધાય.
અગન કેરી ગાડીરે આવી. ૨
ગાડી તારાં બેસણાં, ઇંદ્ર તણા વૈમાન
આંકડે આંકડો મેળવ્યો, તેનો ઘડનારો ચતુર સુજાણ.
અગન કેરી ગાડીરે આવી ૩
ગાડી આવી ઘંટ વાગીઆ ટીકીટ કરાવા જાય.
ઘડી એકનો વિલંબ પડે, તે તો ટીકીટ વિના અથડાય.
અગન કેરી ગાડીરે આવી. ૪
સ્ટેશન આવે ઘણાં બરફી પેડાં વેચાય.
મોટા ઘરની શેઠાણીઓ તે તો ગાડીમાં બેસી ખાય
અગન કેરી ગાડીરે આવી. ૫

સ્ટેશનો ઉંચા ઘણા દુર થકી દેખાય,
બાગ વચ્ચે એક બંગલો તેની શોભાનો નહી પાર
અગન કેરી ગાડીરે આવી. ૬
અમદાવાદની દીકરી મુંબઇ તેનું મોસાળ;
સુરત તેનું સાસરૂં તેનો સેજે સંદેશો જાય અગન કેરી ગાડીરે આવી. ૭

અમદાવાદનું વર્ણન.

લાવ લાવ સખી એક કાગળ લખીએ હરીનેરે—એ રાગ.

અમદાવાદ નામે આજ શહેર છે સારૂંરે;
રાજા અંગ્રેજ કેરૂં રાજ પ્રજાને પ્યારૂંરે. ૧
ચઉટા વચ્ચે માણેકચોક શોભા છે ભારીરે;
વસે લક્ષપતિ બહુ લોક વડા વેપારીરે. ૨
નદી સાબરમતી વહે નીર, શહેર સમીપરે;
દેવતાઓનાં તેને તીર દેવળ દીપેરે. ૩
એવી જુગતી જોતાં અનેક મન લાગે મીઠુંરે,
પણ અચરત મોટું એક, દ્રષ્ટીએ દીઠુંરે. ૪
તીથી તેરશ પેહેલે પક્ષ; અસાડી આવેરે.
ત્યારે ગોર પુજાનો લક્ષ છોડીઓ લાવેરે. ૫
દીન પાંચ લગી એક અંન મોળું જમે છે રે.
મોટો હર્ષ ધરીને મન રોજ રમે છેરે; ૬
પુજે વાવી જવારા ઘેર ગોર રીઝાવારે,
જાએ પ્રીતે મળી સહુ પેર નદીએ નાહવારે. ૭
અન્યો અન્ય કરે ઉદપાત, નઠારૂં બકેછેરે,
અઇ ગોર પુજાની વાત છાકી છકેછેરે, ૮
જેવી હોય હોળીની ઘેર એથી અતીશેરે;

બોલે ભડવાની પુત્રીઓ પેર. દુષ્ટતા દીશેરે. ૯
તેના માત પીતાને ભ્રાત, પુરા હશે પાજીરે.
જ્યારે સાંભળતા હશે વાત, થતા હશે રાજીરે. ૧૦
ભાઈ સાહેબ આવી વાત, દેખે એવી રીતેરે;
તેની માતા પિતાની જાત પુછેછે પ્રીતેરે. ૧૧
તારે કેવી વધે છે લાજ, મળે શાબાશીરે,
એવા નીરલજ લોકો આજ શહેરના વાશીરે. ૧૨
કરૂ વિનતી સમાચાર, શ્રવણે ધરજોરે,
તેના નામ લખી સરવ પત્ર, જાહેર કરજોરે, ૧૩
ઘણી નીંદ્રા લખજો શ્લોક, દેખાડજો નીતીરે;
જેથી લાજ પામે તે લોક, તજે તે રીતીરે, ૧૪
હવે કહુંછું જોડીને હાથ, વીવેકીને ગમવારે;
એવી નિર્લજ છોડીઓ સાથ, ન જાવું રમવારે ૧૫
લઇ ગોર પુજાનું નામ, કામ એ કરવુંરે
મોટું પાપ ઠરે એ ઠામ દીલમાં ડરવુંરે. ૧૬
ધરી મોટો હરખ મનમાંહી વ્રત દીન જેદીરે;
પણ કુટવાં રોવાનું કાંઇ ન કરવું તેદીરે; ૧૭
છોટાપણામાં પડે જે ટેવ ટળે નહી ટાળીરે;
માટે નીતી શીખો તતખેવ, બોલો સંભાળીરે. ૧૮
કરી પુરીએ નહી કોઇ ઠામ સાહેલી જુઠીરે;
લઇએ પરમેશ્વરનું નામ પ્રભાતે ઉઠીરે, ૧૯
પતી માતા પીતાની સેવ; કેડો કીજેરે
જેથી દલપતરામનો દેવ દીલમાં રીઝેરે, ૨૦

ભાગ ૭ મો.

(બજરંગી હનુમાનનો ગરબો)

અંજનીનો જાયો હનુમાનરે સમરૂં બજરંગી
એને ચઢે છે તેલ સીંદુરરે સમરૂં બજરંગી
મારા રામ તણા રખવાળરે સમરૂં બજરંગી

સાખી.

શનીવારે કરૂં તમારી સ્થાપના. ને ભોમે કરૂં ભોવન
કપુરે ઉતારી તમારી આરતીરે, એવા સકળ સ્વરૂપ હનુમાનરે સ० ૧
માતાજીના વચન સાંભળીને, બાપના પાળવા બોલ
અજોધાનું રાજ મુકી રામ લક્ષમણરે ભોગવીયા વનવાસરે. સ० ૩
રામે રથ જોડીયાને, સીતાને લીધા સાથ
વનના વલકત પહેરીયાને સાથે ચાલ્યા છે લક્ષમણ વીરરે. સ० ૩
વનમાં જઇ મઢી કરીને, ત્યાં પુર્યો છે વાસ
લક્ષમણ સરખા બંધવા નહી મળેરે, તમને ફળનું લાવી
આપનાર કોણરે સ० ૪
રામ ગોડે તલાવડીને લક્ષમણ બાંધે પાળ
સોના કેરે ઘડુલેરે સીતા ડમરોને મોગરો પાયરે સ० ૫
સીતાની વાડીમાં ડમરોને મૃગલા ચરીચરી જાય
કાલે મરાવું પેલા મૃગનેરે, મારાં કાચા તે વનફળ ખાયરે સ० ૬
મૃગને મારી કારમોને તેની પડાવું છાલ
તેનો સીવડાવું કંચવોરે, હું તો હીંડુ ચમકતી ચાલરે સ० ૭

મરીચી મૃગ થઇ આવીયોરેને, રાણીને લાગી રડ;
હો મારા રામજીરે, કંથ કાંચલડી સીવડાવોરે, સ૦ ૮
સુતર ભરેલો કંચવોરે ચામડાની શી રાડ,
આપણા સ્વાસ્થને કારણે પેલા પશુના શીદ લેવા પ્રાણરે સ૦ ૯
સીતા કહે નહી પીયરીએ ને, નહી માને મોશાળ;
નથી મારે કંથ કલાગરાને મારા મનની કોણ પુરે આશરે, સ૦ ૧૦
ભાથામાંથી બાણ કાઢી અને રામજીએ લીધાં હાથ;
મૃગ મારવા રામ સંચર્યારે, મુકી સીતાને લક્ષમણ સાથરે સ૦ ૧૧
પહેલું બાણ રામે સાંધ્યુંને, વાગ્યું મૃગને શરીર:
મૃમ મરતાં પોકારીઓ, ધાજો ધાજો લક્ષમણ વીરરે. સ૦ ૧૨
સીતા કહે તમે સાંભળોને, બોલાવે તમ વીર:
લક્ષમણ કહે ખોટી વાત છેરે, કંઇ કપટ જેવી વાતરે. સ૦ ૧૩
કપટ છે તમ દીલડા વિશે હું સમજી આ વાર;
ભીડ પરી બંધવને વન વિશેરે તમે બેઠા કરો વીચારરે, સ૦ ૧૪
કુદ્રષ્ટી મુજ પર તમ તણીને તેમાં નહી સંદેહ
જાણ્યા તમને લક્ષમણ દીયરારે; જાણ્યાં પાપ તણાં આજરે સ૦ ૧૫
સીતાના વચન વાગ્યાં રૂદે વિશેને લક્ષમણને ચઢી રીસ,
વાડીને ફરતી ચોકી મુકીનેરે, ચાલ્યા ત્યાંથી તે તો દીસરે. સ૦ ૧૬
ધુપ પડે ધરતી તપેરે, જોગી ઉભા બહાર;
સત્ય પાળવાના કારણે, ભીક્ષા આપો રામ કેરી નારરે, સ૦ ૧૭
આપવી હોય તો આપો મનેરે નીકર મુખે કોનાય;
વાર થાય મને ઘણી મારો સંઘ કેદાર નાથ જાયરે. સ૦ ૧૮
ઉંચી મેડી આકારામાંને નીચા સરોવર ઘાટ;
સીતાને રાવણ હરી ગયોરે, પછી મઢીમાં ઉડે છે કાગરે સ૦ ૧૯

રાવણ જોઇ સીતા સતી, કરતાં ઘણો વીલાપ,
ન કહેવાનાં વચન લક્ષમણને કહ્યાંરે લીધું પાપમાથે અમાપરે સ૦ ૨૦
સત્ય વચની સત્ય બાંધવા ને, સત્ય ચાલન હાર;
આગળ બુદ્ધી મારી પોહચી નહીરે, ઘણા કર્યા તીરસ્કારરે. સ૦ ૨૧
નીચ બુદ્ધી સ્ત્રી જાતનીરે, નહી મનમાં કાંઇ વીચાર:
પોતાના સ્વારથને કારણેરે કરે પુરૂષ ખુવારરે, સ૦ ૨૨
મૃગ મારી રામ આવીઆને આડો ઉતર્યો સાપ;
એ મારા બંધવા આજે વિપ્રીત દીસે કાજરે, સ૦ ૨૩
ધનુષ્ય મેલ્યા ઢુંકડાને બાણ મેલ્યાં બહાર:
એ મારા સગુણ બાંધવારે, સકુળની નારરે. સ૦ ૨૪
મેં જાણ્યું લક્ષ્મણ સુલક્ષણોને સારા કરશે કામ;
ના માર્યા વનમાં મૃગલારે. નવ રાખી સકુળની નારરે. સ૦ ૨૫
કુવા ઢાંકણ ઢાંકણુંરે, ખેતર ઢાંકણ વાડ;
બાપનું ઢાંકણ બેટડોરે. ઘરનું ઢાંકણ નારરે. સ૦ ૨૬
રામ રૂવેરે લક્ષમણ રીઝવેને. ના રોસો મારા વીર;
બીજી પરણાવશું સુંદરીરે તેનું ધરાવશું સીતા નામરે, સ૦ ૨૭
જળ જળ કમળ ના નીપજે, વન વન ચંદન ન હોય;
સતી સીતા એક છેરે, એવી ઘેર ઘેર સીતા ના હોયરે. સ૦ ૨૮
રામ રૂવે લક્ષમણ રૂવે રૂવે પંખી જન;
ના રૂવે હનુમાન એકલારે, એમને સીતા લાવ્યાની ઘણી હામરે સ૦ ૨૯
રામે બીડાં આપીયાંને, હનુમાને લીધાં હાથ;
આજ્ઞા આપો તો ઉડીયેરે તેડી આવું સીતા માતરે. સ૦ ૩૦
ત્યાંથી હનુમાન ઉપડીયાને, પડયા લંકાની માંય;
જોયાં ચોરાશી ચઉટાંને જોયા બાવન બજારરે. સ૦ ૩૧

જોઇ રાવણુની રાણીઓને જોયા રાવણના મહેલ,
જોઇ રાવણની મેડીયોરે, પછી દીઠાં છે સીતા માયરે. સ૦ ૩૨
વાડીમાં જઇ વનફળ લાવતાને. તેનો કરતા આહાર,
લીલી વાડી સુકી કરીરે પછી દીઠાં સીતા માયરે. સ૦ ૩૩
ક્યાંથી તમે અહીં આવીયાને, શું છે તમારૂં નામ,
કોણે તમને મોકલ્યારે અહીં શું છે તમારે કામરે. સ૦ ૩૪
રામે અમને મોકલ્યાને, હનુમાન મારૂં નામ,
પંચવટીથી અમે આવીયારે મારે શોધ લેવાનું કામરે સ૦ ૩૫
આગળ દરીયો જળ ભરીયોને ત્યાં રાક્ષસનો ભાય,
શી રીતે તમે આવીયારે, શાથી પહોંચી તમારી હામરે. સ૦ ૩૬
સાત સમુદ્દર સુકા કરૂને રાક્ષસનો વાળુ કેર;
આજ્ઞા હોયતો ઉડીયેરે લઇ જાવું માતાજી ઘેરરે. સ૦ ૩૭
વાડી સઘળી ઉજડ કરીને લગાડી લંકામાં લહાય,
અક્ષ યાદી કુંવર મારીયારે, વરતાવ્યો લંકામાં ત્રાસરે. સ૦ ૩૮
ત્યાંથી હનુમાન ઉઠીઆને આવ્યા રામજી પાસ,
રામને સમાચાર આપીયારે કુશળ છે સીતા માયરે. સ૦ ૩૯
ત્યાં રામ ચાલીયાને આવ્યા લંકા માંય;
પથર કેરી પાળ બાંધીને સેન ઉતાર્યું પેલી પારરે. સ૦ ૪૦
લંકાગઢ રામ પહોંચીયાને રાવણને થયું છે જાણ;
ઇંદ્રજીત યુધ્ધે ચઢયોરે ત્યા લક્ષમણને મુરછા થાયરે. સ૦ ૪૧
કડવી હોજો લીંબડીને શીતળ હોજો છાંય,
બંધવ હોય બોલકારે, પણ અંતે સહાય પોતાની બાંયરે; સ૦ ૪૨
સુખમાં સાંભળે સુંદરીને દુઃખમાં સાંભરે રામ,
વનમાં સાંભળે બંધવોરે મારી ભાંગી જમણા હાથની બાંહરે. સ૦ ૪૩

નવ મહીના ઉદરમાં રાખીયાને નવ જાણી માની વાત,
બાળ પણમાં જેની મા મરેરે, તેને ચો દીશાના વાયરે, સ૦ ૪૪
દુઃખના બેલી બંધવાને માડી જાયા વીર;
તેની તાલે કોઇ ન હોયરે, એ તો સુખ દુઃખમાં સાથરે. સ૦ ૪૫

લાવણી.

અજોધા નગરીથી ચાલવું તેની ચાલ દો જન ભાઇરે
એકતો મારી જોડ ખંડીત થાય, એ દીન દોહલા કેમ જાય;
લક્ષમણ જાગ્યને હો જીરે બંધવ બોલને એક વાર. લ૦ ૪૬
માય વીના સુની બેટડીને, ભાઇ વીના સુની બેનરે,
એવો ગોળ મોળો કંસાર, તેનો સુનો સંસાર. લ૦ ૪૭
આવ્યાતા ત્રણ જણને જાઇશું એકા એકરે,
માતા તે મારી પુછશે ત્યારે શો ઉતર દઇશ. લ૦ ૪૮
ચઉદ વરસ વન વિશે રહ્યા નવ જાણી સુખની વાતરે;
અંતે મને દગો કરીને તમે ચાલ્યા ગયા મુજ ભ્રાત. લ૦ ૪૯
બ્રમચરીય વ્રત તમે પાળીયુંને તજી નિંદાને આહારરે,
રાત દીવસ ચોકી કરી હમ તણી રહી ઘર બહાર. લ૦ ૫૦
પુત્ર વિના પરિવાર સુનો સ્રી વિના ઘરબાર;
બંધુ વિના બેલ નહી કોઇની મિત્ર વિના શો વીચાર. લ૦ ૫૧
ભરત શતરૂઘ્ન મને પુછશે કયાં ગયો લક્ષમણ ભાઇરે;
આવી વાત તમારી સાંભળીને રોશે સુમીત્રા માઇરે. લ૦ ૫૨
ઉઠો બંધવ વાર થાય છે, મારવો રાવણ રાયરે;
પછી જાઇએ અવધપુર વીશે, સાથે લઇ સીતાય. લ૦ ૫૩
રામના વિલાપ જોઇ તે રૂવે સેના તમામ;

ધનવંતર વઈદ ઉપાય શોધીનેરે કીધી હનુમાનને આજ્ઞારે સ૦ ૫૪
હનુમત હીંમત ધરીને દ્રોણાચલ લેવા જાય;
પલક એકમાં પાછા આવીયારે, વળી લક્ષમણની મુર્છાયરે. સ૦ ૫૫
કુંભ કર્ણ ઇંદ્રજીતને માર્યા, બળીયા કુમાર;
જમાઇ મરાયા સઘળા રાવણનારે, પછી રાય કરે વીચારરે. સ૦ ૫૬
અહી મહી મીત્ર પોતા તણાને તેડાવ્યો રાવણે સાર
રામ લક્ષમણને ચોરી ગયારે, મહીકાવતી નીરધારરે. સ૦ ૫૭
પ્રભાતે સોધ કીધી સેનામાંને, નવ દીઠા લક્ષમણને રામ;
શૈન્યા રોવા લાગી બધી રામનીરે, રોવા લાગ્યા અષ્ટ પ્રધાનરે સ૦ ૫૮
હનુમાને પગલાં કઢાડીયાંને. આવ્યા સમુદર તીર;
મકરધ્વજને ત્યાં બાંધીઓરે એતે ગયા છે પેલી પારરે. સ૦ ૫૯
દેવી દેરામાં પેસીને ત્યાં ગયા તત્ખેવ;
રામ લક્ષમણ ત્યાં આવ્યારે એમને કીધી છે હનુમંતે સેવરે, સ૦ ૬૦
અહીરાવણનું મોત સાધીને તેને પણ માર્યો ઠાર;
તેની રાણીને વરદાન આપીયાંરે પછી આવ્યા લંકા મોઝારરે સ૦ ૬૧
લંકામાં યુદ્ધ કરીને છેદયાં રાવણનાં શીશ,
અસુરનો અંત આવીયોરે પછી હરખ પામ્મા જુગદીશરે. સ૦ ૬૨
રાણી કીધી મદોદરીને, આપ્યું વિભીષણને રાજ.
સીતા લઈ રામ સંચર્યારે અજોધ્યા મોઝારરે. સ૦ ૬૩
માતાએ મોતીડે વધાવીયાને હઇડે હરખ ન માય,
મોતી કેરા ચોક પુરીઆરે. લીલા નૌતમ ત્યાં થાયરે. સ૦ ૬૪
છોડાવી અધરમ નગર તણીને, ટાળ્યાં પ્રજાનાં દુઃખ,
લાડ પાળ્યાં માતા તણાંરે લવલેશ રાખી નવ ભુખરે, સ૦ ૬૫
રૂડો ગરડો બજરંગી તણોને, વાંચો નીત્ય નરનાર;

હનુમંત કેરા પ્રતાપથીરે, છોટા કહે ઉતરો ભવપારરે; સ૦ ૬૬
(આ ગરબો અધુરો હોવાથી મેં પુરો કર્યો છે.)

સાત વાર.

આદીતે આનંદ સહચર કહું છું રે.
મારૂં ગીરધર શું ધરવાસ વ્રજમાં રહુંછુંરે;
સોમે પામ્યા સુખ શીવજી ફળીઆરે,
આ નંદજીનો લાલ મુજને મળીયારે.
આ મંગળે મને હેત હરીશું લાગ્યુંરે,
આ હૃદયકમળનું બાણ લઇએ વાગ્યુંરે.
આ બુધ આવ્યો સુધ જોવા જઇએરે.
આ છાની કરીએ ગુજ વહાલા થઇએરે.
આ બ્રસ્પાત ગુણ પ્રતાપ સુખ છે સહુનેરે
આ અતિ ઘણો આનંદ રાધા વહુનેરે.
શુકરના સરવ બોલ સઉને ગમતારે
આ લેતા તાળી હાથ રજની રમતારે.
આ શનિવારે સંદેશો હરીરે કહાવ્યોરે;
આ જોગ બન્યો છે આજ રમવા આવોરે.
સાત વાર જે ગાય નરને નારીરે.
તેનો વઇકુંઠ વાસજ થાય દે મોરારીરે.

આઠ વાર

[કારતક કાજળને દીજીયું એ રાગ]

આદીતે સકળ કળા તારી. જાવુરે હુંનો વદન કમળ તારી
ત્રીકમજી હું તો છું તારી. આવોને ઘેર જસોમતીના જાયા.

મને લાગી તારી માયા, આવોને ટેક.
સોમ તો શોભે સોહાગી, મને તો તારી લેહે લાગી
કટારી કાળજે વાગી.
મંગળે તો મન વીચાર કરીએ, ધીરજ તો કઇ પેરે ધરીએ
દીવસ રાત રોઇ રોઇને મરીએ. આંવોને૦ ૨
મંગળે મન વીચાર કરીએ, ધીરજ તો કઇ પેરે ધરીએ
દીવસ રાત રોઇ રોઇને મરીએ. આવોને૦ ૩
બુધે તો બુદ્ધિ વિચારો, દુખરે મારૂં દીલ મધે ધારો;
મુને તો વિરહગ્નિમાં શીદ બાળો. આવોને૦ ૪
ગુરૂવારે ગુણ ગાવા તારા, અવગુણ શા છે હમારા
આંખે વહે છે આંસુની ધારા. આવોને૦ ૫
શુક્રે શું કહીએ હેલી નમેરા છો નાથ ગયા મેલી
હવે મારૂં થશે કોણ બેલી. આવોને૦ ૬
શનીવારે શામળીઓ આવ્યા, થાળ ભરીને મોતીડે વધાવ્યા;
ગોપીના સુખસાગર કાવ્યા. આવોને૦ ૭
સાત વાર સમજીને ગાશે, તેનાં સહુ દુઃખ દારિદ્ર જાશે,
કવી કહે સુખ સંપત થાશે. આવોને૦ ૮

પંદર તીથીઓ.

પડવે આવી પકડો મારી બાંયરે છોગાળા—એ રાહ
પડવે પ્રિતમ પ્રિત તજી કેમ ચાલ્યારે ગીરધારી;
માનીતી કુબજાને મોહોલે માહાલ્યારે, ગીરધારી. ૧
બીજે બંસીવટમાં વાટગો જોતારે, ગીરધારી.
કોઇ મળે મથુરાં વાટ પુછી લેતીરે, ગીરધારી. ૨
ત્રીજે ત્રીકમ તન મારાં તરફડતાંરે, ગીરધારી.

ગોકુળીયામાં ઘેલાં ઘેલાં ફરતાંરે, હો ગીરધારી. ૩
ચોથે ચતુરભુજ શરણે રાખોરે, ગીરધારી
હરી સુખ દુઃખ કેરી વાત અમથું ભાખોરે હો ગીરધારી. ૪
પાંચમે પુરશોતમ કેમ વીસારીએ ગીરધારી
પ્રીત કરી કેમ વૃજની નારીરે, હો ગીરધારી. ૫
છઠીને દીન છોગાળો જો આવેરે, ગીરધારી
વાંસલડીના શબ્દે વન બોલાવેરે, હો ગીરધારી. ૬
સાતમે શામળીઆ વીણુ નવ ગમતુંરે, ગીરધારી,
રહે મનડું મારૂં ગીરધર પાછળ ભમતુંરે, હો ગીરધારી. ૭
આઠમે અલબેલા અંતરજામીરે ગીરધારી
લ્યો દાશીને સંગાથ ગરૂડાગામીરે, હો ગીરધારી. ૮
નોમે નઉતમ ખેલ કરે બીજબાસીરે ગીરધારી
ન ગોઠે ગોઠે ગોવિંદ ખેલ રહું ઉદાશીરે, હો ગીરધારી. ૯
દશરાને દીન સરવ સજે શણુગારરે ગીરધારી
પણ હરી વિણુ લાગે આંખ તણા અંગારારે હો ગીરધારી. ૧૦
એકાદસીએ ઓછવ તે નવ ગમતારે, ગીરધારી
અલબેલા કામાગ્નિ રહે છે દમતોરે હો ગીરધારી. ૧૧
બારસે બહુ વિધથી ખેલે બાળારે, ગીરધારી
શા કારણે મુકી ગયા મને ગોવાળારે હો ગીરધારી. ૧૨
તરફે આ તનડુ ફરકી જાયરે. ગીરધારી
મોહન વીના તો મંદીર ખાવા ધાયરે. હો ગીરધારી. ૧૩
ચઉદશે ચીતમાં ગઇ હું ચુકીરે ગીરધારી,
માત પીતાની લજ્યા મેં તો મુકીરે હો ગીરધારી. ૧૪
પુનમે દીન પુરણુ પ્રગટે ચંદરે. ગીરધારી.

શામળીઆ વિણુ કરૂં આક્રંદરે. હો ગીરધારી. ૧૫
આ પંજર તિથી હરિ વિયોગ દુઃખની ગાશેરે, ગીરધારી.
ગોવર્ધનનો સ્વામી પરશન થાશેરે, હો ગીરધારી ૧૬

પંદર તીથીઓ.

પડવાની પણ પ્રીત ગતમત ભુલીરે,
મારા હરીવીના એક વાત સર્વે સુનીરે. ૧
બીજે બાળે વેશ રહી છું બાળીરે,
આ ઘરમાં કેમ રહેવાય વાગે તાળીરે. ૨
ત્રીજે ત્રીભોવનરાય મંદીર પધારોરે;
હરી આવોરે આપણે ઘેર હેત વધારોરે ૩
ચોથે ચંચળ નાર ચતુરાં ચાલેરે,
પેલો વડોદરાનો વદ્દ દુઃખડા ટાળેરે, ૪
પાંચમના પડદા હરી શું રાખ્યારે,
મારે પ્રેમ રસ પીવા કાજ હરીરસ ચાખ્યારે. ૫
છઠ્ઠીના લખીઆ લેખ તે કેમ ટળશેરે,
મારે પેલા ભવની પ્રીત આની મળશેરે. ૬
સાતેના સંતાપ હરી શું અમનેરે,
આ શું કહીએ મહારાજ લાજ નહીં તમનેરે. ૭
આઠમે ઓછવ થાય હરી હોય હેલીરે,
મારે સોળ ગોપીઓનો સાથ રમવા ઘેલીરે, ૮
નોંમે નમેરા નાથ નગણા ન થઇયેરે
ગોકુળીયું મેલી મથુરાં ન જઇએરે. ૯

દશમે દીનરાત દેહી મારી દાજેરે
ઘેર નાવલીઓ રીસાય તે ઘણું સાલેરે. ૧૦
એકા દશીયા વ્રત મારે કરવાંરે
શ્રી જુમના જીનાં ધ્યાન મારે ધરવાંરે, ૧૧
દ્વાદશીને દહાડે દરસન દેજોરે,
મારા શામળીઆ ભગતાન સન્મુખ રહેજોરે ૧૨
તેરસના તો કંઠ અમારા દુટયારે
આ હરીહરી કરતાં હોઠ અમારા સુકાયરે ૧૩
ચઉદશે તો ચતુર નર શું વાયરે.
ઘેર રાધા સરખી નાર શું રીસાયરે. ૧૪
પુનમે પંદર તીથો થઇ કહાવેરે,
મુને સેજડીએ સુતાં નિંદ્રા ન આવેરે. ૧૫

પંદર તિથિઓ

હરી હઠ મેલને રાધે મેરી સંગ બોલને રાધે,
આબોલા બોલને રાધે ઘુંઘટડા ખોલને રાધે,
હણા મેરા માનને રાધે. ટેક.
પડવે મોરી સાહેલડી, પિયુજી વાડીયે જાય;
પિયુજી લાવે દાડમ, ગોરી છોલેને પીયુજી ખાય,
હરી હઠ મેલને રાધે. ૧
બીજે મોરી સાહેલડી. બાળો ઉગ્યો ચંદ.
દાડમ કેરી દંતડે ઘોરી આ શો માંડયો છે ફંદ.
હરી હઠ મેલને રાધે. ૨
ત્રીજે મોરી સાહેલડી તરીઆજ વારોવાર

આ શું ભુલી સુંદરી, ભુલી કંકુને કાજળ સાર
હરી હઠ મેલને રાધે ૩
ચોથે ચકમકતી મેં સુણી જોબન બાળો વેષ
ભરજોબનમાં એકલી જેના પીયુ ગયા પરદેશ.
હરી હઠ મેલને રાધે. ૪
પાંચમે મોરી સાહેલડી. પંથ પલંગ કંથ દુર.
ભરજોબનમાં એકલી મારૂં જોબન જાય ભરપુર
હરી હઠ મેલને રાધે, ૫
છઠે મોરી સાહેલડી છઠીજ વારોવાર
પરદેશી રાજ પધારશે. આપણે બેશીશું હારોહાર.
હરી હઠ મેલને રાધે. ૬
સાતમે મારી સાહેલડી સાતેજ કીધો સ્નેહ,
ચોમાસાની રત ચીકણી, ઝીણા ઝરમર વરશે મેહ
હરી હઠ મેલને રાધે. ૭
આઠમી ગોરી સાહેલડી આઠજ જોડા જોડ,
પરદેશી રાજ પધારશે, આપણે બેશીશું મોડામોડ
હરી હઠ મેલને રાધે. ૮
નોમે મારી સાહેલડી, નવલાં પહેરૂં ચીર
દીપક લઇ મેહડે ચડું મારે નઇણે વછુટયાં નીર,
હરી હઠ મેલને રાધે. ૯
દશમે મોરી સાહેલડી, દશરા પુજવા જાય,
પુજ્યા તે નર પામીયા મારા રાયજાદા ભરથાર,
હરી હઠ મેલને રાધે. ૧૦
અગીઆરશે મોરી સાહેલડી, મેં કીધી શીવરાત

પરોઢીએ ઉઠી પારણા કરૂં મને કૃષ્ણ જોવાની ઘણી ખાંત
હરી હઠ મેલને રાધે. ૧૧
બારસે મોરી સાહેલડી, બારજ બાંધ્યા બંધ
કરનારા નર કરી ગયા. એ તો કદીએ ન છુટે બંધ
હરી હઠ મેલને રાધે. ૧૨
તેરશે મોરી સાહેલડી વાદળ વધ્યા રંગ,
ઓસડની મુળી એક છે, મને ડસીયા કરણ ભોરંગ.
હરી હઠ મેલને રાધે. ૧૩
ચઉદશે મોરી સાહેલડી પાસા લીધા હાથ,
મેં જાણ્યું પડશે પાધરા, એ તો પડયા છે બારે વાટ,
હરી હઠ મેલને રાધે. ૧૪
પુનમે મારી સાહેલડી પુરીજ કરજો આશ;
મેં જાણ્યું હરી આવશે હવે થઇ બેઠી છું નીરાશ,
હરી હઠ મેલને રાધે. ૧૫

પંદર તિથિઓ.

સખા પડવે તે પંથે ચાલ્યારે મહાવનના તે મારગ ઝાલ્યારે;
સાથે સીતાને લક્ષમણ બાળા, રઘુપતિરામ રૂદેમાં રહેજોરે. ૧
સખી બીજે મઢીમાં બીરાજેરે એવાં નદીઓ તણાં નીર ગાજેરે,
રામ મેલી ગયા રૂડુ રાજે, રઘુપતિ રામ રૂદેમાં રહેજોરે. ૨
સખી ત્રીજે તે વન કેરી ઝાડીરે, વન ફળ મંગાવે છે હલાડીરે,
સારી શોભે સીતાજીની વાડી, રઘુપતિ રામ રૂદયમાં રહેજોરે. ૩
સખી ચોથે કેવડીઓ મહેકેરે, ફાલ્યા ફુલોને મોગરો લેહેકેરે;
એવી લીલી લતાઓ લેહેકે રઘુપતિ રામ રૂદયમાં રહેજોરે. ૪
સખી પાંચમે પોપટ પાળ્યો, પાંખ લીલીને કાંઠલો કાળોરે,

મુખે રામ ભણુતો ભાળ્યો રઘુપતિ રામ રૂદેમાં રહેજોરે. ૫
સખી છઠે છેતરવા આવ્યોરે કુડો કપટી રાવણુ સાથે લાવ્યોરે
એ મુખનો મરગ બનાવ્યો, રઘુપતી રામ રૂદેમાં રહેજોરે. ૬
સખી સાતમે શ્રીહરી સમર્યારે, વાડી ભેળી ઉરાડયા છે ભમરારે,
દુઃખ સહિત તાણ્યા છે ડમરા, રઘુપતી રામ રૂદેમાં રહેજોરે, ૭
સખી આઠમે એને નિહાળ્યોરે, ધનુષ ધારીને મરગલો માર્યોરે
મરગ મરતી વખતે પોકાર્યો, રઘુપતી રામ રૂદેમાં રહેજોરે, ૮
સખી નોમે તે નાંખ્યો તીરરે, જઇ વાગ્યા છે મરગ શરીરરે,
વારે ધાજો લક્ષમણુ વીર, રઘુપતી રામ રૂદેમાં રહેજોરે. ૯
સખી દશમે કહે લક્ષમણુનેરે, બોલી વીર બોલાવે છે તમનેરે,
આડી આણુ દીધી છે અમને, રઘુપતી રામ રૂદયમાં રહેજોરે. ૧૦
સખી એકાદશી અપવાશીરે, લંપટ લેવાનો લાગ તપાસીરે,
રાવણુ સીતાને લઇ ગયો નાશી, રઘુપતી રામ રૂદયમાં રહેજોરે. ૧૧
સખી બારશે હનુમાન બળીયારે, થેકી સમુદ્ર પાર નીકળ્યારે,
જઇ જોગમાયાને મળીયા, રઘુપતી રામ રૂદયમાં રહેજો રે, ૧૨
સખી તેરશે ત્રંબાળુ ગાજેરે, હાક હનુમંત કેરી વાગેરે.
લાહ્ય લંકાને ગઢસાં લાગે, રઘુપતી રામ રૂદયમાં રહેજોરે. ૧૩
સખી ચઉદશે ચીત વિચારીરે ફોજ વાંદરાની રચી સારીરે;
રામે રાવણુ નાખ્યો મારી, રઘુપતી રામ રૂદયમાં રહેજોરે, ૧૪
સખી પુનમે પ્રભુજી આવ્યારે, થાળ ભરી મોતીડે વધાવ્યારે
માતા કૌશલ્યાને મન ભાવ્યા, રઘુપતી રામ રૂદયમાં રહેજોરે. ૧૫
સખી પંદર તીથી પુરીરે, એમાં એકે નથી અધુરીરે,
આત્મારામની વાણી મધુરી, રઘુપતી રામ રૂદયમાં રહેજોરે. ૧૬

જ્યારે રામચંદ્રજી તથા લક્ષ્મણજી વનવાસ ચાલ્યા ત્યારે સીતાએ કહ્યું કે હું પણ સાથે આવીશ, તે સમયે રામચંદ્રજીએ કહ્યું કે તમે પિયર જાઓ અથવા અહીં રહો.

તે વિષેનું ઘોળ ૧

(મામેરૂં મોઘા મુલનું) એ રાગનું પણ તમો એક દોઢ જારતી વળે છે.
રામ લક્ષમણ વનમાં સીધાવતાં, સતીને આવતાં સાથ
કહે રઘુનાથ, પધારો પીયર ભણી.
નહી તો અહીં રહો સાસરાના રાજ્યમાં હેતે હળી મળી સાસુ
સંગાથ નહી તો જોડી હાથ, પધારો૦ ૧
અમે વસ્તીમાં નહી વસીએ વનીતા, અમે કરશું જઇ વનવાસ.
તમે પામો ત્રાસ પધારો૦
સાથે રમે કે ઘોડું નહી રાખીએ નહી દાસી કે દાસ,
કોઇ અમ પાસ, પધારો૦ ૨
તમે કોશના પંથ કીધો નથી, તમે ચરણે ચાલવાથી પામો થાક,
લીટી ખેચો નાક, પધારો૦
અમે વન ફળ ખાઇ ખુશીમાં રહીશું, કોઇ દીવસ તો કેવળ થાક,
વીન લુંણ પાંત. પધારો૦ ૩
વનમાં નથી મંદીર નથી માળીયાં, નથી પોઢવા કાજ પલંગ
રંગીત નવ રંગ. પધારો૦
કરશું ઘાસકે પાનની ઝુંપડી, સુત્રા સાથરો તે ખુંચે અંગ;
એમાં સો ઉમંગ. પધારો૦ ૪
વનમાં હીરનાં ચીર નહીં મળે, વનમાં નહી મળે ફરતાં ફુલેલ
કે તેલ ધુપેલ. પધારો૦

વનમાં નહી મળે શાની સાહેલીઓ, કરશો સંગ ખાંતથી;
ખેલ ઉમંગ ભરેલ; પધારો૦ ૫
ઉષ્ણકાળે ઉના વાશે વાયરા, એવું દેખીને થાશે ઉદાસ;
જ્યારે જેઠ માસ. પધારો૦
વરસે મેઘને ઝમકે વીજળી, તેવે ટાણે તો તરૂ તળે વાસ,
નહીં છત્ર પાસ. પધારો૦ ૬
વનમાં ઘાતકી રહે છે રાક્ષસ ઘણા ચારે તરફ ફરે બહુ ચોર,
તેનું ઘણું જોર, પધારો૦
વનમાં વાઘ વરૂ ને વાંદરાં જેવાં ઘણાં વીચરે જનાવર ઘોર,
બચે નહી ઢોર, પધારો૦ ૭
મોટા પર્વત દેખીને મનની, તમને નજરે જોયા નહી જાય:
દીઠે ખાવા ધાય, પધારો૦
તમે રાજ કન્યા કાચા કુમળી, વનવાસનાં દુઃખ ન વેઠાય,
કાયા કરમાય. પધારો૦ ૮
વનમાં અંધારૂં દેખી ડરો ઘણું, નથી નિસર્યાં કદીએ ઘરબાર
છો નાજુક નાર. પધારો૦
તમે છોટી ઉમર સોળ વર્ષનાં નથી સંકટ વેઠયા લગાર;
તમે કોઇ વાર. પધારો૦ ૯
પરણી આવી પીયર ગયાં નથી, તમને મળવાને ઇચ્છે છે,
માયા ચાંપે ચીશ થાય. પધારો૦
રાજા જનકજી તમને ઘણા, તેમના સંદેશા આવો રહાય;
તેડાં પાછાં જાય. પધારો૦ ૧૦
ભાત ભાતનાં ભોજને ભાવતાં તમને મોકલશે મહીપાળ;
પુરાવીને થાળ. પધારો૦

અમે અવધે ફરી જ્યારે આવીશું સ્નેહી તમારી સંભાળ,
ત્યારે તતકાળ. પધારો૦ ૧૧
રૂડી મીથીલારી મન માનતી તેમાં પામશો પરમ વીરામ,
આપને ગામ, પધારો૦
ગોરી તમને ગમે તેમ હું કરૂં, એમ દલપતરામનો શ્યામ
કહે રાજો રામ. પધારો પીયર ભણી૦ ૧૨

પછી સીતાજી બોલ્યા તેનું ધોળ

રાગ ઉપર પ્રમાણે

એવું સાંભળી સીતાજી કહે સુણો સુંદર શ્યામ સુજાણ,
પ્યારા મારા પ્રાણ સાથે રાખો સ્નેહથી,
જુદા પડવાની વાત વાલા કહો, તેતો બોલ લાગે તીક્ષણ,
બાલ રઘુકુલ ભાણ. સાથે રાખો૦
સ્વામી જ્યાં તમે ત્યાં ઘર માહરૂ તમથી વેગળા તે પરદેશ
હું જાણું હંમેશ. સાથે રાખો૦ ૧
તમે જોગીનો વેશ જો ધારશો, હું જોગણનો ધારૂં વેશ,
જટા કરૂં કેશ, સાથે રાખો૦
સ્વામી તમે સુખી તો સુખ માહરે, તમે દુઃખમાં તો દુઃખ
મારે દેહ એમાં શો સંદેહ. સાથે રાખો૦ ૨
જે પરણ્યા પછી રહે પીયરમાં અવતાર બળ્યો ધીક.
એહ મુવા જેવી તેહ. સાથે રાખો૦
સ્વામી તમ વીના મંદીરને માળીઆ, ભાસે પર્વત મોટા.
સમાન વસ્તી તો વેરાન. સાથે રાખો૦ ૩
મહાવનમાં ભર વસ્તી ભાસસે, જ્યારે પામીશ દર્શન દાન,

કૃપાના નીધાન, સાથે રાખો૦
સાસુ સસરાને માત પીતા સઉ, ભલે જીવો કરી રૂડાં રાજ,
મને મહારાજ, સાથે રાખો૦ ૪
સ્વામી શું કરૂં ભાઇ ભોજાઇને સ્વામી શું કરૂં સઇયર સમાજ
કોનું નથી કાજ. સાથે રાખો૦
સાચું સગપણ જગમાં સ્વામી તણું બીજો સ્વાર્થી સઘળો
સંસાર કુટુંબ પરીવાર. સાથે રાખો૦ ૫
મારા લાડ પાલણુ તમે લાલજી, બીજો નથી આંસુનો લુછનાર.
કે એક આધાર. સાથે રાખો૦
કાયા પ્રાણ થકી જો જુદી રહે, તો હું તમથી જુદી પડી છેક,
જીવું તજી ટેક. સાથે રાખો૦ ૬
જો કોઇ જળથી જુદી પડી માછલી રાખે દુધમાં કરી વીવેક,
જીવે પળ એક. સાથે રાખો૦
તમે સુખના સાગર રહો વેગળા, પછી શું કરૂં રાજને પાટ,
હવેલીના ઠાઠ. સાથે રાખો૦ ૭
મને હીરના ચીર ગમે નહિ, મને ન ગમે ઘરાણાંના ઘાટ,
મટાડો ઉચાટ. સાથે રાખો૦
હું તમ દીઠે થાઉં દેખતી, અણુ દીઠે તો આંધળી ભીત,
જન્મની રીત. સાથે રાખો૦ ૮
મેં તો સ્નેહ તોડયા સહુ લોકથી, બાંધી તમ સંગે પુરણ પ્રીત,
ચોરાયું છે ચીત. સાથે રાખો૦
જમવું જીવન તમથી જુદા પડી, હોય વીધવિધના પકવાન.
તે વિખના નિસાન. સાથે રાખો૦ ૯
કરીએ ભોજન તમ સંગે ભાવથી, હોય કેવળ શાકને પાન,

તે મેવા સમાન. સાથે રાખો૰
પડશે તડકાને તાપ વઇશાખના તેતો જાણીશ ચંદ્ર પ્રકાશ,
રહી તમ પાસ. સાથે રાખો૰ ૧૦
મુજને મેલી પંથ પધારશો, આવી મળવાની ધરશો ન આશ,
નિશ્ચે પામું નાશ. સાથે રાખો૰
કરતી વાત ઢળી પડી ધરણીએ, નાર જનકી થઇ છે નીરાશ,
કહે લેતી શ્વાસ. સાથે રાખો૰ ૧૧
દયા કરી દેવ દલપતરામના, સતી સીતાને દેખી ઉદાસ,
જતાં વનવાસ. સાથે રાખ્યાં સ્નેહથી૰ ૧૨

રામચંદ્રજીએ સીતાજીને કાગળ લખ્યો તેનું ઘોળ.

મામેરૂ મોંઘા મુલનું એ રાગ.

સ્વસ્તિ શ્રી પુર લંકા સોહામણી,
જ્યાં રાજે છે જનક કુમારી, પ્રીતમ લખે પ્યારીને ૧
રેહે અખંડ એવાતણુ તમતણું,
એવી આશીષ વાંચો અમારી, પ્રીતમ લખે પ્યારીને. ૧
ગોરી દેવના જોગે જુદા પડયાં,
પણ પ્રાણ મારા તુજ પાસ. પ્રીતમ૰
બેસુ બાગ બગીચી કે બંગલે,
રહું તમ વીના અધીક ઉદાસ, પ્રીતમ ૨
તારો સ્નેહ ઘડીએ સાંભરે,
તારો ભાવ ભુલ્યો કેમ જાય. પ્રીતમ૰
તારા હેતથી હઇડું ભરાય છે,
તે તો લેખણુથી ન લખાય, પ્રીતમ૰ ૩

મારે અર્થે તમે બાળપણ થકી,
તજ્યો સઘળો પીયર પરીવાર; પ્રીતમ૦
મારાં લેશ વચન નહી લોપીયાં,
નથી કોપીયા કદીએ લગાર. પ્રીતમ૦ ૪
વારા નમ્રતા અમૃતથી ગળી,
વળી શોભીતો શાન્ત સ્વભાવ; પ્રીતમ૦
જેથી મનની ઉદાસ તુરત મટે,
તારા બોલનો એવો બનાવ પ્રીતમ૦ ૫
ગોરાદે તારા ગુણ કેમ વીસરે,
કેમ વીસરે વીલાપ ભર્યાં વેણ. પ્રીતમ૦
હેતે હસતુ વદન તારૂ વનીતા;
મારાં નીરખવા તલપેં છે નેણ. પ્રીતમ૦ ૬
દિવસે તુજ વિના દિલમાં ગોઠે નહી.
પીવું પાણી કે જમવું અનાજ, પ્રીતમ૦
રાતે રોઇને આંખો રાતી થઇ;
લોક પુછે તો આવે છે લાજ, પ્રીતમ૦ ૭
ગોરી મનમાં ધીરજ ધરી રાખવી,
કાલે ભાગશે ભવના વીજોગ. પ્રીતમ૦
જેથી રાઝે આપણુને જગપતી;
એવો અહોનિશ કરજો ઉદ્યોગ. પ્રીતમ૦ ૮
જે જે વૃદ્ધ પાડોશીયો શુદ્ધ છે,
તેને પ્રીતથી કહેજો પ્રણામ, પ્રીતમ૦
વિભીક્ષણ મારા મીત્ર પવીત્રને,
કહેજો જરુરનું હોય જો કામ. પ્રીતમ૦ ૯

જોઇતી વસ્તુ જરૂર મંગાવજો.
કસી વાતે મુઝાવશો ન મન. પ્રીતમ૦
કાલે દેખીશું દીવસ આનંદના,
જાશે વીસરી દુખે ભર્યાં દીન. પ્રીતમ૦ ૧૦
જે જે પ્યારી તમારી સાહેલીયો,
તેને પ્રેમે કહેજો મારા જુહાર; પ્રીતમ૦
સાસુ સશરાની આશીશે સુંદરી
મળશું ભામનીને ભરથાર, પ્રીતમ૦ ૧૧
વધે સ્નેહને સંપ સુજન સાથે,
તેવી તનમન રાખજો ટેક. પ્રીતમ૦
અમે થોડી અવધે હવે આવીશું.
એમ દલપતરામનો દેવ પ્રીતમ લખે પ્યારીને૦ ૧૨

પંદર તીથીઓ.

પડવે પાતળીયા ગીરધારી મારે ઘેર આવજોરે લોલ;
બીજે બાળક બેહું બાલારકે મેં સમજાવીયુંરે લોલ;
ત્રીજે ત્રણ ભુવનનો નાથ મોતીડે વધાવીએરે લોલ;
ચોથે ચંચળ બોલી નાર મથુરાની વાટમાંરે લોલ;
પાંચમે પગલાં ભરજો પ્રેમ કે મારે ઘેર આવજોરે લોલ;
છઠે છોગાળા ભગવાન કે ભગતને તારજોરે લોલ;
સાતમે સાદ કરે એક નાર કે ગોકુળ ગામનીરે લોલ;
આઠમે અવતરીઆ ભગવાન કે નીરખુ નાથનેરે લોલ;
નોમે નરત કરે એક નાર કે ગોકુળ ગામનીરે લોલ;
દશમે માર્યો કંસકે મથુરાની વાટમાંરે લોલ;
એકાદશી પરણી લાવ્યા નાર કે સતભામા ખરીરે લોલ.

બારશે બહુ બળીઆ ભગવાન કે દીશોદીશ વાપીઆરે લોલ;
તેરશે ધન ધુવે એક નાર કે ગોકુલ ગામનીરે લોલ;
ચઉદશે બનસી વટને ચોક કે રાસ રમાડજોરે લોલ,
પુનમે પંદર તીથો થઇ પુરી કે ગુણ ગાઈ રહીરે લોલ.

મલાવરાવનો રાસડો.

પીતળ લોટા જળે ભર્યારે દાતણ કરતા જાઓરે મલાવરાવ.
શેહેરનો સુબો કયારે આવશેરે.

દાતણ કરશું વાડીએરે ફરતી ફીરંગીની ફોજરે મલાવરાવ શે૦ ૧
ચીની તે પ્યાલા તેલે ભર્યારે, મર્દન કરતા જાઓરે મલાવરાવ શે૦
મર્દન કરશું વાડીએરે ફરતી ફીરંગીની ફોજરે મલાવરાવ શે૦ ૨
તાંબા તે કુંડીઓ જળે ભરીરે નહાવણ કરતા જાવરે મલાવરાવ શે૦
નહાવણ કરશું વાડીએરે ફરતી ફીરંગીની ફોજરે મલાવરાવ શે૦ ૩
રાંધી રશોઇયો એમ રહીરે ભોજન કરતા જાઓરે મલાવરાવ શે૦
ભોજન કરશું વાડીએરે ફરતી ફીરંગીની ફોજરે મલાવરાવ શે૦ ૪
પાન સોપારીરે એલચીરે મુખવાસ કરતા જાઓરે મલાવરાવ શે૦
મુખવાસ કરશું વાડીએરે ફરતી ફીરંગીની ફોજરે મલાવરાવ શે૦ ૫
સોના તે કેરા સોગટારે રમત રમતા જાઓરે મલાવરાવ શે૦
રમત રમશું વાડીએરે ફરતી ફીરંગીની ફોજરે મલાવરાવ શે૦ ૬
ઢીંચણ સામો ઢોલીઓરે પોઢણ કરતા જાઓરે મલાવરાવ શે૦ ૭
કયાંથી આવ્યા પીટયા જાંગલારે માથે ટોપી ભુરોવેશરે મલાવરાવ શે૦
રાણી રૂવે રંગમહેલમાં દાસીઓ રૂવે દરબાર રે મલાવરાવ શે૦ ૮
શહેર છોડી સુબો નીસર્યોરે લીધી નડીયાદની વાટરે મલાવરાવ શે૦
હાટે રૂવે હાટ વાણીઓરે ચોરે રૂવે ચારણ ભાટરે મલાવરાવ શે૦ ૯

ભાગ ૮ મો.

અભિમન્યુનો ચકાવો.

સરસ્વતી સ્વામીને વીનવુંરે ગણુપત લાગુ પાયરે,
અજોધ્યા નગરીમાં દહીતાણી નાઠા ગયા વનમાંહીરે,
વનમાં જઈ અઇલોચન જન્મ્યા
સોના કામઠીને રૂપાના ભાલા અઇલોચન રમવા નીસર્યારે
જઇ રહ્યા જઇ રહ્યા વગડા વચ્ચે,
વનરે વગડામાં એક પંખી જનાવર;
તેરે જનાવર અઇલોચને માર્યો, ડોશી તે મેણું બોલીરે,
બહુ છે બળીયો બહુ બળવંતો,
એવો છે તો તારા બાપનું વેર લેને.
ત્યાંથી અઇલોચનને ઝાળો લાગી, આવી રહ્યા ઘર આંગણેરે.
કે મારી મા મારો બાપ કોણે માર્યો,
બાર બાર વર્ષે દીકરા બાપ કેમ સાંભળ્યો,
ડોશી તે મેણું બોલીરે,
તારો બાપ તે કાળા ક્રષ્ણુએ માર્યો.
ખભે કોડો લઇ અઇલોચન ચાલ્યા, જઇ રહ્યા વન વચેરે,
વનરે વગડાના લીલાં વૃક્ષરે વાઢયાં:
ડાળાં ડાળાં પડયાં મુકયાં થડીયાં ઉપાડયાં,
લાકડાની બાંધી ભારીરે;
ત્યાંથી અઇલોચન સુતારી ઘેર આવ્યો,
ભાઇરે સુતારી તું મારો પેટી ઘડી તું મને આલરે.
બોતેર ખાનાનો એક કોડો.

ત્યાંથી અધલોચન લવારી ઘેર આવ્યો;
ભાઈરે લવારી તું મારો વીરો, આ મને પેટી જડી આલરે.
છત્રીસ તાળાં ને બત્રીસ કુંચીઓ;
ત્યાંથી અર્ધલોચન ચીતારા ઘેર આવ્યો.
ભાઈરે ચીતારા તું મારો વીરો પેટી ચીતરી આલ સારીરે,
ત્યાથી અધલોચન દરજીડા ઘેર આવ્યો.
ભાઈરે દરજીડા તું મારા વીરા, આની મને ગાદી સીવી આલરે.
પેટી ઉપાડી અધલોચન ચાલ્યો,
જઈ રહ્યો વગડારે વચ્ચે વડની છાંયે પેટી મુકીરે.
બ્રાહ્મણ વેશે કાળો કૃષ્ણજી આવ્યા.
ક્યાં જાઓ છો મારારે જજમાન, કૃષ્ણનું વેર વાળવા જાઉંરે;
કહો ગોરજી કાળા કૃષ્ણ કેવારે હશે,
તુજ સરખા ને તારા જેવા દેહીનું પ્રમાણું આલેરે,
લ્યો મારા ગોરજી દેહીનું પ્રમાણું.
ત્યાંથી અધલોચન પેટીમાં સમાણો, કાળા કૃષ્ણે તાળાં અટકાવ્યાંરે.
ગોર મારા મને બહાર કાડો,
કોણ તારો ગોર તું કોનો સુજમાન, હું છું કાળો કૃષ્ણરે.
પેટી હતી તે આકાશે ઉડાડી,
આકાશના દેવતારે જગાડયા આ જુદ્ધ કોણે માંડયારે;
અર્ધલોચનને કાળા કૃષ્ણએ માંડયાં,
પેટી હતી પાતાળે પછાડી, પાતાળના શેષનાગ ડોલ્યારે
આવાં તે જુદ્ધ કોણે માંડયાં.
અધલોચન ને કાળા કૃષ્ણે માંડયું, તેનો થયો બળભળાટરે.
ત્યાંથી અધલોચન મૃત્યુરે પામ્યો.

ખભે પેટીને કાળો કૃષ્ણજી ચાલ્યા, જઇ દ્વારકા ગામરે,
પેટી હતી તે સુભદ્રાને આપી.
જોજોરે બેની આ પેટી ઉઘાડતાં સાચવી રાખજો પાસરે
નણંદ ભોજાઇ બે સામારે જુવે.
નણદલ તમારા ભાઇ શું લાવ્યા તે મુજને દેખાડોરે,
પેટી હતી તે સુભદ્રાએ ઉઘાડી,
ભાઇનું કહ્યું સુભદ્રાએ ન માન્યું શ્વાસમાં શ્વાસ સમાઇ ગયોરે
પહેલોરે માસ એળેવળે ગયો.
બીજેને માસે સહીયરને સંભળાવ્યું ત્રીજાને મરમ ન જાણ્યો.
ચોથે માસે માતાને સંભળાવ્યું.
પાંચમે મારો બાંધોને રાખડી છઠે તે કઠીયલ દુધરે,
સાતમેને માસે ખોળો ભરાવ્યો.
ખોળો ભરાવીને મહીર વળાવ્યાં આઠમાનો મરમ ન જાણ્યોરે.
નવમેને માસે અભેમાન્યું જનમ્યા,
સોનાની સળીએ નાળ વધેર્યાં પાણી સાથે દુધડે નવરાવ્યારે,
ચીર ફાડીને બાળોત્યાં કીધાં.
જાદવનારે પારણા બંધાવ્યા ચોખા હાથે મોતીડે વધાવ્યારે,
સાત પાંચ વરસના અભેમાન્યુ થયા.
લઇ પાટીને ભણવા ગયા, ભણીગણી તવછંદા થયા
પોતાના કાકા સગાઇઓરે લાવ્યા,
ઓતરા અભેમાન્યુ તારીરે નારી વઇરાટની કુમારીરે.
લીલા ને પીળા વાંસ વઢાવો નવરંગી ચોરી ચીતરાવીરે.
ત્યાંથી અભેમાન્યુ પરણવા ચાલ્યા, સારા તે શુકન થાયરે.
ત્યાંથી અભેમાન્યુ સરોવરીએ આવ્યા, સુકા સરોવર લીલાં થાયરે.

ત્યાંથી અભેમાન્યુ ચઉટામાં આવ્યા ચઉટામાં ચમર ઢાળાવોરે.
ત્યાંથી અભેમન્યુ જાનીવાસે આવ્યા સાસુજી પોંખવા આવ્યાંરે,
ત્યાંથી અભેમન્યુ તોરણે આવ્યા મામાજી કન્યા પધરાવોરે,
ત્યાંથી અભેમન્યુ ચોરીમાં આવ્યા મામાજી દો કન્યાદાનરે,
દાદાજીએ આપ્યાં ઘોડીલાનાં દાન,
બીજું તે મંગળ ચોરીમાં વરત્યું માતાજી દો કન્યાદાનરે.
માતાજીએ આપ્યાં ગાવડીઓનાં દાન,
ત્રીજું તે મંગળ ચોરીમાં વરત્યું વીરાજી દો કન્યાદાનરે,
વીરાએ આપ્યાં વેલડીઓનાં દાન;
ચોથું મંગળ ચોરીમાં વરત્યું ભાભીજી દો કન્યા દાનરે;
ભાભીએ આપ્યાં ગોદડીઓનાં દાન
ત્યાંથી અભેમાન્યું પરણીને ઉઠયા માતાને પાએ લાગ્યારે.
પોતાની માએ આશીશરે આપી
ઘણું જીવો દીકરા ઘણો આવરદા ઓતરા તારી નારીરે
જોજે અભેમાન્યુ તારીરે ગોરી ગોરી છે ગુણવંતીરે
અમારા તે કુળમાં એવીરે રીતે વર સાથે કન્યા ન હોયરે
પહેલાંરે પહોરના શમણાંરે લાગ્યાં
આરે શમણામાં કોરા કાંકણેરે નંધાં;
આરે શમણામાં દીકરી આળ પંપાળ. તારા શમણા પડો શુકા લાકડેરે
ત્રીજાતે પહોરના શમણાંરે લાગ્યા;
એરે શમણાં કેરાં ધરચોળા પહેર્યા.
શમણાં દીકરી આળપંપાળ, સમણાં પડો રાંડી રંટીએરે
ત્રીજેરા પોહોરના શમણાંરે લાગ્યાં.
આરે શમણાં રાયકો આણેરે આવે;

એરે શમણાં દીકરી આળ પંપાળ શમણાં પડો સમુદ્ર બેટમાંરે.
ચોથેરાં પહોરના શમણારે લાગ્યાં;
બાળુડો અભેમાન્યુ જુધ્ધે ચઢે છે, ઓતરાને આણાં આવ્યાંરે.
ઓતરાના બાપની ઉંચી હવેલી;
રેશમના દોરા, ઓતરાના માથામાં ગુંથેરે;
વીરૂડી સાથે રતનો સ્વારી વેગે આવતો દીઠો.
મારીરે મા તમે પોઢેલાં જાગો મા મારા આણેરાં આવ્યાંરે
ઘણુંરે જીવો દીકરી એ શુંરે બોલ્યાં,
બારીએ રહી ઓતરાએ પુછયું,
કયાંથી આવ્યા વીરા કયાં તમે જાશો,
બાળુડો અભેમન્યુ જુધ્યે ચઢે છે ઓતરાને આણે આવ્યારે,
બારીએથી ઓતરાએ પડતાંરે મુકયાં ન રહી શુદ્ધ ને સાનરે
ઓતરાના દાદાએ ડોસીડાં જગાડયા, ચુંદડી કાડો આડો આજ સારીરે
સારી સારી કાડેને નુકસાની નીસરે, દાદે ડોસીડાને મારવા લીધો.
ઓ માગ દાદા શીરને મારો છો. ઓતરાના કરમનો વાંકરે,
ઓતરાના દાદે મારૂડીયા જગાડયા. ચુડલો કાઢ બહુ સારોરે
સારાં સારાં કાઢે નંદાએલી નીસરે.
દાદે મારૂડીઆને મારવા લીધો
ઓ મારા દાદા શીદને મારો છો ઓતરાના કરમનો વાંકરે
ઓતરાના દાદે સોનીડા જગાડયા કાઢ આજ શથીરરે,
સારી સારી કાઢે નંદાએલી નીસરે
દાદે સોનીડાને મારવા લીધો
ઓ મારા દાદા શીદને મારો છો, ઓતરાના કરમનો વાંકરે,
ઓતરાના દાદે માળીડા જગાડયા ગજરા કાઢને મોઘા મુલનારે

ખીલેલા કાઢે ને કરમાએલા નીકળે, દાદે માળીડાને મારવા લીધો
ઓ મારા દાદા શીદને મારો છો ઓતરાના કરમનો વાંકરે.
ઓતરાના દાદા મોચીડા જગાડયા,
મોજડીઓ કાઢી મોંઘા મુલનીરે;
રાતી રાતી કાઢેને કાળી નીકળે દાદે મોચીડાને મારવા લીધો
ઓ મારા દદા શીદને મારો છો, ઓતરાના કર્મનો વાંકરે.
ઓતરાના દાદે સરછયા જગાડયા સારૂં સારૂં કંકુ કાઢોરે,
કંકુ કાઢેને કાઝળ નીસરે દાદે સરછયાને મારવા લીધો;
ઓ મારા દાદા શીદને મારો છો ઓતરાના કરમનો વાંકરે;
પછી સાસરવાસે ઓતરા વળાવ્યાં,

વળામણાં.

કે મને મારીને રથડા ખેડરે. બાળા રાજારે૦
કે મને યુધ્ધે તે સાથે તેડરે. બાળા૦
કે મને યુદ્ધ જોયાના રસ કોડરે. બાળા૦
કે આપણુ સરખા સરખી જોડરે. બાળા૦
કે લાવ હું ધરૂં હથીયારરે. બાળા૦
કે કૌરવનો કરૂં સંહારરે બાળા૦
કે છોડી યુદ્ધ નીકળો ઘેરરે બાળા૦
કે તમને આપું મારા બાપનું રાજરે. બાળા૦
કે નારી કેશ સમુળા કાઢેરે, બાળા૦
કે રથ ઉપર દેહ પછાડેરે. બાળા૦
કે રથ ખેડો તો કાઢું મારા પ્રાણુરે. બાળા૦

કે મારા સસરા મેંણા બોલ્યારે. બાળા૦
કે વહુ આવતી ભમરાળીરે, બાળા૦
કે મેં તો દીઠી નથી પગની પાનીરે ઓતરા રાણીરે૦
કે તારૂં રૂપ દેખી યુધ્ધે ન ચડતરે. ઓતરા૦
કે મેં તો નથી દીઠી નાકની દાંડીરે. ઓતરા૦
કે મામા કૃષ્ણનો જાજે વંશરે, ઓતરા૦
કે મને પાટા બાંધીને પરણાવ્યોરે. ઓતરા૦
કે મને સમરથ સાસરી દેખાડરે, બાળા૦
કે મને સાસરી જોવાના રસ કોડરે બાળા૦
કે મને કાંકણ દોરા છોડાવરે, બાળા૦
કે મને સમરથ સાસરી દેખાડરે. બાળા૦
કે મને ઘુંઘટ તાણવાના રસ કોડરે. બાળા૦
કે મને દીયર દીવડો દેખાડરે. બાળા૦
કે મને હોળી રમ્યાના રસ કોડરે, બાળા૦
કે મને નાનીશી નણદી દેખાડરે. બાળા૦
કે મને ઢીંગલે રમ્યાના રસ કોડરે. બાળા૦
કે મને સમરથ સાસુજી દેખાડરે. બાળા૦
કે મને પાયે પડયાના રસ કોડરે. બાળા૦
કે મને જોડની જેઠાણી દેખાડરે બાળા૦
કે મને જોડે હીંડયાના કોડરે. બાળા૦
કે મને વાદીલી દેરાણી દેખાડરે. બાળા૦
કે મને વાદ લીધાના રસ કોડરે. બાળા૦
કે મારૂં માથું વાઢીને ગડો ખેલરે. બાળા૦
કે તારી કેડની કટારી મને આલરે. બાળા૦

કે મારી જમણી કુખ ધરા સુરરે. બાળા૦
કે તારી જમણી કુખ ન ધરીશરે. ઓતરા૦
કે તારી કુખે મોતીગર દીકરોરે ઓતરા૦
કે તે દેશે શ્રી રામનું નામરે ઓતરા૦
કે સરી રાખશે બાપનું નામરે. ઓતરા૦
કે તેથી સરશે તમારૂ કામરે. ઓતરા૦
કે તારી હાલડીના ઓઠે મને રાખરે. બાળા૦
કે તારી આવતાં ઝીલશે બાણુરે, બાળા૦
કે ઝાલી ઝાલી ઘોડલીઆની બાગરે, બાળા૦
કે મેલો મેલો ઘોડલીઆની બાગરે, બાળા૦
કે મારા ચઢયા છે ભાઇબંધ દેખરે ઓતરા૦
કે મેંતો ધાવતા બાળ વછોડયારે. બાળા૦
કે મને તેના પ્રાયશ્ચીત લાગ્યારે, બાળા૦
કે મેંતો છાણે છાણું ભાગ્યુંરે, બાળા૦
કે મને તે પ્રાયશ્ચિત લાગ્યુંરે, બાળા૦
કે મેંતો દીવે દીવો કીધોરે, બાળા૦
કે મને તેના પ્રાયશ્ચિત લાગ્યારે, બાળા૦
કે હું તો પથરે પાનીએ ધોતી, બાળા૦
કે મને તેનાં પ્રાયશ્ચિત :લાગ્યારે, બાળા૦
કે મેં તો વેતી નીક દીધા પગરે, બાળા૦

ગરબી ૧ લી.

ગીરધારીરે વાલમ વાત વિચારો મન મોહન આંખ ન મારો.
મનમોહનરે મુકો મારગ જાવા, કેમ રોકી જુમના જાવા. ટેક.

રસીયારે પ્રીત તમારી જાણી, મારી ભાંગશે દહીંનો દોણી,
કહું વિઠલરે રહેજો અમથી અળગા શીદ મને જાતાં વળગો.

ઝુલ.

નવ પાલવડો મુજ તાણોરે; જુગતીની રીત નવ જાણોરે,
હું જાણું જદુવિર શાણોરે, કહું કેશવરે મુકો કાવાદાવા
કેમ રોકો જમુના જાવા. ૧
નહી આપું દાણુ દહીંનું આજે, નથી લાવી તમારે કાજે,
મુકો પાલવરે ફાટે ચુંદડી મારી, હું સમજી વાતો તમારી.

ઝુલ.

મુકો મહીં મારાં ઢોળાશેરે, મારી ચીર ચુંદડી ભીંજાશેરે.
હરી હાણુ હસતા થાશેરે, પ્રભુ હસશે ફંદ કરો કેમ આવા,
હરી જાયછેરે સાથ સૈયરનો મારો, મેં જાણ્યા તને ધુતારા,
નહી સરશેરે અરથ હરિવર અમશું, કહું છું મોહન સાચું તમશું

ઝુલ.

ન કરો નયનનો ચાળોરે અમે દઈશું જદુવિર ગાળોરે,
લજવાશો કામણગારારે શામળીયારે શીખ કહું સમજાવા.
કેમ રોકો જમુના જાવા. ૩
નવ નાખોરે છાતીએ હાથ હઠીલા, કહું વચન તો પડસો વીલા;
મુખ પલકેરે ચુંબન કરવા કાજે, એવી વાત જવા દો આજે.

ઝુલ.

મુકો હાર હૈયેથી તુટેરે, મારી ચોળીની કસ વછુટેરે.
વળી મહીનું ગોરસ ફુટેરે, ગોરધનનારે સ્વામી બકો કેમ આવા
કેમ રોકો જમુના જાવા. ૪

ગરબી ૨ જી.

રાગ. ઉપર પ્રમાણે.

મેં જાણીરે જીવણ તારી પ્રીતી, નવ સમજ્યે સ્નેહની રીતી; ટેક.
વનમાળીરે વનમાં વાત જે કીધી મારી સાસુએ સમજી લીધી.
વળી નણદીરે કાનો કહી બોલાવે, મને મેણાં દઇને ખીજાવે,
મારો પરણ્યો મને દુખ દેછેરે, વળી વચન વિલાકીન કહેછેરે
તેથી અંતર બળતું રહેછેરે, નથી તોડી પ્રીતમ તુજથી પ્રિતી,
નવ સમજ્યે સ્નેહની રીતી ૧
શામળીયારે હાક મને શીદ મારો, ના સાન કરી સમજાવો
સહુ વાત જાણેરે તારી મારી કહે કેમ કરૂં ગીરધારી,

ઝુલ.

કહે કેમ શામળીયો આવેરે, વળી શીન કરી બોલાવેરે.
કરી સાન થકી સમજાવોરે માટે કહું છું રે મોહન તારી રીતી,
નવ સમજા સ્નેહની રીતી. ૨
કહે સાસુરે વહુજી રે'જો ઢંગે કેમ જાઓ શામળીઆ સંગે,
વહુ કાલરે વાર લાગી કેમ વાટે મળ્યો મોહન જુમના ધાટે;

ઝુલ.

શાને ચુડી નંદાઇ તારીરે કેમ ફાડી કંચુકી નારીરે,
વાત જાણું છું સારી નહારીરે, તમ જોડીરે પાતળીયા શું પ્રીતી.
નવ સમજ્યે સ્નેહની રીતી. ૩
માટે મોહનરે આવવું નહી ઘેર મારે હું આવીશ જમુના આરે,
શી સુખ દુઃખ વાત કરીશું વનમાં કેમ નવ જાણે ગોકુલમાં

ઝુલ.

નથી જુદી હું તમથી પ્યારારે, નવ રહેશો મુજથી ન્યારારે,

છોળી પ્રાણજીવને તમો મોરારે, કહે ગોરધનરે કોથકી હું નવ બીતી,
નવ સમજ્યો સ્નેહની રીતી. ૪

ગરબી ૩ જી.

(નરસીંહજીની—રાગ ઉપર પ્રમાણે.)

નરસીંહજીરે વડોદરાના વાશી તુજ ચરણે કોટીક કાશી.
અવનીમાંરે ઉત્તમ નામ તમારૂં આવ્યા છો ભકતને સારૂં.
તમે માર્યોરે હીરણાકસ્યપ વારૂ પ્રલ્હાદ ઉગારણ સારૂ.

ઝુલ.

કીધું મોટું કામ મોરારીરે, બહુ બહુ ભકતજનોને તારીરે.
વસ્યા વડોદરે ગીરધારીરે, તુજ ભજન કરે મટશે શોક ઉદાશી.
તુજ ચરણે. ૨

બળતી છેરે જ્યોત અખંડીત સારી, ભર્યા ટાંકા ઘીના ભારી,
કારતકની શુદ ચૌદશે જે વાર, મળે મંડળી જન અપાર,
તહાં ભરાય લોક હજારોરે, મળે માલ લેનારને સારોરે,
નહી આ દર્શનનો વારોરે, ત્યાં રહી છે ઝળહઝ જ્યોત પ્રકાશી,
તુજ ચરણે. ૨

તુળશી વાડીએરે પ્રભુ પુનમે જાય, બહુ બીડ લોકની થાય,
તહાં ઓછવ રૂડો કરે હરીજન, કરે, ભાવિક સહુ દર્શન.

ઝુલ

પ્રભુ ધરતા નવા શણગારરે વરઘોડો શોભે અપારરે,
સુખપાલે બેસે મોરારીરે તુળશી શુંરે લગ્ન કરે સુખવાશી,
તુજ ચરણે. ૩

મધ્ય રાત્રેરે પરણીને આવે વાલો, ચૌટામાં ચતુર રૂપાળો,
બહુ વીધથીરે વાજાં ઉત્તમ વાગે, પ્રભુ સુખપાલે બીરાજે,

ઉડે છે આતસબાજીરે, ઝુંડ જોઇને થઇએ રાજીરે,
રહયો શબ્દ ગગનમાં ગાજીરે, બલીહારીરે, ગોરધન હું દાશી.
તુજ ચરણે કોટીક કાશી. ૪

ગરબી ૪ થા

(રણુછોડજીની રાગ ઉપર પ્રમાણે.)

લટકાળારે શ્રી રણુછોડ રૂપાળા મન મોહન મોરલીવાળા. ટેક.
શામળીયારે સુંદર રૂપ તમારૂં દેખી મન મોહન મારૂં.
અણીયાળીરે આંખલડી અલબેલા, છો કાન કુંવર વરણેલા

ઝુલ.

મંદીરે તો ગગને ગાજેરે દરવાજે દુદંભી વાજેરે.
પ્રભુ ડાકોરમાંહી બીરાજેરે, ભક્ત તણારે છોજી પ્રતીપાળ.
મન મોહન મોરલી વાળા. ૧

ગુણુવંતાને ગોરધન કર ધાર્યો, કાળજ્વર કંસને માર્યો.
બંધનથીરે માતાપીતા છોડાવ્યા, વળી ગોરધન ધોર ચરાવ્યાં.

ઝુલ

છે અકળકળા અવિનાશીરે, તમે મારી પુતના માશીરે;
વળી થયા મથુરાં વાશીરે; ગોકુળમાંરે બનીયા આપ ગોવાળ
મન મોહન મોરલીવાળા ૨

દેવળમાંરે સિંહાસન શુભ છાજે, તે શ્યામ બીરાજે;
સુરતમાંરે અલોકીક ભાસે, જ્યાં ઝળહળ જ્યોત પ્રકાશે

ઝુલ

સુખ સજ્યા સુખમય શરીરે રેશમ ગાદી બહુ ભારીરે;
મંદીરની બલીહારીરે શોભો છોરે સુંદર ત્યાં રહીયાળા,
મન મોહન મોરલીવાળા. ૩

મસ્તકપરરે મુગટ મણીમય શોભે ભક્ત તણાં મન લોભે,
કેશરીઆરે ધરીઆ વાઘા લાલ, ચંદન કીધું પ્રભુ ભાલે,

ઝુલ

કર મધે મોરલી ધારીરે, સામે ઉભા ગીરધારીરે,
ગોવર્ધન બલીહારીરે, પાગે લાગુરે જશોદાજીના બાળ.
મન મોહન મોરલીવાળા ૪

ભાગ ૯ મો

માળાની ગરબીઓ.

બાઈ કામણગારો કાન માળા ચોરીરે,
જ્યારે પુછશે સાસુ પેર, સહચર મોરીરે;
જો ઉડીને છેલડો સહુ તો વીપ્રીત ભારો આજેરે.
માણસને શું મોડે કહીએ, નિરલજને શી લાજ. મા૦ ૧
ગોળ પોતાનો ચોરી ખાઇએ, રહીએ સણગટ વાળીરે;
સ્વારથે મુજ સામું જુવે, વરણાગીઓ વનમાળી. મા૦ ૨
સાસુ મારાં છે અતિ સાપણ, નણદલ નાર ઠગારીરે,
ફુલ પહેલાં ચાસર ગુંથે, કેડ ન મેલે મારી. મા૦ ૩
પરણ્યા અમારી પેર ન જાણે, નહિ રહ્યાનો ઠામેરે,
રામકૃષ્ણ પ્રભુ રંગનો રસીયો, શરણે રાખશે શામ, મા૦ ૪

ગરબી ૨ જી

મારી સાસુ પુછશે વાત માળા ક્યાં ગઇ રે;
વહુ કાલની તારે કંઠે મેં દીઠી નહીરે,
લાડકડી વહુ માળા તમારી મે કાનને કંઠે દીઠીરે;

આવડી ડાહી તને કેમ કરી, વાત કરે છે મીઠી,
શા માટે તને આપી છે, ને શે કીધો ઉધારોરે;
શા માટે મારા મંદીર પધારે મોહન કામણગારો,
કાનો ચંચળ ચડતે વેશે નરનો સંગ છાજેરે;
હરી સંગાથે હસતાં દેખી હઇડાં મારાં દાજે.
હાણુ થવાનું દુઃખ નથી પણ હરી પેઠે તે માઠુંરે:
રામ કૃષ્ણુ પ્રભુ રંગનો રશીઓ કદીયો ન છુટે નાથું.

ગરબી ૩ જી

મારી બાઇજી સમજે મનમાં સમ હું ખાઇશરે. ટેક
મારી નણુદલને નહી ગમે તો મહીયર જઇશરે,
બાઇજી ભુધવ નામે માળા ટોટલીએ-ભરાવીરે.
ઘેલી થઇ ઘર કામજ લાગ્યું, વળતી વિગત ન આવી. સ૦
શું સમરી આકાશેથી આવી, ગગને ગોર થઇ ચાલીરે,
વંદ્રાવનમાં ગઉ ગઉ ચરાવતાં ગોવિંદને હાથ લાગી. સ૦
અમો વહુવારૂ નાના માટે બોલતાં મુખ બીજેરે,
મોહનનું મુખ મીઠું કરાવી માળા માગી લેજે, સ૦
પેરે પેરે પુછી જોજોને બોલ્યું ન પડે બહારરે,
રામકૃષ્ણુ પ્રભુ રંગનો રસીઓ, સઉની લે સંભાળ. સ૦

ગરબી ૪ થી

તારે નણુદલ બોલી વાત સમ શા ખાશોરે,
જ્યારે આવશે મારો ભાત સાચા થાશોરે,
કહેવાદે મારા ભાઇને, એને કાનુડો બહુ વાલોરે,
મોહનને કહીએ રૂડા દીસો છો, માળા મારી આલો. સમ૦
કે દહાડાનું કરણુફુલ તે, ક્યાં આવી વીસારીએરે,

તે મેં કહાનને કાને દીઠું જાણે છે સઇયર મારી. સમ૦
હારને નીત નિરખ્યા વિના વહુને અન્ન ના ભાવેરે,
શામળીઓ સાહેબો થઇને, વહુજી માટે આવે. સમ૦
વહુને અતિ ઘણો વહાલો છે શામળીઓ સામવરરે,
રામકૃષ્ણ પ્રભુ રંગનો રસિયો, મથુરાનો ભગવાન. સમ૦

પ્રેમની ગરબીઓ.

ગરબી ૧ લી.

કહેવા દેને કહાન તારી માને કહેવા દેને કહાન,
વહાણાનો વઢવાઢ વઢે છે રવી ઊગમતે ભાણ. તા૦ ૧
બિવરાવો તો બીજી નારી, ખરૂં લોહું આરસપાણ. તા૦ ૨
વંદરાવનની કુંજગલીમાં, હલકું પીપળીયાનું પાન. તા૦ ૩
બાઇ મીરાં કહે પ્રભુ ગીરધરના ગુણ, વળ્યાં અમારાં વાન. તા૦ ૪

ગરબી ૨ જી.

કહાન માગ્યો દ્યો, જસોદાજી કહાન માગ્યો દ્યો,
આજની રજની રંગભેર રમતાં,
પ્રભાતે પાછો લો, જશોદાજી. ૧
કલાં કાંબીને અણુવટ વિછુવા,
હાર હઇયાનો લો. જશોદાજી. ૨
હસ્તિ ઘોડાને માલ ખજાના,
વહલ સજુતી લો. જશોદાજી. ૩
મીરાંબાઇ કહે પ્રભુ ગીરધરના ગુણ,
ચરણકમળ ચિત લો. જશોદાજી. ૪

ગરબી ૩ જી.

લીધુંરે લટકે મારૂં મન લીધુંરે લટકે, ટેક.

વંદ્રાવનમાં વેણુ વગાડે,
વાંસ તણે કટકે મારૂં મન લીધુંરે લટકે. મારૂં ૧
આતર ભંગ કર્યા ગિરધારી;
અમને માર્યાં છે ઝટકે. મારૂં ૨
પાટ પિતાંબર હરીએ પહેર્યાં;
મોહી હું તો પીળુડે પટકે. મારૂં ૩
મીરાંબાઈ કહે પ્રભુ ગીરધરના ગુણ
ચરણ કમળ ચિત અટકે. મારૂં ૪

ગરબી ૪ થી.

મહી ઢળશે મારૂં, મોહનલાલ મહી ઢળશે મારૂં;
લાખ બે લાખનું થાર નંદ્દાશે શોભીતું સારૂં. મો૦ ૧
તમે વનમાળી ન કરો આળી, અમે વહુવારૂ. મો૦ ૨
ફુલ પડે તેથી ચોરસું ગુંથે લોક બોલે ન્યારૂં, મો૦ ૩
મીરાંબાઈ કહે પ્રભુ ગીરધરના ગુણ ચરણકમળ વારૂં. મો૦ ૪

ભાગ ૧૦ મો.

ગરબીઓ.

(હાંરે ચાલો ડાકોરમાં જઇ વશીએ—એ રાગ.)

હાંરે મારા સમ મોહન મળજો;
હાંરે મારી આશા પુરણ કરજોરે. મારા. ૧
હાંરે મારે ઘેર આજ નથી વાલા;
હાંરે મારે ઘેર ભણી વળજોરે. મારા. ૨
હાંરે હું આવી પણ આપ મળ્યા નહી.
હાંરે કહી કયારે હવે મળશોરે. મારા. ૩
હાંરે હરિ ભટના હરિ રંગ રસીયા,
હાંરે મળી હવે દુઃખ મારૂ હરજોરે. મારા. ૪

ગરબી ૨ જી.

હારે લટકાળો ગિરિવરધારી.
હારે મને મારી નેન કટારીરે લટકાળો ગીરીવરધારી,
હારે આજ મળ્યા વહાલ જુમનાની તીરે;
હારે એની રૂપ રસીક છબી ન્યારીરે લટકાળો ૧
હારે શામળીયાએ કહ્યું સાનમાં,
હારે મને પ્રાણ થકી ઘણા પ્યારારે લટકાળો ૨
હારે હરી ભટનાં હરિએ કર્યું કામણ;
હારે મારી શુધબુધ સર્વે વિસારીરે. લટકાળો ૩

ગરબી ૩ જી

હારે મારા સમ કાલે મલજો
હારે પેલું વચન બોલ્યા તે હરિ પાળજોરે. મારા૦ ૧
હારે રસ્તે આગળ ન કરીયેરે વહાલા,
હારે મારી સાચી વાત સાંભળજોરે. મારા૦ ૨
હારે ગણી પ્રીત કર્યા પછી ગીરધર,
હારે પેલા લોક ડરાવ્યા ન ડરજોરે. મારા૦ ૩
હારે હરિભટના હરિ છો હજુ કાચા,
હારે તે માટે પાછા વળજોરે. મારા૦ ૪

ગરબી ૪ થી

હારે જુમનાની તીરે વહાલો,
હારે જીવણને જોવા ચાલોરે. જુમ૦ ૧
હારે જુમનાજીને તીરે વહાલો ધેન ચરાવે,
હારે મોરલી બજાવે નંદલાલોરે. જુમ૦ ૨
હારે ઘણે દહાડે ઘેર આવ્યા નહી જાવા દેઉ.

હાંરે મટે મનુષ્યાદેહીનો લાહોરે. જુમ૦ ૩
હાંરે હરિભટના હરિ છો રંગ રસીયા,
હાંરે માટે ઘેરીને ઘરમાં ઘાલો. જુમ૦ ૪

ગરબી ૫ મી

હાંરે લાજો ચતુર કાંઇ લાજો લાજો;
હાંરે તમે આવી અમને શું બાઝોરે. ચાલો૦ ૧
હાંરે વળગીયા ચુમી ન કરો વહાલા,
હાંરે તમે શોર કરો શીદ ઝાઝોરે ચાલો૦ ૨
હાંરે દેખે દુરીજન થાઓ સમજણાં.
હાંરે અમે ઝીલીએ ને તમે ગાજોરે, ચાલો૦ ૩
હાંરે હરિભટના હરિને કરીએ હુંકારા;
હાંરે માટે હેત ઘણેરાં અમને દાઝોરે ચાલો૦ ૪

ગરબી ૬ ઠી

હાંરે મોહન મળતા નથી હમને,
હાંરે વાલા માન શું આવ્યું તમનેરે. મોહન૦ ૧
હાંરે હું તો ઘેલી થઇ ઘર ધંધો ભુલી.
હાંરે આ તનમન સોંપ્યું તમનેરે. મોહન૦ ૨
હાંરે પ્રભુ આકુળ વ્યાકુળ થઇ છું.
હાંરે માટે મનની વાત કહું છુંરે. મોહન૦ ૩
હાંરે હરિભટના હરિ ના મળે તો !
હાંરે હવે પ્રાણ તજુ પલમેરે. મોહન૦ ૪

ગરબી ૭ મી

હાંરે વિઠલ માં વળગો હમને;
હાંરે પ્રભુ લાજ નથી કંઇ તમને. વિઠલ૦ ૧

હાંરે સઉ સખીયો ગઇ મુજને રોકી
હાંરે રહો પરા કહું તમનેરે વિઠલ૦ ૨
હાંરે ઘેર જઇ સઉ સખીઓ કહેશે,
હાંરે તેની બીક ઘણી છે હરિ મન વિઠલ. ૩
હાંરે હરિ ભટના હરી આજે જવાદો,
હાંરે વાલા કાલે મળીશ હું તમનેરે. વિઠલ. ૪

ગરબી ૮ મી.

હાંરે મોહનની મોરલી વાગી.
હાંરે હું તો નિંદ્રાથી જાગીરે. મોહન૦ ૧
હાંરે હું તો ઘરમાં સઉ નિંદ્રામાં મુકયાં,
હાંરે ગઇ સખી જ્યાં જ્યાં બડભાગીરે. મોહન૦ ૨
હાંરે વાલા પ્રેમ ધરીને રાસ રમાડયા,
હાંરે મારી ભવની ભાવટ ભાગીરે.
હાંરે મારી વહેની વેદના ત્યાગીરે. મોહન૦ ૪

ગરબીઓ.

ગરબી ૧ લી.

મારા મનગમતા મહારાજ મારે ઘેર આવોરે,
હું તો તલશું તારે કાજ, હસીને બોલાવોરે, ટેક.
વીલંબ ન કરશો વિઠલારે આવો આમ ઘર આજ,
પેરે પેરના પકવાન પકાવું ત્રીકમ તારે કાજ. મારે. ૧
મનમાં હતું જે માવજીરે, મુખથી કેમ કહેવાય,
આવી શકો તો આવજેરે, મારૂં જોતામાં જોબન જાય. મારે. ૨
આ જોને આંગણીએ ઉભા, રંગીલા રણછોડ,
રાધેના સ્વામી પ્રભુ અંતરજામી પુરો મારા મનના કોડ. મારે. ૩

ગરબી ૨ જી.

જેનાં પીઉડા પરઘેર જાય સખી શું કરીએરે,
અમથી એકલડાં નવ રહેવાવ, વિયોગે મરીએરે. ટેક.
રૂપ જોવંતા રશીઓ રૂડો, પરાણે કરે છે પ્રીત,
અણુતેડયો આંગણીએ આવે, એવી એવી એની રીત, સ૦
બોલાવ્યો બોલે નહીરે કાને કહીએ વેણુ,
શેરડીએ સામો મળેરે વાલો નીચાં તે ઢાળે નેણ. સ૦
છળ ભેદમાં છાનો રમેરે, અમને વાયદે વાય,
રાધેના સ્વામી પ્રભુ અંતરજામી, વાલો અરથ પડે ઓળખાય. સ૦

ગરબી ૩ જી

જાઓ જુઠડા બોલા કહાન, જાઓજી જાણ્યારે,
એવા ધુતારાના ઢંગ પરઘેર માણ્યારે,
વાટ જોવંતા રજની વીતી આવ્યા ઉગમતે સુર,
કામણગારા કાનજીરે, વાલે અમને વિસાર્યો છે દુર. જા.
પરનારી શું પ્રીતડીરે કીધી ઠામોઠામ,
અહીં આવીને શું કરેરે, જેના ઘેર ઘેર હોય વિશ્રામ. જા.
કોના મંદીરોમાં કાનજીરે કીધી લીલા લહેર,
રાધેના સ્વામી અંતરજામી મેં જાણી તમારી પેર. જા.

ગરબી ૪ થી.

મને કૃષ્ણ જોયાના કોય સહચર ચાલોરે.
ઉમયાજીને લાગુ પાય હરિવર આવોરે.
દેરે દેરે દીવા કરૂં ને પુજું શંકર દેવ,
શામળીઓ વર પામવારે, હું તો કરૂં સંભુજીની શેવ. સ૦
ગોકુળની ગોવાલણીરે, હીંડે મલકતી ચાલ.

એના ઉપર મોહન મોહી રહયાંરે, એનું મુખડું તે લાલ ગુલાલ સ૦
સાસુ મારી જસોમતીરે, સસરો શ્રી નંદલાલ
કંથ કોડીલો મારો કાંનજીરે; મારૂં સાસરૂ ગોકુળ ગામ સ૦
કાળંદ્રીને કાંઠડેરે નહાતાં નીર્મળ નીર
વસ્ત્ર તે વીઠલો હરી ગયોરે હુંતો શેનેરે ઢાંકુ શરીર. સ૦
ગાય શીખેને સાંભળે રાણી રાધાજીનો રાસ;
નરનારી વૈકુંઠ પામશેરે, ગુણ ગાય નરસઇયો દાસ. સ૦

ગરબી ૫ મો.

તારી મોરલીએ મહારાજ, મન હરી લીધારે;
મારી ગઇ છે સુધને સાન કામણ કીધારે.
સાંભલતા શુધબુધ ભુલીને તન મન વ્યાકુળ થાય,
પુત્ર પતિ પરિવાર સઉકો મને મંદિર ખાવા ધાય મ૦
અંતરમાં વ્યાકુળ થયારે વિસરી ભોજનપાન
અવળા આભુષણ પહેરીયાંરે મેં તો નેપુર ઘાલ્યા કાન. મ૦
સેથે કાજળ સારીયાંરે, સિધુરે નયણે રેખ;
એકાએકથીરે ઉતાવળીરે નિસરી આવી તે દેખાદેખ. મ૦
સન્મુખ આવી ઉભાં રહ્યુંરે નયણે નિરખ્યા નાથ
લક્ષમણના સ્વામીને રંગે રમતા મેં તો હરખે જોડયા હાથ.
મન હરી લીધારે

રાસલીલાનો ગરબીઓ.

ગરબી ૧ લી.

(જગતમાં ટરેરે જે જન બોલે જુઠું જગતમાં એ રાગ)
વનમાં લેઇ જઈરે મુંજને ભુલાવી કાનુડે

આંખતણે અણુસારે મુજને સાન કરી સમજાવી.
મેં જાણ્યું આજ રજની રમવા હેત કરી બોલાવી વન. ૧
મંદીરથી હું બહાર નીસરી, આવી એની પાસે
કર ઝાલી મુજને લેઈ ચાલ્યો જાણ્યું કંઇ લઇ જાશે. વન. ૨
અઘોર વનમાં ઉભી રાખી કહ્યું ખાવા કંઇ લાવું,
સામગ્રી બહુ ભાત ભાતની જલદીથી લઇ આવું વન. ૩
એમ કહી મારગ ચાલ્યો બોલ્યો વેણુ રસાળું
વાટ જોતાજ રાત પડી ગઇ ઉભો રસ્તો નીહાળું વન. ૪
ઘન ગાજેને ઘોર અંધારી રાત વીજળી ચમકે;
હું ગભરાણી કાંઇ ના સુજે કાળજડું મારૂં ફટકે. વન. ૫
દાદુર મોર બપઇઆ બોલે ઝરમર મેઉલો વરસે.
વનવગડામાં હું એકલી પીયુ વીના જીવ તલસે. વન. ૬
વીરહની જવાળા શરીરે વ્યાપી તેથી થઇ હું ઘેલી;
એક દુઃખમાં બીજું થયું બાઇ વરસાદે કરી એલી. વન. ૭
ચાલ પહોર રાતે અથડાણી, ના રહી દુઃખમાં બાકી
મયારામની પ્રિતિ સારૂં ફરી ફરી હું થાકી. વન. ૮

ગરબી ૨ જી રાગ ઉપરનો

હું તો એકલીરે મુજને અઘોર વનમાં મેલી.
હું ગભરાણી માર્ગ ન સુઝે, અકળાએ જીવ જાશે;
અરે દઇવ તેં આ શું કીધું પુઠે વાતો થાશે. હું તો૦ ૧
વેરણ મારી માવડી મને પહેલેથી ના મારી;
ઉછેરીને મોટી કરી ત્યારે સંગ કર્યો ગિરધારી. હું તો૦ ૨
ત્યારે મુજને વનમાં લાવ્યા આ સુખને હું પામી.
કોની આગળ કરૂં વાર્તા દુઃખની ના રહી ખામી. હું તો૦ ૩

શું કરૂં હવે કોના પાસે જઇ વિસામો ખાઉ
રેણી નીર્ગમી રવી પ્રગટ થયો મારગ ચાલી જાવું. હું તો૦ ૪
શું જાણું એ કયાં ગયો મુને વગડામાં મેલી;
મુજ સરખી રસ્તે મળી કોઇ સુઘડનાર અલબેલી, હું તો૦ ૫
તેની વાંસે ગયા હશે એ કપટીકુંજવીહારી,
મયારામનો પ્રિતમ પ્યારો થઇ ગયો વ્યભિચારી. હું તો૦ ૬

ગરબી ૩ જી

મુજને દગો કર્યોરે પેલા નંદજીના છઇએ,
માતા તાતનું કહ્યું ન માન્યું ન કર્યું કોઇનું વાર્યું,
અઘોર વનમાં તેડી લાવી કર્યું પોતાનું ધાર્યું. મુજ૦ ૧
મારાથી છળભેદ કરેને કયા ગયો શું જાણું;
રાત દિવસ વનમાં અથડાવું ધીરજ કઇ પેરે આણું. મુજ૦ ૨
અરે વિશ્વંભર આ શું કીધું કોઇ નારે ભરમાવ્યો;
વહાલપણામાં વેર કરીને ગયો તે પાછો ન આવ્યો. મુજ૦ ૩
તેનો શોક ઘણેરો મુજને મનમાં સમજી રહીએ;
સુખ દુઃખ કર્મે ભોગવવું તે કોની આગળ કહીએ. મુજ૦ ૪
શાને કાજે વેરી થઇને આ વનમાં ભરમાવી
રસ્તે દુ;ખ પામું ઘણું એને દયા કાંઇ ના આવી. મુજ૦ ૫
એવો નિર્દય થઇ ગયો એને કોણ શીખામણ આપે,
શોક સમુદ્રમાં હું પડી મારૂં કાળજડું કાપે. મુજ૦ ૬
હે પરમેશ્વર કહું છું તુજને મ્હારે તે શું કરવું,
અકળામણ આવે ઘણી આ જીવ્યાથી ભલું મરવું. મુજ૦ ૭
એક વિચાર મનમાંયે કરૂં જાઉં વંદ્રાવનની વાટે,
મયારામનો પ્રિતમ મળશે જમુનાજીને ઘાટે. મુજ૦ ૮

ગરબી ૪ થી.

કાનો કયાં ગયોરે, અહિંયાં કોણુ અમારૂ બેલી,
બીક ઘણેરી લાગે મુજને નિદ્રા નાવે જાગું;
ગિરીવરધારી કુંજવિહારી ચરણે એને લાગું, કાનો ૧
શ્રી નારાયણુ શ્રી પુરૂષોતમ વારે મારી ધાજો;
આ વનમાં અંધારી રાતે સહાય આવીને થાજો, કાનો૦ ૨
રૂદન કરતાં રવિ પ્રગટ થયો ને લાગી તાલાવેલી;
ઘેર જતાં ઘરના સૌ પુછે ગઇતી કયાં એકેલી. કાનો. ૩
કસુંબે રંગેલી તારી સાડી ચરણા ચોળા
વરસાદે ભીંજાઇને આવી કોને રંગમાં રોળી. કાનો. ૪
તો સારૂં હું ઘેર જઇશ કયમ એકે દશા નવ સુજે,
કોની આગળ વાત કરૂં હું શરીર થરથર ધ્રુજે. કાનો. ૫
એવામાં એક નારી દીઠી મહીવેચવાને જાતી;
ઉભી રહે બાઇ મારા સમ તુજને હીંડે છે મદમાતી. કાનો. ૬
કરજોટી તુજને પુછું છું ખબર હોય તો કેહને,
નંદજીના કુંવરની મુને ભાળ બતાવી દેને. કાનો. ૭
હા બાઇ મેં હમણાં દીઠો તો કદમખંડીની પાસે,
મયારામનો પ્રીતમ તુજને જલદી ભેગો થાશે. કાનો. ૮

ગરબી ૫ મી.

હું તો ઘેલી થઇરે પેલા કાનુડાને સંગે,
સઇયર મારી શું કહું તુજને દીલડા કેરી વાત,
સાન કરી મુજને તેડી ગયો મંદીરમાં અધરાત. હું તો. ૧
શું જાણું એણે શું કીધું શું મુજને ખવડાવ્યું,
શું ચેતક લગાડયું મુજને તેમાં ચિત ભરમાવ્યું. હું તો. ૨

તે દહાડાનું મન ફટકયુ કે આગળ જઇને કહીયે;
અહરનીશ કરૂં સમરણુ એનું એ વિના કેમ રહીરે! હું તો. ૩
પ્રથમથી સહુ વાતો કરતાં છે કાનુડો કપટી.
મુજને ભેળવી મુરકી નાંખી તેમાં હું ગઇ લપટી. હું તો. ૪
નાત જાત મરજાદ તજીને કોઈની બીક ન આણી,
કામકાજ ઘર ધંધો ભુલી લાલચમાં લોભાણી. હું તો. ૫
એની મારી વાત સાંભળી કો દયા મન લાવો.
હરેક રીતે એને સમજાવી મંદીર તેડી લાવો. હું તો. ૬
તો એની સંગે રમીને દુખડાં મારાં વામું;
ચેટક મારા ભવનું દુર થઇ સુખ સાગરને પામું. હું તો. ૭
તુજને મોકલું એ નહી આવે એનો નહિ વિશ્વાસ:
મયારામના પ્રિતમ વિના હું ઘણી થઇ ઉદાસ. હું તો. ૮

ગરબી ૬ ઠી

મુજને દગો કરીરે પેલો કયાં ગયો કાનુડો. ટેક.
પહેલેથી મુજને હેત દેખાડી, કપટે કરતો વાતો,
મુજ સરખી અલબેલી મુકી પરમંદીરમાં જાતો, મુજ૦ ૧
આડું અવળું ઘણુંએ હેરૂં કંઇ ન ફાવતો લાગ;
તાહરી સમજે દેખું વાટમાં, ઉતારી લેઉ પાઘ. મુજ૦ ૨
શી એમાં એની તે શોભા કરતો નથી વીચાર,
દુરિજન વ્રજનાં લોક જાણશે, હાંસી કરશે વ્રજનાર. મુજ૦ ૩
જ્યાં મારે મંદીર આવે, કરજોડી રહું ઉભી;
કોઈ શોકયો એને ભરમાવ્યો, શા વાંકે મને દુભી. મુજ૦ ૪
એના મનનું હારદ સમજી, વળતો ઉત્તર આપું;
શા માટે નગણો થઇ બેઠો, તનમન એને સોંપું. મુજ૦ ૫
માટે જઇ કહેજે કાનને થઈ રહેજે હુશીઆર;

જેની ગરજ હોય તો મળજે એકજ વાર. મુજ૦ ૬
મારા મનમાં એવું આવે એના ઉપર મરીએ.
નહી તો જોગ ધારણુ કરીને વંદરાવનમાં ફરીએ. મુજ૦ ૭
અહેની મારી વાત સાંભળી કોઇ દયા મન લાવો;
હરેક તરેહ એને સમજાવી, મંદીરમાં તેડી લાવો. મુજ૦ ૮
એને શીખામણુ દેઇ સમજાવે, તેની થઇ હું દાસી;
મયારામના પ્રીતમજી, આ વૃજમાં થાસે હાંસી. મુજ૦ ૯

ગરબી ૭ મી

રાધીકાજી શ્રી કૃષ્ણુને રાસલિલાનું સુખ સાંભરે છે.
ને છેવટે રાધા કૃષ્ણુનો સમાગમ થાય છે)

વનમાં ભુલી પડીરે પેલો ક્યાં ગયો કાનુડો. ટેક.
અઘોર વનમાં મુજને મેલી, ત્યાં કોણુ અમારૂં બેલી. વન૦ ૧
ગોકુળ ગામની ગોવાલણી સહુ મહી વેચવા ચાલી;
મારગ મળીયા માવજી, ત્યાં રોકી રાધે પ્યારી. વન૦ ૨
મારગ મળીયા માવજી, મને રોવા સરખી કીધી;
માથા ઉપર મટુકડી, ઉઠાવીને લીધી. વન૦ ૩
જસોદાજી લાલ તમારો આડા અવળી ચાલે;
સોળ સહસ્ત્ર ગોપીમાં, કાનજી મનમાંને ત્યાં માલે. વન૦ ૪
આગળ પાછળ મહેલ તમારા, વચમાં અમારી મેડી;
અગાશીમાં અમેજ રમતાં, સાંન કરી શીદ તેડી. વન૦ ૫
મોર મુગટને કાને કુંડળ, હરખે વાગે તાળી;
આગળ પાછળ ગોપીઓ નાચે મધ્યે નાચે વનમાળી.

ભમરા ખાતા ભુધરજીએ એવી માયા કીધી,
હરી તો અંતર ધ્યાન થયા એક સખી સંગાથે લીધી. વન૦ ૭
પુરૂષોતમને પગલે પગલે જોતી જોતી જાઉં,
નારાયણુના દર્શન વિણુ હું આકુળ વ્યાકુળ થાઉં. વન૦ ૮
જોતામાં એક અબળા દીઠી તેને પુછી વાત,
રાધા કહે અભિમાન આવ્યું ત્યારે તજ્યો અમારો સાથ. વન૦ ૯
ઝાડે ઝાડે જોતી ચાલું જઇને ઝાલું હાથ,
તમાલ જાણી ત્રીકમજીએ પ્રેમે ભીડી બાથ. વન૦ ૧૦
વંદ્રાવનની કુંજગલનમાં મળીયાં રાધે પ્યારી,
મયારામના પ્રીતમ મળતાં વેળા અમારી વાળી. વન૦ ૧૧

ગરબી ૮ મી.

(રાધા કૃષ્ણુના સમાગમ થયા પછી રાધા શ્રીકૃષ્ણુને કહે છે.)

વાલમ કયાં ગયા તારે સાચુ બોલો મારા સમ,
છેતરપંડી કરી મુજ સાથે; મેં અવગુણ શો કીધો.
સાચુ બોલો કુંજબીહારી, કોઇ સંગે લાવો લીધો. વાલા૦ ૧
તમારે સ્નેહ બંધાણી, છેક માયા ઉતારી,
મુજ સુરખી અલબેલી મુકી કોણ મળી ધુતારી. વાલા૦ ૨
ભરોશો પુરણ રાખી તમ સાથે લોભાણી
આ વૃજના નર નારીમાં હું ઘેર ઘેર ગવાણી. વાલા૦ ૩
વેણુ વગાડી મોહ પમાડયા શરદ પુનમની રાતે;
હેત દેખાડી વાલમ અમને રાસ રમાડયા ખાતે, વાલા૦ ૪
એવું સુખ આપી દુઃખ દીધું શા માટે મોરારી;
હું અબળા નિર્બળ રહું છું કેમ દીધી વીસારી. વાલા૦ ૫
વાટ તમારી જોતાં જીવણુ ચઉ દીશે જોઉં ન્યાળી;

બાર વન ચોવીસ, ઉપવનમાં. દીઠાહ નહી વનમાળી. વાલા૦ ૬
જેવું હેત તમારૂં હૈયે તેવું મારૂં જાણો;
ઓ રંગ રસીઆ વનમાળી, તમે મારી વાત પરમાણો. વાલા૦ ૭
એમ કહી કંઠે કર નાંખ્યો શીદ કરો છો હાસી,
મયારામના પ્રીતમની હું થઈ રહી છું દાસી. વાલા૦ ૮

ગરબી ૯ મી.

ગીરધારી વાલજીરે મારી ગાવલડી સાંભળો.
સાંજ પડે સંભારી લાવો આડે વહી દોવરાવો,
દુધ ભાતમાં સાકર ભેળું વાળુ કરવા આવો. ગીર૦ ૧
વ્હાણુને પોહોર વહેલો ઉઠી શેર વલાણું સાવા,
ઘી તાવડીમાં લોટ સેકાવું ખાંડ ભળીને ખાવા. ગીર૦ ૨
ઘરમાં નથી કોઇ નાનું મોટું કોઇની બીક ન ધરીએ,
એક રાત વાસો આવો તો બોલાચાલી કરીએ. ગીર૦ ૩
ગોવાળીઆને ગર્વ શો છે જે તેડે ત્યાં જઇએ,
નરસૈયાના સ્વામી મળે સા વાતે સુખીયાં થઇએ. ગીર૦ ૪

ગરબી ૧૦ મી.

(વાંસળીનો આહોરીયા)

ધુતારા ધરધરણી તારી વાંસળીરે લોલ,
વાંસળીએ કાંઇ ઘેલું કીધું ગામજો ધુતારા ટેક.
સખી નાતાં ધોતાં વલોવતાં નીસરયાંરે લોલ
દળતાં પડતાં રમતાં મુકયાં બાળજો. ધુતારા. ૨
સખી સાસુ સસરો જેઠ જેઠાણી સ્હારે લોલ,
કંથજી પડતી મુકી રીસજો ધુતારા. ૩
સખી મધરાતે મોહનજી બેઠા કદમ ચઢીરે લોલ

ગોપીજનના હરીયાં છે કંઇ ચીરજો, ધુતારા ૪
સખી અવળા વસ્ત્રને અવળાં આભુષણ પહેર્યાંરે લોલ,
કાન તણાં લઇ કે ધાલ્યાં કાશજો. ધુતારા. ૫
સખી રામકૃષ્ણ પ્રભુ ભલે પધાર્યા સેરીએરે લોલ,
ગોપીજનને પુરી છે કંઇ આશજો. ધુતારા. ૬

ગરબી ૧૧ મી.

હસવા સરખી હરીશું મારે ગોઠડીરે લોલ,
હરવા સરખુ વ્રીજમંડલ શુભ ધામજો.
સખી ન્હાતાંરે ગાતાંરે ગુણ ગોવીંદનારે લોલ, હસવા. ૧
તીરમથાં તીરથ કેશવરાયનું રે લોલ,
પીવું મારે પ્રેમતણું રસપાનજો. હસવા. ૨
પ્રિત હમારી નિર્મળ નંદકુંવરશું રે લોલ,
ભાત હમારી ભુદરજીશું ભળતીજો. હસવા. ૩
રામકૃષ્ણ પ્રભુ ભલે પધાર્યાં શેરીએરે લોલ,
ગોપી સઘળી ગુણ તમારા ગાયજો. હસવા. ૪

ભાગ ૧૧ મો.

રાસલીલાની સાખીઓ.

રૂઠી શરદ પુનમની રાતરે સુંદીર વેણુ વાગે વેણુ વાગે
મારો વાલોજી રમીયા રાસરે, વેણુ વાગે વેણુ વાગે સુંદીર ૧
વાલે નટવર ધરીયો વેશરે સુંદીર
એના ધુઘરીઆળા કેશરે સુંદીર. સુંદીર. ૨

ગોપી અતિ ઉતાવળા આવેરે સુંદીર,
મોતી મુક્તાફળેજ વધાવેરે સુંદીર. ૩
દેહીની શુધબુધ સઘળી વીસારીરે સુંદીર,
નયણે નીરખ્યા તે શ્રી વનમાળીરે. સુંદીર. ૪
ગોપી આવ્યાં તે પુર્વની પ્રીતરે સુંદીર,
જઇ મળીયાં તે રંગની રીતરે. સુંદીર. ૫

સાખી.

કેમ આવ્યાં તમે કામની એમ બોલ્યા જુગલકીશોર;
અડધી નીશાએ વનમાં આ વેળાએ ચાલે ચોર રે;
કામની કેમ આવ્યાં કેમ આવ્યાં,
આ વનમાં તે શું છે કામ રે કામની।
તમો જાઓ તમારે ધામરે. કામની. ૨
સહુ લોકમાં તે કલંક થાશેરે કામની;
આ ધર્મ તમારો જાશેરે. કામની. ૩
તમો ઘરનાં તજી સહુ કામરે કામની;
સ્વામી સુતી મુકીને ધામરે. કામની: ૪
શ્રી પ્રભુજી એમ કહે છે રે કામની,
પછી ગોપી તે ઉત્તમ દેછેરે;

સાખી.

પ્રભુ તમે તે ભોવન તજાવ્યા પ્રભુ તજાવ્યો સંસાર,
પ્રભુ તમોએ વનમાં તેડીઆં પ્રભુ તમો કરો છો તુચ્છકારરે,
શ્રી નંદના ૧
તારી છેલાઇ જોઇને હું તે, છાકીરે શ્રી નંદના
અને વાલુ નથી તમ પાખારે,

હવે લોપી તે કુળ કેરી લાજરે શ્રી નંદના
પ્રભુ આવ્યા તમારે કાજરે શ્રી નંદના ૨
મને આલો આનંદરસ દાનરે શ્રી નંદના
મને લાગ્યું તમારૂં ધ્યાનરે શ્રી નંદના ૩
હમે શરણુ આવ્યા તહારીરે શ્રી નંદના
એ મોરલી સુણીને બીહારીરે,

સાખી.

વચન સુણી વૃજનારના થેઇ થેઇ રમીયા રાસ,
રૂમઝુમ વાગે ઘુઘરી વૃજ સુંદરીની પુરી વાલે આશરે,
શ્રી ગીરીધારી ગીરધારી.
વૃજ સુંદરીની સંગે વાલો ડોલેરે શ્રી ગીરી૦
મુખે જે જે તે શબ્દ બોલેરે. શ્રી ગીરી૦ ૧
મુખે ગાયને લે છે તાળીરે શ્રી ગીરી૦
એક એકના વચ્ચે હાથ ઝાલીરે. શ્રી ગીરી૦ ૨
કોઇ સખી તે વેણી ગુંથેરે શ્રી ગીરી૦
કોઇ સખી અધરરસ લુંટેરે. શ્રી ગીરી૦ ૩
ત્યાં જુમનાં વહે છે ગંભીરરે શ્રી ગીરી૦
જુવે તેના મન થાય સ્થીરરે. શ્રી ગીરી૦ ૪
સહુ દેવતા ત્યાં જોવાને આવેરે શ્રી ગીરી૦
તે તો પુષ્પ થકી વધાવેરે, શ્રી ગીરી૦ ૫
ત્યાં સુંદ્ર રહયો છે કરજોડીરે શ્રી ગીરી૦
શું વર્ણવું બુદ્ધિ થોડીરે. શ્રી ગીરી૦ ૬
પ્રભુ મુખે મોરલી ધરીછેરે શ્રી ગીરી૦
ખટ મહીનાની રજની કરી છે રે, શ્રી ગીરી૦ ૭

વહુ રાસ રમીને આવ્યાં ઘેરરે શ્રી ગીરી૰
તેની કોઇએ ન સમજી પેરરે. શ્રી ગીરી૰ ૮

ધન્ય ધન્ય આ વૃજની ભુમીરે શ્રી ગીરી૰
જુએ તેનું તો મન રહે લોભીરે. શ્રી ગીરી૰ ૯

ધન્ય ધન્ય આ વૃજની નારીરે શ્રી ગીરી૰
રાસ ક્રીડા કરે શ્રી મોરારીરે. શ્રી ગીરી૰ ૧૦

જે ગાય શીખે આ રાસરે શ્રી ગીરી૰
તેની શ્રી કૃષ્ણ પુરે આશરે. શ્રી ગીરી૰ ૧૧

દાણલીલા.

રાધા—પાલવડો મેલો મોહનજી મારગડે મને જાવાદો,
આવતાં આપીશ દાન તમારૂં મહીં મારૂં વેચાવા દો. ૧
શ્રીકૃષ્ણ—વેચતાં તને કોણ ખાળે છે સાંભળ રાધે પ્યારી,
મહી ગોરસનું દાણજ દોની વહેલી થાને વૃજનારી, ૨
રાધા—નારીને તું ના બોલાવીશ છાનો રહેને છોગાળા
કઠણ રાજ કંસરાયનું ગઉં ચારી ખા ગોવાળા ૩
શ્રીકૃષ્ણ—હું ગોવાળીઓ તું ગોવાલણ ફરી ગમે આવજો.
કંસ સરિખા હીમાયતીને, સાથે તેડી લાવજે. ૪
રાધા—તેડી લાવું દો મને જાવા રોકી રહ્યા વ્રજનારી;
રઘુનાથના સ્વામી શામળીઆ ઘેલા દીસો છો ગીરધારી. ૫
શ્રીકૃષ્ણ—ઘેલો છું પણ દાણ ન મુકું દોકલડો એકે ઓછો,
ગીરધારીએ ગોકુળ વાસ્યું ઇંદ્ર કરતાં હું મોટો, ૬
રાધા—મોટો છું ત્યારે મથુરાથી અરધી રાતે શું આવ્યો,
પર ઘેર રઇને પેટ ભરતો તને દાણી કોણે કહાવ્યો. ૭
શ્રીકૃષ્ણ—વાંકા બોલી વાર કરે છે કે'તો હઇયાનો હાર તોડું,

દાણ દહીંનું દેરે અબળા નહીં તો માથાનું માટ ફોડું. ૮

રાધા—હાર નહી તુટે માટ નહીં ફુટે ન્યાય નગરમાં પુછાશે,

રઘુનાથના સ્વામી શામળીઆ કહો ગોકુળ કેમ રહેવાશે. ૯

શ્રીકૃષ્ણ—ગોકુળ રહો કે જાઓ અત્યારે દાણ દધીનું નહી મેલું:

ચીર હર્યાં તે ગયા વીસારી, કામનીઓ કારણ પેલું. ૧૦

રાધા—નંદતણે ઘેર નવલખ ગાયો, નહોતું તે ધન ફાવ્યું છે,

માતા તારી મહી વેચતી હમણાં રાજ્ય આવ્યું છે. ૧૧

શ્રીકૃષ્ણ—હમણાં હમણાં કરતી રહેજે, મેણાં દેતી મધચારી.

ધુતપણામાં તું ધુતારી, ઠગ પણામાં છું ઠગારી ૧૨

રાધા—તું ઠગારો તારી માનો પાળેલો, તારી માને મેણાં દેવરાવે.

રઘનાથના સ્વામી સામળીઆ, ઝાઝુ તે શું કહેવરાવે. ૧૩

શ્રીકૃષ્ણ—કહયા પ્રમાણે લેતો નથી. પણ તું મોઢુ નથી રાખતી.

અમો છીએ રાજા મહારાજા, અમને નથી તું ઓળખતી ૧૪

રાધા—ઓળખું છું તું આવ્યો નાશી મહાવનમાં તું છાનો છું.

જાદવ કુળ મધે જન્મ છે તારો, નંદતણે ગેર નાનો છું ૧૫

શ્રીકૃષ્ણ—માતા જસોદા વડાં વડભાગી, તેના છીએ અમો અધીકારી

મોટા મુનીવર મર્મ ન જાણે, ગોકુળ વસીએ ગઉચારી. ૧૬

રાધા—ગઉ ચારી ગોપી ઘેર વળતાં, અમને તમે ઓધારયાં:

રઘનાથના સ્વામી શામળીઆ, તમે જીત્યા અમે હારયાં. ૧૭

દાણલીલા.

રાધા—તમે અજાણ્યા અમે જાણીએરે;

મારો પાલવડો નવ તાણીએરે;

તમે સમજી રહો મનમાંયરે;

શામળીઆ વહાલા રહો વેગળારે. તમે વહાલા રહો૦ ૧

શ્રીકૃષ્ણ—નારી શું સમજાવે મુજનેરે,
હું તો નહિરે જાવા દઉં તુજનેરે,
તારી મરડીને રાખીશ બાંયરે,
મહીયારી રાધા દો દાણુંશુંરેર. તમે રાધા૦ ૨
રાધા—અલ્યા બાંહ્ય શું મરડીશ વીઠલારે,
મેં તો તુજ સરીખા ઘણા દીઠલારે,
કપરૂ છે કંસનું રાજરે,
શામળીઆ વહાલા રહો વેગળારે, તમેવ્હાલા૦ તમેરાધા૦ ૩
શ્રીકૃષ્ણ—નારી કંસ થકી શું થાય છે રે,
એવાં કંઇક આવે ને કંઈક જાય છે રે,
તારાં ઉરનાં ઉતરાવીશ હારરે,
મહીયારી રાધા દો દાણુશંરે. તમે રાધા૦ ૪
રાધા—અલ્યા હાર હૈયાનો તુટશેરે,
મારી દહીની મટુકી ફુટશેરે,
ઘેર શાસુડી દેશે ગાળરે. શામરીઆ વહા રહો વેગળારે.
શ્રીકૃષ્ણ—નારી ગાળને આળ નહી ચળેરે
જેનું લેણું હોય તે લડેરે;
એવાં દાણુ મેલ્યાં કેમ જાયરે. મહીયારી૦ ૬
રાધા—અલ્યા દાણી તે કંઇનો કાવીગોરે
મથુરાથી ગોકુળ આવીયોરે;
ચારી નંદતણે ઘેર ગાયરે. શામળીઆ૦ ૭
શ્રીકૃષ્ણ—નારી ગાય ચાર્યામાં શી લાજછેરે,
એ તો પોતપોતાનુ કાજ છેરે;
એમાં મેલણીઆં નવ હોયરે. મહીયારી૦ ૮

રાધા—અલ્યા મેણા માણસને લાગે ઘણાંરે,
      સુણો વઢતાં જ્યારે બે જણાંરે,
      તને નિર્લજને નહિ લાજરે.   શામળીઆ૦ ૯
શ્રીકૃષ્ણ—નારી લાજે તે કાજે નહી સરેરે,
      અહીંઆ બીક તો કોની ધરેરે;
      આવ મળીએ આપણ જણ બેયરે.   મહીયારી૦ ૧૦
રાધા—એવું નીર્લજ મા બોલો શામળારે,
      તારા ઉરમાં ઉતારીશ આંગળારે;
      મુકો મુકોરે અમારો હાથરે.   શામળીઆ૦ ૧૧
શ્રીકૃષ્ણ—નારી હાથ ન મેલું તાહયરોરે,
      અહીંયા અમલ ચાલે માહયરોરે,
      માઠે દાણના દોકડા મેલરે.   મહીયારી૦ ૧૨
રાધા—અલ્યા નંદબાવાનો તું છોકરોરે;
      તારી પાસે પૈસો નથી રોકડોરે;
      અલ્યા આવડો મચ્છર કેમ હોય રેઃ   શામળીઆ૦ ૧૩
શ્રીકૃષ્ણ—નારી બ્રખુભાણની તું છોકરીરે;
      તારી પાસે નથી પાઇ રોકડીરે;
      આવડો કેમ અભીમાન હોયરે.   મહીયારી૦ ૧૪
રાધા—હું તો વિનંતી કરૂં છું ક્યારનીરે,
      સ્વામી રૂઘનાથ હારી તમ થકીરે;
      મહીનું તે દાણ ન હોયરે.   શામળીઆ૦ ૧૫

દાણ લીલા.

ગોપી—અલ્યા કહાનજી તું તો ક્યાં વેલો થયો જો.
      તું તો શેનું માગે છે દાણ જો.

મહીની મટુકી મ્હારી ફુટશે જો.
ગોરસની થાશે હાણુ જો ઘેલું શું બોલે ગોવાળીઆજો. ૧
અલ્યા નવ જાણીશ કોઇ બાપડી જો
કોઇ મળશે માથા કેરી નાર જો.
મારગ મુકીને રહેને વેગળો જો.
મામા કંસ થાશે જાણુજો. ઘેલું શું બોલે૦ ૨
શ્રીકૃષ્ણ—તારો કંસ કબુદ્ધિ નર શું કરે જો,
મારી સંગે છે સઘળો સાથ જો,
અલી દાડી તે દાણુ ચોરી જતી જો;
ઘણે દહાડે આવી મારે હાથ જો ઓછી તું જાત આહીરનીજો
ગોપી—અલ્યા હાથની તે હોંશ રખે રાખતો જો.
હાથે ચારી જાણે છે ગાય જો.
પાલવ મુકીને રહે વેગળો જો,
મારી વ્રજણાં થાશે હાણ જો ઘેલું શું બોલે૦ ૪
કૃષ્ણ—અલી વ્રજમાં વસીને વેર વાળશું જો,
રખે રાખતી હઇયામાં હામ જો,
નંદજીના નામ પ્રતાપથી જો,
હું તો છેદું તારા કંસને ઠામજો ઓછી૦ ૫
ગોપી—અલ્યા કંસે કર્યું તે કેમ વીસરે જો,
ભાઇ હણ્યા પોતાના ત્યાંય જો,
નાસી છુટયો લાડકાજો,
આવી ઉછેર્યો છે વનમાંય જો ઘેલું શું બોલે૦ ૬
કૃષ્ણ—અલી વ્રજમાં વસીને વેર વાળશું જો,
તું તો જોજે અમારા કામજો,

અવનીનો ભાર ઊતારવા જો,
ધર્યું નંદકુંવર ઘેર નામ જો. ઓઢી૦ ૭

ગોપી—અલ્યા સાચું કહેતામાં દુઃખ લાગશે જો,
પેટ મારે ચારે છે ગાય જો,
તું આવડો મોટો એમાં થયો જો,
તુને કોઇએ ન આપી કન્યાય જો. ઘેલું શું બોલે૦ ૮

કૃષ્ણ—અલી આહીરની કન્યા અમો શું કરૂં જો,
અમો સદા કહેવાયે બ્રહ્મચારીજો;
રખે પડછાયો પાડતી જો.
તું તો ધાબળીની ઓઢનારજો ઓઢી૦ ૯

ગોપી—અલ્યા લાખ ટકાની મારી લાબડી જો,
હીરા જડીત અમારો છે હારજો,
ઓઢી પટોળી મારો પહેરણું જો.
તું તો કામળીનો ઓઢનાર જો. ઘેલું શું બોલે૦ ૧૦

કૃષ્ણ—જેનો બ્રહ્માએ તાણો તાણ્યો જો,
એનો શંકર વણનાર જો,
તેણે ઓઢણું મારો કામળો જો,
તેનો શેષ ન પામે પાર જો. ઓઢી૦ ૧૧

ગોપી—અલ્યા શેષ સરખું તન તારૂં જો,
અમો ચંપકવરણી નારજો,
અલ્યા કાયા કનકને વેર વાપીયું જો,
તો પશુ તણો પીઢારજો. ઘેલું શું બોલે૦ ૧૨

કૃષ્ણ—તું શાને નીસરી મહી વેચવાજો,
અલી બેસી રહેજે ઘરમાંય જો,

દોલત ઘણી છે તારા બાપને જો,
તું શાને આવી અહીંયાંય જો. ઓછી૦ ૧૩
ગોપી—આ વાટે સદા મહી વેચતાં જો,
જઇ પુછો જસોદા માય જો,
બાંધી મુઠી સવા લાખની જો,
ઊઘાડીએ તો પત જાય જો. ઘેલું શું બોલે૦ ૧૪
કૃષ્ણ—અલી ઘણી ઇચ્છા છે મહી ચાખવા,
મીઠી મેળવણીનો સ્વાદ જો,
ફીકું પડશે તો પાછું આપશું જો,
તું શાને કરે વીવાદ જો. ઓછી૦ ૧૫
ગોપી—અલ્યા ગોરસ કેરૂં કોણ ગજું જો,
જેટલું પીએ તેટલું પાયજો,
વચન વેર વાધ્યું ઘણુંજો,
કદી મન મેળાવો થાયજો. ઘેલું શું બોલે૦ ૧૬
કૃષ્ણ—અમે દાણને મશે શું દુભીએજો,
તું તો દાસી દીસે છે રીશાળજો;
હસીને તાળી લે હાથમાંજો,
તું પ્રીત કરીને રસ આલજો. ઓછી૦ ૧૭
ગોપી—અલ્યા માગ્યાં મુકતાફળ પામીએ જો,
હઠ કરે કંઈ નહી હોયજો;
મન આણને કંઈ વીવેકજો. ઘેલું શું બોલે૦ ૧૮
કૃષ્ણ—અલી વીવેક ઘણો છે મન માહરેજો,
ગાવાલણી લાગી પાયજો
નંદજીના કુંવર કપાળનેજો,

જવા નહી દઉં નીરધારજો,
આપ્યા વીના કેમ છુટશેજો ઓછી૦ ૧૯
ગોપી—તારા મનનો વીચાર મેં જાણીઓજો,
હઠ શાને કરો છો આપજો,
મનમાં મન મળી ગયું જો,
જેમ સાકર ભળે દુધ માંયજો ઘેલું શું બોલે૦ ૨૦
કૃષ્ણ—મીઠાં વચન તારા માનુની જો,
સાકર સરખા બોલજો.
પ્રીતનો બાંધ્યો તુજ પાસ છું જો,
આ આપું તમોને કોલજો, ઓછી૦ ૨૧
ગોપી—રાઢ ભાગીને રસ આપીયો જો,
ઉલટ તો અંગે ન માય જો,
જે કોઈ શીખે ને સાંભળેજો,
તો ફરી ન આવે ગર્ભવાસ જો;
દાણલીલા દીનાનાથની જો;
ગુણ ગાય રતનીઓ દાસ જો. ઘેલું શું બોલે૦ ૨૩

દાણ લીલાની સાખીઓ, આહેરીયાં, ગરબીઓ, વગેરે ગોવાળીયાનાં.

શ્રીકૃષ્ણ—ઉંચીને અલબેલડી રાધે સાંભળને કહું વાત;
વંદ્રાવનને મારગ જાતાં કોણ છે તારી સાથ,
ઉભીરે બીજની નારીરે, પુછું પરણી કે કુંવારીરે;
આન્યા વિના આંખડી કાળીરે, બાજુબંધ બેરખાવાળી. ૧

રાધા—સાથવાળી તેને ઘેર બેઠી, તારે શી પડપુછ;
માર્ગ મુકી રહે વેગળો, તારે મોઢે નથી મુછ,
ચાલ્યો જા પાસરી વાટેરે; સાખું નંદરાયને માટેરે;
તું તો કયાનો કાનુડો દાણીરે, પાઉં તને પાંદડે પાણીરે; ૨
કૃષ્ણ—શી છે તારી જાતડી કીયું છે તારૂં ગામ;
કોણ તારા છે માત પીતા, શું છે તારૂં નામ; ઉભી૦ ૩
રાધા—આહીરની અમે જાતડી ગોકુળ મારૂં ગામ,
ભખુભાણુની હું બેટડી રાધા છે મારૂં નામ. ચાલ્યો૦ ૪
કૃષ્ણ—બોલતી નો'તી તે બોલવા શીખી, આવડું બોલી આજ;
વંદ્રાવનમાં નીત ફરે છે તુજને તે શી લાજ. ઉભી ૫
રાધા—લાજવાળા છો તે હું જાણું, ઢાંકી રાખો આપ;
વંદરાવનનો મારગ મેલી નીત તપાસો લાગ. ચા૦ ૬
કૃષ્ણ—ઝાઝા રાખે મેઢડાં ગોપી, ઝાઝી રાખે ગાય;
છાશ પીને મોટી થઇ, ભરવાડની જાત કહેવાય ઉભી૦ ૭
રાધા—ગોકુળથી આવી ગોવાલણી, મથુરાથી આવ્યો કહાન;
મારગમાં એકઠાં થયાં તું શેનુ માગે છે દાણ. ચા૦ ૮
કૃષ્ણ—ગોકુળની ગોવાલણી, મથુરાને મારગ જાય;
આડા કાન ફરી વળ્યો, તારા પ્રીતે પાલવ સાય. ઉભી૦ ૯
રાધા—હું બેટી ભખુભાણુની, રાધા મારૂ નામ;
દાણ લેવાની ઇચ્છા હોય તો આવજે ગોકુળ ગામ, ચા૦ ૧૦
કૃષ્ણ—નંદ બાવાનો નાનડીયો, કહાનજી નામ પ્રમાણ.
દાણ લીધા વગર જાવા દઉં તો નંદબાવાની આણ. ઉભી૦ ૧૧
રાધા—આણ માનું તો કંસની, બીજી ન માનું કોય,
નવનંદ મારે નેહડે વસે, તારો નંદતો કોણજ હોય. ચા૦ ૧૨

કૃષ્ણ—કંસ તે તારો કોણુજ છે. મેં વશ કીધો સહુ ઠામ;
સંભાળીને બોલજ રાધા શુદ્ધ ગઇ કે સાન. ઉભી૦ ૧૩
રાધા—શુદ્ધ ગઇ નથી માહરી, તારી ગઇ જેમ હોય;
સાંભળ છઇયા નંદના, તારે મન વિચારી જોય. ચા૦ ૧૪
કૃષ્ણ—મનમાં શું વીચારે રાધા, દાણુ લેવાનો સહી;
તારી માને શું કહીયે, તને વેચવા મોકલી અહીં. ઉભી૦ ૧૫
રાધા—આવોને ગોપીના વહાલા, સાભળ કહું તે વેણ.
તારી માને શું કહીએ, તારી પાસે ચરાવે ધેન. ચા૦ ૧૬
કૃષ્ણ—મેણાં બેણાં કરતી રહેજે મહીયારી મદમાતી;
છાશ પીને દહાડા કાડે, તું તો રંગે થઇ છે રાતી. ઉભી૦ ૧૭
રાધા—કહાનજી કાળા ન કરો ચાળા, મોરલીઓવાળા;
અડધી રાતે શું નાઠા તમે. ભરીને ઉચાળા ચા૦ ૧૮
કૃષ્ણ—દાણના દોકડા લઇશું રોકડા બીજી ના કર વાત;
તારે મારે ઝઘડો થયો, ફોડીશ મહીના માટ. ઉભી૦ ૧૯
રાધા—દાણના દોકડા, આપીશ રોકડા બીજું ન થાયે આળ
દાણ લીધામાં શું સમજે તું નાનું સરખું બાળ. ચા૦ ૨૦
કૃષ્ણ—મહીયારી તું મદમાતી હુ નાનું સરખું બાળ;
બાળપણું તુજને દેખાડું થાવા દે સંધ્યાકાળ, ઉભી૦ ૨૧
રાધા—સંધ્યાકાળે તું શુ બતાવે સાંભળ કાળા કહાન;
મહી વેચીને આવતાં, આપીશ તારૂં દાણ. ચા૦ ૨૨
કૃષ્ણ—તું રંગીલો રૂપની રૂડી હું છબીલો કાન,
મહી ખપે કે ન ખપે તું આપને મારૂં દાન. ઉભી૦ ૨૩
રાધા—મહીનાં દાણ હોય ન મોહન, મનમાં સમજો પેર,
મહી પીવાનો ખપ હોય તો આવજે મારે ઘેર. ચા૦ ૨૪

કૃષ્ણ—ક્યારની તું મેણાં દઇને કીધાં અદકાં વેર;
હેત કરી તું આપવા આવે હવે લાગે કડવાં ઝેર. ઉભી૦ ૨૫
રાધા—કહો તો હરી ઘેરથી આપું, કહો તો પાઉં આંય;
હિમાના સ્વામી શામળા તમે મનમાં ન લાવશો કાંઇ ચા૦ ૨૬
આવો છબીલા નંદનારે તમે ગોકુળનાં મહીયારી;
વાત તો વિચારીને કહીએ, મારગથી અળગા રહીયેરે ચા૦ ૨૭

કાન—ધુતારી ઘુમટા વાસારે આંજ્યા વીના આંખડી કાળીરે,
ઉંચી ને અલબેલડીરે પાતળીઆ અભિમાન;
જોબનીયાનું જોર ઘણું હું ઉતારૂં અભીમાન. ધુતારી. ૧
ગોપી—નાની વયમાં નામજ કાઢ્યું લોક કરે વખાણ,
મ્હોં ખાય ને આંખડી લાજે માંહો માંહે શું દાણ,
ચાલ્યો જા પાંસરી વાટેરે સાંખું છું નંદરાયને માટે. ચા૦ ૨
કાન—આ ગોકુળમાં ઘણી વસે છે મોટી જાત આહીર.
વહેવાર વાતે લજ્જા શાની છે વઢકણાંની રીત. ધુતારી. ૩
ગોપી—પાધરી વાટે તે લડેરે જેને હોય બે બાપ,
એક દાણ લખાવી લાવ્યો, કંસ રાયની છાપ ચા૦ ૪
કાન—છાપ તો તારો બાપ કરે છે સેંકડો બ્રખુભાણ,
હમો કુંવર નંદરાયના, ઘણું કંસને તણ સમાન. ધુતારી૦ ૫
ગોપી—સમજી બોલો શામળારે, લોક સાથે શા લાડ;
ભીખ માગીને જીવવું માનો પરમેશ્વરનો પાડ. ચા૦ ૬
કાન—ગોપી ગાળ દીધી અદકેરી ને જોરાવરનો જોરો,
ભીખ માગ્યાની પેર કહું તું કાન ધરતી ઓરો. ધુતારી૦ ૭
ગોપી—કાન ધર્યાનું કામ શું છે સમજી મનની વાત,

એવો કો દેખતી નથી કે અડકાડી શકે હાથ ચા૦ ૮
કાન—આવે નારી ઈન્દ્રાણી તો જાયે મુકી માન,
તારૂં સર્વસ્વ લુંટી લઉ સુંદરી તો માંરૂ નામ છબીલો કાન ધુ૦૯
ગોપી—૭ વરસનું છોકરૂં ને ચોરી પીતો છાસ,
સર્વસ્વ આપું શામળા તું આવ મારી પાસ ૧૦
કાન—તું મદમાતી મહીયારી હું નીકટ નાનું બાળ,
બાળપણું તમને દેખાડું થાવા દે સંધ્યાકાળ ૧૧
ગોપી—વિવાદ કરતાં દીવસ વિત્યો, અબળા આકળી થાય,
પ્રેમાનંદ પ્રભુ જાવા દેજો, ગોપી લાગી પાય.

ગોવાળીયાના હારીયાં.

દુધ પીઓ જાવા દો અમને શાને રોકો છો વન,
એકલડી વન કેમ રહું, ધ્રુજે છે મારૂં તન દુધ૦ ટેક.
કુમળી આંગળી મરડાશે મુકોને મારો હાથ,
હું આવી આગળ થકી પુઠે આવી સહીયર સાથ. દુધ૦ ૧
દીવસે પરણ્યા પીયુ સાથે ઉભા રહ્યું નવ જાય,
નંદજીના સમ અળગાં રહે તો પર શું કેમ બોલાય. દુધ૦ ૨
પીયુ મારો ચતુર નથી તે, શું જાણે બોલવાની રીત,
તેણે હું પ્રીછુ નહી, જે પુરૂષ કહેલી પ્રીત. દુધ૦ ૩
જે રસ જેણે ચાખ્યો નહીરે, તે શું જાણે નેહ;
નેન નચાવો છો ઘણાં, હું પ્રીછુ નહી કાંઇ તેહ. દુધ૦ ૪
તમ સરખી હોય તેને ચાહો મુકોની મારો હાથ,
બાળપણે એવું કરો જે, આગળ વાધે લાજ, દુધ૦ ૫
કાલ પીતા પરણાવશેરે ઉત્તમ સુંદરી નાર,

પરની ઘર વસે નહી એ વેદનો વ્યવહાર. દુધ૦ ૬
સુખ ટળે શરીરનું એ કોઇ શું લાગે મન,
ચીતવ્યું તો નવ પામીએ અતી દોહીલા દુરીજન. દુધ૦ ૭
ચતુર હશે તે જાણશેરે ચતુરાઈની પેર,
મેં મન તારૂં ઓળખ્યું અવસરે આવજો ઘેર. દુધ૦ ૮
મારગમાં ન બોલાવીયેરે, આવતાં દેખે લોક.
ભાલણ પ્રભુ રઘનાથજી, કો આળ ચઢાવે લોક, દુધ૦ ૯

જા જા નંદના ગોવાળીયાં, તું શેનું માગે દાણ.
જો આવીશ ઢુંકડો તો કંસરાયની આણ. જાઓ ટેક.
ઘેર જઇ પુછ માતનેરે, છાશ વેચાતી કાલ,
દાણી થઇ વનમાં રહ્યો, કોની શીખ્યો તું ચાલ. જાઓ. ૧
મસ્તક ઉપર પાઘડીને, અણીવાળાં લોચન;
કરમાં કાળી કામળી કાં વદે મીઠાં વચન. જાઓ ૨
અંગ માં મોડીશ આવડું તું રાખજે તારો ભાર;
ચંચળ ચાળા કહાન તારા હુંતો તારી નાર નહી. જાઓ. ૩
મેં તને નિરમય સાંભળ્યોરે, વસતે વંદ્રાવન;
ભરમે ભોળી ન જાણતો, અતિ કઠણ છે મારૂં મન. જાઓ. ૪
પાધરે મારગ ચાલીયેરે, ગોવાળીયાની સાથ;
છેલપણું નવ કીજીએ, ભાલણ પ્રભુ રઘુનાથ. જાઓ. ૫

ઉભી રહે આહેરડી, તું બોલતી વાંકા બોલ;
તારી આંખડી તે મેં ઓળખીરે, અવર નહી કેની તોલ. ઉભી૦ ૧
મારગે છોડી અબોલડોરે, હીંડતી મોશાડ;
શેરી જોઈને ચાલીએ, ઘેર કંથ મારા હોય. ઉભી૦ ૨

સતી સામું ન ભાળીએરે, નીચું જોઇને ચાલ;
પરપુરૂષથી વેગળી રહે, તેની આંખલડી ઓળખાય. ઉભી૦ ૩
દાણુ લાગે દામનુંરે, અહીં નથી કંસનો ભાગ,
વણુ પૂછે આવે નહી, આવે તો મારો ભાગ. ઉભી૦ ૪
આવતાં આવી કામની, હું જે માગું તે આપ.
ભાલણુ પ્રભુ રઘુનાથજી, અંતર આણી થાય. ઉભી૦ ૫

ઓરે આવશે આહીરડા મેં જાત જાણી.
જુલમ કરો છો જોરાવરારે કંસ રાયને કહીશું
નીત ઉઠીને દુઃખ દો છો તારૂં ગોકુળ મુકીને જાઇશું, ઓરે૦ ૧
અમે દાણી તે નંદરાયને મન માને તે લઇશું.
કહેજે તારા કંસ રાયને હમે ઉતર દઇશું. ઓરે૦ ૨
તારા સરખાં ઘેર ઘણાંરે અમને પાએ પાણી,
તારૂં બોલ્યું સાંખું હું તો નંદકુંવરનો જાણી. ઓરે૦ ૩
પાધરે મારગ ચાલીએરે ગોવાળીઆની સાથ.
છેલપણું નવ કીજીએ ભાલણુ પ્રભુ રઘુનાથ. ઓરે૦ ૪

છબીલા નંદનારે, તારી ચાલનો ચટકો જો,
છોરા આહીરનારે, તારા મુખનો મટકો જો,
ચટકો તારી ચાલનો, પવનીએ કંગરકોર
ઘુમકે ઘુમક ઘુઘરી બાજે, નેનમાં નાચે મોર. છબી૦ ૧
તાણીને બાંધે પાઘડીરે ઢળકતો મુકે તોર.
શેરીએ લથડતો હીંડે, મુખ મોરલી ઘનઘોર છબી૦ ૨

મુખ દેખાડાવીને ઘેલાં કીધાં જાણે હરખ્યા ઢોર,
ભાલણ પ્રભુ રઘુનાથજી, ચીતડાના ચોર. છબી૦ ૬

બ્રખુભાન કેરી બેટડી રાણી રાધા છે મારૂં નામ.
દધી તણો જો ખપ કરો તો આવજો ગોકુળ ગામ. બ્રખુ૦ ૧
લંપટ સંપટ નાથજીરે કપટી કાળા કહાન,
દધીતણું જો દાણ લેશો તો કંસને થાશે જાણ. બ્રખુ૦ ૨
વંદ્રાવનની વાટમાં તમે શાને રોકો છો વાટ,
તારી માતા તો આવડું મોટું લેતી મહીનું માટ, બ્રખુ૦ ૩
રાધા તો દાણ નહીં આપેરે તમારૂં શું જોર,
પીતા મારા જો જાણશે તો, કરશે પાંસરા દોર. બ્રખુ૦ ૪
સીધે મારગ ચાલીએરે ગોવાળીઆની સાથ,
છેલપણું નવ કીજીએ ભાલણ પ્રભુ રઘુનાથ. બ્રખુ૦ ૫

ભાગ ૧૨ મો.

ઊંઢાણીના હારીયાં.

વેગળો રહેને વરણાગીયા.
ઉંઢાણી લેઇને કૃષ્ણ વંદ્રાવન ગયાતા.
હારે હું તો શોધી વળી નવખંડમાંજીરે. વેગળો૦ ૧
" અલ્યા મહીની મટુકી મારી ફુટશે.
" મારી મોતન કેરી લટ તુટશે જીરે. વેગળો૦ ૨
" અલ્યા મોહન તારા ફંદમાં,
" મારી દામણી તુટી તે તારા છંદમાં જીરે. વેગળો૦ ૩

" મારૂં લાખ ટકાનું ચીર ફાટશે.
" અલ્યા ખેંચ માં ખેંચ માં ફાટશે જીરે. વેગળો૦ ૪
" અલ્યા લાલ છડી તારા હાથમાં,
" મુને રોકી તે જુમનાના પાટમાં જીરે. વેગળો૦ ૫
" સવાલાખનો હાર મારી કોટમાં,
" અલ્યા તાણુમાં તાણુમાં તુટશે જીરે. વેગળો૦ ૬
" અલ્યા દાસ રાઘેના સ્વામી રાંકડા,
" હું તો મોહી રહી મુછના આંકડા જીરે. વેગળો૦ ૭

આજની ઘડી રળીઆમણી;
હાંરે મારા વાહાલાજી આવ્યાની વધામણી જીરે, આજ૦
,, પુર્યાં પુર્યાં સોહાશેણુ સાથીઓ જીરે,
,, ઘેર મલપતો આવે તે હરી હાથીઓ જીરે. આજ૦ ૧
,, સખી લીલુડા વાંસ વઢાવીએ,
,, મારા વાલાજીના મંડપ રચાવીએ જીરે. આજ૦ ૨
,, સોહાસેણુ ચાર તેડાવીએ,
,, મારા વાલાજીને મોતીડે વધાવીએ જીરે. આજ૦ ૩
,, સોહાસેણુ મળજો જે ઘડી,
,, મારા પ્રભુજી પધારે તે ઘડીજીરે. આજ૦ ૪
,, રસ મીઠડાએ અતી મીઠડા.
,, મહેતા નરસૈયાના સ્વામી કોઇએ દીઠડા હોજીરે. આજ૦ ૫

દાણુ લીલાની ગરબીઓ,

હાંરે દાણુ માગેરે દાણુ માગે.

,, નારી મીઠડીના બોલ બાણુ વાગે. દાણુ૦

,, કાન કીયા મુલકનો સુબો,

,, હાંરે મારા મારગ વચ્ચે ઉભો. દાણુ૦ ૧

,, મારા મારગ વચ્ચે વશિયોરે. દાણુ૦ ૨

,, કાન કિયા મુલકનો દાણી.

,, મારી નવરંગ ચુંદડી તાણીરે. દાણુ૦ ૩

,, કાના કિયા મુળકનો મહેતો,

,, મારા મારગ વચમાં રહેતોરે. દાણુ૦ ૪

,, કાન જળ જમુનાંને આરે;

,, એમાં કોણ જીતે ને કોણ હારેરે. દાણુ૦ ૫

,, કાન નથી સાકર નથી મેવા;

,, ખાટી છાશમાં શું આવ્યો લેવારે, દાણુ૦ ૬

,, મહેતા નરસઈના સ્વામીને વારી,

,, ગઉ ગોવાળીયામાં ચારીરે. દાણુ૦ ૭

ગરબી ૨ જી

જવાદો મને શાને રોકો છો વાટમાં,

હાંરે દાંણુ લેવા સરખા નથી ઘાટમાં જવા૦ ટેક.

આજતો અમારે પ્રભુ કામનો દીન છે.

હાંરે મારે એકલા જવું છે નાતમા. જવા૦ ૧

મારારે સમ મારી ગાગર નંદી,

હાંરે જળ ભરવા જમુનાજી ઘાટમાં, જવા૦ ૨

સઘળી સખ્યરો ઉભી જુમનાંની તીરે,
હાંરે તેને વચન આપ્યાં છે હાથમાં, જવા૦ ૩
મોતીના નાથને સંગે લઇને,
હાંરે જાવું સખ્યરોના સાથમાં. જવા૦ ૪.

ગરબી ૩ જી

વાત કહું ઉભી રહેને અલબેલી
હાંરે દાણ રીત ના ઘટે તે જાઓ મેલી. હું વાત૦ ટેક.
આવો આજ રૂમઝુમ કરતા,
હાંરે આજ થયાં છે સંગની સાહેલી. હું વાત૦ ૧
ઘુંઘટ તાણીને શું જોરમા જાઓ છો,
હાંરે નથી દેતી જવાબ મન મેલી હું વાત૦ ૨
ધ્યાન ધરીને શું ધ્યાનમાં જાઓ છે,
હાંરે આજ બોણી કરવી છે મારે પહેલી. હું વાત૦ ૩
મોતીના નાથ તું છું પ્યારી,
હાંરે ઘણે દહાડે થઇછું આજ ભેળી હું વાત૦ ૪

ગરબી ૪ થી

જમીન પર જાળનાં દાણ કોણ લે છે;
હાંરે નથી જાણ્યું લેવાવાળો રહે છે.
નથી સાંભળ્યું પૃથ્વી ઉપર,
હાંરે લેવાવાળો અહીંયાં કોણ રહે છે. જમીન૦ ૨
નિત્ય નવાનવા ચાળા કરો છો.
હાંરે એવી કોણ શીખામણ દે છે. જમીન૦ ૩
વચન કાઢો છો પ્રભુ વઢવા સરીખાં,
હાંરે કોણ વસ્તી તમારીમાં રહે છે. જમીન૦ ૪

મોતીના નાથને એમજ કરીને,
હાંરે ગોપી રસ્તો ગોકુળનો લે છે.

ગરબી ૫ મી

છબીલી દાણની રીત કોણે કહાડી,
દાણ આપો છબીલી લાડી. છબીલી ટેક
શ્રી જુમનાજીના રે મોટારે આર,
હાંરે જળ ભરવાને આવોને દહાડી. છબીલી. ૧
વંદ્રાવનને મારગ જાતાં,
હાંરે હુંતો લેઇશ લાગત મારી. છબીલી. ૨
એવાં વચન પ્રભુ કોઇએ ન સાંખે,
હાંરે એતો સાંખે તે પરણી નારી. છબીલી. ૩
મોતીના નાથને સર્વસ્વ સોંપ્યું,
હાંરે ગોપી રાજી કર્યાં છે મોરારી. છબીલી. ૪

ગરબી ૬ ઠી.

હરિ રશિયા મુજને જાવા દીજે, તારૂ દાણ થાય તે લીજેરે.
રશિયા મુજને ટેક.
હાંરે હુંતો ગોકુળની ધ્રીજનારી, હાંરે હુંતો મહી વેચવાને ચાલી
,, મારગડે આળ ન કીજીયેરે રશિયા મુજને. ૧
,, મારી સંગની સાહેલીઓ ચાલી હાંરે મારે માથે મહીની ગોળી
,, લ્યો ખાટા ગોરસ પીજોરે;
,, હુંતો બ્રખુભાનની છોડી હાંરે મને રોકી રહ્યા ગીરધારી
,, મારગ અળગા રહીયેરે. રશિયા મુજને.
,, બાઇ મીરાં કહે પ્રભુ ગીરધરનાગર તનમન અર્પણ કીજેરે,
રશિયા મુજને.

ગરબી ૭ મી

હાંરે મારા ચીર દો વનમાળી હાંરે હું છું અબળા નારીરે;
મારા ચીર ટેક.

,, વાલો ચીર હરી હરીને કદમ ચડી બેઠા.
હાંરે હું છું જળમાં ઉઘાડીરે મારાં ચીર. ૧
,, ચીર કેરકે બદલે પીતાંબર લેઉગી,
,, જો જલશેસે જાઉં ન્યારીરે મારાં ચીર. ૨
,, પાહે પત્ર કરી નીકળી રાધે.
,, કૃષ્ણ હસત દે તાલીરે. મારાં ચીર. ૩
,, બાઈ મીરાં કહે પ્રભુ ગીરધરનાગર,
,, તમો પુરૂષ હમો નારીરે. મારાં ચીર. ૪

ગરબી ૮ મી

હાંરે બેની આપનો શામ ખોટો.
કયા દોષ દઉં કુબજાકોરે બેની આપનો. ટેક.
આપ ગએ કાગળ નહિ ભેજ્યો
કયાં કાગળનો ટોટોરે. બેની આપનો. ૧
ગોકુળ મેલી વાલો મથુરા પધાર્યા.
ત્યાં માર્યો કંસરાય મોટેરે. બેની આપનો. ૨
બાઇ મીરા કહે પ્રભુ ગરધર નાગર,
મારૂં મહી પીને થયો મોટોરે. બેની આપનો. ૩

ગરબી ૯ મી.

હાંરે કુબજાને જાદુ ડારો,
બસ કીનો શામ હમારોરે કુબજાને જાદુ. ટેક
જાદુકી પુડીયા સડ સડ મારી,

ક્યારે કરત વઇદ બીચારોરે;
આણી તેરે ગંગાને પેલી તીરે જુમનાં કુબજાને
બીચમેં વહે જળ ધાડોરે,
ઇત ગોકુળ ઇત મથુરા નગરી;
જાવ પીઓ જળ ખાઓરે કુબજાને૦ ૩
કુબજાસે વાલો રંગ રમત હે
હમકુ દુર કર ગયો ન્યારોરે કુબજાને૦ ૪
બાઈ મીરાં કહે પ્રભુ ગીરધરના ગુણ,
આખર શામ હમારોરે. કુબજાને૦ ૫

ભાગ ૧૩ મો.

ચુંદડીની ગરબી

રસીયાજી મુકો હમારી ચુંદડી.
જવાદો જીવણ જળ ભરવા કાજજો.
સખી કહેશે કયાં લાગી આવડી,
મોટી મોહન લોકડીયાની લાજજો. રસીયાજી૦ ૧
ઘેરો છો મુજને જાણી એકલી,
પાછળ આવે સઇયરોનો સાથજો,
મનસુબો મનનો હું જાણી ગઇ.
એમ કરે નટવર નહિ આવું હાથજો, રસીયાજી૦ ૨
દુરીજન કંઇ કહેશે મારા કંથને.
રસીયા તને રીસ ઘણી છે મનજો
સાસુડી મુજને બહુ સંતાપશે,

નણુદી મુજને કહેશે કઠણુ વચનજો; રસીયાજી૦ ૩
એવી તે વિદ્યા કોણે શિખવી,
નીત ઉઠીને આવડો શો ઉધમાતજો,
મોટપણે મોટમ કંઇ આવી નહિ,
છેલ તમારી ના ગઇ છોકરવાદજો, રસીયાજી૦ ૪
આઘા રહો અડશો માં અલબેલડાં
આળ કરી તે સાંખે બીજી નારજો,
શાણા થઇ વળગોછો શા કારણે;
હું નહી સાખું તમારો કાંઇ ભારજો; રસીયાજી૦ ૫
ઘેર જઇ કહીશુ તમારી માતને
મુજ સાથે ના બોલો વાંકુ વેણુજો,
પાતળીયા પાલવ મુકો માહરો.
ઉર ઉપર શા માટે નચાવો નેણુજો. રસીયાજી૦ ૬
આજ પછી તમ સાથ બોલું નહિ,
ઢંગ તમારા જાણ્યા જાદવ રાયજો,
શું કરીએ શામળીઆ માન્યું કહ્યું,
તમ સાથે મુજ મનડું આતુર થાયજો. રસીયાજી૦ ૭
સ્વારથ તો સફળ થશે મન રીઝવે,
નવ જાણો કંઇ :પ્રીત કર્યાની રીતજો.
શું સમજો ચારી જાણો ગાવડી,
ઘણી કઠણુ છે પર શું કરવી પ્રીતજો, રસીયાજી૦ ૮
મન વિના કોઇને ના બોલાવીએ,
માણુસ માંહી જાય પોતાનો તોલજો;

આગળથી ચર્ચા જોઇએ તે તણી,
ત્યાર પછી મન ગમતાં કહીએ બોલજો. રસીયાજી૦ ૯
આતુરતા તમ કરતાં અમને ઘણી,
લાજ તજીને મુખડે ના કહેવાય જો;
પ્રાણ ગએ પ્રીત કદીના મુકીએ.
મારગ વચે રોકેથી શું થાય જો રસીયાજી૦ ૧૦
વાલાજી વાચું તે કરીયે માણરું,
કોણ વારની કહું છું જોડી હાથજો.
મારગડો મુકીને અળગા રહો.
કર જોડીને વિનંતી કરે રઘુનાથજો. રસીયાજી૦ ૧૧

ગરબી ૨ જી.

કહાન કાળારે મારી ચુંદડીના ચોર;
છઇયા નંદનારે મારા કારજાની કોર કહાના ટેક
ચુંદડી ચોરીને પ્રભુ કદમ ચડયા,
સાહેલીના સંગમાં મારી નજરે પડયા. કહાન૦ ૧
અજબ તરેહની ચુંદડીને માંહી ઝાઝો રંગ,
વેગળા રહો વરણાગીયા મારૂં શામ થાશે અંગ. કહાન૦ ૨
લાખ ટકાની ચુંદડીને છેડે, ઝાઝા રંગ;
શ્રીકૃષ્ણજી લાડ લડાવે તેમાં શાનો પાડ, કહાન૦ ૩
ચુંદડી આપો તો પ્રભુ પાયે લાગુરે;
નરસઈયાના સ્વામી પાસે માન માગુરે કહાન૦ ૪

ગરબ જી.

કૃષ્ણ બોલ્યારે નિકળ જળથી તું બહાર,
આપું ચુંદડારે લેને ગોપીઓ નાર,

ચીરના વખાણ કરે માલ નથી એમાં
નગ્ન થઇ હમણાં નાહી દંડ દીધો તેમાં કૃષ્ણ૦ ૧
ચુંદડી તારીનો ખપ નથી મારે
સહુ સખી બાર આવો લ્યોને અત્યારે કૃષ્ણ૦ ૨
સહુ સખીએ વિચાર કર્યો જાવું હવે ઘેર
કૃષ્ણ કેરૂં કહ્યું માની કરીએ એવી પેર કૃષ્ણ૦ ૩
હારી સહુ બહાર આવ્યાં જોડીને બેઉ હાથ.
ચીર આપી આશા પુરી નરસઇયાને નાથ, કૃષ્ણ૦ ૪

નંદજીનો ગરબો,

તમેરે નંદજી ગોકુળ સંચરોરે.
ઉતરવો જમુનાજીનો ઘાટજો,
મારી માને નહી હોય ગોઠતુંરે
જસોદા જોતાં હશે વાટજો. તમેરે૦ ૧

નકરે માત પિતા તે તમે કર્યુંરે અમને બહુ લડાવ્યાં લાડજો;
અમને નાનેથી મોટા કર્યાંરે તેના શા માનુ પાડજા. તમે૦ ૨
મારી છે પચરંગી લાકડીરે તમે વાઇતી વેણ રસાળજો.
તેને તમે સંભારીને મુકજોરે, રખે લઇ જતા ગોવાળજા. તમે૦ ૩
મારી સહસ્ત્ર ગોરી ગાવડીરે, તેને તમે હાથ ફેરવી જોજ્યોજો
કહે રઘુનાથના સ્વામી નંદનેરે, અમપર કૃપાદ્રષ્યે રહેજ્યો જો તમે૦ ૪

ગરબી ૨ જી

નયણે નીરને નંદજી બોલીઆરે, અમથી એકલડાં ન જવાયજો,
વાટડી જોતાંને રોતાં હશેરે, કાનજી ત્યાંય તમારી માયજો
હું તો રાખીશ મારા મનનેરે, તમારી માની સમ કયમ રહેશેજો
માટે ગોવીંદ ગોકુળ આવજોરે, દુરજન મેણુલીયાં બહુ દેશેજો, ન૦

કહો કોણ વંદ્રાવન ગઊ ચારશેરે, સાંજે કોણ આવશે ઘેરજો.
હસતાં વાણ્લાંયે કોણ ઉઠશેરે, કહો કોણ જાખે તમારી પેરજો. ન૦
કુંવર કોને લાડ લડાવશુંરે, કોને વળગાડીશું દામીજો;
કોને જમાડીને જમશું અમોરે, કહોને રઘુનાથના સ્વામીજો.

ગરબી ૩ જી.

જશોદા પુછે પિઊને પ્રેમશુંરે નંદજી ઉત્તર ન આલેજો,
મુખથી બોલે પણ બોલાય નહીરે લલના બેલડીયા બહુ સાલેજો;
કારણ કોને મારા કંથજીરે, કુંવર કયાં મેલી આવ્યાજો;
સરવશ સોંપ્યાં વસુદેવનેરે, દુખના મેરૂ કયાંથી લાવ્યાજો,
આપણે મીત્રાઇ વસુદેવનેરે, આપણે કયાંનું હતું વેરજો
આવી આપણા સુતને ભેળવ્યોરે તે રાખ્યો પોતાને ઘેરજો:
કહો કંથજી ત્યાં તમે નવ બોલીયારે, આપણે ખોયો છઇયો છેઠીજો
એ રઘુનાથનો સ્વામી ગોવાળીઓરે અમપર નજર ન જોટીજો.

ગરબી ૪ થી.

વ્રજમાં વ્રજ વનિતા વાતો કરેરે મોહનજી મથુરામાં રહ્યોજો;
જેને નંદને ગોકુળ મોકલ્યારે વિઠલ વસુદેવના થયાજો.
અહીંના સુખમાં ગાયો ચારવીરે બીજું આહીરીયામાં રહેવુંજો
ત્યાં સહુ પુછીને વાતો કરેરે મથુરા નગરીમાં શું કહેવુંજો
મથુરા નગરી હરીને મન વસીરે બીજું કંસરાજનું રાજજો;
લક્ષ્મી દેખીને લલચાઇ ગઇરે માટે ગોકુળ કીધું તાજજો.
એ મુદત મનોહર શામળોરે સજની સઊને લાગે મીઠાજો,
એ રગનાથનો સ્વામી ગોવાળીઓરે ત્યાં તો રાજા થઇને બેઠો

પરચુરણ ગરબીઓ.

ચંદ્રાવળીની ગરબીઓ.

મારે માથે મટુકીને મહીડાંની ગોળી મહીરે વેચે ચંદ્રાવળીરે,
વેચંતી સેચંતી નગરમાં પેઠી કાનુડો છેડલો સાહી રહ્યોરે.

ભાગ ૧૪ મો

ગરબી ૧ લી.

તમને શું કહીએરે કામણગારા છો
ગોપીજન વલ્લભરે પ્રાણ હમારા છો;
પુછું છું તમનેરે સાચું કહો અમને;
મારા સમ મોહનરે નહી દુભાવું તમને
હયાપર હાજરરે ખાંતે ખુપ્યા છે
તમ સરખા જીવણરે કાંઇ એક ધેલ્યા છે;
આ દુર્બળ લાતારે ચંદન ચળકે છે,
મુખને તંબોળેરે લોલક લટકે છે,
આતે શું અચરતરે આવ્યા સેજડીઓ,
રણછોડના સ્વામીરે અચરતની ઝડીઓ.

ગરબી ૨ જી.

વારૂ છું વાલમરે અમને અડશોમાં
વાટેને ઘાટેરે અમને વઢશોમા
અમે વહુવારૂરે લાલ લાજ ભર્યાં
બોલતા બીજેરે કંથે કેદ કર્યાં
સાસુડી સુણશેરે નણદલ નાની છે;
પ્રીતલડી છે પણરે તમશે છાની છે,
તમે કોના કુંવરરે કહો અમને લાલાજી,
પાળેલા કહીનેરે સૌકો સાદ કરે,

એમાં શાતોલજરે પરૂધેર પેટ ભરે,
મનગમતાં કીધારે લજાં લોપીને
રણછોડના સ્વામીરે ધન્ય આ ગોપીને;

ગરબી ૨ અજવાળી રાતની.

આસો માસે સરદ પુનમની રાતજો,
ચાંદલીઓ ઉગ્યોરે સખી મારા ચોકમાં.
સસરો મારો દેરા સરખો દેવજો,
સાસુડી મારી દેરારે કેરી પુતળી. ૧
જેઠ મારો અશાડીલો મેહજો,
જેઠાણી ઝબુકે વાદળ વીજળી. ૨
દિયર મારો ચાંપલીઆનો છોડજો,
દેરાણી ચાંપલીયા કેરી પાંખડી. ૩
નણદલ માહારી વાડીમાંની વેલજો,
નણદોઇ તે વાડી માંહીનો વાંદરો. ૪
પરણ્યો મારો ચતુર સુજાણજો,
તાણીને બાંધેરે નવરંગ પાઘડી. ૫
એ પાઘડીએ દશ દશ આંટાજો,
આંટેને આંટેરે નવરંગ પાઘડી. ૬
ગોરીનો પરણ્યો વહાણ કમાવા જાયજો,
વહાણેથી લાવેરે ખારેક ટોપરાં. ૭
ખારેક ખાય તો ખટકે ગોરીની દાઢજો,
ટોપરડું ખાયે તો ગોરીને કુચા વળે. ૮

ગરબી ૩ જી જસોદાના બાળ ભવની

દુર ખેલન મત જાઓ મેરે લાલડુ દુર મિલેગા હાઉ; ટેક.

મચ્છારૂક સંખાસુર માર્યો લાયો વેદ છોરાઉ;
ચાર વેદ બ્રહ્માકો દીનો મેં તહાં ન દેખા હાઉરે." દુર૦ ૧
દુર ખેલન મત જાઓ મેરે લાલન દુર મીલેગો હાઉ.
વારાહરૂપ ધર પર્વત લાયે પૃથ્વી દાઢ ચઢાઉ,
બ્રહ્મા લક્ષ્મી નિશદીન આવે માં મેં તહાં ન દેખા હાઉ દુર૦ ૨
નરસીંહરૂપ અવતારમેં બડે અસુરોકો ભે ઉપજાઉ,
બડો દેવ હીરણાકસ્ય માર્યો મેં તહાં ન દેખા હાઉ. દુર૦ ૩
વામન રૂપ છેલ્લો બલ રાજા પગલાં ત્રણ ચઢાઉ,
ઇંદ્રાસન ઇંદ્રકો રાખ્યો મેં તહાં ન દેખા હાઉ. દુર૦ ૪
ફરશુરામ અવતારમે બડે બડે અસુરકો ભે ઉપજાઉ,
ક્ષત્રી મારી નક્ષત્રી કીધી મેં તહાં ન દેખા હાઉ. દુર૦ ૫
રામચંદ્ર અવતારમેં દસ મુસ્તક છેદી લાઉ.
સોનેકી લંકા ખાખ કર ડારી મેં તહાં ન દેખા હાઉ. દુર૦ ૬
જમનાકે તીર ધેન ચરાઇ ભુજા બની બિચરાઉ,
શેષ પાતાલ કાલીનાગ નાથ્યો મેં તહાં ન દેખા હાઉ. દુર૦ ૭
બાંધો મન મોહન ભક્તવત્સલ બળ જાળ,
જમના અર્જુન વૃક્ષ ઓધારે મેં તહાં ન દેખા હાઉ. દુર૦ ૮
બાલાપનમેં મૃતિકા ખાધી ચઉદ લોક દે જલાઉ;
સુરકે સ્વામી તેરી અદભુત લીલા મુખે કહી ન જાય. દુર૦ ૯

ગરબી ૪ થી.

હાથ વછુટી મારી મટકી કુટી દધી વેચંતા લુટીરે.
પીતલ લોટા જળે ભરાવું દાતણની ચતુરાઇરે હાથ૦ ૧
ચીની તે પ્યાલા તેલે ભરાવું મર્દનની ચતુરાઇરે.
ત્રાંબા કુંડી જળ ભરાવે નાહાવણની ચતુરાઇરે. હાથ૦ ૨

સેવ સુંવાળી લાવશી રંધાવું, ભોજનની ચતુરાઇરે, હાથ૦ ૩
પાન સોપારી લવીંગ મંગાવું મુખવાસની ચતુરાઇને. હાથ૦ ૪

ગરબી ૫ મી.

ઝુમકહાર શીદ તોડયો હો રાજ મારો ઝુમકહાર શીદ તોડયો,
હારની પડી છે ત્રણ ઓળો હોરાજ મારો ઝુમકહાર શીદ તોડયો,
જળ જુમનાંનાં નીર ભરવાં ગયાંતાં ઘટ મારો શીદ ફોડયો. હો૦
વંદ્રાવનને મારગ જાતાં કાંડુ ઝાલીને હાર તોડયો. હો૦
વંદ્રાવનને ચોકે રમતાં કુડાં વચન કોણ બોલ્યો. હો૦
પ્રીત કરી પણ કરતાં ન આવડી નંદ આહીરનો છોરો, હો૦
મીરાંબાઇ કહે પ્રભુ ગીરધરનાગર આવ્યાને નટવર ઓરો, હો૦

ગરબી ૬ ઠી.

ગગરી ઉતારરે વનમાળી મટુકી ઉતારરે વનમાળી
ઉતાર ઉતાર જલદી ઉતારરે વન૦
મેરે શીરપર હો ગઇ ભારી. ગગરી૦ ટેક.
સુનેકી ગગરીને રૂપલા ઉઢાણી ભર ગઇ રાધે પ્યારી ગ૦ ૧
જળ જુમનાકી ચીકણી મટુકીયાં લગ ગઈ રાધે પ્યારી, ગ૦ ૨
મેં પ્હેરી કસુંબલ સાડી તેરી મુગટકી છબી ન્યારી ગ૦ ૩
મેં પ્હેરી જરકસકી ચોળી તેરે મોરલેકી છબી ન્યારી ગ૦ ૪
મેં પ્હેરી મોતનકી માળા તેરે ગજમાળકી છબી ન્યારી ગ૦ ૫

ઇશ્વર પુજવા વિષે.

ગરબી ૭ મી,

(હું તો ઇશ્વરને પુજવા નીસરીરે લોલ એ—રાગ)

શામ સલુણા કુંવર નંદનારે લોલ,
તે મને નાંખી ફંદમારે લોલ શામ૦ ૧

હું તો ઝબકીને જોવા નીસરીરે લોલ
ઓઢવાનું અંબર વીસરીરે લોલ શામ૦ ૨
હું તો ગાવલડીને દેવા નીસરીરે લોલ
શેલો લીધોને તામડી વીસારીરે લોલ. શામ૦ ૩
હું તો દર્શન કરવાને નીસરીરે લોલ,
સાળુ પહેર્યાં ને ચોળી વીસરીરે લોલ. શામ૦ ૪
હું તો જુમના તે જળને નીસરીરે લોલ,
ગાગેર લીધી ને ઘડો વીસરીરે લોલ. શામ૦ ૫
જમતાં તે જીવણ સાંભર્યારે લોલ,
કંઠે ન ઉતરે કોળીઓરે લોલ, શામ૦ ૬
વલવના સ્વામી શ્રી હરીરે લોલ,
તન મનથી હું તમને વરીરે લોલ. શામ૦ ૭

ગરબી ૮ મી.

આવના આવના આવનારે, શામ મોરી ગલીમેં આવના;
આવના તો દુરસે બતાવનારે શામ મોરી ગલીમેં આવના
તેરેરે ખાતર બાગ બનવાયો કુલનો હાર ગુંથાવનારે શા૦ ૧
તેરેરે ખાતર દહી જમાયો પ્યાલા ભરી ભરી પાવનારે શા૦ ૨
શેવ સુવાળી લાવશીરે રૂચી રૂચી ભોગ લગાવનારે શા૦ ૩
લવીંગ સોપારીને એલચીરે પાનુંકી બીડીયાં ચાવનારે શા૦ ૪
બાઈ મીરાં કહે પ્રભુ ગીરધરનાગર ચરણકમળ ચીત લાવનારે શા૦ ૫

ગરબી ૯—છેલની

હાંરે અલ્યા વાંકી ન પહેરીએ પાઘડી;
,, તારી પાઘડી પાટુઓ ખવરાવશેજીરે વેગળો રહેને વરણાગીયા
,, અલ્યા નેન કટાક્ષ નવ કીજીએ,

,, તારાં નેણુલાં તે મેણુલાં ખવરાવશેજીરે વેગળો૦ ૧
,, અલ્યા બંગી લેલાટ નહી લેખીએ
,, તારી બંગી તે કઢંગી કઢાવશેજીરે વેગળો૦ ૨
,, અલ્યા પાન બીડા નવ ચાવીએ,
,, તારાં પાન તે ભાન ભુલાવશેજીરે, વેગળો૦ ૩
,, અલ્યા વગર વિચાર્યું નવ બોલીએ;
,, તારૂં તોલ બોલવા થકી થશેજીરે. વેગળો૦ ૪
,, અલ્યા વિશેષ કેશ ન વધારીએ
,, તારા કેશ તે વેશ વધારશેજીરે વેગળો૦ ૫
,, અલ્યા કડકડતાં કેડીઆં ન પહેરીએ,
,, તારાં કેડીઆં તે બેડીઓ ઘલાવશેજીરે. વેગળો૦ ૬
,, હાંરે અલ્યા વેઢ મઢીશ નહીં આંગળાં.
,, જશે વેઢ બનીશ જોજે જાંગલાજીરે વેગળો૦ ૭
,, અલ્યા હીરકોરી ધોતીઆં ન પહેરીએ
,, તારા ધોતીઆં ધુળ ઘલાવશેજીરે વેગળો૦ ૮
,, અલ્યા ચમકતી મોજડી ન પહેરીએ,
,, તારી મોજડી તે રોજડી કરાવશેજીરે, વેગળો૦ ૯
,, અલ્યા ખભે દુશાલા ન નાંખીએ,
તારા દુશાલા નામ ડુબાવશેજીરે, વેગળો૦ ૧૦
,, અલ્યા અત્તર ફુલેલ ન વહોરીએ,
,, તારાં ફુલેલ તેલ કઢાવશેજીરે. વેગળો૦ ૧૧

ગરબી ૧૦ મી.

મારૂં સોનાનું છે બેડું રે છેલ છબીલા છોગાળા,
મારી રૂપાની ઉઢાણીરે છેલ છબીલા૦

હું તો સરોવર પાણી ગઇતીરે   છેલ છબીલા૦
મને કાળે બળદે મારીરે.   છેલ છબીલા૦
મારા આછા સાળુ ફાટયારે,   છેલ છબીલા૦
એ ગોકુળ ગામના દરજીરે   છેલ છબીલા૦
મારા આછા સાળુ ભરોરે   છેલ છબીલા૦
મારી સાસુ ન જાણે શીવ્યારે,   છેલ છબીલા૦
મારી નણુંદ ન જાણે ઓટયાંરે   છેલ છબીલા૦
મારી જેઠાણી ન જાણે ઢાંકયારે   છેલ છબીલા૦
તારો સાંધવાનો સવૈયોરે,   છેલ છબીલા૦
તારો ઓટયાનો રૂપયોરે,   છેલે છબીલા છોગાળા૦

ગરબી ૧૨ મી

મારારે સ્વામી બોલોને વાલા,
જશોમતી નંદ તણા લાલા   મારા૦ ટેક
ઘેલીરે થઈ ગોકુળમાં ભમતી.
બીજારે કોઇની વાતો નથી ગમતી.   મારા૦ ૧
એવીરે તમને કોણ મળી દુતી,
જેણે મારૂં ચીતડું લીધું લુંટી.   મારા૦ ૨
વાલારે તારી વાટલડી જોતી,
આંસુડી ભરી ભરીને રોતી   મારા૦ ૩
ભુંડારે લોક ભરમાવ્યારે હમને,
તેથી તમો મળતા નથી હમને   મારા૦ ૪
વાલારે તમને કશું નહિ કહીશું;
મોહન તારી મરજી મુજબ રહીશું.   મારા૦ ૫

ઝાઝું રે હવે શું કહીએ તમને,
મોહનવર મેહર કરો હમને મારા૦ ૬
એવું સુણી આવ્યા ગીરધારી
દીધું આલીંગન ત્યાં મોરારી, મારા૦ ૭

ગરબી ૧૨ મી મેંદી વિષે.

મેંદી મેંદી શું કરોને મેંદી મોટાં ઝાડ:
એક ડાળું હલાવીએ તો ડાંળાં હાલે ચાર સહીયર મેંદી લેશોરે.
મારી સાસુએ એમ કહ્યાં જે વાસીદાં વાળી મેલ.
મેં ભોળીએ એમ સાંભળ્યાં જે કચરા વેરી સેલ. સહીયર
મારી સાસુએ એમ કહ્યાં જે પાણી ભરી મેલ.
મેં ભોળીએ એમ સાંભળ્યાં જે બેડાં ફોડી મેલ
મારી સાસુએ એમ કહયાં જે રાંધણાં રાંધી મેલ;
મેં ભોળીએ એમ સાંભળ્યાં જે કહલેડાં ફોડી મેલ. સહીયર.

ગરબી ૧૩ મી.

અચકો મચકો કારેલી
તમને કઈ વહુ ગોરાં ગમશે લાલ અચકો મચકો કારેલી
અમને રૂપી વહુ ગોરાં ગમશે રાજ અચકો.
એ ઠીંગણીને શું કરશો રાજ અચકો.
એ ઠીંગણી કામણગારી રાજ અચકો.
એને ઉંચી નીચી મેડીએ બેસારશું રાશી અચકો.
એને ટોપલો ઘરાણું ઘાલશું રાજ અચકો.

ગરબા ૧૪ મી.

સુણ ચતુરસુજાણ પરનારી શું પ્રીત કદી ન કીજીએ
જેણે પ્રીત કરી પરનાર તણી, એને હૃદે રૂધણ થાય ઘણી;
એણે કુળની લજ્યા કાંઇ ન ગણી સુણ. ૧
તમે પહેલા મળશો દુતીને, તારૂં સરવશ લેશે ધુતીને;
પછી રહેશે અંગ ભભુતીને. સુણ. ૨
તમે એઠા મુછો મરડીને, તારૂં કાળજું ખાશે કરડીને;
નહી મુકે નસ આંતરડીને.
તને પ્રેમના પ્યાલા પાઇને, તારૂ સરવે લેશે વાહીને;
તને કરશે ખોખુ ખાઇને. સુણ. ૩
પ્રીતમના સ્વામી છો પ્યારા તમને ગોપીઓ કરે કાલાવાલા;
તમો દરશન દોને મોરલીવાળા. સુણ. ૪

ગરબી ૧૫ મી.

ગરજી તમને મેં દીઠા ગીરધારી,
મતલબીયા છો મોહન મોરારી ગરજી૦ ટેક.
મનેરે માયારે લાગી છે તારી
મારે મન ઝાઝી છે મોરારી
વાલારે મને શા માટે વિસારી. ગરજી૦ ૧
પહેલીરે મને ખબર આવી પડતી
એની સાથે પ્રીત નહિ કરતી;
વાલા મને મેલી ગયા રડતી ગરજી૦ ૨

મેં તો જાણ્યું ઉજળું તે દુધ હશે
તેનેરે બાને વાહી મને છાશે;
રહીતી હું તો તારા વિશ્વાસે. ગરજી૦ ૩
જશોદા કાન તમે કાળા
કર્યા બહુ આંખ્યો તણા ચાળા
તે પર હું તો મોહી છું નંદલાલ ગરજી૦ ૪
હવેરે હરજી ઘણું થયું ગીરધારી,
ક્ષમા કરો ચુક થઇ છે અમારી
થઇને રહી છું દાસી તમારી. ગરજી૦ ૫
પ્રીતમના સ્વામી મને મળીયા,
દુઃખરે મારાં જન્મ તણાં ટળીયાં;
ગોપીરે સહુ આનંદથી મળીયાં. ગરજી૦ ૬

ગરબી ૧૬ મી.

નહી મેલુંરે નંદના લાલા છેડલો નહીં મેલું,
તારે છેડલે ચંપા ચાર કે છેડલો નહીં મેલું,
સાત પાંચ ગોપી ટોળે મળીને, વચમાં કાનુડો કાળોરે,
કાળો છે પણ કામણગારો; એની આંખલડીનો ચાળો. છેડ૦ ૧
વાંકી મેલે પાઘડીને કાને જુઠા મોતીરે;
જેનો વર વરણાગીઓ તેની બાયડી હઇડે રોતી. છેડ૦ ૨
કચકડાની ડાબલીને, મહી ભરી છે મેશરે,
જેનો વર વરણાગીઓ, તેની બાયડી કાળી મેશ. છેડ૦ ૩
કેળાં પીરસું કાતરીયાને; આંબા પીરસું ઘોળારે,

મન ભાવતો મગદળ પીરસુ, પુરણપોળી. છેડ૦ ૪
મુંબાઈની ઉંચી નારી ધોળકડી ધુતારીરે,
નડીયાદનું નાક વઢાણું સોરઠકી બલીહારી. છેડ૦ ૫

ગરબી ૧૭ મી.

કાળજડું માર્યું કોર્યું રે છેલછબીલા
તેં તો ચીતડું મારૂં ચોર્યું રે રાજ રંગીલા,
વાલાજી અમે ગોરી સહુ ગુમાને ભરેલી,
તેં તો સઘળું નાખ્યું ઢોળીરે. છેલ છબીલા૦ ૧
વાલાજી મારા રીતો તે સ્ત્રીના પુરૂષને પીડે,
સહુને દમતે હીંડેરે. છેલ છબીલા૦ ૨
વાલાજી નરના મોહની નારીરે વાત સાચી,
તુજ આગળ વિદ્યા કાચીરે. છેલ છબીલા૦ ૩
વાલાજી અબળા આતુર પણ આતુરતા નવ દાખે.
ક્રીડા ભંગ કરી નાખેરે. છેલ છબીલા૦ ૪
વાલા મારા ચીતડાની વાત કહું છું છેલી;
તુજ માટે લજ્જા મેહલીરે. છેલ છબીલા. ૫
વાલાજી દયાના પ્રભુ મંદીરમાંરે આવો ભાગ્ય મોટું,
સેજલડીએ પાય પલોટુંરે. છેલ છબીલા૦ ૬

ગરબી ૧૮ મી.

મને મળીયા છે મોરારી પનઘટ જાતાં
મારી આંખલડી તો ઠારીરે, પનઘટ જાતાં.

વાલાજી મારા ઓચીંતાની આવીરે ગોરી,
જુમનાની તીરે રોકીરે, પનઘટ જાતાં. ૧
વાલાજી મારા આવી ઉભા છે મારી જોડે,
બેડલીયું મારૂં ફોડેરે પનઘટ જાતાં. ૨
વાલાજી મારા હાર હીરાજીનો તોડયો,
મારો પોચો સાહીને મોડયોરે પનઘટ જાતાં. ૩
વાલાજી મારા સાસુડી ઘેર સંતાપે;
નાની નણદી બહુ રંજાડેરે પનઘટ જાતાં. ૪
વાલાજી મારા રવીદાસના છો સંગી,
મારા જનમોજનમના સંગીરે પનઘટ જાતાં. ૫

ગરબી ૧૯ મી.

અમને છમકતે શું છાંડેરે. છેલ છબીલા;
આવડો અમ ઉપર શું આડોરે, રાજ રંગીલા. ટેક.
વાલાજી મારા ચઉટે સંભાળી ચાલો,
ગોવીંદજી ગાળો ખાશોરે છેલ છબીલા. ૧
વાલાજી મારા હેરણીઆ આવીને શું હેરો,
કાંઇ રાજા છે કંસ કેડેરે છેલ છબીલા. ૨
વાલાજી મારા ચકતી ચાલે રંગ લાગ્યા,
મારે ભય તો સહુનો ભાગ્યોરે છેલ છબીલા. ૩
વાલાજી મહીની મટુકી મારી ફુટે,
કાંઇ મોતન માળા તુટેરે છેલ છબીલા. ૪
વાલાજી તારી આંખ દીસે કામણગારી,
તેને મોહી છે વ્રજની નારીરે છેલ છબીલા. ૫

વાલાજી મારા સ્વામી, રવીદાસના સોહાગી,
મને પ્રીતિ તમારી લાગીરે છેલ છબીલા. ૬

ગરબી ૨૦ મી,

પાતળીયા પાલવ મેલોરે, પાયે પડું છું.
છબીલા છેડો મેલોરે પાયે પડું છું. ૧
વાલાજી મારા વંદ્રાવન વણજે જાતાં,
શીદ મને રોકોછોરે પાયે પડું છું. ૨
વાલાજી મારા મહી છલકાશે મારૂં,
કોઇ જઇને કહેશે ભુંડુંરે પાયે પડું છું. ૩
વાલાજી મારા કામ ઘણું છે ઘેર મારે;
શું રોકો જુમના આરેરે પાયે પડું છું. ૪
વાલાજી મારા લોક જાણે એને વારૂં,
અમે સાસુની વહુવારૂરે પાયે પડું છું. ૫
વાલાજી મારા કંથને કપરો જાણી,
કાંઈ સજા દે પરમાણેરે પાયે પડું છું. ૬
વાલાજી મારા સ્વામી રવીદાસના સોહાગી,
મને માયા તારી લાગીરે પાયે પડું છું. ૭

ગરબી ૨૧ મી.

કાંચલડી કંકોડીને વાડકીમાં પાણી;
ન્હાનો વર નવડાવા બેઠી સમડી લઇ ગઇ તાણી,
લાલ કેમ કરીએ. ટેક.
મારા કરમે કજોડું લાલ કેમ કરીએ,
મારે જુગમાં વગોણું. લાલ કેમ૦

મારે સઇયરોમાં મેણું. લાલ કેમ૦
ટોપલામાં ઘાલી હું તો કાકાબળીઆ ગઇતી,
કાકેબળીયે પુછ્યું તારો શો સગો લાગે. લાલ કેમ૦
બાઇજીનો બેટો ને નણુદીનો વીરો,
નહાનો છે પણ કંથ. લાલ કેમ૦
રોટલા ઘડું ત્યારે ચાણુકીરે માગે.
હળ લઇને ઢીકો મારે હઈડામાં સાલે, લાલ કેમ૦
પાણીડાં જાઉં ત્યારે છેડે વળગ્યો આવે
ધબ લઇને ઢીકો મારે હઈયામાં સાલે. લાલ કેમ૦
હાથ પગ દોરડીને પેટ મોટું ગોળી,
ઉકરડે જઈ કળશે બેસે, સમઢી પાડે ઢોળી. લાલ કેમ૦

ગરબી ૨૨ મી.

સોના કેરૂં બેડલું મોહન રૂપલા ઉઢાણી હાથે, મો૦
સરોવર પાણી સંચર્યો, મો૦ કહાને કાંકર નાખીઓ. મો૦
ઘડો ફુટયો નીર વહી ગયાં. મો૦ નણુંદ દેશે ગાળ. મો.
સાસુ અમારી ખીજશે, મો૦ ચોદીશ ચાલ્યાં નીર. મો૦
દેરાણી જેઠાણી મારશે, મો૦ વાલા શોકયનું છે ઘેર સાલ. મો૦

ગરબી ૨૩ મી.

ખેલત કાંકણી ઝળકી ઓ રસીયા,
સોના તે કેરૂં મારૂં બેડલું હો રશીયા, રૂપલા ઉઢાણી હામ. ખે૦
વાટે જતાં વટેમાર્ગુ હો રશીયા, ભાઈ વીરા ઘડુલો ચડાવ. ખે૦
તારો ઘડો તે ગોરી તોછડો હો ર૦ તું તો સારા ઘરની નાર. ખે૦

તારા સરખા તારા જેવડા હો ર૦ તેતો મારા બાપના ગુલામ. ખે૦
કેડ મરડીને ઘડો મેં ભર્યો હો ર૦ તુટી મારા કમખાની કસ ખે૦
ભાઇ દરજીડા વીરા વીનવું હો ર૦ ટાંકા મારા કમખાની કસ ખે૦
ટાંકે ટાંકે મેલ ઘુઘરા હો ર૦ હઇડે લખજે મોર. ખે૦

—!—!—

ગરબી ૨૪ મી.

જીરે ઝુલવાને આવો રાજ. ટેક૦
શ્રી ચંદરભામાજીના બાગમાં જીરે ઝુલવાને૦
ધારો છો તે વાત આજ લાગમા જીરે. ઝુલ૦
મળ્યાં રાધકાં ચંદરાવાળી જીરે ઝુલ૦
મસલત કરીએ બે એકઠાં મળીએ જીરે, ઝુલ૦ ૨
ત્યાં તો વાટીકામાં હીંડોળો મંગાવીએ જીરે ઝુલ૦
માંહી પ્રાણજીવન પધરાવીએ જીરે ઝુલ૦ ૩
ઘમર ઘટા છે ઘણી વૃક્ષની જીરે ઝુલ૦
ન્યુનતા નથી એક ધક્ષની જીરે; ઝુલ૦ ૪
લલીતાનાં વચન સુણી છેડલો જીરે ઝુલ૦
તતક્ષણ પધાર્યા અલબેલડો જીરે ઝુલ૦ ૫
હીંડોળે બેઠાં છે બન્ને બેલડી જીરે ઝુલ૦
મુકી ઝુકી ઝુલાડે સાહેલડી જીરે ઝુલ૦ ૬
વીધવીધના વાજીંત્ર વીણા વાય છે જીરે ઝુલ૦
નઉતમ નારી હીંડોળા ગાય છે જીરે ઝુલ૦ ૭
રસ તણો સમુદર લુરાં ખાય છે જીરે ઝુલ૦
તેમાં દાસ દયો ગુણ ગુણ ગાય છે જીરે ઝુલ૦ ૮

ગરબી ૨૫ મી ઉંદરની

ઉંદર કેર કરે છે રે દુઃખડાં કોને કહેવા જઇએ.
અમને નીત્ય નડે છેરે ઘરમાં કેમ કરીને રહીએ;
ઘર મધ્યેથી દોડી આવે બીછાંના પર બેસે,
ફુંકી ફુંકી ચાંચજ મારે, ખબર ન તેની રે છે ઊંદર૦ ૧
ચાર પહોરની રજની માંહે, એક ઘડી નવ જંપે,
નીંદરામાંથી જાગી ઝબકી, તવ મારી કાય કંપે, ઊંદર૦ ૨
પોથી પુસ્તક કાપી નાખ્યાં બાકી ન રાખ્યું એક;
ઝાલી ઝાલી થાકી ગયો, પાર ન આવ્યો છેક, ઊંદર૦ ૩
ધોતી પોથી કાપી ખાધી, દોરી કાપી આખી,
અબોટીયું અંગરખું કાપ્યું, તેના સુરજ સાખી ઊંદર૦ ૪
જળ પીવાનું બોટી ગયાને તેલ ઢોળી દીધું;
બરણીમાં બાકી રહ્યું તે સરવે મળીને પીધું ઊંદર૦ ૫
ચુંચુંચુંચું ચીસો પાડી. લીંડી ઝાઝી પાડે,
ઢંઢેરાને હાંકી કાઢે ત્યારે દોટયો ઝાઝી કાઢે. ઊંદર ૬
ગણપતીની ચોથ કદ એ તે કરવાં નથી ચુંકયાં;
લસલસતા લાડુ કરી ઉંદર મામાને મુકયા, ઊંદર૦ ૭
દીવો જો બળતો રાખુ તો દીવેટ તાણી જાય,
એમ કરીને ઉંઘી ગયા તો લંકા જેવું થાય; ઊંદર ૮
જે દીવસ ગામ ગયાતા, તે દીવસના ઘરમાં પડીયા;
કોઠી પેટો કાપી ખાધી, એ રીતે મને નડીયા; ઊંદર ૯
પાંજરા મુકી મુકી થાકયો. તોએ ઝાલ્યો નવ ખુટે;
ખાવાનું ઉઘાડી નાખી, જાણે ગોળનું ગાડું લુંટે ઊંદર ૧૦
એ પ્રાણીને શું કરીએ મને રીસ રહી છે વ્યાપી

માળા તારી ફેરવાની ગૌમુખી સુખમાં કાપી, ઊંદર ૧૧
નીત નીત દુઃખડાં અમને દે છે ક્યાં ઘર મેલી જઇએ નાસી,
ભકત પીતાંબર એમ કહે એને મળજો વાઘની માસી. ઊંદર ૧૨

ભાગ ૧૫ મો

ગરબો.

(પુનમ ચંદની—એ રાગ.)

બહેનો પતિવ્રતા નિજ ધર્મ તમે સ્વીકારજોરે
રહેજો પતી સેવામાં હાજર રેજો દીનને રાત;
પામો મુકિત પદને સુખ ઘણું સંસારમાંરે. ૧
સત્ય વચન સૌ બોલજો નીજ પતી સંગાથ,
સાસુ સસરા સર્વને સાચી કહેજો વાત.
રાખી નમ્રતાને માન થકી બોલાવજોરે,
વતીં સદગુણથી રાખો સહુને પ્રસન્ન. પામો. ૨
નેત્ર નેહ નવ રાખશો, પર પુરૂષની સાથ,
પીતા પુત્ર ગણી તેહને બોલો સૌ સંગાથ;
ઠઠ્ઠા મસ્કરી કરીને બહુ નવ બોલવુંરે'
વળી એકાંતે નવ કરવો ગુપ્ત વિચાર પામો. ૩
દાગીના નવ પેખવા નીત જોવું પતી મુખ,
સદગુણમાં રહેજો તમે અગણ્ય ણ્ય પામો સુખ;
લડવું વઢવું ને ગુસ્સામાં કદી નવ બોલવુંરે;
રહેવું સંતોષે જે આપ્યું જુગદીશ પામો. ૪

પ્રતીની પ્રકૃતી જો હોય અતીશે આકરીરે,
સંતોષે બુઝાવવી સામો ન કરવો કાળ;
હસવું રમવું ને સુખેથી દીન ગુજારવારે,
તેથી થાશે સઉ કુળનું કલ્યાણ. પામો૦ ૫
ધન સંપતી વાસના પટકુળ જુદા રંગ
સર્વ ફોગટ જાણજો, ધરજો સદગુણ રંગ,
મળશે પરમેશ્વર આપે મુક્તીફળ સાતમાંરે
કહે લક્ષ્મણ ગણપત, હેતેધરી મન હોંશ. પામો૦ ૬

સહચર સુખકર સંસાર શીયલ ભુષણ સજીએ.
એવી નવાગુણા નરનાર, તનમનથી તજીએ,
પર નરનારી પ્રેમ દીપકમાં પડી પતંગ સમાનરે;
સુજશ શરીર સળગાવી મુકે કંઇક નફટ નાદાન—
અવર અખંડીત અંત અનુપમ, નહી મળે એને નાકરે
શીયળ વીના એવા સદગુણ સહુ જેમ સોમલ સંપાક—
વ્યભીચારીને સઉ સંસારી. કરે અધીક ધીકકારરે
પરપોળે પકડતાં પડીયાં મ્હોટા જનને મારે—
જાર કર્મથી જેહ જગતમાં કરે કલંકીત કુળરે
અકકલમાં અંગારા ઉઠયા ધર્મ કરમમાં ધુળ—
વેર વિરોધ વધે વ્યભીચારે નીશ્ચત ધનનો નાશરે;
શિવસુત કેશવ શીયળવંતાના દેવ સરીખા દાસ.

સખીઓ નીજ નીજ નીતી ધર્મ સદા સંભાળીયેરે,
પરમ પતિવૃતા પટકુળ પરીધાન

સસરા સાસુ માતપીતાની સેવા સાચવોરે;
ભાવ સહીત ભકતીથી નીત ભજીએ ભગવાન,
એવા ઉત્તમ ગુણથી ઉભય સુકુળ અજવાળીએરે
નજરે નજર ન જોડીએ, નાથ વિના નરસાથ;
પર નરને ન આપીએ તાળી હાથો હાથ;
હસવું રમવું એકાંતે બેસવુંરે
પતી વીણ પતીના સહ મિત્રોની સંગાથ—એ૦
નાથ વિના કરવી નહિ વિનોદ રસની વાત,
વિશ્વ વિરૂદ્ધ ન વર્તવું ભલે તાત કે ભ્રાત;
સજની ભ્રષ્ટ થવું નહિ સુધરી સદ આચારથીરે
નીરલજ નટખટની સોબત તજવી સુજાત—એ૦
કુષ્ઠી કદરૂપ કુબડો નીરધન નીરબળ કાય;
મતી હીન પતીત પતી મળે એ સતીને સુરરાય;
જોડી પગ અંગુઠે દ્રષ્ટી આધુ ઓઢીયેરે;
સુખકર સાસુથીયે સૌ સાથે સંગ સદાય—એ૦
ઉંચે સ્વર ન ઉચ્ચરવું મુકીને મરજાદ;
કુલીન બ્હેન કરશો નહિ વડીલથી વીવાદ
ચંચળ ચાલે ચતુર ચટક મટક નવ ચાલીએરે,
શીવસુત કેશવની શીખામણ અંતર યાદ—એ૦

વીછીં વીશે ગરબી.

અરરર માડીરે છાણાને વીણવા ગઇતી; મા૦ વીછુડો
અરરર માડીરે સોબત સહીયરની થઇતી મા૦ વીછુડો
અરરર માડીરે છાનો માનો લપાયો મા૦ વી૦
અરરર માડીરે વાંકો વળીને ડંખ માર્યો; મા૦ વી૦
,, ,, નાસતા તેને ભાળ્યો: મા૦ વી૦
,, ,, આછી લહેરો આવી. મા૦ વી૦
,, ,, સહીયર તેડી લાવી. મા૦ વી૦
,, ,, પડદાને બંધાવો મા૦ વી૦
,, ,, સસરાં અહિંયાં આવો મા૦ વી૦
,, ,, ગાડી બેસવા લાવો મા૦ વી૦
,, ,, કાળુપુર લઇ ચાલો. મા૦ વી૦
,, ,, વીંછુડો ઉતારવા મા૦ વી૦
,, ,, વીંછુડે વેર વાળ્યાં. મા૦ વી૦
,, ,, હરખ હઇયાના ટાળ્યા મા૦ વી૦
,, ,, ભોજનીઆં ન ભાવે મા૦ વી૦
,, ,, સુતા નીદ્રા ન આવે મા૦ વી૦
,, ,, ઓ મા ઢોલીઆ ઢોળાવો. મા૦ વી૦
,, ,, પરણ્યાને બોલાવો મા૦ વી૦
,, ,, શીરોને કંસાર કરાવો મા૦ વી૦
,, ,, પરણ્યો કોળીયાં ખવરાવે મા૦ વી૦
,, ,, વીંછીની વેદના ભારી મા૦ વી૦
,, ,, દુનીયા રહી છે હારી મા૦ વી૦

,, ,, વીતે તે સહુ જાણે. મા૦ વી૦
,, ,, ગાયું તેરે ટાણે મા૦ વી૦
,, ,, ચકલાલે ચાત ચાઈ મા૦ વી૦
,, ,, ગરીબ રસીક ગાઇ. મા૦ વી૦

માકણુની ગરબી.

માંકણુ કઇડે છે, માંકણે માંડયો ઉતપાત માકણુ કઇડે છે;
હવે કોને કહીયે વાત માંકણુ કઇડે છે,
હવે કયાં જઇ રહીએ રાત, માંકણુ કઇડે છે;
માંકણુ ચાંચણુ જુ જતીને માર્યાનું બહુ પાપરે;
અડધી રાતે ભગવન્ત સમર્યા માંકણુને પરતાપ. માં૦ ૧
નવી વહુને માંકણુ કચડયા કઇડયા સારી રાતરે
ખાટલે પાશું ઘશી ઘશીને બઇડે પાડી ભાત, મા૦ ૨
મીરાંબાઇને માકણ કઇડયા ચટકે ચડી રીસરે;
ખાટલો ખંખેરવા કાઢયો ત્યારે ભાંગી નાખી ઇસ. મા૦ ૩
માકણુ મુવા મસ્તીખોરા આવે લારેલારરે
દીવાનું દીવલજ ખુટયું તોયે ન આવ્યો પાર મા૦ ૪
એકને મુકી બીજો ઝાલ્યો ત્રીજો નાસી ગયોરે
ઉતાવળથી ઝાલવા ગઇ તે દીવો રાણો થયો, મા૦ ૫
આખી રાત વણી મુઇ પણ તોયે ન ઓછાં થાયરે.
કાંઇ ખાટલાના પઇયામાંને કાંઈ ભીંતોમાં જાય. મા૦ ૬
વેણ્યા વીના વધી જાય; પછી ન આવે પારરે.
એક જો વેતે જીવતો હોય તો તેનો ચાલે વીસ્તાર મા૦ ૭
ખાટલા ખંખેરીને તડકે ગોદડા નાંખોરે;
ભીતે જો માકણુ જતાં હોય તો. તે નજરમાં રાખો. મા૦ ૮

વાંદરાની ગરબી.

નવે નગરથીરે વાંદરોરે આવ્યો;
ડાહ્યાભાઇનું ઘર પુછતોરે આવ્યો.
મેંડાલીએ દીધાં માનરે વાંદરા.
નવરાવી ધોવરાવીને પાટલે બેસાડયો.
આંખજ આંજીને ટીલડો તાણ્યો
એટલે આવ્યા ડાહ્યાભાઇરે.
રૂરી ગધેડો વાંદરો શું ધાલ્યો,
હું રૂપાળો વાંદરો શું ધાલ્યો;
હું છોગાળો વાંદરો શું ધાલ્યો,

ફુવરની ફજેતી.

પાયે પ્રભુને નમી કહું ફુવડના ખેલ સર્વ લોક સાંભળે
કામની કાઢી મેલ જુઓ ફજેતી ફુવડની નારની જુવો૦ ૧
છે ધોયાની આંખડીને નાહયાનું નેમ
આ કુભારજા કરમે ભાગી ઘર ચાલે કેમ. જુવો૦ ૨
સાસુ દે શીખામણ ત્યારે સામી લડવા લાગે
સમી સાજે સુવે ત્યારે પોર દીવસે જાગે. જુવો૦ ૩
પોર દહાડે પડી ન ઉઠે ઉભી ન કરે ખાટ.
ગોળીઓ એની ઠીકરી જેવી લોટે વળ્યો કાટ, જુવો૦ ૪
ગોળીઓ બેડે છારીઓ વળી ખાંમણે સેવાવ,
ઘરમાં ન વાસીદુ વાળે ગંદા એના બાળ જુવો૦ ૫
ચોખુ દાતણુ ના કરે દાંત મેલા ઘાણ.
લોક સર્વે સાંભળો જઇ કયાં કરૂં વખાણ જુવો. ૬

આઈ છઇયાંની મા કેવાણી ભરતાં ન આવડે પાણી
જોવું હોય તો જોઇ લેજો ભુંડણ વીખાણી; જુવો ૭

કાચો કરે રોટલો ને, સાક જાણે ખાણ,
ઘેંસમાં ન મીઠું નાખે, દાળ મોળી છાણ જુવો૦ ૮

રસોઇ કરીને ચોકે ન કરતી અબોટ,
ઉંધે માથે ઘંટી તાણે કુતરા ચાટે લોટ જુઓ૦ ૯

સાસુની મારી શોકલડી ફુવડ ઘેર ઘેર ફરતી
સાસું મારા શોકલડી શા માટે નથી મરતી જુવો ૧૦

હાથ પગે મેલ વળ્યો અંગ મેલું એનું
મુખે ભમે માખીઓ તે કામ ચોખું શેનું જુઓ૦ ૧૧

મેલ ભર્યો ઘાઘરોને સાલ્લો કાળો મેશ
ચેણુમાં જુવો પડી જાણે કચરાથી ભેંસ જુઓ૦ ૧૨

ચીક [illegible] માથામાં પડી જુઓ લાખ
જે [illegible] વરી તેનું જીવતર રાખ જુવો૦ ૧૩

ફુલે સાસુ નાગુડી ધણીને દંભે ફલાડી
ઓળખો નહિ તો ઓળખી લેજો આ કુભારજા લાડી જુવો૦ ૧૪

પુન્ય કરે જ્યાં પાડોશી ત્યાં આડી જીવ વાય,
અભ્યાગત આંગણે દેખી ઘરમાં નાશી જાય જુવો૦ ૧૫

દે શીખામણ સ્વામી તારે કુવે પડવા જાય;
લોકો કેરા થોકમાં ફજેતીઓ લુંટાય જુવો૦ ૧૬

ધણી જ્યારે માર મારે ત્યારે દે સરાપ
જો તને હું જીવન આપું તો તુજ મારો બાપ જુવો૦ ૧૭

આવી તડુવડ દેખી ધણી બળતો બોલે આપ
શા માટે આડો ન ઉતર્યો પરણવા જતાં સાપ જુવો૦ ૧૮

આ ફુવર નાર તણા અવગુણ અધીર

દેનારને દોષ ન દઇએ કરમે લખ્યા લેખ, જુવો. ૧૯
આવી જેને નાર મળી તેને તો સંતાપ;
તે પુરૂષને માથે ભાગી, પાંચ મળીયાં પાપ જુવો. ૨૦
નરનારી સા સાંભળો, કોઇમાં ધરશો રોશ.
દીઠી એવી દાખવી દેશો માં મન દોશ; જુવો. ૨૧
ચમનલાલ તો સાચું કહે ડાહ્યાની નજર પુગે
આ નારથી ફુવેડ માથે ફુવડ માથે શીંગડાં ન ઉગે જુવો. ૨૨

ભાગ ૧૬ મો.

માણીગરની સાખીઓ

ગરબી ૧ લી.

મોહોલે પધારો મહારાજ માણીગર મોહોલે પધારો,
નારી જુવે છે વાટ માણી મારા શા છે અપરાધ માણી.
એમ રૂદન કરે રાધા નાર. માણીગર ટેક
શીશી ભાગ્યો સાંધતા મન ભાગ્યું કુવેણ મા. ૧
સોનું કરીને સાચવ્યું કરમે નીકળ્યું કથીર;
ચીંતામાં ચતુરાઇ ઘટે, મારાં શોશે સુકાણાં શરીર, મા. ૨
ચંદા દુજને પુજતી, કરતી સોમવાર;
ઘડી એક મોડા ઉગજે મારા પિયુડા પિયુ મીલાવણહાર. મા. ૩
સાહેલી સાગર ઉલટયો રત્ન તણાયાં જાય;
કરણ પટ ભરે મુઠડા; તેના શંખલે હાથ ભરાય, મા. ૪
જોબન જાતાં જાણુતી, કરતીજ મોંઘા મુલ;
થોડું થોડું રાખતી, જેમ માલણ લાવે ફુલ મા. ૫
પ્રીત એસી કીજીએ; જેસો ટંકણ ખાર

આપ જલે પર રીઝવે, ભાગ્યાં સાંધે હાડ. મા, ૬

મીત્ર મીત્ર સબકું કહત, તાલી મીત્ર અનેક;

વીપત પડે શે શીર લહે, એવો જગમાં જવલે એક મા. ૭

ગરબી ૨ જી.

માણીગર આવો મારે મહોલે માણીગર આવો;

વ્હાલા સાતે લોચન લલચાવો મારે મહોલે માણીગર આવો;

ઘણા દીવસની ધવાઉં છું જુડી. તે આજે લઈએ લહાવો મા૦ ૧

ના નવ કહેશો કયાં ક્હો મળશો, નહી આવે અવસર આવો મા૦ ૨

મન માની મોજે માણીશું ફરી તો હેવે નહીં ફાવો મા૦ ૩

જ્યારે ત્યારે પણ હું છું તમારી શીદને નાથ તલસાવો. મા૦ ૪

અવર સુધારસ સુખનો સાગર, આજ પીઓ ને પાઓ. મા૦ ૫

રસીક રાય છો દયાના પ્રિતમ, માટે મારો છે દાવો, મા૦ ૬

ગરબી ૩ જી

વાસલડી વાજે સાંજે આજ વાસલડી વાજે.

સ્વામી ભુલી માં જાજો, સાંજે આજ વાંસલડી વાજે. ટેક

જે જેમ કરવું હોય તે રીતે, તો ગીરધારી વિશે ગાજે. સાંજે. ૧

કોઇને ના કહેશો કદી કોઇ પુછે તો સમે જુગને ખાજે. સાંજે. ૨

નંદ જશોદાજી તો છે ભોળાં તેને વીવેક વહજો, સાંજે. ૩

આપ તો સદા સુખી છો પણ આજ સુખ મારૂં થાજો, સાંજે. ૪

મારા દોશ ના વિચારશો વાલમદીન બંધુ થાજો. સાંજે. ૫

દયાના પ્રિતમ જાણી દાસી પોતાની, પ્રેમરસ પુરણ પાજો. સાંજે ૬

ગરબી ૪ થી.

ફુલી અલબેલી આવ્યા વહાલો ફુલી અલબેલી;

વિરહ દુઃખ નાંખ્યું છે રેલી, આવ્યા વહાલો ફુલી અલબેલી. ટેક.

શ્યામ સુંદરનું મુખ નીરખી ગોપીકા થઇ ઘેલી; આ૦ ૧
વિરહ અગ્ની ઓલાયો અંતરનો, થઇ આનંદની હેલી આ૦ ૨
તેમ ફુલી જેમ પાસે રંગ મહા રત્ન મણી પેલી આ૦ ૩
મહાલક્ષ્મીને દુર્લભ વસ્તુ, તે પ્રમ થઇ શેહલી, આ૦ ૪
દયાના પ્રીતમની સંગે રમતાં; વાધી પ્રેમની વેલી, આ૦ ૫

ગરબી ૫ મી.

ગીરધારી ગોપી રૂપ એક ગીરધારી ગોપી,
જેમ પ્રતીબીંબ સંગ રમે બાળક એમ લીલા ઓપી રૂપ૦ ૧
કાશીમાં મુકીને શ્રી ગોકુળમાં પ્રેમવેલ રોપી, રૂપ૦ ૨
વ્રજવનીતાને વશ થયા વીઠલ વેદ વચનને લોપી, રૂપ૦ ૩
શુદ્ધ ચીતે પ્રેમરસ ના પીધો શું થયું પહેરે ટોપી, રૂપ૦ ૪

સાખીઓ શમશાઓ

ગોકુળીએ લેઇ ચાલ વાલા ગોકુળથી વંદ્રાવન રહું,
તે મુજને દેખાડ વાલા થેઇ થેઇ રાસ રમાડ વાલા,
રાસ રમ્યાના કોડ વાલા, જે જે શ્રી રણછોડ વાલા
સરસ્વતી માતાને વીનવું, ગણુપત લાગુ પાય;
અલબેલી અંબા આશ પુરજો, ગુણુ શેવક તમારા ગાય વાલા,
ગોકુળીએ લેઇ ચાલ વાલા.
ત્રાંબા સુત રીપુ તોડાગર તાબરખ અસ્વાર
તો માતા પીતા ભુસણ તો વેરી સામ જુહાર વાલા
ગોકુળીએ લેઇ ચાલ વાલા (ભગવાન) ૨
ચંદન ભરી તલાવડી માતીડે બાંધી પાળ;
સરોવર પાણી સંચર્યા, રાધા રાણી પાણીડાંની હાર વાલા.
ગોકુળીએ લઈ ચાલ વાલા, ૩

પત્થર મટી થઇ પ્રેમદા, ભોજન કરતાં ગાય;
અરધું અંગ ફરે ફુદડી, તેનું અજીઠું સઉકો ખાય વાલા,
ગોકુળીએ લેઇ ચાલ વાલા, (ઘંટી] ૪
ડુંગર ઉપર દેવડી, સોનાની ઘડે સોનાર;
કાનજી ઘડાવે વેળીયા; રાણી રાધા ઘડાવે હાર વાલા,
ગોકુળીએ લેઈ ચાલ વાલા. ૫
પાંચ વેંતની પુતળી મુખ લોઢામાં દંત
નારી સંગે નીત રમે, તમે ચતુર વીચારો ચીત વાલા
ગોકુળીએ લેઇ ચાલ વાલા (સાબેલું) ૬
કુવા ઢાંકણ ઢાંકણું ખેતર ઢાંકણુ વાડ.
બાપનું ઢાંકણુ બેટડો, ઘરનુ ઢાંકણુ નાર વાલા
ગોકુળીએ લેઇ ચાલ વાલા.
[illegible] સીતા હરણ નહી લંકાપતી રાય,
[illegible] કઉરવ હણ્યા મોકલાવો મારા નાથ વાલા
ગોકુળીએ લેઇ ચાલ વાલા. (ચીર) ૮
મગ મગ જેવડાં મોતીડાં, આંડાઅવળાજ વેહ;
જુવા માબાપનાં છોરૂવાં તમને આવડો શો સ્નેહ વાલા,
ગોકુળીએ લેઇ ચાલ વાલા. ૯
સોપારી જેવડું સારંગડું તલનો ત્રીજો ભાગ.
એ સારંગડે બે રત્ન મળ્યાં. એક ધરતી ને બીજું આભ વાલા,
ગોકુળીએ લેઇ ચાલ વાલા (આંખની કીકી) ૧૦
ડુંગર ઉપર દેવડી ઉપર કળામય મોર,
રાજા તારા મહેલમાં મેં તો દીઠું અંધારૂં ઘોર વાલા.
ગોકુળીએ લેઇ ચાલ વાલા, ૧૧

વેંત જેવડી વરખડી ને ઢાલ જેવડું ફુલ;
કાંચા કમળ ઉતરે, તેનું પાકે થાયે મુલ વાલા,
ગોકુળીએ લેઇ ચાલ વાલા, (કુંભારનો ચાક) ૧૨
ખંભાતી ગાડાં જોતર્યાં મહી ભર્યું છે હીર;
પીઉજી હોય તો મુલવે મારાં ફાટી ગયાં ચીર વાલા,
ગોકુળીએ લેઇ ચાલ વાલા, ૧૩
નગરમાં નાગી ફરે વનમાં પહેરે ચીર;
તે તો તમે લાવજો મારી સગી નણદના વીર વાલા,
ગોકુળીએ લેઇ ચાલ વાલા, (સોપારી) ૧૪
ખંભાતી ગાડાં જોતર્યાં મહી ભર્યો છે દાંત;
પીઉજી હોય તો મુલવે, મને રાતા ચુડાની ખાંત વાલા,
ગોકુળીએ લેઇ ચાલ વાલા ૧૫
ગાય વીયાણી ગાંદરે વાછરડું. વાડા માંહી,
નારી ઝુલે પારણે, તેનાં છોરૂડાં લશ્કરમાંહી વાલા,
ગોકુળીએ લેઇ ચાલ વાલા (બંદુક) ૧૬
આંબલી થડ ચીકણી, ટુંકા ટુંકા પાન
પીઉજી બેઠા સભામાં, તેને કેમ કરી કરૂં સાન વાલા,
ગોકુળીએ લેઇ ચાલ વાલા. ૧૭
નારી પીંડી નર થયો સુરા પહેલો ધાય;
આઠ માસ રણ ગાજતી, પછી નારી થઈ ઘેર જાય વાલા,
ગોકુળીએ લેઇ ચાલ વાલા, (ગોફણનો ગોરો) ૧૮
પાટણ દીવો પ્રગટીયો, મેશ પડી મેવાડ,
આંજનારી આબુગઢ વસે, એનો છેલ વસે ગુજરાત વાલા,
ગોકુળીએ લેઇ ચાલ વાલા, ૧૯

પડી પડી પણ ભાગી નહી, કકડા થયા બે ચાર,
વગર પાંખે ઉડી ગઇ, તેનો ચતુર કરોને વીચાર વાલા
ગોકુળીએ લેઇ ચાલ વાલા, (રાત) ૨૦
આંબો વાવ્યો દક્ષિણ દેશમાં ઉગ્યો અમદાવાદ;
ફાલ્યો ફુલ્યો માળવે વેડાયો ઝાલાવાડ વાલા;
ગોકુળીએ લેઇ ચાલ વાલા, ૨૧
આઠ કડકે નીપજ્યો બે નારી નર ચાર;
તેમાં બે નપુશક વસે તમે તજ્યો ભરથાર વાલા
ગોકુળીએ લેઇ ચાલ વાલા. (પલંગ) ૨૨
તનના કરૂં ત્રાજવાં મનનો કરૂં બજાર
હઇયાની કરૂં હાટડી, હું તો વણજ કરૂં વેપાર વાલા.
ગોકુળીએ લેઇ ચાલ વાલા. ૨૩
નારીને તે નર ઘણા ઝાઝાં સાથે પ્રીત;
નારી પહેલો નર મરે તે તો કોના કુળની રીત વાલા,
ગોકુળીએ લેઇ ચાલ વાલા. ૨૪
જળમાં પેસી ઘર કરે, ઝાઝા જળમાં નાણ,
માથુ વાઢે મરે નહીં એની ખાલ ખેંચે જીવ જાય વાલા
ગોકુળીએ લેઇ ચાલ વાલા. (ડાંગર) ૨૫
આંબો ટેએ મોરીઓ, કોણ સોંપુ રખવાળ;
પેલો પાડોશી પાટલો, મારો પરણ્યો નાનેરૂં બાળ વાલા,
ગોકળીએ લેઇ ચાલ વાલા. ૨૬
બાપે જન્મી બેટડી, બેટડીએ જનમ્યો બાપ;
ચતુર નર સમસ્યા કહો. એ તો બેટી કે બાપ વાલા.
ગોકળીએ લેઇ ચાલ વાલા. (આંબલી) ૨૭

ઉંચી ગોરી ઉજળી, જળ ભરવાને જાય;
કાંટો વાગ્યો પ્રેમનો, એ તો ઉભી ઝોલાં ખાય વાલા
ગોકુળીએ લેઇ ચાલ વાલા, ૨૮

હસ્તી ચઢણુ ગઢ રંગણુ, વેસ્યા વલ્લભ જેમ;
પીઉં પધારો તેને હાટડે, મોકલવો તેવું તેલ વાલા;
ગોકુળીએ લેઈ ચાલ વાલા, (સીંદુર) ૨૯

આંગણે વાવું એલચી, સીચાવું નાગરવેલ;
પરણ્યો હોય તો પાળજે, નીકળ મહીયર વળાવી મેલ;
ગોકુળીએ લઇ ચાલ વાલા. ૩૦

ત્રણ મુખ ને તેર પગ, સાંભળો ચતુર સુજાણ;
નર ઉપર નારી ચઢે, પછી થઇ છે તાણા તાણુ વાલ,
ગોકુળીએ લઈ ચાલ વાલા. (દુઝણું) ૩૧

દરીએ મોતી નીપજે, નહી મોતીનું મૂળ;
ભાગ્યો દાણો નહી મળે, એક બીજું મન વાલા,
ગોકુળીએ લઇ ચાલ વાલા,

ભાગ ૧૭ મો.

ગરબીઓ.

ચાલ સખી સેલાણી આવ્યો મારા બાગમારે—એ રાગ.

તમે વીસરી વીસરી વીસરી રાજ મને બંસી વજાડી
કહાના વીસારી. ટેક૦

મુને મુકી ગયા બાળે વેશમારે,
લીધી સુધ ન લવલેશ, મને૦ ૧

દાસી જાણીને આવો મારા મહેલમારે,
વીના છત્રપતિ તો નથી ચેન. મને૦ ૨

મને નીદ્રા ન આવે સેહેજે એકલીરે,
બીના બાલમ કટે કેસે રેન, મને૦ ૩
મારા જોબનમાં પુર વહી જાય છેરે
તમે આવી માણો મહારાજ. મને૦ ૪
કોઇએ ભરમાવી દીધો મારા છેલને જો,
કીધાં ઘાયલ પ્રીતમ તારાં નેણુ મને૦ ૫
ઓધવ સંદેશો કેજો મારા શામનેરે
વહેલા વળે ત્રીભોવન રાજ. મને૦ ૬
કરજોડી ઓધવ કહું નાથનેરે,
વહે વ્યાકુલ સદા વ્રજનાર. મને૦ ૭
એવું સુણીને રાજ પધારીઆરે,
ગોપી આનંદ ઉર અપાર, મને૦ ૮

....

મને માયા લગાડી મોહનીરે,
મોહની મોહની મોહનીરે,
રાજ અમને માયા લગાડી મોહનીરે, ટેક૦
હું તો હાલું ચાલું ને મને સાંભળેરે,
જોઉં જોઉંરે પ્રીતમ તારી વાટ. મને૦ ૧
વાલો જુમનાની તીરે એકલોરે,
ત્યાં તો ખોબ્લે ઉરાડે નીર, મને૦ ૨
મુંબઇ શહેરનાં તે મોતી વાપર્યાંરે
તે તો આવ્યાં અમારે દેશ, મને૦ ૩
પાતળીઓ હોય તે મુલવેરે,
અલબેલી દરીયા પાર માને૦ ૪

કાઠીઆવાડની તે કાંબીઓ વાપરીરે,
તે તો અમારે દેશ, મને૦ ૫
જુણીસો હોય તે મુલવેરે,
છોગાળો દરીયા પાર, મને૦ ૬
સુરત શહેરનાં સાળુ વાપર્યારે,
તે તો આવ્યાં અમારે દેશ, મને૦ ૭
પાતળીઓ હોય તે મુલવેરે,
શામળીઓ દરીઆ પાર મને૦ ૮
હવે મોહન મથુરાથી આવીયારે:
સર્વે વસ્તુની વોરત થાય. મને૦ ૯
તમે નિર્દય કઠોર નંદલાલ છોરે
કીધાં ઘાયલ ન લીધી સંભાળ. મને૦ ૧૦
એવું સુણી પ્રીતમ પધારીયારે;
આવી કીધી લીલા લ્હેર. મને૦ ૧૧

ગરબી દક્ષણી ભાષાની

(ગોકુળીએ લઇ આલોરે, ઓધવરાજ હમને એ રાગ.)

તુમહી ભીલા વીસરૂ કે ઘેલારે જાદવ નંદકૃષ્ણ,
લબાડ વચન દીલારે જાદર નંદ,
ગોધી વીજ્જામાઝી કોણુલામી સાંગુ
યાંચા તી તુમચે પાય લાગુરે, જાદવ૦ ૧
હરીચી વાટ મી આહોનીશ પાહુ
કૃષ્ણ વીજોગે કુઠે જાઉરે,
દર્શન દો માઘા કૃષ્ણ મોરારી,
મા મી તુમાપર વારીરે જાદવ૦ ૨

લખાડ શપત તુમી અમચી બાલા
સવચીમાં ધરી જાવું ન રહતારે,
સવતીયાં ટેંડ મીતાં પાહતાચી નહી,
સત્ય સાંગુ અમીસાઇરે, જાહલ૦ ૩
અશે આયકુતી હરી રાધા ધારી આસે
હામીચે સ્વામી પ્રસન્ન ઝાલેરે. જાહલ૦ ૪

ગરબી વૃજભાષાની

શામળા ઠાડી રહું કે ઘર જાવું ઠાડી ઠાડી કમળાવુંરે
શામળા રહું કે ઘર જાવું, ટેક૦
કબહી ઠાડીરે મેં તો તુમારે આંગણીયે
સાકર માંખણ પાવુંરે શામળા૦ ૧
વંદરાવનની કુંજગલનમાં;
ગોવીંદ પ્રભુના ગુણ ગાવુંરે, શામળા૦ ૨
જળ જુમનાંમે પતીયાં ભરન ગઇ
પેઇ સુરત લપટાવુંરે શામળ શામળા૦ ૩
સુંદર જળ જુમનાજીકો નીરમલ
નિત્ય ઉઠી ગંગામાં ન્હાવુંરે શામળા૦ ૪
પુરષોતમ પ્રભુકી છબી નીરખત
ચરણકમળ ચીત લાવુંરે શામળા૦ ૫

....

ભુલીયાઇ સાળા કુંજનકે બનમેં
કુંજનકે બનમેં, કુંજનકે બનમેં, બંસી બજાઇ મધુબનમેં;
ભુલીયાઇ સાળા૦ ટેક૦

શ્યામકી ખાતર મેં તો જોગન બન જાવુંગી
હોંશ રહી મનકી મનમેં ઝુલીઆઇ૦ ૧
જલ જમુના મેં પનીયા ભરન ગઇ,
ડર લગી અંગીયા ભીતરમેં ઝુલીઆ૦ ૨
પુરષોત્તમ પ્રકીભુકી છબી નીરખત,
મીધુ ગયે મોહન બનમેં, ઝુલીઆઇ૦ ૩

(છોટી બમનકી અગીયાકુ અતર ઉગાકે ચલી—એ રાગ)

બખુબાનકી લગી શામળીઆસે નેહડા લગાકે ચલી. ટેક૦
આવોજી શામળે મેરી લગી, ઠાડે રહો લાલાજી મેં કબકી ખડી,
બખુબાન૦ ૧
હાથમેં ગજરા. ગુલાબકી છડી,
પાઉંસે ઝાંઝર બજાવતી ચલી. બખુબાન૦ ૨
આંખોમે ભરે સુરમોને મુખમાં ભરે પાન.
છોટીસી ઉમર રાધા બોતસા ગુમાન. બખુબાન૦ ૩
બાઇ મીરાં કહે પ્રભુ ગીરધર નાગર;
ગોવાલણી મીલ ગયે જુમનાકે તીરે બખુબાન૦ ૪

ભાગ ૧૮ મો.

લાવણી ૧ લી.

હે નાથ અમારો હાથ કેમ ઝાલો છો;
શું વાંકા વાંકા વિઠલ કેમ ચાલો છો;
મારે માથે મહીનું માટ ખોટી નહી થાઉ;
નહી આપું દધીનું દાણ સમ હું ખાઉં,

મારે વીઠલ કહું છું વાત વેગળા રહેજો,
કાંઇ કહેવા હોય તો અળગા રહીને કહેજો
તમે મનના માન્યા મન માલો છો,
શું વાંકા વાંકા વીઠલ કેમ ચાલો છો.
અણીયારી તમારી આંખ ભ્રકુટી ભારી;
મોહીત કરે છે વૃજને વાંસરી તારી;
પણ હું નહી તેવી સમજી લેજો વાલા
નહી સરે એથી અહીં કાંઇ નંદલાલ
જેવો પોતે તેવા સહુને ભાળો છો
શું વાંકા વાંકાં વીઠલ કેમ ચાલો છો
મુકોને પાલવ ફાટે ચુંદડી મારી.
ફુટશે મહીનું માટ ઘેલા ગીરધારી
કોમળ આ મારો કર મરડાઈ જાશે
નંદાશે બીલોરી છંદ જોન બહુ થાશે.
ગોરસ માટપર હાથ કેમ ડાલો છો.
શું વાંકા વાંકા વિઠલ ચાલો છો.
તુટશે ચોળીની કસ વાગશે વાલા,
મરડાશે પાવડી મારી નંદના લાલા,
તને નિર્લજને શી લાજ હું તો લાજુ છું
કોઇ દેખે દુરીજન લોક તેથી ભાગુ છું.
સ્વામી ગોરધનના પ્રીતે ડોલો છો.
શું વાંકા વાંકા વિઠલ કેમ ચાલો છો.

ફીરતારી કહો હો નાર વાત સાંભળજે
આપને દધીનું દાણુ પછી પરવરજે,
બહુ દેખી તારા જેવી નાર ઠગારી
આવી સમજાવા આંખે કાજળ સારી,
વળી ટીકડી કીધી ભાગ ગાલપર ટબકી
ગલામે મોહનમાળા કાળી કંચકી;
શ્રી કૃષ્ણુ કહે તું કહ્યું મારૂં કરજે
આપી દધીનું દાણુ પછી પરવરજે
હું તોડું હાર હવે ગળાનો તારો
જીમનાના ઘાટપરે દાવો દાણુનો મારો
તે કારણુ નારી મહી તારા લુટીશું.
આ રૂપ રંગ ને જોબનનો રસ લઇશું.
તે પછી રાધીકા કરવું હોય તે કરજે
આપીને દધીનું દાણુ પછી પરવરજે
તારૂં મુખડું જોઇને મન હરખે છે મારૂં
ઉભીરે છબીલી નાર માટ ઉતારૂં
બેશોને શીતળ છાય સંગ છે સારો
મેળાપ થશે આ વનમાં તારો મારો
શુભ શીખ આપે શ્રીકૃષ્ણુ કાનપર ધરજે
આપીને દધીનુ દાણુ પછી પરવરજે
ગુલાબી રંગનો સાળુ કસબી કોરે
તુજ કટી સિંહના સરખી ચીતડુ ચોરે
પાયે નેપુર ને ચોળી રંગ ઘેરી છે
અણિયાળી તારી આંખ ઝાઝી ઝેરી છે

કહે ગોવરધનના નાથ વાત સાંભળજે;
આપીને દધીનું દાણ પછી પરવરજે

લાવણી ૩ જી.

એવું સુણીને રીસથી બોલી વ્રીજની બાળા
ચાલોને પાધરી મુકીને મનનાં ચાળા
મારો જાય સાથ સહીયરનો મુકી દેજો
નવ કરો આળ પાસરા રહેજો
ફુટશે મહીનું માટ દધી ઢોળાશે
મારી મોહન નવરંગ સાડી ભીંજાશે.
મને ડર લાગે દુરીજનનો કાનજી કાળા,
ચાલોને પાધરા મુકી મનના ચાળા
જાણીને વાત આ નણુદલ મારી નડશે
સાસુના આગળ સાચા જુઠાં કરશે
મારી સાસુ દેશે ગાળ આળ ચઢાવે
પરણ્યાને કહીને માર મુને ખવડાવે
હું કહું છું એટલા માટે મોરલીવાળા
ચાલોને પાધરા મુકી મનના ચાળા
નારી જોર કરે જુગજીવન અહી નવ ચાલે
ટરો છો ઢોંગ ધુત્યાનો કોઈ નવ આવે
મેં જાણ્યું તારૂં જોર ઢોર ચારીને
કાઢયું છે મોટુ નામ માસી મારીને
ફરતા વનમાં તમે ઓઢી કામળી કાળી
ચાલોને પાધરા મુકી મનના ચાળા
શું સમજે રસ ગોરસનો લેવા કાન

નાનડીઆ નંદના બેસો છાના માના
હું સાંખી રહી છુ ભોળી બાળક જાણી
કે મળશે ગામની નાર કાનુડા દાણી
કહો ગોવર્ધનના નાથ મોરલીવાળા
ચાલોને પાધરા મુકી મનના ચાળા

ભાગ ૧૯ મો.

લગ્નમાં ગવાતાં ગીતો.

ગીત ૧ લું કંકોત્રી,

કંકુ છાંટી કંકોતરી મોકલે કોડે કહાવે સુભદ્રા બ્હેન
વીરા વહેલા આવજો૦
દેવ દુંદાળાને લાવજો એ છે પારવતીનો પુત્ર વીરા૦
શ્રીકૃષ્ણ બળદેવ બે બાંધવા પવિત્ર પીતા વાસુદેવ વીરા૦
પાંચ પાંડવ તે દાસ તમ તણા હરનીશ જપે તમારૂં નામ વીરા૦
જગત જનેતા દેવકીની રોપના અંજના દેવી તમારા માત
વીરા વહેલા આવજો૦
ભત્રીજા ભલા ભાવતા તમ આવે થાશે સુખડીત
વીરા વહેલા આવજો૦
રાણી રૂક્ષ્મણી ને રેવંતી સતભામા ને જાંબુવતી
વીરા વહેલા આવજો૦
બીંડ બંજન તમારી ભાભીઓ સહુ એકસોને આઠ
વીરા વહેલા આવજો૦

કંથ દીયરીઆને કોડ ઘણાં ભાઇ અવતારણુ ભગવાન વીરા૦
સાથે જાદવ સઘળાને લાવજો બીજી ઉત્તમ વરણુ અનેક વીરા૦
વેદ વાંચતાં વિપ્રને લાવજો બીજો સર્વ કુટુંબ પરીવાર વીરા૦
થોડું લખ્યું ઘણું કરી વાંચજો પ્રભુ નોંધારાના આધાર વીરા૦
પ્રિતીદ્રષ્ટેરે વહેલા પધારજો શેષનાગ નવ પામે પાર વીરા૦
પાને ફુલ ભરાવી છે છાબ અગરચંદન ભર્યા ઓરડારે
જગાડોરે વહુ વનીતા કંથ રાણી રાંદેલને કરે આરતીરે
આરતી અવસર હોયરે રંનાદેવ પહેલાજ પહોરની આરતીરે
પાન ફુલે ભરાવી છે છાલ તો અગર ચંદનના ભર્યા ઓરડારે
જગાડોરે વહુ નવી વહુના કંથ રાણી રાંદેલને કરે આરતીરે
આરતી અવસરે પોયરે રંનાદેવ બીજા પહોરની આરતીરે
પાન ફુલે ભરાવી છાબ તો અગરચંદનના ભર્યા ઓરડારે
જગાડોરે નવી વહુના કંથ રાણી રાંદેલને કરે આરતીરે
આરતી અવસરે હોયરે રંનાદેવ તીસરા પહોરના આરતીરે
પાન ફુલે ભરાવી છાબ તો અગરચંદનના ભર્યા ઓરડારે
જગાડોરે નવી વહુના કંથ રાણી રાંદેલને કરે આરતીરે
આરતી અવસરે હોયરે રંનાદેવ ચોથલી પહોરની આરતીરે

ઘાટડીયાળાં નાવારે બેઠાં આદિતની ધરનારરે રંનાદેવ.
સોળ રંગ સોઇ રંગ લાલ કસુંબો. મથુરામાં મોધા વેચાયરે રંનાદેવ
કેળાં કાતળીયા ને આંબા પાતળીઆ ખડણુચાં છોલાયરે રંનાદેવ
મારેરે આંગણે કુઇરે ચણાવો ધુધટે સમણુા પાણીરે રંનાદેવ
ઘાટડીયાળાં નાળારે બેઠાં નથુભાઇની ધરનારરે રંનાદેવ,

સોળ રંગ સોઈ રંગ લાલ કંસુઓ મથુરામાં મોંઘો વેચાયરે રંનાદેવ.
કેળાં કાતળીયાં આંબા પાતળીયા ખડબુચા છોલાયરે રંનાદેવ

ગીત ૭ મુ.

સમીરે સંધ્યાએ નીસર્યા દેવ કયાં જઇ વસશો ૧
વસીશું તે આંબા આંબલી વસીશું સરોવરની પાળે ૨
વસીશું તે નથુભાઇને ઓરડે જે મીઠા બોલી નાર ૩
મીઠી બોલે ને મન વીસે વળી લાગે છે પાએ ૪
પાયે લાગીને શું માગીયાં વણીવનાં લાજ ૫
અખંડ એ વાત ન ઘાટડી માગ્યા પુત્ર પરીવાર ૬

ગીત ૮ મું.

રાંદેલ માનો રહરોયે સોરંભતો પુજા કોણે કરી?,
નથુભાઇને ઘેર નવી વહુ તો રાંદેલ પુજા તેણે કરી;

માંડવાનું ગીત ૯ મું.

મારો માંડવો મોગરે છાયોને નેત્ર ઓછાડીયોને
માનેત માંડવે કોણુ કોણુ આવ્યું ને કોણુ આવશેરે
હું તો જોઉં મામા કીયા ભાઇની વાટ જેને આવે રંગ રહેશેરે
મારે માંડવે મોતીલાલ આવ્યા હરીલાલ આવશેરે
હું તો જોઉં માણેકલાલની વાટ જેને આવે રંગ રહેશેરે
મારે માંડવે દેઈ વહુ આવ્યા કોઇ કોઈ વહુ આવશેરે
હુંતો જોઉ મારી કઇ વહુની વાટ જેને આવે રંગ રહેશેરે.

મારે માંડવેરે આંબાવહુ આવ્યાં જીવકોર વહુ આવશેરે
હું તો જોઉં મારી ઇચ્છા વહુની વાટ, જેને આવે રંગ રહેશેરે,

ગીત ૧૦ મું

ઉંચા મંડપ મોગરે રચાવો. મેં તો કોડે પગરણ માંડીઆરે
મંડપ ઉપર જાજમો પથરાવો, મેં તો કોડે પગરણ માંડીઆરે
જાજમ ઉપર બાજીઓ ઢળાવો, મેં તો કોડે પગરણ માંડીયારે;
બાજઠ ઉપર બાજીઓ ઢળાવો, મેં તો કોડે પગરણ માંડીઆરે;
બાજી ઉપર પરમાળીના પાસા, મેં તો કોડે પગરણ માંડીઆરે.
રમશે રમશે રાજપીપળીના રાજા, મેં તો કોડે પગરણ માંડીઆરે.
સામા મળશે નાનાભાઇ દેશાઇ, મેં તો કોડે પગરણ માંડીઆરે,
હાર્યાં હાર્યાં રાજપીપળીના રાજા, મેં તો કોડે પગરણ માંડીઆ
જીત્યા જીત્યા નાનાભાઇ દેસાઇ મેં તો કોડે પગરણ માંડીઆરે,
જીત્યા ઉપર નોબત વગડાવે મેં તો કોડે પગરણ માંડીઆરે,
હાર્યા ઉપર ગધેડા ભુકાવો મેં તો કોડે પગરણ માંડીઆરે.

ગીત ૧૧ મું.

સુરજ ઉગ્યો કેવડીયાંની ફુણમેં કે વ્હાણેલાં ભલે વાયારે
સુતા જાગોરે વસુદેવના નંદ કે વ્હાણેલાં ભલે વાયાંરે
તમ જાગોરે જાગે સહુ દેવ કે વ્હાણેલાં ભલે વાયાંરે
લેજો લેજોરે પીતળનો લોટો કે વ્હાણેલાં ભલે વાયાંરે,
દાતણ કરજોરે તુલસીને કયારે કે વ્હાણેલાં ભલે વાયારે,
સુખ લેજોરે પામરીઓ છેડે કે વ્હાણેલાં ભલે વાયાંરે.
નામ લેજોરે શ્રી નામના નામ કે વ્હાણેલાં ભલે વાયાંરે
સુરજ ઉગ્યોરે કેવડીયાની ફુણસે કે વ્હાણેલાં ભલે વાયાંરે

સુતા જાગોરે પારવતી વહુના કંથ કે વ્હાણેલાં ભલે વાયાંરે
તમ જાગોરે જાગે સહુ ઢેડ કે વ્હાણેલાં ભલે વાયાંરે
લેજો લેજોરે અધવાના લોટા કે વ્હાણેલાં ભલે વાયાંરે
દાતણ કરજોરે ઉકરડાંની ટોચ કે વ્હાણેલાં ભલે વાયાંરે
મુખ લાજોરે મશોતાને છેડે વ્હાણેલાં ભલે વાયાંરે
નામ લેજોરે તમારા બાપનું કે વ્હાણેલાં ભલે વાયાંરે

ગીત ૧૨ મું.

કોણે મારાં આંગણું સમરીયાંરે.
કોણે પુર્યો મોતી કેરા ચોક મારાં આગણું રળીઆમણુંરે
કોણે મારાં સામા વાડા ધોળીયારે
કોણે લખીયો હંસને મોરા મારા તોડા રળીઆમણુંરે
ડાહ્યાભાઇએ આંગણું સમારીયાંરે
મોતી બહેન પુર્યાં મોતી ચોક થારાં આગણું રળીઆમણુંરે
લલુભાઇએ સામા તોડા ધોળીયારે
સુરી બ્હેન લખીયા હંસને મોર, તોડા રળીઆમણુંરે

ગીત ૧૩ મું.

આવો માણુસ બેસો બેસણેરે,
કહો તમારી વાડીયોનું મુલ, માલણ રાણી એમ ભણેરે.
લાખ બે લાખે મારો મોગરોરે
અધભાગે ચાપલીઆનો છોડ. માલણ રાણી.
લાખ ખરચ્યાને લોને લાલજીરે
લાડાકરે મુજીયાજીને કાજ. માલણ રાણી.

ગીત ૧૪ મું.

હાંરે લીલુડા વાંસ વઢાવો તેની રતન ટોપલીઓ મઢાવો,

ટોપલી મોતીલાલના હાથમાં આપો,
મોતીલાલ ધાંચો થઇ ઘેર આવે
મારી ગંગા બ્હેનને ન ભાવે
સ્વામી ક્યાં લાગી આવડી વાર
ગોરી તારે મઇયર ગરમણુ માંડયાં
પાછલી રાતનાં દળણાં દળાવ્યા,
પરોઢીયામાં પાણી ભરાવ્યાં
વહાણે વાએ વાસીદાં વળાવ્યા
ખરે બપોરે બણુગાં ફુંકાવ્યાં

ગીત ૧૫ મું.

ઉગતા સુરજની રજ ખરીરે
એનીરે નજરે કાંઇ શ્રીકૃષ્ણ ઘડીયારે ૧
અતી ગોરારે અતી ફુટડારે;
હુ તો તમને પુછું મારાં દેવકીજી વણજારારે ૨
તમે કેમ શ્રી કૃષ્ણ જોઇયારે
ઘડીએ બે ઘડીએ ઘડીયાલડા વાગેરે ૩
પહોર બે પહોર જશ આરતીરે
આરતીરે કરો દેવકીજીની કુખેરે ૪
જેની કુંખે શ્રી કૃષ્ણ જાઇયારે
ઓરડીએ ઉસ ને પરસાળે અજવાળાંરે ૫
કુળને અજવાળ્યાંરે વાસુદેવ તણાંરે,
ઉગતા સુરજની રજ ખરીરે,
એની રજે કંઇ મુજીયાજી ઘડીયારે ૬
એની ગોર ગોરારે અતી દુકડારે

હું તો તમને પુછું મારા રૂક્ષ્મણી વણજારા. ૭
તમે કેમ મુજીયાજી જાઇયારે;
ઘડીએ બે ઘડી ઘડીયાળાં વાગેરે; ૮
આરતડીરે કરો રૂક્ષ્મણીની કુખેરે
જેની કુખે મુજીયાજી જાઇયારે. ૯
ઓરડીએ ઉભા અને પરસાળે અજવાળારે
કુળને અજવાળ્યાંરે વાસુદેવ તણાં / ૧૦

ઉંચી ઉંચી મેડી મારાં ઘરરે વીવાતાં તો પોઢાશે
નણદી વસેરે ૧
વીરાંની મેડીએ રૂડા કાચ ઢળાવું
ત્યારે ઢળ્યો તો ભમર ઢોલીઓરે ૨
ત્યાં ચડી પોડે મારો માડીનો જાયો
તો વાએ ઢોળેરે ભાભી કુટડીરે ૩
તો વાએ ઢોળતાં ભાભી ગોઠડીએ ગોઠ્યા
નણદી પાડોશે ન રાખીએરે ૪
દીઠું અણદી નણદી જુરવસ્ત્ર માગે
તો નિત્ય ઉઠીને ક્યાંથી આપીયેરે ૫
ઘરની ધણીઆણી તમે એવું શું બોલો
બ્હેન વિના વીવાહ કોણ મહાલશેરે ૬
સાત સોપારી મારી પાડોશણને આપું
તો તે મારે અહીયાં મહાલસેરે ૭
ઘરની ધણીઆણી તમે એવું શું બોલો
તો બ્હેન વીના ગણેશ કોણ પુજશેરે ૮

આને લાડુ મારી જેરાણીને આપું
તો તે મારે ગણેશ પુજશેરે ૯
ઘરની વહુઆરૂ તમે પાણીડાં જાઓ
તો જમવાને બેસે મરાં બેનડીરે ૧૦
ઘરની વહુઆરૂ તમે પાણીડાં જાઓ
બારીઓએ બેસે મારા બેનડીરે. ૧૧
ઘરની વહુઆરૂ તમે હેરાને ફેરા
તો પાકવાનને ઓરડે મારી બેનડીરે ૧૨
ખાસડું ખંખેરૂં ગોરી ઘણીએક આવે
તે રૂપઇયાં ઉછાળે બેનીના મળોરે. ૧૩
માતાના જાયા તુને દેઉરે આશીષ
તો સાતને દીકરે હિંડજો મલપતારે ૧૪
વહેવણની જોઇ તુને દેઉ આશીષ
તો સાતને શોકે આંસુ ઢાળજેરે ૧૫

ભાગ ૧૮ મો.

ગણેશનુ ગીત

ગણેશ પાટ બેસાડીએ ભલાં નીપજે પકવાન,
સગાં સંબંધી તેડીએ જો પુજ્યા હોય મોરાર;
જેને તે આંગણે પીંપળો તેનો તે ધન્ય અવતાર;
સાંજે સવારે પુજ્યા હોય મોરાર;
જેને પેટે ચાર દીકરા તેનો તે ધન્ય અવતાર;
ચારે વહુઓ પાએ પડે જો પુજ્યા હોય મોરાર;
જેને પેટે ચાર દીકરી તેનો ધન્ય અવતાર.

સાચ્યાં મુચ્યાં ધન વાવરે જો પુન્યા હોય મોરાર;
માંકડીઆની મારી જાટડો બાંધી તે ઘરને બહાર
સાંજે સવારે શેક કાઢીએ જો પુન્યા હોય મોરાર;
રાતો ચુડો મારો રંગ ભર્યો કોરે તે કમખો હાથ
ઘરચોળે ઘેર ભાગીએ જો પુન્યા હોય મોરાર;
કાઠા તે ઘઉંની રોટલી ગળગળીઓ કંસાર
ભેગાં બેસીને આરોગીએ જો પુન્યા હોય મોરાર.

ગીત ૧૮ મું.

પીઠી પીઠી ચોળેરે પીતરાણીરે;
પેહલી પીઠી ચડશેરે મારા જીયા વરને.
ઉતરની ચડશેરે પેલી છોડીને
પાકાં તેલ ચડશેરે મારા જીયા વરને
કાચાં તેલ ચડશેરે પેલી છોડીને,
પડતી કેરી ખાશેરે મારો જીયાવર
ગોટાળાને ચુસસેરે પેલી છોડીરે,

ગીત ૧૯ મું.

ઉકરડી નુતરતાં વનમાળીરે,
જડીઓ છે સોનાનો ખુટો કે ગુજરમાળીરે
તેની ઘડાશે કોટડી વનમાળીરે
સોવરામેશ જમણા કાને કે ગુજરમાળીરે
ઉકરડી નુતરતાં વનમાળીરે
જડીઓ છે લોઢાનો ખુટો કે ગુજરમાળી
તેનો ઘડાવેશ દીવડો વનમાળીરે
સોવરાવીશ જમણે હાથેરે ગુજરમાળીરે.

ગીત ૨૦ મું.

ઉંડોને કુવો જળ ભર્યોરે ઈં મળ્યો શેવાળ,
આથમણી ડગમગેરે,
હું તમને પુછું રતી વહુરે કેમરે કુલ્લચંદભાઈ દુબળારે,
રાતે રમે રાણે સોગટાંરે દહાડે દેસાઈઓનો સાથ
આથમણી ડગમગેરે,

ગીત ૨૧ મું.

પાત્ર વીનાનો લાડવો વનમાળીરે,
પીરસ્યો છે ઇચ્છાવહુને ભાણે કે ગુજરમાળીરે,
જમતાં મનસુખભાઈ સાંભર્યા વનમાળીરે
ઘાલ્યો છે કાંચળીમાય કે ગુજરમાળીરે,
ભરી સભામાં પડી ગયો વનમાળીરે,
ગધેડી થઇ છે ફજેત ગુજરમાળીરે:

ગીત ૨૨ મું.

જીરે આજ મેં તો અડદા પર્વત નોતર્યારે
અડદા તમે તો મારે પાપડ વણવા જોગ,
મારે સજન મેળાવો જો મળ્યોરે,
જીરે આજ મેંતો ચોળા પર્વત નોતર્યારે
ચોરા તમે તો મારે વડીઓ મુકવા જોગ;
મારે સજન મેળાવો જો મળ્યોરે
જીરે આજ મેં તો મગ પર્વત નોતર્યારે
મગ મારે તો તમે પીઠી કરવા જોગ,
મારે સજન મેળાવો જો મળ્યારે,

ગીત ૨૩ મું.

સોનાનો થંભ હીરે જડયોરે,
થંભનું નામ ન જાણું વીવા ઘેર આપણેરે
થંભનું નામ મોતીલાલ વીવા ઘેર આપણેરે
સોનાનો ગજ હીરે જડયોરે,
ડોશી વાણીયાનું નામ ન જાણું વીવા ઘેર આપણેરે
ડોશી વાણીયાનું નામ ઝવેરભાઇ વીવા ઘેર આપણેરે
લાંબી લેખણે લેખાં લખેરે
લેખાવટીયાનું નામ ન જાણું વીવા ઘેર આપણેરે
લેખાવટીયા હીમતભાઇ નામ વીવા ઘેર આપણેરે
સાંગા માંચીએ બેઠા પુન કરેરે
પુન્યવંતાનું નામ જાણું વીવાહ ઘેર આપણેરે
પુન્યવંતાં નવલબાઇ નામ વીવાહ ઘેર આપણેરે
ઓરડામાં લક્ષમી વાસો વસેરે
લક્ષમીનું નામ કાશીવહુ વીવાહ ઘેર આપણેરે
ખભે કોથળી સોને ભરીરે
નાણાવટીયાનું નામ ન જાણું વીવાહ ઘેર આપણેરે
નાણાવટીયાનું નામ માણેકલાલ વીવાહ ઘેર આપણેરે
હાથમાં પાટીયો સોઇ ભલીરે
નીશાળીયાનું નામ ન જાણું વીવાહ ઘેર આપણેરે
નીશાળીયા ભીખાભાઇ નામ વીવાહ ઘેર આપણેરે
બાંબે પરસાળે બાળક રમે રમે
બાળકનું નામ ન જાણું વીવાહ ઘેર આપણેરે

તાંબાના બેડે પાણી ભરેરે
પાણીયારીનું પરસન વહુ નામ વીવાહ ઘેર આપણેરે

ગીત ૨૪ મું.

પાય પાવઠાને કે કેસરીયા વાઘા,
કાને સોનાની લોળેરે કોઇ વરઘ વધાવો;
એટલે રણછોડરાય સીમાડે આવ્યા
સીમાડે છત્ર ઢોળાવોરે કોઇ વરઘ વધાવો.
એટલે રણછોડરાય ભાગોળે આવ્યા,
ભાગોળે ભેરો વગડાવોરે કોઇ વરઘ વધાવો.
એટલે રણછોડરાય જાનીવાસે આવ્યા,
કલવો સાળીને હાથેરે કોઇ વરઘ વધાવો.
એટલે રણછોડરાય ખડકીએ આવ્યા,
ખડકીનાં ખખડયાં છે કમાડરે કોઇ વરઘ વધાવો.
એટલે રણછોડરાય તોરણે આવ્યા,
પુખણાં સાસુને હાથેરે કોઇ વરઘ વધાવો.
એટલે રણછોડરાય માયરામાં આવ્યા
મામાજી કન્યાને પધરાવોરે કોઇ વરઘ વધાવો.

ગીત ૨૫ મું.

ગોતરડો ઉતારોરે ગોરજી વહુ માગે છે સવઇયો ગોરજી
વહુનો બાપ ભવઇયો ગોરજી વહુ માગે છે સવઇયો ગોરજી
વહુનો બાપ ખોકડો ગોરજી વહુ માગે છે બદામ ગોરજી

વહુનો ભાઇ હજામ ગોરજી વહુ માગે છે આરસી ગોરજી
વહુનો ભાઇ પારસી ગોરજી વહુ માગે છે આરસી ગોરજી

ગીત ૨૬ મું.

લાડણો પાન ચાવે ને રસ ઢોળે,
લાડણો તો વળી વળી પાછું જોવે
જાણે મારા બાપા સાથે આવે
જાણે મારા સસરાનો રંગરાખે
લાડણો પાન ચાવે ને રસ ઢોળે
લાડણો તો વળી પાછું જુવે
જાણે મારી માડી સાથે આવે
જાણે મારી સાસુનો રંગરાખે
લાડણો પાન ચાવે ને રસ ઢોળે
લાડણો તો વળી વળી પાછું જુવે
જાણે મારા વીરા સાથે આવે
જાણે મારા સાળાનો રંગ રાખે

ગીત ૨૭ મું.

લીલી ઘોડીને પીળો ચાબખો ઘોડી ઘણું ગાજે
લીલડાં જડીત્ર પલાણુ વ્હેવાણુ મારી છન્દો નાચે
છંદે ખુંડાવ્યારે છુંદણા ઘોડી પણુ ગાજે
હોંશે રંગાવ્યા કાળાં દાંત વહેવાણુ મારી છંદે નાચે

મોહી ચઢી જીયાવર સંચર્યાં ઘોડી ઘણું ગાજે
મોહી રહ્યાં ચાર દેવ વ્હેવાણુ મારી છંદે નાચે
હવેને વિશ્વનાથરે મોહી રહ્યા ઘોડી ઘણું ગાજે
ગયામાં ગદાધર દેવ વ્હેવાણુ મારી છંદે નાચે
ચોથલે ઘોળેશ્વર દેવ વ્હેવાણું મારી છંદે નાચે
સારોએ મોહી શું કીધાં ઘોડી ઘણું ગાજે

ગીત ૨૮ મું.

બન્યો ઉમલ્યો આવે છે
" લંકાગઢું વાણુ પુરાવે છે
" બેનડીની ઝાલ ઘડાવે છે
" ઉમલ્યો ઉમલ્યો આવે છે
" સુરતગઢ વાણ પુરાવે છે
" ત્યાં થકી સોની તેડાવે છે
" બેનડીની ઝાલ ઘડાવે છે
" ઉમલ્યો ઉમલ્યો આવે છે.
" સુરતગઢ વાણુ પુરાવે છે
" ત્યાં થકી જડીઆ તેડાવે છે.
" બેનડીની ઝાલ જડાવે છે.
" ઉમલ્યો ઉમલ્યો આવે છે.
" અમદાવાદ વાણુ પુરાવે છે
" ત્યાં થકી પટવા તેડાવે છે
" બેનડીની ઝાલ ગંઠાવે છે.
" બન્યો ઉમલ્યો ઉમલ્યો આવે છે.

,, એની નગરીમાં ધુમ મચાવે છે
,, એનો ઉંઘતી લોક જગાડે છે.

ગીત ૨૯ મું.

એક લીલી તે લીલી લીલડી
એને લીલુડી જડીત્ર પલાણુ રે જગલીલડી
મારા સોય ઘોડાને બસેં હાથીઆ
મારા હાથી દેખીને વેવાઇ બી ગયો
મારી કેમ કરી રહેશે લાજરે જગ લીલડી
મારા કાયાભાઇએ સાનમાં સમજાવીઆ
મારા લલુભાઇએ સાનમાં સમજાવીયા
તમારી બલેરી રાખીશું લાજરે જગલીલડી
એક લીલી તે લીલી લીલડી
એક લીલુડી જડીત્ર પલાણુરે જગલીલડી
મારા સોય ઘોડાને બસે હાથીઆ
મારા ઘોડા દેખીને વેવાઇ બી ગયા
મારી કેમ કરી રહેશે લાજરે જગલીલડી
મારા કીયા ભાઈએ સાનમાં સમજાવીયા
મારે મણીભાઇએ સાનમાં સમજાવીયા
તમારી બલેરી રાખશું લાજરે જગલીલડી

ગીત ૩૦ મું.

આ મારૂં વાજીંત્ર કરે ઝમકારા
જેમરે વાગેરે સાજન મળેરે
વાગતું વાગતું પોળમાં પેઠું

તો ઘરરે વેવાઇનાં કયાં છે રે
ઉંચલા અવાસને નીચલા દરવાજા
ત્યાં મોતી જડયા તોરણ બારણેરે
ચોકમાં ચંપો પરસાલે નાગરવેલ
તો ગોરીએ દીવા અજવાળીયારે
સાત દીકરડા તું જણ મોરી ગોરી
તો જેમ દ્રવ્ય ખરચુંને રવ ચડેરે
એક દીકરડી તું જણ મોરી ગોરી
તો સાજન જમાડું ઘર આંગણેરે
બાપે માયરામાં આપીરે બેટી
તો માડીએ આપી જોટડીરે
રાસ રચું બેનને સાસર આપો
તો ભેંસ દોવા તામડીરે
ચીરના ચંદરવા જાદરના ગાલેચા
તો મછલી બંદરના ચોરસારે
બુરાનપુરી ગોરી વીજાપુરી ઝાઝી
તો નવારે નગરના વાડકારે
ત્રાંબા તરીયા પીતળના અખરીયાં
તો નવારે સુખડના પાટલારે
એટલું લેઇ બેન સાસરે જજો
તો લાજ વધારજો આપણીરે

ભાગ ૨૧ મો.

ગીત ૩૧ મું.

મારા નવલા વેવાઇ તમને વીનવું છપ્પરી સાંકળ શેરી વળાવને,
મારા મોટાનું સાજન આવશે તારા ઉકરડા દેખીને લાજશેઃ
તારા છબ્બા છોકરાને મારશે, તારા બઇડં બુઢાને દાટશે,
તને નફટને નહી લાજરે તને નિર્લજને શું કહીયેરે

ગીત ૩૨ મું.

કુંવર હેલો દઇ ઘોડે ચડીયા એમના વેરીને ધાસકા પડીયા,
દહી દુધનાં ગોરસ ખાટાં, એમના વેરીનાં હઇયાંરે ફાટયાં;
ખહાં દુહુનાં ગોરસ ભરીયાં એમના વાલ્લાનાં હઇયાંરે ઠરીયાં.

ગીત ૩૩ મું.

વર તે બહુરે હોંશીલો વર તો બહુરે ખાંતીલો;
એની મરધાનયણી જુવે વાટરે નગારાં વાગે ધીમે ધીમે
વરને તો સોનીડાની શેરી વચ્ચે સંચર્યોરે
વરને ઉતારીયો વસાવતાં લાગી વારરે
વર તો મોળીડાની શેરી વચ્ચે સંચર્યોરે
વરને ખુપ વસાવતાં લાગી વારરે નગારાં૰
વર તો ગાંધીડા શેરી વચ્ચે સંચર્યોરે
વર શ્રીફળ વસાવતાં લાગી વારરે. નગારાં૰
વર તો ડોશીડાની શેરી વચ્ચે સંચર્યોરે
વરને શીરબંદ વસાવતાં લાગી વારરે. નગારાં૰
વર તો તંબોળીડાની શેરી વચ્ચે સંચર્યોરે,
વરને પાન વસાવતાં લાગે વારરે નગારાં૰ ઇત્યાદી

ગીત ૩૪ મું.

તો જમ જમરે જમઈડા કલવો તારી માડી પીરશેસે કલવો.
તારી સાસુએ પીરસ્યો છે કલવો તારી સાસુ તે હબ્બાની ભોળી.
તને ઘીમાં નાંખશે ભોળી તારી ... તે હબ્બાની કપટી,
તને મીઠું નહીં આપે ચપટી તારા ગાંઠે આવડો શો મચકો:
તને ગોળ ન આપે કરી ધચકો.

ગીત ૩૫ મું.

મારી ઈંધણુ વેવણુ જાગરે તારા ઘર પછવાડે થઈ રહ્યા છે સોરરે
મારા પગ સુજી થયા થાંભલા પેલી વેવણુને લઈ ગયા જાંગલા
મારા પગ સુજી થયા આરસી પેલી વેવણુને લઈ ગયા પારસી.

ગીત ૩૬ મું.

શેરી શેરી ઘુઘુરડાં વાગે છે.
કોઈ ઉમરાવ જાદો આવે છે.
કોઈ જાણુ કરો પીછાણુ કરો,
પેલા નવલા વેવાઈને જાણુ કરો.
પેલા કોકીલા વહેવાઈને જાણુ કરો.
તારી શેરી છે સુંવાળીરે.
તારી ઘરધણીઆણી કાળી,
અમારી જાનમાં આવ્યા મોટારે
વહેવણુ જળ ભરી લાવે લોટારે
વહેવણુ સેજેરે કંકાવટી
તારે બારણે આવ્યો નાણાવટી
વહેવણુ સેજેરે સોપારી
તારે બારણે આવ્યો વેપારી

વહેવણુ લેજેરે સુપડલું
તારા ચુલા પછાડી ગારોરે
તારે દીકરી જણ્યાનો વારોરે
તારા ચુલા પાછળ ઈંટરે
તારે દીકરી જણ્યાની રીતરે
તું તો દીકરી જણી જણી થાકીરે
આંબા કેરીની પેઠે પાકીરે

ગીત ૩૭ મું.

હળવે હળવે પોખરે મોટાના ટાપારે
બાળા વરને વાગશે સાઠી ચોખારે
રવઈયો ના પોકેશ વહેવાણ
રવઈયો તારે વલોવા જોઈશું
સાંબેલું ના પોકશ વહેવાણ
સાંબેલું તારે ખાંડવા જોઈશું
તરાકે ના પોકેશ વહેવાણ
તારાકે તારે કાંતવા જોઈશું
સળીએ ના પોકેશ વહેવાણ
સળીઓ તારા બાપનાં પાળીયાં
સંપુટના પોકેશ વહેવાણ
સંપુટ તારે દીવો કરવા જોઈશું
ધુંસરૂં તારે ગાડે જોઈશું

ભાગ ૨૨ મો.

ગીત. ૩૮ મું.

લીપ્યાં ગુપ્યાં ઓરડા સાપોલીયું જાય
ફુલચંદની પુંઠમાં સાપોલીયું જાય
જાય મુછો મરડતું સાપોલીયું જાય
જાય ધડાકા લેતું સાપોલીયું જાય
એ એના બાપા સાપોલીયું જાય
દીઠું હોય તો કહાડરે સાપોલીયું જાય

ગીત ૩૯ મું.

સુરત શહેર વસે એક સોનીરે ઘડજે વાકડાની પોંચુરે
એની પોંચીએ ઝાઝા હીરારે
બાજુ બંધ સરખી પોંચીરે
મુંબઈ શહેર વસે એક જડીઓરે
જડીઆ જડજે લાકડાની પોંચીરે
એની પોંચીયે ઝાઝા આંબારે
પોંચી લાવે લાકડાના મામારે
બાજુ બંધ સરખી પોંચીરે
અમદાવાદ વસે એક ઝવેરીરે
ઝવેરી પારખ લાકડાની પાંચીરે
એની પાંચીએ ઝાઝાં મોતીરે
પોંચી લાવે લાકડાની માશીરે
બાજુબંધના સરખી પોંચીરે

ત્યાં તો નટવર ચઢીયા ઘોડેરે,
વરકન્યા પરનીને ઉઠયારે.

ગીત ૪૦ મું.

અમારૂં જીરૂં તમારી વલીયારી.
એ બેને પરણાવો વહેવાઇઓ સંપજ રાખો.
એ બેને બોલે બનશે વહેવાઇઓ સંપજ રાખો,
અમારા હીમતભાઇ તમારી પરસન વહુ એ બેને પરણાવો
વહેવાઇઓ સંપજ રાખો એ બેને બોલે વહેવાઇઓ
સંપજ રાખો એને બેને જુગતે જુડુ વહેવાઇયો સંપજ રાખો

ગીત ૪૧ મું.

વર કન્યા કંસાર જમે વહેવણની દાઢ ગળે,
લાડાને કંસાર ન ભાવેરે લાડી ડુચે ડુચે મારેરે.
લાડો તો સકાળમાંથી આવ્યોરે લાડી તો દુકાળમાંથી આવીરે.

ગીત ૪૨ મું.

વર કન્યા કંસાર જમે જાનઇયાની દાઢ ગળે
કોળાયો કંસાર આપે તો ખાઇએરે;
નથી તો આશા મુકી ઘેર જઇયેરે;

ભાગ ૨૩ મો.

ગીત ૪૩ મું.

એક ઝારા ઉપર ઝારીરે એતો કન્યા થઇ અમારીરે
એતો અમારાં કણાં કરશેરે એની માને ઓઢે મુતરશેરે

ગીત ૪૪ મું.

સામા ઓરડામાં અધમણ જીરૂં
જીવાવર પરણે હું તો ધંટીએ ના ધીરૂં

તળીયા ઘીના ઘેબર મને મીઠડાં લાગે,
સામા ઓરડામાં અધમણુ અડદી.
જીઆવર પરણે હું તો જોઈને ઠરતી
તળીયાં વીમાંનાં ઘેબર મીઠડાં લાગે
સામા ઓરડામાં અધમણુ મીઠે
જીઆવર પરણે મેં તો અચરજ દીઠું
તળીઆ ઘીમાંના ઘેબર મુજને મીઠડાં લાગે

ગીત ૪૫ મું.

લાડી આપી પાડી આપી જાનઈયાની માડી આપી
તોય લકધા માંડવા હેઠરે
અમે ઈદરીયો ગઢ જીત્યોરે આનંદ ભલા
લોકો કહે મોતીભાઈ જુઠારે આનંદ૦
એ તો દીકરો પરણાવી ઉઠયારે આનંદ૦
લોકો કહેતા ફુલચંદભાઈ સાચારે આનંદ૦
એનો દીકરો પરણાવીને નાચ્યારે આનંદ૦

ગીત ૪૬ મું.

અમે આવ્યાતા રંગજેર રમવારે અમે આવ્યાતા ;પરસન વહુને લેવા
એમે આવ્યાંતાં પરસન વહુને જોવાને
એના જોયામાં શું જોશોરે;

ગીત ૪૭ મું.

ત્રાંબાકુડી તે નગર સોહામણી;
માંહી ભરીયાંરે ગવરીના ઘી સાહેલીરે આંબો મોરીઓ.
મારા કીયાંભાઇનાં વાજીંત્ર વાગીઆં.

પેલા વેવાઇનાં પડયારે નીશાન. સાહેલીરે આંબો મોરીઓ.
તાંબાકુંડી તે નગર સોહામણી, મહી ભરીયાંરે ગવરીના ઘી. અ. સા.

મારા કીવાભાઇની મેડીએ દીવા બળે,
મારા વાડીલાલની મેડીએ દીવા બળે;
પેલા વેવાઇનારે ઘેર અંધારાં.
સાહેલીરે આંબો મોરીઓ.
તાંબાકુંડી તે નગર સોહામણી.
માંહી ભરીયારે ગવરીનાં ઘી સાહેલરે આંબો મોરીઓ
મારી કોઇ વહુને પેરણુ સાડી ભલી,
મારી રતી વહુને પેરણુ સાડી ભલી.
પેલી વેવાણનેરે લઇ ગયા ચોર.
સાહેલીરે આંબો મોરીઓ. ઈત્યાદી.

ગીત ૪૮ મું.

એના માંડવે નથી કાંઇ વાંસ વળી એના ઘરમાં નથી કોઇ ઘરધણી
એના ઘરમાં ફુલચંદ મરઘો માલે પેલા વખતા બીચારાનું કાંઇ નચાલે
એના આણ્યા તાણ્યાને શુંએ ગઇએ. એના માગ્યાતાગ્યાને શુંરે ગઇએ
પુંજીબાઇના પરદ્વારને શુંરે ગઇએ.

ભાગ ૨૪ મો

ગીત ૪૯ મું.

ઉઠો વેવાઇ ભીત પડે;
ભીત પડે તો પડવા દો, ઠાલુ દોઝખ ભરવા દો,
આગળ ફુલચંદ પરણ્યાતા ઠાલું દોઝખ ભરયું તું
હવે પાનાભાઇ પરણે છે ઠાલુ દોઝખ ભરે છે

ગીત ૫૦ મું

એના ઘર પછવાડે ઈંટ પડી એને દીકરી જણ્યાની રીત પડી,
એના ઘર પછવાડે બાવળીઓ એને દીકરી જણ્યાનો વાવળીઓ;
એના બારણે ગોમતીનો ગારો એને દીકરી આપ્યાંનો છે વારો;

ગીત ૫૧ મું.

જીરે સરસ્વતી સ્વામીને વીનવુંરે
જીને ગણપત લાગુ પાય મારૂ તોરણીયું હીરે જડયું.
મારે હીમતભાઇને ધીરજલાલનાં જોડવાંરે,
પેલો વેવાઇને બીલાડાની જોડ. મારૂં૦
મારી રતી વહુ ને જીવકોર વહુનાં જોડલાંરે
પેલી વેવાણને ભુંડણોની જોડ. મારૂં૦

ગીત પર મું,

પેલો વેવાઇ બાઇ કુંવારોરે મારૂજી દયારામનો કેવડો.
એને કુતરી સાથે પરણાવોરે મારૂજી૦
એ કેમ કરી બોલડાં બોલેરે મારૂજી૦
કુતરી બસશે, વેવાઇ બોલશે એમ કરી બોલડાં બોલેરે,

ભાગ ૨૫ મો

સીધરાજ અને જસમા ઓડણની ગરબી

ગાજે પાટણ પુરમાં ગરવી ગુર્જરનો ધણીરે;
સાચો સમજો પેલો સોલંકી સીદ્ધરાજ
જેની કીર્તિ વ્યાપી રહી આ જગમાં ઘણીરે
તેણે લોકો કાજે વાવ કુવા બંધાવીઆરે
મોટા માન સરોવર દેવળ ધર્મ વિશાળ

ચોથી સર્વ પ્રજા સતરૂ સર્વ નમાવીઓરે
તેણે પાટણ પાસે એક સરવર આદર્યું રે
ખોદે ખાડા ત્યાંતો માળવી ઓડણ અનેક
નાખે ઓડણો મટોડા ચાથે લઈ પજુરે
પાળે વડની ડાળે ઝુલે બાળક પારણેરે
માટી લેતાં જસમા ઝુલાવે નીજ બાળ
વળતાં મુખડું દેખી જાય કુંવરને વારણેરે
સાદા વેષે ફરતાં રાજાએ દેખી પરીરે
જાતે રૂપાળી રંગીલીને પરમ ચતુર,
પાસે જઈને રાજા કહે છે સુણ તું સુંદરીરે
સીધરાજ-માટી સારવાને આ કોમળ કાયા કરી નથીરે
પાળે બેસીને રીઝાવ તું તારૂં બાળ
બીજી ઓડણો છે કામ કરે તારી વતીરે
જસમા-જસમા કહે છે રાજા કામ કરી ખાવું ગમેરે.
મુજને બેસી રહેતા વાધે અંગમાં રોગ;
મારા નવરા દહાડા બેઠે નવ જાયે કદીરે.
સીધરાજ-જસમાં જંગલમાં વસવાને તું સરજી નથીરે.
મારા નગર તણો તું આવીને જો નોક
પાટણપુરની શોભા હું તુજને શું કહું કથીરે
જસમાં-નરે અંધારી શેરીને ઉંચી મેડીઓરે;
તેમાં માણસ આડે ચાલ્યાનો નહી માગ
જાણે ઉનાળે ઉભરાતી દેખું કીડીઓરે;
સીધરાજ-જસમા માણસ બહુ દેખીને શું ઘેલી બનીરે;
તારા હલકામનમાં ઉઠે હલકા ઘાટ;

ન કળે ખાખરની ખીસકોલી સાકર સ્વાદનોરે
જસમા-રાજા મેલાં મન માણુસના મેલા શહેરનારે;
મેલી ગલીઓમાં મારે છે દુરગંધ
મેલાં ઝેર તણા જીવો છે જીવે ઝેરસાં
સીધરાજ-જસમા રાજાના દરબારો તેં દીઠા નથીરે;
તેમાં બાગ બગીચા ખીલે ફુલ ગુલાબ;
મોટા હોજ ફુવારા ઉડે જોસથીરે
જસમા-રાજા જંગલ આગળ બાગ બગીચા ધુળ છેરે
જેવો સુરજ આગળ તારાનો ચળકાંટ.
મારા જંગલની મોજો તો મોંગે મુલ છે રે,
સીધરાજ-જસમાં જંગલની વાતો તું આજે વિસારજેરે
મીઠા નરઘાને સારંગ કેરા સુર
ગાયન સુણવાને કાજે તું મહેલે પધારજેરે
જસમા-રાજા નવ રીઝું સારંગી કેરા સુરથીરે;
મેના સોર બપઇયા ટેવ્યા મુજ કાન
વાતો કોયલના ટૌકાની તો કહેતા નથીરે
સીદ્ધરાજ—ઓડણ આવો તો ઉતારૂ મેડી માળીએરે
રહેજો મિત્ર સહોદર સર્વ સંબંધી સાથ;
તમને પ્રિય જનોને માની નીશદીન પાળશુંરે.
જસમા—મારે ઓડણને ઉતરવા જોઇએ ઝુંપડીરે,
મેડી માળે ચઢતાં મુજને આવે ફેર;
પડતાં પગ ભાંગે ને કાયા થઈ જાય કુબડીરે.
સીદ્ધરાજ—ઓડણ આવો તો પીગસવું મેવા ચુરમાંરે,
ઝુલે હાથી ઘોડા ગુર્જરપતિને દરબાર;

તેને દેખીને હરખાશે ઓઢણુ ઉરમાંરે.

જસમા—મારે ઓઢણુને તો વાળુ જોઇએ પેંશનારે,
રાજા શું છે મારે હય હાથીનું કામ;
દહીને દુધ મઝેનાં મારે ખુરી મેંશનાંરે

સીદ્ધરાજ—ઓઢણુ માગી લ્યોને આછા સાળુ ઓઢણુંરે
હીરા માણેક મોતી સોનાના ભંડાર;
આવી કંચનવરણી કાયાપર શોભે ઘણુરે

જસમા—છાયલ ટકશે આછા સાળુ તો ફાટી જશેરે,
નાંખુ ઘાસ ચણોઠી ગંઠી કંઠે હાર;
પહેરૂં ફુલતણી માળા તો પરણ્યો રીઝશેરે.

સીદ્ધરાજ—જસમા કહે તું મુજને કેવો છે તારો પતીરે,
તારા જેવી સમજુ નારી જેને ઘેર;
એના જેવો સુખીઓ આ જગમાં બીજો નથીરે

જસમા—પેલો કેડ કસીને કામ કરે મારો પતીરે,
જેના મોળીયામાં બહેકે છે બહુ ફુલ:
જેના કોદાળીના ઘાથી ધરતી ધ્રુજતીરે

સીદ્ધરાજ—જેને કામ કરતાં એ ન્યાળે તારા ભણીરે,
એના મનમાં તારો પુરો નહી વિશ્વાસ;

જસમા—રાજા સાચાને ભય લેશ નથી સંસારમાંરે,
મારા પતિને મારો સંપૂર્ણ વિશ્વાસ;
હુંતો અન્ય જનોને ભાઈ ગણી રહું ભારમાંરે.

સીદ્ધરાજ—જસમા રાણાને રાજાને હું તાબે કરૂંરે,
મોટા મહારથી પણ ન આપે સામો બોલ;
તારા આગળ હું નવ અમલ મહાવવા આદરૂંરે.

જસમા—રાજા કાયા ને માયા પર બળ જપનું વસ્તુંરે
અણુએ જીવ ધર્યો છે જુદો કાયા માંય;
મારે ભુપ તણું માથુ તે પર ન ચાલે કશુંરે.
સીદ્ધરાજ—જસમા દ્રઢતા તારી દેખી વિસ્મય થાય છેરે,
આવા દંપતીને પણ આખર હોય વિયોગ;
મિથ્યા આ જગના સુખ માટે મન મુંઝાય છેરે.
જસમા—રાજા કોઇ ન જાણે કાલે મારૂં શું થશેરે,
એવી અલ્પ જીંદગી માણે સૌ લોક;
રૂડી રહેણી સુખ પરલોક પુરણ આપશેરે
એવું કહીને જસમાં ટોપલી લઇ ચાલી ફરીરે
રાયે લીધો વળતી પાટણ કેરો પંથ;
થઇ છે જસમાના પતિવ્રતની જેને ખાતરીરે.

ભાગ ૨૬ મો.

સતી સાવિત્રી ચરિત્રનો ગરબો.

[પુનમ ચાંદની ખીલી પુરી અહીંરે] એ રાગ.

કવિ—રૂડા અશ્વપતિ રાજાની ડાહી દીકરીરે,
જેનું સતી શિરોમણી સાવિત્રી છે નામ;
જેણે સ્વામીને છોડાવ્યો યમપાશથીરે,
જેણે સકળ જગતમાં અમ્મર કીધુ નામ,
તેના ઉત્તમ ગુણની ગરબી ગાઓ સુંદરીરે. ૧
રાજા એક હતો ઘરડો ને આંખે આંધળોરે,
તેનું શત્રુએ લઇ લીધું રાજ્યાસન

તેથી જંગલમાં જઇ બાંધ્યું તેણે ઝુંપડું રે;
તેને સત્યવાન નામે લાડકડો તન,
કરતો માતપિતાની સેવા પુરા પ્રેમથીરે; ૨
જેની કંચનવરણી કાયા વાણી મીઠડીરે,
મીઠા મ્હેરામણના જેવો ગુણ ગંભીર;
ઘરડાં અંધ પિતામાતાની જાણે લાકડીરે;
કરતો માતપિતાની આગ્નાને આધીન,
તેની સાથે વરવા સાવિત્રીએ આદર્યું રે,

નારદ—ત્યાં તો નારદજી સમજાવે બાળા બેલડીરે,
તેની સાથે વરતાં થાશે મોટી હાણ
એનો આવરદા તો એક વર્ષ બાકી રહ્યોરે
માટે ના કરતી તું વગર વિચાર્યું કામ
બીજા રાજકુંવર રૂપાળાની સાથે વરોરે.

સાવિત્રી—ત્યારે સાવિત્રી બોલી નારદજી સાંભળોરે,
લખિયા લેખ લલાટે મિથ્યા નહિ થાનાર •
મ્હેં તો મનથી માન્યો તે પરમેશ્વર માહરોરે
મ્હારો નિશ્ચય કોટી કલ્પે નહિ ફરનાર,
માટે એ વરની સાથે સગપણ મારૂં કરોરે.

કવિ—જોઇ અડગપણું પુત્રીનું રાજાએ પછીરે,
દીધું સત્યવાનની સાથે કન્યાદાન,
રૂડી રાજ્યમહેલની વસનારી વગડે વસીરે
ત્યાગી અંબર જુના વસ્ત્ર કર્યાં પરિધાન;
સ્નેહે સ્વામી સસરા સાસુની સેવા સજીરે. ૬

જેણે કઠણ ભુમિપર પાય કદી દીધો નથીરે;
જેના પડતા બોલ ઉપાડે દાસી દાસ,
જેની કોમળ કાયા ફુલ શય્યાપર લોટતીરે,
તેણે પર્ણકુટીમાં પ્રેમે કીધો વાસ;
મનથી માન્યું મારા વલ્લભમાં બાકી નથીરે. ૭
ત્યાં તો જળના રેલાસમ દિવસો જાતા હતારે,
બાળા નારદજીનાં વચનો કરતી યાદ,
મનમાં ભય ધરતી નવ કરતી કોને વારતારે
મનથી ગોઠવતી શું કરવા તેના ઘાટ,
રજની દિવસ વિચારો એના એ મનમાં થતારે. ૮
દા'ડા ચાર રહ્યા આવરદાની અવધી તણારે
સતીયે તે સમયે ત્યાં અન્નજળ કીધું ત્યાગ.
જોડયું ચિત્ત પ્રભુમાં ધારીને શુભ ધારણારે;
સોંપ્યું શ્રીહરિના ચરણે પોતાનં ભાગ્ય, ૯
સાવિત્રી—મારી વ્હારે ચડજો હે દિનબંધુ શામળારે.
જાણ્યું સાસુ સસરે વહુઅર સંકટ વેઠતીરે,
સાસુ સસરા—શાને માટે કરતી અન્ન ઉદકનો ત્યાગ,
શાણી શા માટે તું કારણ કંઈ કહેતી નથીરે;
કષ્ટે કરમાશે કોમળ આ ત્હારી કાય,
વહુઅર આ વયમાં વ્રત કરવાં યોગ્ય તને નથીરે ૧૦
કવી—દુખમાં દા'ડા ચાર વિતાવ્યા વ્રત વિધિએ કરીરે;
આવ્યો સ્વામી સ્વર્ગ સિધાવા કેરો દિન,
સાવિત્રી—આજે ના થાઉં અળગી હું મારા નાથથીરે;

કવી—એવો નિશ્ચય કીધો સાવિત્રીએ મન.
સ્વામી સંગે રેવા તૈયારી છાની કરીરે, ૧૧
ત્યાં તો સત્યવાન માબાપ તણે ચરણે નમેરે;
કરમાં લઈ કોવાડો કાષ્ટ કાપવા જાય,
ત્યારે સાવિત્રી સ્વામીને છાની વિનવેરે,

સાવિત્રી—આજે વન જોવાની મુજને ઇચ્છા થાય.
માટે સંગાતે લઇ જાઓ સ્વામી મુજનેરે, ૧૨

સત્યવાન—ઘેલી નારી ત્હારી છે કોમળ કાયા ઘણીરે,
ત્હારી કનકલતા સરખી કાન્તિ કરમાય.
વ્હાલી વગડામાં ઝાઝા કંટકને કાંકરારે;
ત્હારી પંકજ સરખી પગ પાની છુંદાય,
માટે હઠ મેલી અલબેલી ઘરમાંહી રહોરે. ૧૩

સાવિત્રી—સ્વામી તમ સંગાતે જંગલ મંગલ લાગતું
ઘરમાં તમ વિણ મુજને ધરતી ખાવા વાય.
હું તો પગલે પગલે પંથે તમ પુંઠે રહુંરે;
મુજથી આપ વિના એકલડી નહિ રહેવાય.
માટે સંગાતે લઇ જાઓ સ્વામી મુજનેરે. ૧૪

સત્યવાન—નારી જો મુજ સંગે આવ્યાની ઇચ્છા કરોરે,
આજ્ઞા માગો જઇને માતપિતાની પાસ.
આજ્ઞા આપેતો ચતુર ચાલો મુજ સંગમાંરે,
વ્હાલી વડીલ જનોની આજ્ઞા નવ લોપાય,
લખિયું શાસ્ત્ર પુરાણે જાણોછો સરવે તમોરે ૧૫

સાવિત્રી—આજ્ઞા માગીને ચાલ્યાં આનન્દે દંપતીરે,
પંથે કરતાં પ્રેમે વિધવિધ વાત વિચાર.
મુખ મલકાવે પણ સાવિત્રિને ચિન્તા અતીરે;
રાખે પળ પળ પોતે સ્વામીની સંભાળ,
મનમાં ધીરજ ધારીને સંભારે શ્રીહરિરે. ૧૬
આવ્યાં ગાઢા વનમાં નરનારી બે સાથમાંરે,
વીણ્યાં કુસુ અને ફળ ઇચ્છાની અનુસાર.
વળતી કોવાડો લીધો પોતાના હાથમાંરે.
લાગ્યો કાષ્ટ કાપવા સત્યવાન તે વાર,
એનો આવરદા તો તે સમયે પુરો થયોરે.
લાગ્યો થાક ઘણો ને અંગો લાગ્યાં ધ્રુજવારે,
આવી તમ્મરને રૂંધાયા તેના પ્રાણ
મુકી કાષ્ટ કાપવા આવ્યો સાવીત્રી કનેરે.

સત્યવાન—વ્હાલી ઓચિન્તી આવે છે તનમાં તાણુ,
શાણી નહિ સમજાતું દુઃખ ઘણું થાતું મ્હનેરે.

સાવિત્રી—મારા નાથ તમારાં સંકટ હરજો શ્રીહરીરે,
તમને કુળદેવી વનદેવીની રક્ષાય,
ઘરડાં માતપિતાની સેવાના પુણ્યે કરીરે;
વ્હારે આવીને વિશ્વેશ્વર કરશે સ્હાય.

કવિ—એવું કહીને બેઠી મસ્તક ખોળામાં ધરીરે. ૧૭
ત્યાં તો યમરાજા આવી સામા ઉભા રહ્યારે,
જેના વસ્ત્ર તણો દીશે છે રાતો રંગ
તેને માથે છે મુગટ ને કુંડળ કાનમાંરે,

દેખી સાવીત્રીને ભયે ઉપજ્યો કંપ,
તો પણ ધીરજને ધારી બોલી સુંદરીરે. ૨૦

સાવિત્રી—કે છે સાવિત્રી કોણ તમે સાચું કહોરે,
નક્કી લાગો મુજને દેવતણા અવતાર
આવ્યા શા માટે ને શું કરવા મનમાં ચાહોરે;
મારા મનમાં શંકા થાયે અપરંપાર. ૨૧

કવિ—એવું બોલી શિર નમાવી સાવિત્રી રહીરે

યમરાજા—હું તો છું યમરાજ સાંભળ એ શાણી સતીરે;
આવ્યો છું તારા સ્વામીને લેવા કાજ.
એના આવરદાની આજ અવધ પુરી થતીરે,
ત્હારા સ્વામીનો સ્નેહ હવે વિસાર. ૨૨

કવિ—નાંખી પાશ પકડયો સુક્ષ્મ દેહ એવું કહીરે,
દેખી બંધાયેલા સ્વામી કેરા દેહનેરે
સતીએ તે સમયે કરવા માંડયું કલ્પાંત

સાવિત્રી—બાંધીને કયાં લઇ જાઓ છો મારા નાથનેરે.

કવિ—એવું કહીને દીધો યમરાજાને સાદ,
ચાલી પડછાયાની પેઠે પાછળ સુંદરીરે. ૨૩

યમરાજા—બોલ્યા ત્યા યમરાજા સાંભળ હે શાણી સતીરે;
જા તું પાછી ત્હારા આશ્રમમાં આવાર
ત્હારા સ્વામીની કર અંતક્રિયા વિધિએ કરીરે;
જેથી થાએ તેના જીવ તણો ઉદ્ધાર.
નારી નાહક શ્રમ કરવાથી ફળ કસુએ નથીરે. ૨૪

સાવિત્રી—બોલી સાવિત્રી સુણો યમરાજા વિનતીરે.
મ્હારા નાથ વિના હું પાછી નહિ ફરનાર,

જ્યાં લઈ જાશો ત્યાં આવું પણ સંગ તજુ નહીરે.
સ્વામી વિના છે સુનો સઘળો સંસાર,
જાતાં એકલડી ઘર જીવ્યાથી મરવું ભલુંરે. ૨૫
પુછું યમરાજ હું ઉત્તર આપો મુજનેરે;
જગમાં નરનારીનો સત્ય સંબંધ મનાયા
મ્હારો પતિવ્રતાનો ધર્મ કેમ સચવાય
તેનો ઉતર આપીને ત્ર્ળતી ડગલું ભરોરે. ૨૬
યમરાજ—શાણી અમૃત સરખી વાણી ત્હારી સાંભળીરે,
મ્હારા અંતરમાંહી ઉપજે છે અનુરાગ,
ત્હારી ઇચ્છામાંહી આવે એવું એ સુંદરીરે;
તારા સ્વામીના જીવિત વિણુ બીજું માગ્ય,
ત્હારી ઇચ્છા પુરણુ કરવા હું ઉભો અહીંને. ૨૭
સાવિત્રી—મ્હારા સસરા છે ઘરડાને આંખે આંધળારે
ત્હેની રત્નસમી બે આંખે સારી થાય,
આવે તેજ સુરજના સરખું બન્ને આંખોમાંરે;
અંગે વૃદ્ધપણાનું દુઃખ કદી નવ થાય,
એવું બોલીને સાવીત્રી કર જોડી રહીરે. ૨૮
યમરાજ—ત્હારા સાસરાની આંખો નારી સારી થશેરે;
વધશે સુરજના સરખું આંખોનું નુર.
ત્હેની વૃદ્ધપણાની પીડા સઘળી વામશેરે;
માટે જા પાછી પુત્રી આવી બહુદુર.
ઝાઝું ચાલ્યાથી એ શાણી શ્રમ તુજને થશેરે. ૨૯
સાવિત્રી—બોલી સાવિત્રી કર જોડી યમરાજ સુણોરે,
મ્હારે વસવું જોઇએ સદાય સ્વામી પાસ,

મુજને શ્રમ નવ લાગે સ્વામી સંગે આવતાંરે
સ્વામીથી દુર વસતાં તનમાં પ્રગટે ત્રાસ;
જગમાં નાથ વિના નારીનું જીવ્યું ધીક્કાર છેરે, ૩૦
તમને જોતામાં યમરાજ શ્રદ્ધા મુજને થતીરે,
મ્હારા મનમાં ઇચ્છા પ્રશ્ન કર્યાની થાય.
શાણુઓ કે' છે કરવી સજ્જનની સંગતીરે
તેના પુણ્ય જન્મના પુણ્યેથી બંધાવા
સજ્જનોની સંગતીનું ફળ મિથ્યા જાતુ નથીરે. ૩૧

યમરાજ—પુત્રી વાણી ત્હારી અમૃત સરખી લાગતીરે.
મ્હારા અંતરમાં ઉપજાવે છે અનુરાગ
ત્હારા સ્વા ના જીવિત વિના બીજું ફરીરે;
મ્હારી પાસે ,પુત્રી મનગમતું માગ્ય
ત્હારી ઇચ્છા પુરણ કરવા હું ઉભો અહીંરે. ૩૨

સાવિત્રી—મ્હારા સસરાનું રાજ્ય દબાવ્યું દુશ્મનેરે
તેથી કીધો છે વગડામાં આવી વાસ.
તેનું રાજ્ય ગયેલું સરવે પાછું સાંપડેરે,
નિત્યે ધર્મ રહે અંતરમાં પુરી વાસ,

કવી—એવું બોલીને સાવીત્રી કર જોડી રહીરે. ૩૩

યમરાજ—પુત્રી સસરા ત્હારા રાજ્ય ગએલું પામશેરે,
મળશે ,મનગમતા વૈભવ ઓ શાણી નાર,
ત્હેની ધર્મ વિશે દ્રઢ શ્રદ્ધાની વૃદ્ધિ થશેરે;
પાછી વિચર હવે પુત્રી નવ કરતી વાર,
ત્હારી દેહે દુઃખ થશે ઓ કુળવંતી સતીરે. ૩૪

સાવિત્રી—મ્હારા દુઃખ વિશે બાકી સી ? યમરાજા કહોરે.
મ્હારી નજરે બંધાયેલો દેખું નાથ,
મ્હારે શું સુખ ભોગવવાને જાવું આશ્રમેરે,
સુખમાં દુઃખમાં પણ રેવું સ્વામીની સાથ.
મ્હારે સ્વર્ગ તણાં સુખ શું કરવા સ્વામી વિનારે,
રાખો સકળ જગતને નિયમ મહી નિત્યે તમેરે
આપો કર્મ તણાં ફળ સર્વેને તત્કાળ.
રાજા રંક શત્રુંને મીત્ર ગણો સરખા તમેરે,
તેથી નામ તમારૂં ધર્મરાય કહેવાય.
શરણે આવેલાનું સંરક્ષણ કરતા તમેરે,

યમરાજા—શાણી વચનો ત્હારા અંતર મ્હારૂં ઠારતારે
જેવા તરસ્યાને પાણીથી તૃપ્તિ થાય;
પુત્રી ના શરમાતી મ્હારી પાંસે માગતારે.
બીજું ત્હારા સ્વામીના જીવિત સીવાય,
ત્હારી ઇચ્છા પુરણ કરવા હું ઉભો અહીંરે.

સાવિત્રી—મ્હારા તાત તણું ઘર પુત્ર વિના સુનુ દિસેરે,
ત્હેને આપો ગુણીયલ સો પુત્રો યમરાય,
તેનો વંશ તણી આ વિશ્વ વિશે કીર્તી વધેરે.
મ્હારાં માતપિતાના સંકટ સરવે જાય.

કવી—એવું બોલીને કરજોડી રહીરે.

યમરાજા—ત્હારા તાત તણે ઘર ગુણીયલ સો પુત્રો થશેરે,
થાશે દશે દિશામાં વંશ તણો વિસ્તાર
ત્હારા માતપિતાના સંકટ સર્વ ટળી જશેરે,

તુજને આપ્યું ત્હારી ઇચ્છાની અનુસાર.
આવી દુર ચલે પુત્રી ના તું પાછી હવેરે.

સાવિત્રી—મ્હારા સ્વામીની સંગે છું તો ક્યમ દુર છુંરે;
મારૂ મન તો દોડે છે એથી પણ દુર
સ્વામી સંગે રેંવું એ ભુષણ સતીઓ તણુંરે;
ત્યાગી કાયાને છાયા ક્યાં જાયે દુર,
સ્વામીના વિરહે સતીઓનું જીવવું દોહલુંરે,
રાખે પુર્ણ ભરોંસો સજ્જનનો જગતા જનોરે.
વિનંતી કરતા સજ્જનનો રાખી વિશ્વાસ,
શતરૂ મિત્ર સદા સરખા માને છે. સજ્જનોરે,
આવે નહિ સુરજમાં અંધારાનો ભાસ,
સજ્જનની સજ્જન્તા કદિયે પલટાતી નથીરે;

યમરાજા—ત્હારાં વચનો શાણી અમૃતથી પણ મીઠડાંરે
મુજને સંભાળતા આવે પ્રેમ અથાગ
મ્હારી પાસેથી વરદાનો ત્હારા હિતનારે.
ત્હારા સ્વામીના જીવિત વીણુ બીજું માગ,
ત્હારી ઇચ્છાને આધીન બની ઉભો અહીંરે.

સાવિત્રી—મુજને આપોતો યમરાજા માગું એટલુંરે,
મ્હારા સ્વામીથી સો પુત્રો મુજને થાય.
મ્હારા કુળનું આ જગમાંહી માન વધે ગણુંરે
મ્હારી વડીલ જનોના ચરણે પ્રીતી થાય
એવું બોલીને સાવીત્રી કર જોડી રહીરે.

યમરાજા—તુજને તેજસ્વી સો પુત્ર ઓ બાળા થશેરે,

ત્હારા કુળનું ઝાઝું વધશે જગમાં માન;
ત્હારી વડીલ જનોના ચરણે પ્રીતી વાધશેરે,
માટે જા પાછી ઘર તું થાશે હેરાન,
એવું બોલીને યમરાજા લાગ્યા ચાલવારે. ૪૪

સાવીત્રી—આપો ઉત્તર મારા પ્રશ્ન તણો આ વાર;
મોટા માણસના વચનો મિથ્યા જાતાં નથીરે,
બોલ્યું અણબોલ્યું મોટા જનનું નવ થાય;
જાયે પ્રાણ પરંતુ વચન થકી ફરતા નથીરે. ૪૫
થાવા સો પુત્રો વરદાન તમે આપ્યું મનેરે,
તે તો કેમ સત્ય થશે મહારાજ;
બાંધી લઇ જાવા ધારો છો મારા નાથનેરે,
પળશે કેમ કરીને વચન તમારૂં આજ;

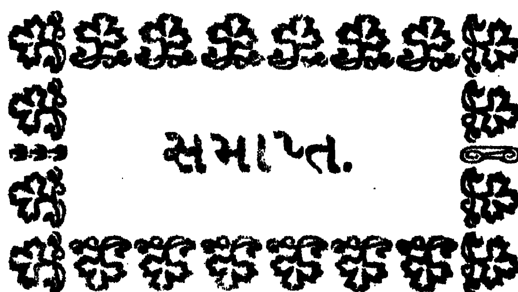
કવિ—એવું બોલીને સાવીત્રી કરજોડી રહીરે. ૪૬

યમરાજા—પુત્રી ધન્ય તને સાચો છે નિશ્ચય તાહરોરે.
બાળા ત્હેં મુજને વચને બાંધ્યો આ વાર,
આજે નિશ્ચયના બળથી ત્હેં વશ મુજને કર્યોરે,
લે આ છોડું છું પુત્રી તારો ભરથાર;
પામ્યો વર્ષ ચારસોનું આયુષ તારો પતીરે. ૪૭
મ્હારા સૌ વરદાનો ફળશે તુજને દંપતીરે,
જગમાં ઘર ઘર નરનારી ગુણ ત્હારા ગાય;
પામી સુખ જગતમાં અંતે થાશે સુગતીરે.

કવી—એવું કહીને અંતરધ્યાન થયા યમરાય,
વાગ્યાં દેવ દુઃદુભી પુષ્પ તણી વૃષ્ટિ થઇરે. ૪૮

વળતી આવ્યાં આશ્રમમાં સંગાતે દંપતીરે.
સતીના અંતરમાં આનંદ અતિ ઉભરાય,
સહુને વીતકની વાતો વિસ્તારીને કહીરે,
પ્રેમે લાગ્યાં બન્ને વડિલ જનોને પાય.
આપો અંતરની આશિષો સૌ નરનારને. ૪૯

સરવે વરદાનો યમરાજાના સાચાં થયાંરે,
મળિયા વૈભવ સઘળા પામ્યાં સુખ તમામ;
અંતે શ્રીહરીને શરણે વસીને સુખીયાં થયાંરે.
બોલો જય જય કહે છે મિત્ર ગુલાબીરામ,
ગાતા શિખતાં સરવે સદ્વર્તન શાળી થજોરે. ૫૦

મનુસ્મૃતી

મુળ સહિત ગુજરાતી સરળ ભાષાન્તર આપણા ધર્મશાસ્ત્રનો મનુસ્મૃતિ એ સર્વ માન્ય ગ્રંથ છે. આર્યશાસ્ત્ર વેદમાં મુખ્ય શ્રુતિ અને સ્મૃતિ એ બે અંગ છે. તેમાં સ્મૃતિએ આપણને દુનિયાના, અને ઇશ્વરના કાયદા સમજાવી ખરૂ શું અને ખોટું શુ એ બતાવી આપ્યું છે. ખરૂ પુછો તો આપણા હિંદુ ધર્મનો પાયોજ તેમના ઉપર છે. આપણા આચાર, વિચાર, કર્મ, ધર્મ, પરસ્પરનો સંબંધ. આપણી ફરજો, આપણે શું કરવું જોઇએ, શું ન કરવું જોઇએ, અમુક કામ કરવાથી શું ફળ મળે ? રાજા તથા પરમાત્માના કેવા કાયદા છે ? એ સર્વ અમુલ્ય વિષયો શીખવાનું સ્મૃતિએ મુજબ સાધન છે. કોર્ટ અદાલતમાં હિન્દુના કાયદા તરીકે આ પુસ્તક ગણાય છે. હિન્દુઓના ન્યાય ચુકવતી વખતે યાતો ધર્મ સંબંધી કોઇ જાતનો વાંધો ઉઠે અથવા પાપકર્મ થયું હોય તો તેનાથી નિવૃત થવાનું સાધન આ મનુસ્મૃતિ છે. કાગળ ગ્લેજ ઉંચા. પાકું સોનેરી પુંઠું મોટી સાઇઝના ૪૭૫ પૃષ્ઠ હોવા છતાં કિંમત માત્ર રૂ. ૪ પોસ્ટેજ ૧૨ આના જુદા.

અરેબિયન નાઇટ્સ.

ખુબીનો ખજાનો અક્કલનો ભંડાર, અને વારતાઓનો મહાસાગર આ અરેબિયન નાઇટસનું પુસ્તક છે. આમાં ન્હાની મોટી અસંખ્ય વારતાઓનો સંગ્રહ છે. વારતામાં પેટા વારતા એવી એવી ઘણી વારતાઓ હોવાથી એકવાર વાંચવા લીધા પછી તે હાથમાંથી હેઠે મુકવાનું મન થતું નથી. દુનીયાની દરેક

ભાષામાં તેનાં ભાષાન્તર થયેલાં છે. અને તે સર્વના સંખ્યામાં વેચાય છે. સો સારા પુસ્તકોમાંનું તે એક પુસ્તક છે. અને રંક બધાને સરખો આનંદ આપે તેવું આ પુસ્તક છે. ઘણા વખતથી આની આવૃતી મળતી ન હતી તે હમણા જ તેની ચોથી આવૃતી બહાર પાડવામાં આવી છે કાગળ ગ્લેઝ ઉંચા પાકુ સોનેરી પુઠુ મોટી સાઇઝના લગભગ ૬૦૦ પ્રષ્ટ છતાં કીંમત રૂ. ૪॥ પોષ્ટેજ ૧૦ આના જુદા રફ કાગળ પાકું પુઠું કીંમત રૂ. ૩॥ પોષ્ટેજ ૧૦ આના જુદા.

ધી એંગ્લોહરીડે કૉરસ પૉન્ડેન્સ

(કિંવા) હંમેશનો પત્રવ્યવહાર.

આ પુસ્તકમાં ગુજરાતી સાથેજ ઇંગ્રેજીમાં પત્રવ્યવહાર કેમ કરવો તેની સંપુર્ણ માહિતી આપેલી હોવાથી ખાસ ઉપયોગી છે. આમાં જમવાનું નિમંત્રણ, નિમંત્રણનો સ્વીકાર, અસ્વીકાર, ઉઘરાણી, રીપોર્ટ, દાકતરને બોલાવવા સંબંધી. ભલામણપત્ર; ભેટ મોકલવા સંબંધી, બેંકમાંથી રૂપીયા મંગાવવા બાબત, મકાન ખાલી કરવા, નોકર રાખવા, અકસ્માત માટે દીલગીરી, પારસલ મંગાવવા બાબત, રજા માટે ચીઠ્ઠી, રજા રદ કરવા બાબત, રેલવેનો ડબ્બો રીઝવર્ડ કરવા બાબત, ભુલી ગયેલી વસ્તુ મંગાવવા બાબત, સ્નેહીની માંદગી માટે દીલસોજી, તેનું ઉત્તર, સ્ટીમર સંબંધી પુછપરછ, તેનો જવાબ, પુત્રનો પિતા પ્રત્યેનો કાગળ, બહેનનું ભાઇ પરનું પત્ર, હીસાબી કારકુનની જગ્યા માટે અરજી; રજા માટે અરજી રાજીનામા માટે અરજી; મ્યુનીસીપાલ સેક્રેટરીને અરજી, રેલ્વે સત્તાધિકારીને અરજી,

મુળ સન્ધિ સણુંદ માટે અરજી; વૈદ્યકીય સટીર્ફીકેટ, પુસ્તક રજીસ્ટર કરવા બાબત, રજીસ્ટર કરવા બાબત, પગાર વધારવાની, બદલી કરવા માટે અરજી, ફરીયાદ દેવરાવવા બાબત પોલીસમાં અરજ, જુના નોકર માટે ભલામણપત્ર ઉઘરાણી, તેનો જવાબ, પહોંચેલા માલની કીંમત મોકલવા બાબત, નવી દુકાન ખોલ્યા વિષે, આડત બાબત સંબંધી, એક દુકાનદારનો બીજી પેઢી સાથે સંબંધ શરૂ કરવા, તેનો જવાબ, મકાનભાડું જણાવવા બાબત, મકાનમાં સમાર કામ કરી આપવાની શરત, હુંડી મોકલવા બાબત, હુંડીના નાણું મળ્યા બાબત, ઘરનો વીમો ઉતરાવવા બાબત, મકાનભાડું વધારવા બાબત, કોઇ પેઢીમાં રૂપીયા જમે કરાવવા બાબત, મકાન ખાલી કરવાની નોટીસ, મકાનનું ભાડું વધારવાની તથા ઘટાડવા બાબત, મંદવાડ મરણ તે સંબંધી દીલસોજી પત્રો, અમુક કારણ માટે માફી માગવા તથા આપવાના જુદી જુદી જાતના પત્રો, ભાડાચીઠી અને દસ્તાવેજ વિષે ઘણી જાતના નમુના વિગેરે અસંખ્ય બાબતોના નમુના આમાં તૈયાર આપેલા હોવાથી તેમજ તે સાથેજ તેનું ગુજરાતી આપેલું હોવાથી ખાસ ઉપયોગી છે. એક વખત આ પુસ્તક તમે તમારા ટેબલ ઉપર રાખશો તો ખસેડવાનું મન થશે નહીં. આજજ મંગાવો કિં. ૧॥ પોસ્ટેજ છ આના.